

Jaarrekening

2024

Jaarrekening 2024

Inhoudsopgave

Dit is een uitgave van de gemeente Hellendoorn: juni 2025

Willem Alexanderstraat 7
7442 MA Nijverdal
Postbus 200
7440 AE Nijverdal

T: (0548) 630 000
E: gemeente@hellendoorn.nl
W: www.hellendoorn.nl

Inleiding	4
Deel 2: Financiële hoofdlijn	10
Deel 3: Programma's	
Programma 1: Werk, economie, recreatie en inkomen	26
Programma 2: Jeugd en Wmo	34
Programma 3: Cultuur, onderwijs en sport	42
Programma 4: Mobiliteit en bereikbaarheid	48
Programma 5: Woon en leefomgeving	54
Programma 6: Bestuur, veiligheid en dienstverlening	62
Programma Overhead	68
Deel 4: Paragrafen	
Paragraaf 1: Lokale Heffingen	70
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	82
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen	96
Paragraaf 4: Financiering	104
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering	112
Paragraaf 6: Verbonden partijen	120
Paragraaf 7: Grondbeleid	128
Paragraaf 8: Informatieveiligheid en privacy	140
Paragraaf 9: Duurzaamheid	142
Paragraaf 10: Trends en Ontwikkelingen	148
Paragraaf 11: Open overheid	150
Deel 5: Balans, programmarekening en toelichting	152
Balans per 31 december 2024	157
Balansstructuur	159
Toelichting op de balans	160
Deel 6: Overzicht van baten en lasten	188
Overzicht van baten en lasten per taakveld	190
Incidentele baten en lasten	195
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	200
Deel 7: Rechtmatigheidsverantwoording	224
Deel 8: Controleverklaring	228
Deel 9: Bijlage	237

Inleiding

Inleiding

Ook in 2024 gebeurde er veel in de wereld, in Nederland en in onze regio. De oorlog in Oekraïne bleef aan, waardoor er nog steeds veel vluchtelingen opvang nodig hadden. Ook zorgden politieke spanningen en wisselende grondstoffenprijzen voor economische onzekerheid. En brachten de energietransitie, netcongestie en de groeiende invloed van kunstmatige intelligentie nieuwe uitdagingen met zich mee.

Financieel was 2024 een onzeker jaar. De herverdeling van het Gemeentefonds richting het ravijnjaar dat verwacht wordt in 2026 en de stijgende kosten binnen het sociaal domein vroegen om een zorgvuldige aanpak. Tegelijkertijd hebben we vooruitgang geboekt in de uitvoering van het collegeprogramma, waarbij onder andere stappen zijn gezet op het gebied van woningbouw, verduurzaming en mobiliteit.

We sluiten het jaar met een positief saldo van € 2,6 miljoen, maar de jaren die voor ons liggen blijven onzeker. Het verwachte ravijnjaar in 2026, de stijgende kosten en de oplopende druk op het sociaal domein vragen om een toekomstbestendige aanpak.

Omgevingswet en woningbouw

Met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn 26 wetten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving samengevoegd. Dit betekent een andere bevoegdheidsverdeling en een andere manier van werken. In 2024 hebben we nog veel trajecten onder de oude wet afgehandeld. Daarnaast zijn de eerste procedures onder de nieuwe Omgevingswet gestart.

In het najaar van 2024 is de startnotitie voor de brede omgevingsvisie Hellendoorn 2040 vastgesteld. In deze omgevingsvisie wordt het strategische lange-termijn-beleid van de gemeente Hellendoorn op zowel het fysieke als het sociale domein vastgelegd.

Er is gewerkt aan een routekaart om in de periode tot 2033 1.000 woningen te realiseren. Daarnaast zijn er verschillende ruimtelijke procedures gestart en afgerond. Daardoor wordt bijvoorbeeld op korte termijn met de bouw gestart op de Hofmanlocatie in Nijverdal en zijn de gronden in plan De Grave in Haarle uitgegeven. Ook is een voorkeursrecht gevestigd in Daarlerveen en Nijverdal Zuid.

Maatschappelijke en economische ontwikkelingen

In 2024 zijn voorbereidingen getroffen voor de realisatie van een asielzoekerscentrum (azc) Nijverdal. Daarmee willen we als gemeente invulling geven aan onze verantwoordelijkheid en aan de opgave die is opgenomen in de Spreidingswet. De onderzoeken naar de precieze invulling zijn in 2024 nog niet afgerond.

In het voorjaar van 2024 werd de Visie Vrijtijdseconomie 2030 vastgesteld. In deze visie is zoveel het gewenste toekomstperspectief vastgelegd als een uitvoeringsprogramma opgenomen waarin concrete projecten zijn benoemd.

Om aan de groeiende vraag van ondernemers naar bedrijfsruimte te voldoen, onderzoeken we de mogelijkheden voor nieuwe bedrijventerreinen. In 2024 zijn er twee gebieden gevonden waar wij het voorkeursrecht hebben gevestigd, namelijk in 't Lochter in Nijverdal en in Hellendoorn Noord. Hierdoor houden we grip op het proces en kunnen we de gebieden zorgvuldig ontwikkelen.

De toekomst van het buitengebied staat onder druk door veranderend beleid en onzekerheid voor agrariërs en erfeigenaren. Met het stopzetten van het Nationaal en Provinciaal Programma Landelijk Gebied blijven onzekerheid en transitie belangrijke thema's voor agrariërs en erfeigenaren.

Sociaal

In 2024 hebben we goede vooruitgang geboekt in het sociaal domein. De visie op het sociaal en maatschappelijk domein 'Samen bouwen aan een kansrijke, gezonde en leefbare toekomst' is begin 2024 vastgesteld. De werkagenda Inclusie is verder uitgewerkt en we hebben nieuw beleid ontwikkeld op het gebied van armoedebestrijding en doelgroepenvervoer. De integrale jeugdaanpak, waarin zorg en veiligheid samenkomen, heeft meer vorm gekregen. Daarnaast is het 'Integraal Huisvestingsplan Onderwijs' vastgesteld, waarmee de langetermijnvisie op onderwijshuisvesting binnen de gemeente is verankerd.

Participatievisie

Op het gebied van participatie hebben we ons beleid verder ontwikkeld. In het voorjaar is de startnotitie om te komen tot een participatievisie vastgesteld. In het najaar zijn de kaders en uitgangspunten voor participatie vastgesteld. Vaststelling van de gehele participatievisie is voorzien in 2025. Door het hebben van een goede participatievisie kunnen we inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties nog beter betrekken bij ons beleid.

Openbare ruimte

Eén van de belangrijkste mijlpalen in 2024 was de afronding van de Noordzuidverbinding. Een project dat 25 jaar geleden gestart is. Dit zorgt voor een efficiëntere doorstroming van het verkeer, minder verkeersdruk in woonwijken en een betere verbinding tussen dorpen en bedrijventerreinen.

Krapte

Door de krapte op diverse terreinen, zoals netcongestie, stikstofregels en een gespannen arbeidsmarkt, liepen sommige projecten vertraging op. Door strakkere planning en betere monitoring hebben we in 2024 wel meer grip gekregen op de investeringen.

Samengevat

We sluiten het jaar 2024 af met een positief rekeningsaldo en kijken terug op de belangrijke stappen die we in gezamenlijkheid hebben gezet. We blijven vol energie werken aan een duurzame, inclusieve en economisch sterke gemeente, waarin samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners centraal staat.

Leeswijzer – gemeenterekening

De gemeenterekening 2024 is de (financiële) verantwoording over 2024 van het college van burgemeesters en wethouders aan de gemeenteraad. Met dit document willen we ook andere betrokkenen, zoals inwoners en maatschappelijk organisaties, inzicht geven in onze resultaten over 2024.

Voor de controlerende rol is het belangrijk dat u de gemeenterekening met de programmabegroting kunt vergelijken. Daarom sluit de opzet van deze gemeenterekening zo goed mogelijk aan bij de programmabegroting van 2024. De gemeenterekening vormt het sluitstuk van de planning- en controlcyclus 2024. Deze gemeenterekening bestaat uit 9 delen:

DEEL 1 EN 2

De gemeenterekening omvat een jaarverslag met de beleidsinhoudelijke verantwoording en de jaarrekening met de financiële verantwoording. In deel 1, het voorwoord, nemen wij u mee in ons beeld van de belangrijkste ontwikkelingen van 2024 en hoe wij hierop geanticipeerd hebben. In deel 2 leggen wij de financiële hoofdlijn aan u voor.

DEEL 3

Dit deel bestaat uit 7 verschillende programma's. Per programma staat beschreven wat de belangrijkste activiteiten en resultaten van 2024 waren. Dit is de verantwoording van het gevoerde beleid. Per programma laten we u zien in hoeverre we waarmaakten wat we in de programmabegroting 2024 met elkaar hebben afgesproken. We volgen daarbij steeds dezelfde volgorde:

- Inleiding van het programma;
- Een tabel waarin staat beschreven wat we wilden bereiken en wat wij daarvoor hebben ondernomen;
- Realisatie baten en lasten;
- Belangrijkste afwijkingen

In de financiële tabellen kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen. Dit wordt veroorzaakt door afronding van de bedragen naar duizendtallen.

DEEL 4

Dit deel bevat de paragrafen. Er zijn 11 paragrafen opgenomen. De onderwerpen van de paragrafen zijn belangrijk voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. De informatie over deze onderwerpen is vaak versnipperd in de begroting en jaarrekening opgenomen. De paragrafen zijn daarom eigenlijk dwarsdoorsneden van de verschillende programma's. De paragrafen zijn om verschillende redenen opgenomen:

- Het onderwerp heeft een grote financiële impact;
- Het onderwerp heeft een grote politieke lading;
- Het onderwerp is van belang voor de uitvoering van de programma's;
- Het is noodzakelijk dat de raad beschikt over een overzicht van deze onderwerpen voor de uitvoering van haar taken.

Wat is het verschil tussen programma's en paragrafen?

De programma's uit het vorige deel zijn direct gericht op inwoners. De paragrafen indirect. De paragrafen zijn namelijk de kaders die de raad voor het college stelt voor het beheer en de uitvoering. Daarnaast kan een paragraaf programma overstijgend zijn.

Welke paragrafen zijn er?

De volgende 7 paragrafen zijn voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV):

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

Daarnaast zijn 4 paragrafen opgenomen, omdat wij het van belang vinden om deze onderwerpen in samenhang te presenteren:

Informatieveiligheid en privacy

8. Duurzaamheid

9. Trends en ontwikkelingen

10. Open overheid

DEEL 5 EN 6

Hierin lichten we de balans per 31 december 2024 toe. Die geeft inzicht in de samenstelling van de bezittingen, het vermogen en de schulden aan het begin en aan het einde van het jaar. Daarnaast is het overzicht van baten en lasten over 2024 opgenomen met een financiële toelichting op de baten en lasten van het gevoerde beleid en beheer.

DEEL 7

Vanaf het boekjaar 2023 verklaart het college zelf aan de raad of de gemeente (financieel) rechtmatig heeft gehandeld. Dat gaat in de gemeenterekening volgens een wettelijk verplicht model opgenomen in dit deel.

DEEL 8

In deel 8 vindt u de controleverklaring van BDO-Accountants. BDO controleerde de jaarrekening 2024. Het verslag van bevindingen van deze controle ontvangt u tegelijkertijd met deze gemeenterekening.

DEEL 9

Een aantal bij deze jaarrekening behorende bijlagen is opgenomen in deel 9. Hierin staan meer gedetailleerde en cijfermatige gegevens. Daarbij sluiten wij zoveel mogelijk aan bij de eisen zoals die in de begrotingsvoorschriften (BBV) zijn gesteld.

Financiële hoofdlijn

Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de financiële verantwoording over 2024. Wij kijken terug op welke wijze de begroting werkelijkheid is geworden.

De Programmabegroting 2024 is vastgesteld in de raad van 7 november 2023. Een begroting met veel onzekerheden door diverse ontwikkelingen in de wereld, maar zeker ook een begroting met mogelijkheden. Mogelijkheden om onze gemeente nog mooier te maken, samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instanties.

Als we vooruitkijken zien we dat de begroting financieel sluitend is tot en met 2025. De financiële ontwikkelingen vanaf 2026 zijn onzeker door onduidelijkheid over het gemeentefonds en de huidige crises op het gebied van klimaat, energie, mondiale politiek, de oorlogen en vluchtelingen.

We hebben het Collegeprogramma 2023-2026 vastgesteld in de raad van 4 april 2023. De financiële effecten hiervan zijn opgenomen in 2024 en de verdere jaren. In bijlage 6 is de voortgang van de actiepunten uit het collegeprogramma opgenomen.

Er spelen op dit moment veel landelijke ontwikkelingen waar we als gemeente mee te maken hebben. De krapte op de arbeidsmarkt, krapte bij de nutsbedrijven, krapte op het elektriciteitsnet en beperkte ambtelijke capaciteit zijn opnieuw verklaringen voor het doorschuiven van verschillende investeringen en budgetten naar latere jaren.

Resultaat 2024

Het jaar 2024 sluit met een positief resultaat van € 2.625.093,--.

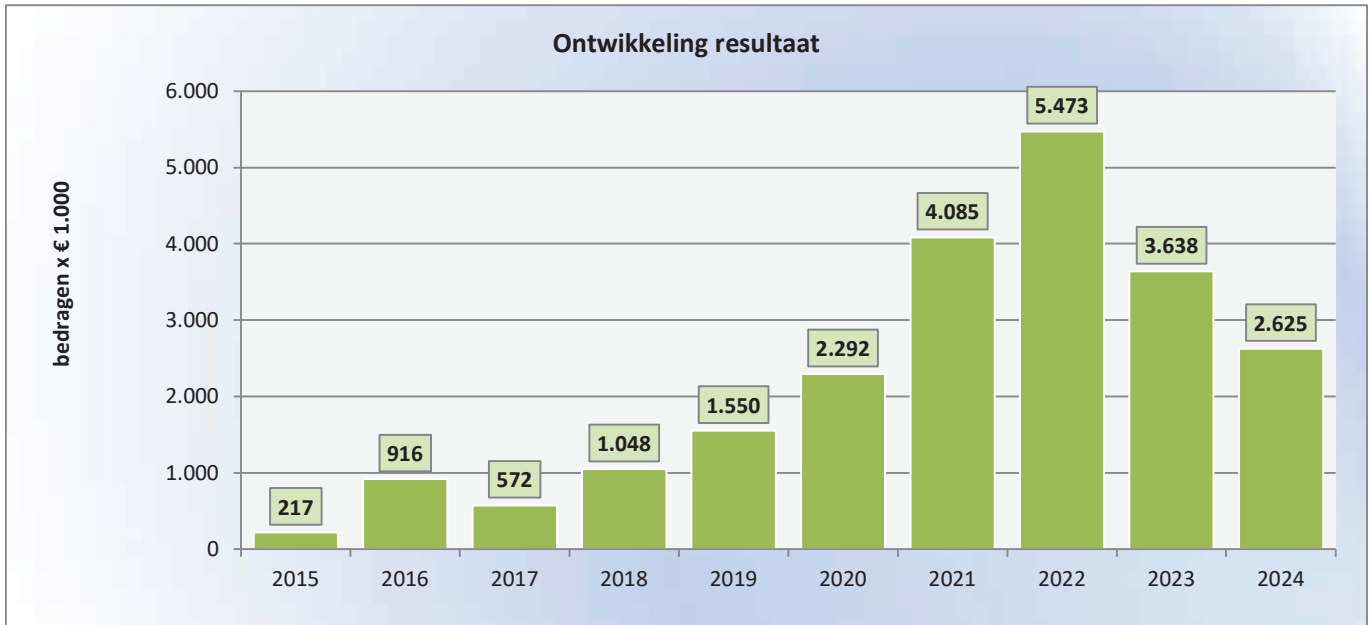
In onderstaande tabel staat op hoofdlijn de opbouw van het resultaat.

bedragen x € 1.000					
Samenvatting baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 124.946	- 129.858	- 122.542	7.316 V	- 113.742
Baten	121.888	130.481	130.388	- 93 N	124.263
Saldo van baten en lasten	- 3.058	623	7.846	7.223 V	10.521
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 1.265	- 19.308	- 20.700	- 1.392 N	- 17.377
Onttrekkingen	4.357	18.685	15.479	- 3.207 N	10.494
Mutatie reserves	3.092	- 623	- 5.221	- 4.598 N	- 6.884
Resultaat	34	-	2.625	2.625 V	3.638

Gedurende het jaar is de begroting op verschillende momenten bijgesteld. Ook 2024 is, net als de voorgaande jaren, een jaar met veel meevallers. De voordelen komen vooral door lagere afschrijvingslasten (omdat investeringen zijn vertraagd) en hogere renteopbrengsten (door de gestegen rente op schatkistbankieren). Daarnaast dragen het doorschuiven van budgetten en investeringen, de Specifieke Uitkeringen vanuit het Rijk, en de circulaire van het gemeentefonds bij aan het positieve resultaat.

Een aantal ontwikkelingen was bij het opstellen van de najaarsrapportage nog onzeker of niet in te schatten, zoals het gemeentefonds. Enkele van deze posten geven een ruim voordelig effect. In het onderdeel 'de belangrijkste afwijkingen 2024' gaan we hier verder op in.

Onderstaande staafdiagram laat de ontwikkeling van het resultaat zien van de afgelopen 10 jaar.

Het positieve saldo is het resultaat van verschillende mee- en tegenvallers. In dit hoofdstuk geven we een uitgebreidere analyse van deze ontwikkelingen. Het rekeningsaldo is berekend ten opzichte van de begrote bedragen; wijzigingen die gedurende het jaar al in de begroting zijn verwerkt, maken geen deel uit van het resultaat.

Structureel resultaat 2024

In principe voert een gemeente structurele taken uit en raamt daarvoor structurele lasten in de begroting. In de praktijk komen er echter ook incidentele baten en lasten in zowel de begroting als de jaarstukken voor. Vaak wordt dit veroorzaakt door eenmalige gebeurtenissen of besluiten die zowel onverwacht als voorzien kunnen zijn. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel en reëel begrotingsevenwicht. Na het wegstrepen van incidentele baten en lasten blijft het structurele begrotingssaldo over.

Uit onderstaande tabel blijkt dat het structurele resultaat € 3,6 miljoen positief is. In 2023 was het structurele resultaat € 3,2 miljoen positief.

Ook dit jaar was er een groot aantal incidentele mutaties op de reserves en op de baten en lasten, waaronder de positieve saldi van de bestuurs- en najaarsrapportage, enkele budgetoverhevelingen, de middelen en uitgaven voor opvang van Oekraïners en de lagere uitgaven door niet uitgevoerde werkzaamheden.

Dit voordelig saldo van 2024 staat haaks op de financiële doorkijk die we zien in de meerjarenbegroting 2025-2028. De inkomsten uit het gemeentefonds dalen substantieel vanaf 2026, het zogenaamde ravijnjaar. Aangezien het gemeentefonds een structurele inkomst is, geeft dit druk op de structurele uitgaven. Het is nog steeds onzeker of het Rijk de gemeenten hierin tegemoetkomt. Een specificatie van de incidentele baten en lasten per programma staan in hoofdstuk 6 van deze gemeenterekening.

bedragen x € 1.000	
Structureel resultaat	Rekening 2024
Resultaat	
Saldo van baten en lasten	7.846
Mutatie reserves	- 5.221
Resultaat	2.625
Af: incidentele baten en lasten	
Incidentele baten en lasten	458
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves	- 1.447
Af: incidentele baten en lasten	- 989
Structureel resultaat	3.614

Belangrijkste afwijkingen 2024

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen		Saldo van baten en lasten	Mutatie reserves	Totaal verschil
Nadelen				
P02	Jeugdzorg	- 862 N		- 862 N
	Minder ambtelijke inzet voor de regio	- 100 N		- 100 N
P04	Afschrijving aanleg en reconstructie wegen	- 234 N		- 234 N
P05	Storting in voorziening GRP	- 170 N		- 170 N
	Minder inkomsten afvalstoffenheffing	- 65 N		- 65 N
P06	Hogere rekenrente APPA	- 415 N		- 415 N
	Naheffing BTW	- 189 N		- 189 N
				-
Totaal nadelen		- 2.035 N	-	- 2.035 N
Voordelen				
P01	Begeleiding en huisvesting statushouders (incl. Oekraïne)	345 V	- 271 N	74 V
	Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	525 V	- 482 N	43 V
P02	Sociaal en cultureel werk	101 V		101 V
	Minder kosten externe begeleiding Almelo-De Haandrik	261 V	- 234 N	27 V
	Begeleiding en dagbesteding WMO	115 V		115 V
P03	Nieuwe vervoerder leerlingenvervoer	78 V		78 V
	Verhoging subsidiepercentage Specifieke Uitkering Sport	97 V		97 V
	Bijdrage aan Reggesteyn	3.310 V	- 3.310 N	-
P04	Onderhoud verhardingen	114 V		114 V
P05	Lagere kosten voor openbaar groen	188 V		188 V
	Lagere storting in voorziening huishoudelijk afval	120 V		120 V
	Brandweerkazerne Kasteelstraat	77 V		77 V
	Meer inkomsten grafrechten	82 V		82 V
	Minder kosten voor gebiedsaanpak Daarleveen	65 V	23 V	88 V
	Winst- en verliesnemingen afgesloten grondexploitaties	274 V	- 274 N	-
	Hogere opbrengst leges omgevingsvergunning	191 V		191 V
	Lagere afrekening Omgevingsdienst Twente	53 V		53 V
P06	Renteopbrengsten	170 V		170 V
	Uitkering gemeentefonds	1.008 V		1.008 V
	Minder onvoorziene uitgaven	62 V		62 V
	Stelpost rijksvoornemens	189 V		189 V
	SPUK GALA	149 V		149 V
	Hogere opbrengsten OZB	210 V		210 V
	Meer reisdocumenten aangevraagd	57 V		57 V
P99	Minder licentiekosten	80 V		80 V
	Voordeel Loonkosten	265 V		265 V
	Knelpuntenpot	100 V		100 V
	Voordeel door hogere toerekening naar investeringen en grondexpl.	355 V		355 V
Totaal voordelen		8.641 V	- 4.548 N	4.093 V
Overige afwijkingen		617 V	- 50 N	567 V
Totaal afwijkingen		7.223 V	- 4.598 N	2.625 V

Nadelen

Jeugdzorg

In het afgelopen jaar hebben we binnen de jeugdzorg te maken gehad met diverse kosten en extra inzet. De belangrijkste ontwikkelingen op een rij:

- Voor een aantal casussen was veel extra zorguren nodig. Dit resulteerde in een nadeel van € 350.000,--.
- Binnen de jeugdzorg waren ook enkele Oekraïense kinderen in behandeling. De kosten hiervoor bedroegen ongeveer € 100.000,--. Dankzij extra middelen uit de decembercirculaire 2024 konden we een deel hiervan opvangen. De resterende € 61.000,-- hebben we ten laste gebracht van de reserve Statushouders en Ontheemden (Oekraïne).
- In regionaal verband is akkoord gegaan met extra kosten voor beschikbaarheidsvoorzieningen. Dit moeten we met terugwerkende kracht € 78.000,-- betalen aan de regio.
- De gezinshuisplekken zijn in aantallen vrij stabiel gebleven, en jongeren verblijven hier vaak langdurig. Toch hebben we eind 2024 één extra jeugdige kunnen plaatsen, waarvoor een bedrag van € 28.000,-- nodig was.
- Daarnaast was voor één cliënt 24-uurs zorg noodzakelijk. Dit brengt hoge kosten met zich mee, die we vooraf moeilijk kunnen inschatten, maar die essentieel zijn om de juiste zorg te bieden. De meerkosten bedroegen ongeveer € 230.000,--.

Minder ambtelijke inzet voor de regio

We hebben als gemeente een extra bijdrage (€ 100.000,--) moeten betalen aan de regio. Dit had te maken dat we minder ambtelijke capaciteit voor SamenTwente hebben geleverd dan andere regio gemeenten.

Afschrijving aanleg en reconstructie en wegen

Bij het vaststellen van de nota Investeren, Waarderen en Afschrijven begin 2024 zat er een administratieve fout in de bijbehorende begrotingswijziging. De negatieve afschrijvingen zijn per ongeluk als inkomsten opgenomen. In de Bestuursrapportage 2024 zijn de afschrijvingslasten wel bijgewerkt. Dit zorgde toen voor een financieel voordeel. Maar de correctie van deze fout is toen niet meegenomen. Daardoor ontstaat nu een nadeel van € 234.000,--.

Storting in voorziening GRP

Voor de rioolheffing worden de inkomsten en uitgaven gesaldeerd en gemuteerd naar de voorzieningen. Doordat er lagere afschrijvings- en beheerkosten waren, hoefden we geen onttrekking uit de voorziening te doen, maar hebben we een bedrag gestort. Dit zien we terug als een nadeel in exploitatie van € 170.000,--.

Minder inkomsten afvalstoffenheffing

De gemiddelde leegstand van woningen was hoger dan we hebben ingeschat bij de begroting. Daarnaast was er een kleinere areaaluitbreiding dan verwacht. Dit heeft geresulteerd tot € 65.000,-- minder inkomsten.

Hogere rekenrente APPA

Er moest een hogere storting (€ 415.000,--) plaatsvinden in de voorziening APPA en voorziening APPA ingegane pensioenen, doordat de rekenrente is verlaagd.

Naheffing BTW

In verband met een boekencontrole door de belastingdienst over het jaar 2021 is er één fout geconstateerd op een steekproefomvang van 267 boekingen. De systematiek die de belastingdienst hanteert houdt in dat iedere fout in een interval van € 500.000,-- een naheffing van € 86.800,-- per jaar oplevert. Naar aanleiding van de controle hebben we het mengpercentage herzien en ook nieuwe afspraken gemaakt voor de toekomst voor grondexploitaties. De naheffing voor BTW en BCF bedraagt € 189.000,--. Daarmee zijn de jaren 2019 t/m 2023 afgewikkeld.

Voordelen

Begeleiding en huisvesting statushouders en Oekraïners

Er is een voordeel van bijna € 550.000,-- bij de gemeentelijke opvang van Oekraïners. Dit komt vooral doordat de opvanglocatie aan de Reggeweg in Hellendoorn later in gebruik is genomen. We hebben hierdoor minder kosten gemaakt, wat weer leidde tot een hogere storting in de reserve.

Daarnaast is er een nadeel van € 200.000,--, omdat we minder inkomsten van het Rijk ontvangen voor de opvang van Oekraïners. Dit heeft ook te maken met het later openen van de opvanglocatie.

Het Rijk heeft extra geld beschikbaar gesteld voor de meerkosten binnen de Jeugd en Wmo voor Oekraïense vluchtelingen. Dit bedrag was echter niet voldoende om alle kosten te dekken. Daarom is een tekort van € 61.000,-- onttrokken uit de reserve.

Bijstandsverlening en inkomensvoorziening

Het voordeel van ruim € 500.000,-- bestaat voor € 400.000,-- uit een prijsverschil wat wil zeggen dat de gemiddelde prijs van een uitkering in de gemeente Hellendoorn lager ligt dan waar het Rijk bij de financiering van de uitkeringen mee rekent. Deze verschillen ontstaan door diversiteit in gezinssamenstelling en bijvoorbeeld ook door hoeveel neveninkomsten verrekend kunnen worden. De resterende € 100.000,-- wordt veroorzaakt door een lager aantal verstrekte uitkeringen dan we verwacht hadden, onder andere door een hogere uitstroom naar werk en scholing.

Sociaal en cultureel werk

Het voordeel van € 101.000,-- wordt veroorzaakt doordat we activiteiten op een andere manier hebben bekostigd. Er zijn overgehevelde middelen niet ingezet omdat het begrote bedrag in 2024 voldoende bleek te zijn. Daarnaast hebben we middelen van de Specifieke Uitkering GALA ingezet voor het realiseren van activiteiten.

Minder kosten externe begeleiding bewoners kanaalproblematiek Almelo-De Haandrik

We hebben minder kosten gemaakt voor externe begeleiding rondom de kanaalproblematiek. Een groot deel van de werkzaamheden hebben we opgevangen binnen reguliere ambtelijke inzet. Dit levert een voordeel op van € 27.000,-- in de exploitatie gezien we ook geen onttrekking doen uit de reserve.

Begeleiding en dagbesteding WMO

We hebben een voordeel van € 115.000,-- doordat het verzilveringspercentage lager is dan verwacht, vooral bij individuele begeleiding. Dit betekent dat er minder gebruik wordt gemaakt van het beschikbare aantal zorguren. In onze begroting schatten we het verzilveringspercentage voor verschillende zorgsoorten, maar dit is lastig door factoren zoals de wensen van de cliënt en de beschikbaarheid van zorg. Daarnaast steeg het aantal cliënten minder snel door hogere wachtlijsten en kregen zij mede hierdoor een latere indicatie.

Nieuwe vervoerder leerlingenvervoer

Door de overstap naar een andere vervoerder op 1 augustus 2024 is de tariefsopbouw veranderd. Daardoor was het vooraf lastig in te schatten wat het financiële effect zou zijn. Dit levert een voordeel op van € 78.000,--.

Verhoging subsidiepercentage Specifieke Uitkering Sport

Het subsidiepercentage is verhoogd van 17,5% naar 18% voor alle sportgaven inclusief btw. Hierdoor is de uitkering hoger uitgevallen dan eerder is begroot. Dit levert een voordeel op van € 97.000,--.

Bijdrage aan Reggesteyn

We zijn als gemeente verantwoordelijk voor enkele eenmalige kosten van (ver)nieuwbouw van Reggesteyn de zoals tijdelijke huisvesting en sloop. Dit is een bedrag van € 3.310.000,--. Deze kosten zijn in 2024 nog niet in rekening gebracht door Reggesteyn. De verwachting is dat dit in januari 2025 gebeurt. De kosten zouden worden gedekt uit de VAR, echter doordat we deze kosten in 2024 niet hebben gemaakt, wordt voor hetzelfde bedrag ook geen onttrekking gedaan uit de VAR.

Onderhoud verhardingen

Door de vele werkzaamheden van netbeheerders hebben wij meer degeneratievergoedingen ontvangen. Daarnaast zou Enexis in het derde kwartaal van dit jaar starten met de wijkaanpak. Dit project is verschoven naar 2025, waardoor we geen extra capaciteit hebben ingehuurd. Wat leidde in totaal tot een voordeel van € 114.000,--.

Minder kosten aan onderhoud groen

Het voordeel heeft te maken verschillende ontwikkelingen:

We hebben dit jaar minder last gehad van de eikenprocessierupsen, waardoor we ook minder hoefden in te zetten op de bestrijding daarvan. Dit leverde een voordeel op van € 52.000,--.

Daarnaast is het verkleinen van de kinderboerderij uitgesteld wegens een juridisch verschil. We stellen voor om het bedrag van € 30.000,-- over te hevelen naar 2025.

Verder hebben we door samen te werken met particulieren de doelstelling van het aantal bomen te planten behaald ruim binnen budget gehaald wat dus ook een voordeel heeft opgeleverd.

Lagere storting in voorziening huishoudelijk afval

We hebben een lagere storting gedaan in de voorziening doordat we minder inkomsten hebben ontvangen op de afvalstoffenheffing. Dit levert een voordeel op van ongeveer € 80.000,--.

Brandweerkazerne Kasteelstraat

We hebben minder kosten gemaakt voor de grondexploitatielocatie Brandweerkazerne Kasteelstraat wat leidde tot een voordeel van € 77.000,--.

Minder kosten voor gebiedsaanpak Daarlerveen

De inschrijvingen voor de gebiedsaanpak Daarlerveen was lager dan op was begroot. Dat leidde tot minder kosten. Daarnaast heeft plaatselijk belang een provinciale subsidie ontvangen, waarmee een groot deel van de kosten mee zijn gedekt. De kosten zouden worden gedekt vanuit de VAR, gezien de kosten lager uitvielen is de onttrekking ook lager dan begroot.

Meer legesopbrengsten omgevingsvergunningen

Eind 2024 hebben we voor een aantal grotere projecten een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen. Wat leidde tot een voordeel van € 191.000,-- op onze begrote inkomsten. We hadden mede door uitstel van de invoering van de wet kwaliteitsborging voor bouwen (nieuwbouw) de inkomsten lager ingeschat, waardoor het voordeel nu ook hoger is.

Meer inkomsten grafrechten

Er zijn dit jaar meer begrafenissen en urnenbijzettingen geweest op onze begraafplaatsen. Daarnaast hebben, meer dan gemiddeld, inwoners hun grafrechten verlengd. Dit levert een voordeel op van € 82.000,--.

Lagere afrekening Omgevingsdienst Twente

De afrekening van 2023 was lager dan eerder werd verwacht. Dit resulteerde in een voordeel (€ 53.000,--) in 2024.

Hogere renteopbrengsten

De combinatie van een overschot op onze liquide middelen en nog steeds aanhoudend hoog rentepercentage dat de schatkist vergoedt is de oorzaak van hogere renteopbrengsten van € 170.000,-- dan we hadden verwacht.

Hogere uitkering gemeentefonds

In december heeft het Rijk via de decembercirculaire extra middelen beschikbaar gesteld, voor een bedrag van € 421.000,--. Daarnaast werd de maatstaf voor huishoudens met een laag inkomen verhoogd, wat een aanzienlijk effect had op de gemeentefondsuitkering van € 540.000,--. Verder waren er ook bijstellingen van de uitkeringen uit voorgaande jaren. Wat heeft geleid tot een groot voordeel in deze jaarrekening.

Stelpost Rijksvoornemens

Bij de najaarsrapportage was het de verwachting dat we deze middelen in 2024 zouden inzetten. Voor de onderdelen Invoeren Wet betaalbare huur, Wet open Overheid, Energieprestatie gebouwen en Uitvoering gebiedsgerichte aanpak landgebruik en LBV zijn echter geen nieuwe voorstellen voor de invulling van het beleid ingediend. Hierdoor komen deze middelen vrij

€ 189.000,- . Voor het beleid Uitvoering gebiedsgerichte aanpak/LBV stellen wij voor de middelen van € 51.500,- door te schuiven naar 2025.

SPUK GALA

Begin januari 2024 hebben we het boekjaar 2023 gesloten en de Specifieke Uitkering GALA budgettair neutraal opgenomen. Bij het opstellen van de SISA-verantwoording 2023 bleek echter dat er meer kosten onder deze regeling vielen dan oorspronkelijk was ingeschat, en dat sommige kosten niet op de juiste plek waren geboekt. Hierdoor kunnen we in 2024 een financieel voordeel van € 149.000,- inboeken.

Hogere opbrengsten OZB

Het voordeel van € 128.000,- komt doordat het bedrag aan verminderingen voor woningen lager was dan we aanvankelijk hadden ingeschat. Dit heeft geleid tot een lagere uitgave dan verwacht. Voor de begroting 2025 hebben we het percentage verminderingen daarom naar beneden bijgesteld om een nauwkeuriger beeld te krijgen van de verwachte kosten. Daarnaast ontstaat het voordeel van € 81.000,- bij niet-woningen doordat er minder leegstand was dan we bij het opstellen van de begroting hadden voorzien. Dit resulteerde in een hogere inkomst dan begroot.

Meer reisdocumenten aangevraagd

In de verwachte opbrengsten is rekening gehouden met de reisdocumentenpiek 2024-2027. Gezien inwoners ook eerder hun reisdocument kunnen verlengen, is het exacte aantal moeilijk in te schatten. Er zijn in 2024 circa 900 reisdocumenten meer aangevraagd, dan werd verwacht, hierdoor is er een voordeel van € 57.000,-.

Minder licentiekosten

We streven ernaar om meer licenties als SaaS-oplossing (Software as a Service) aan te bieden. Deze kosten moeten we ten laste van de exploitatie brengen en kunnen we niet meer als investering zien. Hier hebben we hier in onze begroting rekening mee gehouden. In 2024 zijn door verschillende redenen minder nieuwe licenties aangeschaft of omgezet naar een SaaS-oplossing. Daarnaast vielen de exploitatiekosten vaker lager uit dan verwacht. Dit leverde een voordeel op van € 80.000,-.

Voordeel loonkosten

We hebben een voordeel van € 265.000,- op onze loonkosten. Deze afwijking, die 0,8% van onze totale loonkosten bedraagt, is een beperkt voordeel. Het voordeel bestaat voor ongeveer € 100.000,- uit opbrengsten van sociale premies die we niet hebben ingezet ter vervanging, maar op een andere wijze hebben ingevuld.

Knelpuntenpot

Tijdens de najaarsrapportage hebben we een deel van het voordeel van de doorrekening van onze loonkosten in de knelpuntenpot geplaatst. Er waren toen signalen dat we de middelen nog nodig zouden hebben voor de vervanging van ziekte. Aan het einde van het jaar bleek echter dat dit minder nodig was dan aanvankelijk werd verwacht. Dit levert een voordeel op van € 100.000,-.

Meer loonkosten toegerekend naar investeringen en grondexploitaties

We hebben meer uren toegeschreven aan onze investeringsprojecten, wat resulteert in een voordeel van € 300.000,-. Dit voordeel zien we terug in de jaarrekening op verschillende posten, doordat er minder loonkosten aan de producten zijn toegeschreven. Omdat we meer uren aan investeringen hebben besteed, hebben we ook meer overhead toegerekend conform bestaande systematiek.

POST ONVOORZIEN

In de begroting van 2024 was € 75.000,-- opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Hiervan is € 13.000,-- gebruikt voor activiteiten in het centrum van Nijverdal, omdat ondernemers hinder ondervonden van de vele werkzaamheden. Het resterende bedrag van € 62.000,-- is niet besteed en geeft een voordeel.

bedragen x € 1.000

Aanwending onvoorzien	Rekening 2024
Stelpost	
Onvoorzien	75
Totaal stelpost	75
Aanwending	
Ruggensteun ondernemers werkzaamheden centrum Nijverdal	- 13
Totaal aanwending	- 13
Restant stelpost onvoorzien	62

Bestemming rekeningresultaat

Wij stellen u de volgende punten voor ter bestemming van het resultaat 2024.

Budgetoverhevelingen naar 2025

- **Inzet inhaalslag wegwerken wachtlijst Wmo** (€ 30.000,--). Er is voor november en december budget beschikbaar gesteld om een inhaalslag te maken in het wegwerken van de hoge wachtlijst Wmo. Hiervoor huren we twee consultants in. Zij konden echter pas aanzienlijk later starten dan 1 november, hun inzet loopt daardoor langer door in 2025. Omdat de wachtlijst van de Wmo hoog blijft is het van groot belang de inhaalslag in 2025 af te kunnen ronden. Voorgesteld wordt om het resterende budget van € 30.000,-- over te hevelen naar 2025.
- **Verkleinen kinderboerderij** (€ 30.000,--). Het budget is bedoeld voor onder andere het realiseren van een parkeerterrein en het verplaatsen van het plukbos. Allemaal zaken als gevolg van het verkleinen van de kinderboerderij (collegebesluit 2023-022519). De reden voor het doorschuiven van deze gelden is dat de herinrichting van het verkleinde perceel meer tijd in beslag neemt dan verwacht. We wachten de uitkomst hiervan af alvorens met het parkeerterrein en dergelijke aan de slag te gaan. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 30.000,-- over te hevelen naar 2025.
- **Landelijk gebied** (€ 51.500,--). Voor het behoud en versterken van een vitaal platteland, willen we een inventarisatie buitengebied uitvoeren. We hebben hiervoor een opdrachtschrijving gemaakt. De inventarisatie dient als nulmeting, waarbij we in een participatief proces de agrarische sector e.a. gebiedseigen thema's in beeld brengen. Denk bijvoorbeeld aan water, natuur, klimaat en sociaal economische aspecten. Op basis van deze nulmeting bepalen we de vervolgstappen die wenselijk zijn voor het behoud en versterken van een vitaal platteland. Te denken aan een beleid buitengebied met een daaraan gekoppeld uitvoeringsplan. In 2025 maken we een plan van aanpak, waarna we vervolgens starten met de inventarisatie. Politieke en maatschappelijke ontwikkelingen zorgden ervoor dat we dit niet in 2024 hebben kunnen doen. Voorgesteld wordt om het hiervoor gereserveerde bedrag van € 51.500,-- op de stelpost Rijksvoornemens over te hevelen naar 2025.

Middelen uit decembercirculaire 2024 inzetten voor uitvoering in 2025

- **Decembercirculaire 2024** (€ 208.500,--). Het gaat hierbij om de volgende middelen: Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) (€ 10.000,--), Spreidingswet (€ 39.000,--) en Vangnetconstructie energietoelage (€ 37.500,--) en Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (€ 122.000,--). Voorgesteld wordt om deze middelen uit de decembercirculaire 2024 voor REV en de Spreidingswet in te zetten voor uitvoering en kostendekking in 2025. Daarnaast wordt voorgesteld de middelen voor Vangnetconstructie energietoelage van 37.500,-- te storten in de reserve Armoede- en schuldenaanpak en de middelen voor de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties gezien de meerjarige inzet te storten in de reserve Gelabelde middelen.

Storting in reserves

- **Motie kunst** (€ 26.250,-). Op 9 november 2021 is, tijdens de behandeling van de begroting 2022, de motie: Ruimte voor Kunst aangenomen met de oproep "Er weer beleid van maken om bij een positief resultaat van de jaarrekening, 1% van dit resultaat ten goede te laten komen aan de 'bestemmingsreserve Kunst'." Er wordt een bedrag van € 26.250,- gestort in de reserve Kunst.

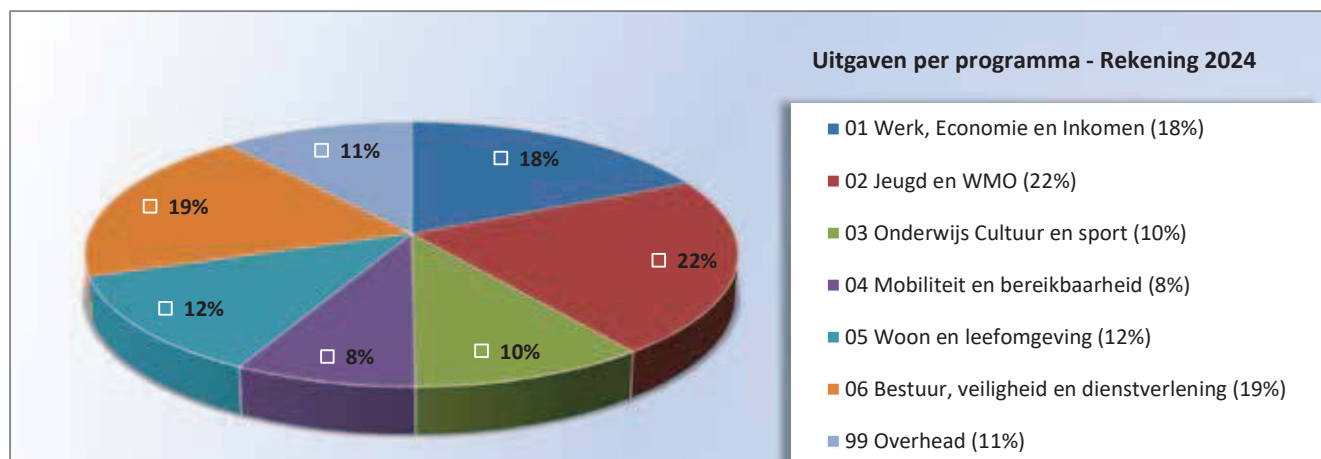
Ten slotte stellen wij voor het restant rekeningsaldo van € 2.278.843,- te storten in de VAR.

Bedragen in € 1	
Voorstel resultaatbestemming	Rekening 2024
Toevoegingen	
<i>Budgetoverhevelingen naar 2025:</i>	
Inzet inhaalslag wegwerken wachtlijst Wmo	30.000
Verkleinen kinderboerderij	30.000
Landelijk gebied	51.500
<i>Geormerkte middelen uit decembercirculaire 2024 inzetten voor uitvoering in 2025:</i>	
	208.500
<i>Stortingen in reserves:</i>	
Motie ruimte voor kunst: storting in reserve kunst	26.250
Restant rekeningsaldo in VAR	2.278.843
Totaal toevoegingen	2.625.093
Onttrekkingen	
-	-
Totaal onttrekkingen	-
Totaal voorstel resultaatbestemming	2.625.093

Uitgaven per programma/Inkomsten per categorie

De onderstaande tabellen geven per programma aan hoeveel de uitgaven zijn geweest.

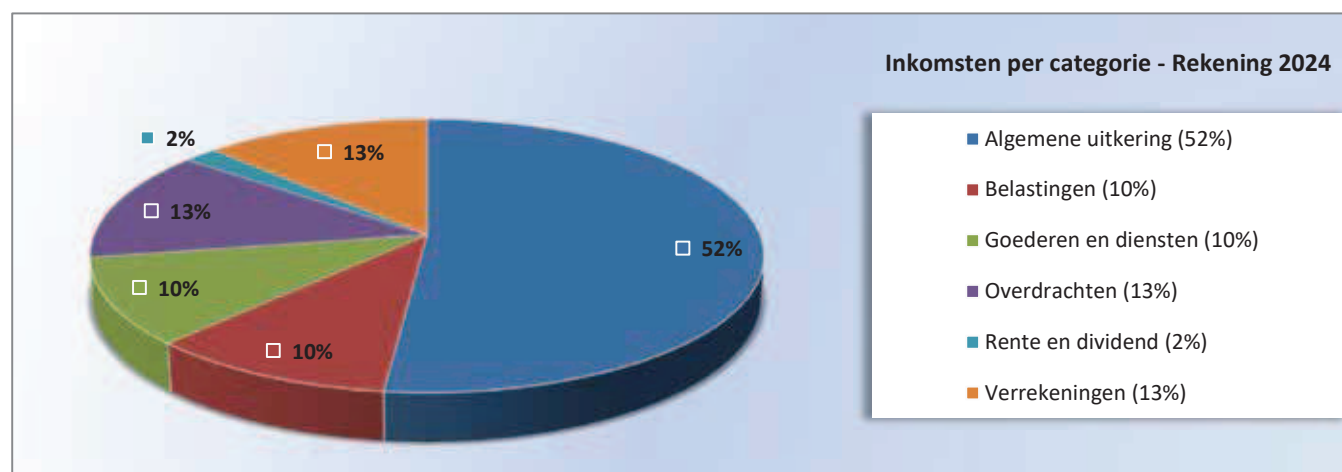
bedragen x € 1.000		
Uitgaven per programma - Rekening 2024	Bedrag	Percentage
01 Werk, Economie en Inkomen (18%)	26.004	18,2%
02 Jeugd en WMO (22%)	30.941	21,6%
03 Onderwijs Cultuur en sport (10%)	14.450	10,1%
04 Mobiliteit en bereikbaarheid (8%)	11.121	7,8%
05 Woon en leefomgeving (12%)	17.566	12,3%
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening (19%)	27.500	19,2%
99 Overhead (11%)	15.660	10,9%
Totaal	143.241	100,0%

Van de inkomsten geven we de verdeling weer per categorie, omdat dit een beter beeld geeft van de herkomst van de inkomsten.

bedragen x € 1.000

Inkomsten per categorie - Rekening 2024	Bedrag	Percentage
Algemene uitkering (52%)	75.505	51,8%
Belastingen (10%)	15.121	10,4%
Goederen en diensten (10%)	14.933	10,2%
Overdrachten (13%)	19.202	13,2%
Rente en dividend (2%)	2.769	1,9%
Verrekeningen (13%)	18.336	12,6%
Totaal	145.866	100,0%

Ontwikkeling balans

bedragen x € 1.000

Activa	31-dec-2023	31-dec-2024	Passiva	31-dec-2023	31-dec-2024
Vaste activa			Vaste Passiva		
Immateriele vaste activa	1.164	1.305	Eigen Vermogen	50.941	58.787
Materiele vaste activa	116.040	119.041	Voorzieningen	11.384	12.734
Financiële vaste activa	4.319	6.116	Langlopende schulden	108.891	103.338
Totaal Vaste activa	121.523	126.462	Totaal Vaste Passiva	171.216	174.858
Vlottende activa			Vlottende Passiva		
Voorraden	- 62	1.102	Vlottende schulden < 1 jaar	5.251	6.429
Uitzettingen < 1 jaar	58.804	59.331	Overlopende passiva	12.361	15.328
Liquide middelen	1.024	1.015			
Overlopende activa	7.540	8.705			
Totaal Vlottende activa	67.305	70.153	Totaal Vlottende Passiva	17.612	21.757
Totaal Activa	188.828	196.615	Totaal Passiva	188.828	196.615
			Gewaarborgde geldleningen	155.296	153.754

Vaste activa/passiva

De vaste activa stegen in 2024 met € 4,9 miljoen.

We hebben € 13,4 miljoen geïnvesteerd in met name de materiële vaste activa. We ontvingen ruim € 0,5 miljoen aan investeringsbijdragen en uit verkopen. We schreven € 7,4 miljoen af.

De grootste investeringen betroffen de vervanging inrichting HvCB 2022 (€ 1,1 miljoen), Onderwijshuishuisvesting Prinses Beatrix 2023 (€ 1,0 miljoen), Vervanging toplagen kunstgrasvelden (€ 1,4 miljoen) en de Deelinvesteringen Noord Zuid verbinding: Omleiding Hulzen (€ 1,2 miljoen), Hellendoorn Zuid - Ola brug (€ 1,2 miljoen).

Verder werd er een lening verstrekt van € 2,0 miljoen aan Herstructuringsmaatschappij Overijssel (HMO), wat leidde tot een stijging van de financiële vaste activa. Er is voor € 0,2 miljoen afgelost op de financiële vaste activa, dit zijn de verstrekte leningen. Daarnaast zijn er nog enkele duurzaamheidsleningen verstrekt. Deze duurzaamheidsregeling is in 2024 beëindigd. Aan de passivazijde is een stijging te zien van € 7,8 miljoen.

Het eigen vermogen stijgt met € 7,8 miljoen. Hierin is het rekeningresultaat van € 2,6 miljoen ook opgenomen. De langlopende schulden dalen met € 5,6 miljoen (zie paragraaf 4 Financiering) in verband met de aflossing op de (langlopende) geldleningen.

Flottende activa/passiva

De vlottende passiva met € 21,0 miljoen zijn beduidend lager dan de vlottende activa van € 70,1 miljoen. Dit komt voornamelijk door het hoge saldo bij het schatkistbankieren wat het gevolg is van de positieve rekeningsaldo's van de afgelopen jaren. Het saldo bij de schatkist bedraagt eind 2024 € 55,6 miljoen.

Investerings

In de primitieve begroting van 2024 was er € 30,0 miljoen aan investeringsuitgaven opgenomen, met tegenover € 7,8 miljoen aan investeringsbijdragen. Dit resulteerde in een netto investering van € 22,2 miljoen.

Tijdens het opstellen van de begroting 2024 werd gekeken naar de haalbaarheid van de investeringen in de meerjarenplanning, gezien de huidige ontwikkelingen. Als gevolg hiervan is € 4,4 miljoen aan investeringsuitgaven en € 7,4 miljoen aan investeringsbijdragen doorgeschoven naar 2025 of later.

Via de najaarsrapportage 2023 werd € 4,4 miljoen aan netto investeringen doorgeschoven naar 2024. Daarnaast is bij de jaarrekening 2023 ruim € 2,1 miljoen niet besteed investeringsbudget meegenomen naar 2024, en werd € 0,4 miljoen opgenomen als investeringsbijdrage uit 2023.

Verder is er tijdens de begrotingsraad een amendement aangenomen voor de realisatie van een openbaar toilet in het centrum van Nijverdal, met een investeringsbudget van € 120.000,--.

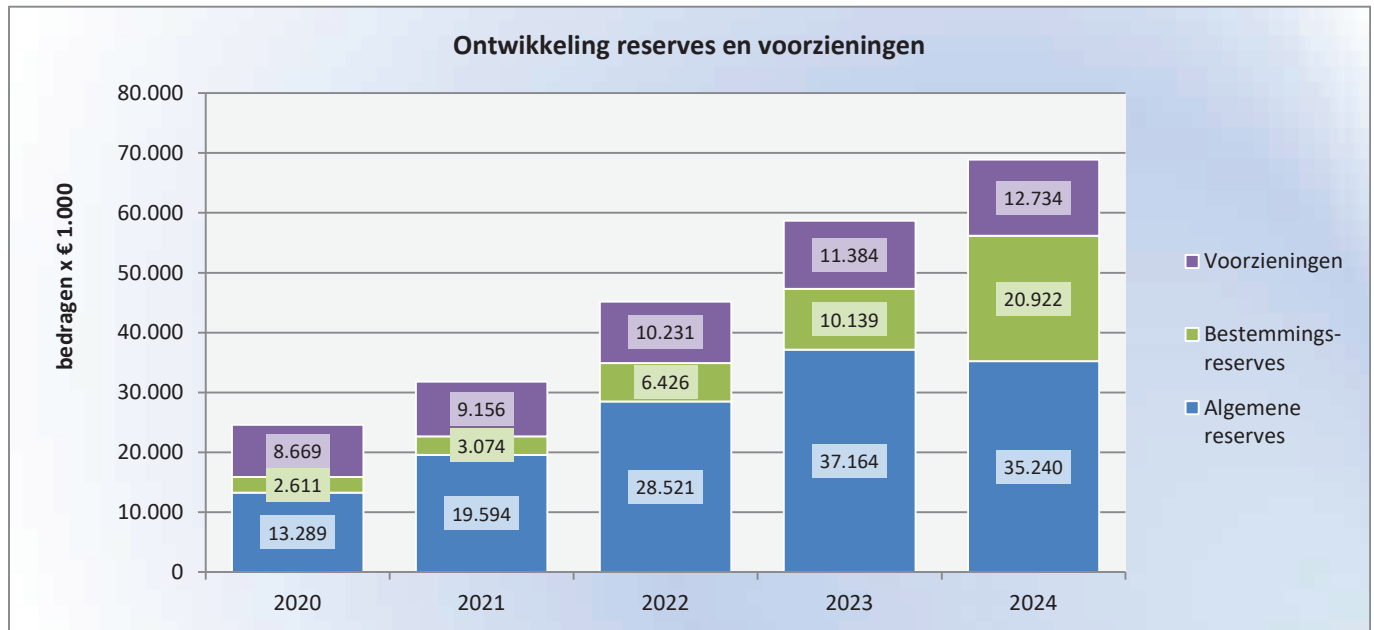
In totaal kwam hiermee het begrote investeringsbudget op ruim € 30,7 miljoen netto.

Begin 2024 werd een extra investeringsbudget aangevraagd om de vervanging van openbare verlichting naar LED te versnellen, ongeveer € 920.000,--. Helaas konden veel projecten niet worden uitgevoerd door voornamelijk externe ontwikkelingen. We konden met veel investeringen niet starten door de netcongestie, stikstofproblematiek en werkzaamheden van nutsbedrijven. Ook zorgden aanpassingen in ontwerpen voor vertraging.

Voor een aantal projecten was al vroeg duidelijk dat de uitvoering in 2024 niet zou lukken. Deze projecten zijn bij de bestuursrapportage doorgeschoven naar 2025 of zelfs 2026 of later, met een totaal van € 14,0 miljoen (inclusief investeringsbijdragen). Het betreft voornamelijk infraprojecten, zoals de aansluiting van de N35 en de aanleg van het fietspad aan de Helmkruidlaan, maar ook de verduurzaming van Het Ravijn en het HvCB. Bij de najaarsrapportage werd opnieuw € 4,9 miljoen doorgeschoven, waaronder de herinrichting van de bibliotheek.

Van de resterende € 13,1 miljoen netto is € 11,2 miljoen netto gerealiseerd.

Ontwikkeling reserves en voorzieningen

De reserves en voorzieningen stijgen in 2024 in totaliteit met € 10,2 miljoen.

De stand van de (niet geactiveerde) voorzieningen stijgt met € 1,4 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door een daling van de voorziening Wachtgelden oud-wethouders (€ 0,3 miljoen) en een stijging van de voorzieningen APPA (€ 0,5 miljoen), voorziening Wachtgelden voormalig personeel (€ 0,1 miljoen), voorziening Onderhoud Civiele kunstwerken (€ 0,6 miljoen), voorziening Parkeerbeleid (€ 0,2 miljoen), voorziening Egalisatie afvalstoffenheffing (€ 0,2 miljoen) en voorziening Toekomstige verliezen grondexploitatie (€ 0,1 miljoen).

De totale reserves zijn in 2024 gestegen. Eind 2024 bedraagt het totaal van onze reserves € 56,2 miljoen (exclusief het rekeningresultaat 2024). Eind 2023 was dit nog € 47,3 miljoen, een stijging van € 8,9 miljoen. Verschillende grote mutaties in het eigen vermogen worden hieronder kort toegelicht.

De algemene reserves dalen met € 1,9 miljoen door de saldi van toevoegingen waaronder het restant rekeningresultaat 2023 (€ 3,1 miljoen) aan de VAR en de positieve saldi van bestuursrapportage en najaarsrapportage (€ 1,6 resp. € 2,0 miljoen), en door onttrekkingen als gevolg van besluitvorming van de nota Reserves en voorzieningen 2024 en de nota Investeren, waarden en afschrijven 2024 (€ 6,7 miljoen) en door de inzet van overgehevelde middelen vanuit 2023 naar 2024 (€ 1,6 miljoen).

De bestemmingsreserves nemen toe met ruim € 10,8 miljoen, en wordt veroorzaakt door stortingen in de reserve Gelabelde middelen en de reserve Kapitaallasten (effecten bovengenoemde nota's) en doordat geoormerkt geld niet in 2024 kon worden aangewend of bestemd is om over meerdere jaren uit te geven (reserve Armoede- en schuldenaanpak, reserve Uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ, reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne) en de reserve Invoeringskosten Omgevingswet).

EMU-saldo

In de gemeenterekening nemen we het EMU-saldo op. Dit is het saldo van inkomsten en uitgaven van de gemeente, waarbij investeringen meetellen op het moment van betaling. Het EMU-saldo wordt gebruikt om het financieringstekort of -overschot van de totale overheid te monitoren, zoals vastgelegd in Europese afspraken.

bedragen x € 1.000

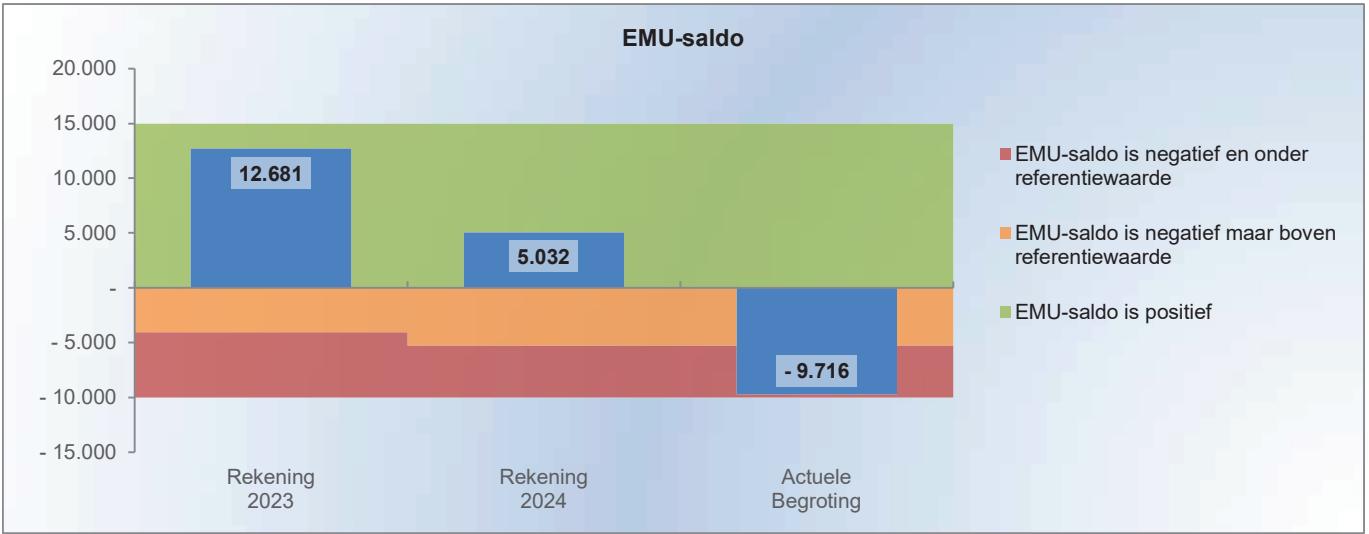
Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)			Rekening 2023	Rekening 2024	Actuele Begroting
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	10.521	7.846	623
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	- 1.199	3.142	6.355
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	1.154	1.349	270
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	511	1.164	4.369
5.	(-)	Boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	- 318	- 143	- 115
Berekend EMU-saldo			12.681	5.032	- 9.716

In onderstaande tabel en grafiek vergelijken we het EMU-saldo met de referentiewaarde. De referentiewaarde is een richtlijn voor het maximale tekort dat een gemeente of provincie mag hebben, en wordt bepaald op basis van de totale tekortnorm voor alle Nederlandse overheden samen. Voor de gemeente Hellendoorn is deze waarde vastgesteld en gepubliceerd in de septembercirculaire 2023 van het Gemeentefonds.

De individuele EMU-referentiewaarde geeft aan welk deel van het landelijke tekort maximaal aan onze gemeente mag worden toegerekend. In de jaarrekening van 2024 is er sprake van een overschot. Dit betekent dat onze gemeente binnen de gestelde referentiewaarde blijft en dus financieel aan de norm voldoet.

bedragen x € 1.000

EMU-saldo referentiewaarde	Rekening 2023	Rekening 2024	Actuele Begroting
EMU-saldo volgens berekening	12.681	5.032	- 9.716
EMU-SALDO referentiewaarde	- 4.036	- 5.293	- 5.293
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde	16.717	10.325	
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde			- 4.423

Programma 1

Werk, economie en inkomen

Inleiding

Het afgelopen jaar hebben we ons op verschillende terreinen ontwikkeld en verbeteringen doorgevoerd om een sterke en toekomstbestendige samenleving te creëren. Landelijke en provinciale ontwikkelingen hebben invloed gehad op ons lokale beleid. Denk aan extra investeringen in economische verduurzaming en een taakstelling voor huisvesting van nieuwkomers.

Economie

We hebben ingezet op enerzijds de vorming van nieuwe bedrijventerreinen, zoals Hellendoorn-Noord en 't Lochter IV. Tegelijkertijd zijn we bezig geweest met het toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein 't Lochter I. Dit zorgt voor extra ruimte voor ondernemers en maakt verplaatsing van bedrijven mogelijk, waardoor vrijgekomen locaties gebruikt kunnen worden voor nieuwe bedrijven of woningbouw.

Ook het centrum van Nijverdal heeft aandacht gekregen. De visie uit 2003 was volledig uitgevoerd, waardoor in 2024 een update nodig was. Op basis van een economische analyse zijn we gestart met het opstellen van een nieuwe centrumvisie, Masterplan centrum Nijverdal, met extra aandacht voor een stedenbouwkundige visie voor de Markt.

Vrijetijd en toerisme

Om de toeristische aantrekkingskracht van onze gemeente te vergroten, is de Visie Vrijetijdseconomie 2030 vastgesteld. Hierin staat een uitvoeringsprogramma met projecten zoals de gebiedsvisie vakantieparken en TOP (toeristisch overstappunt) Noetselerberg.

Werk en inkomen

Eind 2024 is een besluit genomen om een structureel plan te ontwikkelen voor de integratie en huisvesting van statushouders en arbeidsmigranten. Dit plan helpt om de jaarlijkse taakstelling te behalen en biedt ruimte voor uitbreiding van huisvesting. Er is gezocht naar manieren om huisvesting te combineren met andere ontheemden, zodat nieuwkomers beter kunnen integreren in de gemeenschap.

Daarnaast is in het 4e kwartaal een onderzoek gestart naar de toekomstbestendigheid van de sociale werkvoorziening Noest. Dit onderzoek richt zich op de doelgroep, het dienstverleningsaanbod en de manier waarop deze voorziening optimaal kan functioneren.

Armoedebeleid en schuldhulpverlening

De nieuwe verordening voor de meedoenregeling is vastgesteld en de beleidsregels zijn in de zomer in werking getreden. Stapsgewijs is gewerkt aan het versimpelen van aanvragen, wat in 2025 gaat resulteren in een webwinkel voor meedoenregelingen. De nieuwe verordening heeft geleid tot een verbeterde toegankelijkheid van voorzieningen zoals het kindpakket, declaratiefonds en de regeling duurzame gebruiksgoederen. De voorwaarden zijn versoepeld: de vermogensgrens is afgeschaft, de inkomensgrens is verhoogd naar 120% en de periode waarover gekeken wordt voor het vaststellen van het recht op een uitkering of regeling is verkort van 12 maanden naar 1 maand.

Door deze wijzigingen is het bereik van de regelingen vergroot. De eerste resultaten laten positieve effecten zien (zie onderstaande tabel). Zo zijn verschillende regelingen samengevoegd en verbeterd. De regeling duurzame gebruiksgoederen is bijvoorbeeld nu ondergebracht in een witgoed-, laptop- en fietsregeling, het declaratiefonds heet nu 'meedoen 18+' en het kindpakket is aangepast.

Regeling	Inkomensgrens 2024	Doelgroep 2024	Gebruik 2023	Gebruik 2024*
In 2023 Regeling duurzame gebruiksgoederen, in 2024 onderverdeeld in:			181 toegekende aanvragen	-
Laptopregeling	120%	693 huishoudens		71 toegekende aanvragen
Witgoedregeling	120%	693 huishoudens		83 toegekende aanvragen
Fietsregeling	120%	693 huishoudens		83 toegekende aanvragen
In 2023 Kindpakket, in 2024:			238 toegekende aanvragen	-
Meedoenregeling 0-17 jaar	120%	546 kinderen		256 toegekende aanvragen
In 2023 Declaratiefonds, in 2024:			481 toegekende aanvragen	-
Meedoenregeling 18+	120%	934 personen		655 toegekende aanvragen

* Peildatum: 31-12-2024

1.1 Economie

- Voltooid
- ▲ Uitvoering ligt op schema
- Uitvoering is vertraagd, maar wel opgestart
- ▼ Nog niet uitgevoerd

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
1.1.1. Hellendoorn als aantrekkelijke vestigingsplaats versterken door ondernemers te faciliteren			
	Zorgen voor passende locaties om te ondernemen aan de hand van de behoefte van bedrijventerreinen. Daarbij ook de mogelijkheden van uit/ inbreiding van bedrijventerrein 't Lochter onderzoeken en beoordelen of kleinschalige ambachtelijke bedrijventerreinen in de kernen mogelijk zijn.	▲	We hebben onderzocht of een kleinschalig bedrijventerrein in Hellendoorn mogelijk gemaakt kan worden. Daarom is in Hellendoorn-Noord een Voorkeursrecht gevestigd om de mogelijkheden daartoe te kunnen onderzoeken. Hetzelfde geldt voor een onderzoek naar uitbreidingsmogelijkheden van bedrijventerrein 't Lochter.
	We doen mee aan de Investeringsagenda Twente en zullen onze ondernemers en onderwijsinstellingen faciliteren bij de kansen die hieruit voortvloeien.	■	Voor Hellendoorn is de N35 essentieel om bedrijventerreinen zoals 't Lochter goed bereikbaar te maken en de verbinding naar steden als Zwolle en Enschede te verbeteren. Hiervoor is ook brede steun vanuit provincie Overijssel en regio Twente, maar financiering is nog niet rond. Ook geldt hier nog de stikstofproblematiek. We lobbyden samen met genoemde partijen (3 O's) bij het Rijk om verbreding sneller te realiseren.
	Met ondernemers onderzoeken hoe we ruimte vrij kunnen spelen door revitalisering van bestaande bedrijventerreinen.	■	Eind 2024 zijn we gestart met het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van bedrijventerrein 't Lochter. Hierbij is ook aandacht geweest voor wateroverlast, hittestress en ontsteking en vergroening. Daarmee is de eerste stap gezet naar revitalisering van oudere delen van 't Lochter.
	Een verbetering van de indeling van onze website voor ondernemers, zodat ondernemers beter en sneller hun antwoorden op vragen kunnen vinden.	●	Onze website is vernieuwd, waardoor ondernemers onderwerpen makkelijker kunnen vinden.
1.1.2 Divers en gevarieerd winkelaanbod en versterken regiofunctie Nijverdal			
	Het aantrekkelijker maken van het Nijverdalse centrum door te investeren in Willem Alexanderstraat, Keizerserf en Maximastraat.	■	Het project heeft vertraging opgelopen door werkzaamheden van nutsbedrijven. In het najaar 2024 zijn deze werkzaamheden afgerond. De daadwerkelijke herinrichting start in het eerste kwartaal 2025. Dit is een bewuste keuze. Dit heeft te maken met de kerstperiode, een belangrijke periode voor ondernemers m.b.t. omzet, evenementen (o.a. ijsbaan 10 jaar) en de kerstperiode. Daarnaast kon in deze tijd de herinrichting goed voorbereid worden (o.a. bestellen van materialen).
	Stimuleren en faciliteren van verplaatsing van detailhandel van de aanloopgebieden naar het kernwinkelgebied. Mogelijkheid bieden om (leegstaande) retailpanden in aanloopgebieden om te zetten naar een woonfunctie.	■	In het aanloopgebied Keizerserf is het mogelijk om retail te transformeren naar wonen. Inmiddels is een pand getransformeerd naar een woonfunctie. Voor andere panden liggen er plannen. We zijn in afwachting van de projectontwikkelaar.

1.2 Vrijetijdseconomie en toerisme

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
1.2.1 Toeristische kracht van Hellendoorn uitbouwen			
	Opstellen fietsstructuurplan.	▼	Er wordt geen fietsstructuurplan opgesteld. In 2019 is de fietsvisie vastgesteld door de raad. De visie loopt tot 2030. Dit doel had niet moeten worden opgenomen in de begroting 2024.
	Opstellen van een recreatie- en toerismevisie met een bijbehorend uitvoeringsplan voor het verantwoord uitbouwen van de toeristische kracht.	▲	De Visie Vrijetijdseconomie 2030 gemeente Hellendoorn is opgesteld en in het voorjaar 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. De visie bevat een uitvoeringsprogramma. Vanuit het uitvoeringsprogramma zijn we inmiddels gestart met het verder vergroten van de toeristische aantrekkingskracht in het gebied Hancate, het opstellen van de gebiedsvisie vakantieparken Hellendoorn en is er geld vrijgemaakt om de ontwikkelingskosten TOP Noetselerberg in kaart te brengen.
	Onderzoek naar geschikte locatie voor een hotelaccommodatie in Nijverdal.	▲	Een locatie ten noorden van het station in Nijverdal is in beeld gebracht voor hotelontwikkeling.
1.2.2 We willen een toekomstbestendig Nationaal Park van topklasse realiseren en bestendigen			
	Projecten uitvoeren voortkomend uit de partner-parkafspraken NP Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal.	▲	In verband met afstemming tussen ministerie, LVVN en provincie Overijssel bevinden de Nationale Parken zich noodgedwongen in een tussenjaar. Hierdoor zijn er minder middelen beschikbaar en kunnen minder projecten uitgevoerd worden. De projecten die uitgevoerd kunnen worden, lopen volgens planning. Ondertussen wordt gewerkt aan de oplijning van een nieuw programma voor 2025 - 2030 op basis van het beleidsprogramma Nationale Parken.
1.2.3 Meer verbinding tussen de toeristische kernen, de Reggestreek, Sallandse Heuvelrug en het plattelandstoerisme			
	Logische mee-koppel-kansen benutten vanuit het ambitieplan NPSH&TR.	▲	In de Visie Vrijetijdseconomie 2030 gemeente Hellendoorn, vastgesteld in het voorjaar 2024, zijn koppelingen gemaakt met ambitieplan Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal, zoals bestemmingsmanagement (spreiding).
	Dit laten we een onderdeel zijn van de te actualiseren gemeentelijke omgevingsvisie.	▲	De ambities van Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal komen terug in diverse beleidsdocumenten, hierdoor ook in de omgevingsvisie.

1.3 Werk en inkomen

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
1.3.1 Ontwikkeling en participatiemogelijkheden voor kwetsbare doelgroepen bevorderen			
	In overleg met het bestuur van Noest ontwikkelen we Noest verder door: - ontwikkeling talentroutes; - onderzoeken van een bredere doelgroep cliënten waardoor met en van elkaar geleerd kan worden; - intensievere samenwerking met bedrijfsleven, waarbij we aansluiten bij de wijzigingen van de Participatiewet (Breed Offensief) die zijn verwerkt in onze nieuwe re-integratieverordening 2023.		In het vierde kwartaal van 2024 is een analyse gemaakt van Noest. Daarbij is gekeken naar de opdracht, de doelgroep, het dienstverleningsaanbod en de governance. Deze analyse wordt in het eerste kwartaal van 2025 gedeeld met het bestuur van Noest, het college van b en w en de gemeenteraad. Vanuit de analyse wordt verkend welke kansen er liggen en welke stappen nodig zijn om door te groeien tot een volwaardig en toekomstbestendig werk- en ontwikkelbedrijf voor de brede doelgroep. ▲ In het vierde kwartaal van 2024 is samen met het bedrijfsleven een talentroute verkend op het gebied van documentaire informatievoorziening (DIV). Deze talentroute wordt vanaf begin 2025 vormgegeven en bestaat uit een samenwerking tussen de gemeente Hellendoorn, Stichting Noest en het bedrijfsleven. Ook onderwijs wordt hierbij betrokken (praktijkleren met praktijkverklaringen en certificaten).
	Organiseren bijeenkomsten voor ondernemers, met als doel de kansen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt te vergroten.	▲	Er is gekozen voor een andere vorm. Onze dienstverlening en huidige doelgroep is gepresenteerd aan ondernemers in onze gemeente. Daarnaast deelgenomen aan de door ondernemers georganiseerde banenmarkt. Daarvoor zijn ook veel inwoners uit onze doelgroep uitgenodigd.
	We vergroten de toegankelijkheid van sport door kwetsbare inwoners te stimuleren om deel te nemen aan onze gemeentelijke trajecten Sporten 't Werkt en Fit aan 't Werk. Daardoor komen mensen letterlijk in beweging en doen ze mee. De voortzetting in een regulier sporttraject ondersteunen wij door financiële ondersteuning voor sport aan minima.	▲	Gedurende het hele kalenderjaar hebben inwoners uit ons bestand en daarbuiten deel kunnen nemen aan deze trajecten. Dit heeft geleid tot succesvolle stappen richting de arbeidsmarkt.
	Waar mogelijk anticiperen we op de Participatiewet in Balans, die naar verwachting 1-1-2025 van kracht gaat, waarbij we maatwerk en vertrouwen centraal stellen.	▼	De ingangsdatum van de wet is uitgesteld. De verwachte ingangsdatum is naar verwachting 1-1-2026.
	Het kabinet heeft naar aanleiding van landelijke evaluaties wijzigingen bekend gemaakt in de financiering van beschut werk, inclusief eenmalige extra middelen voor sociaal ontwikkelbedrijven. Deze wijzigingen betrekken we bij de lokale uitvoering Wsw.	■	De eenmalige extra middelen voor sociaal ontwikkelbedrijven worden ingezet voor de verlenging van de inzet van de projectleider wsw t.b.v. doorontwikkeling lokale uitvoering wsw / st. Noest. Verder is de begeleidingsvergoeding nieuw beschut wel verhoogd, maar deze vergoeding is nog op basis van de landelijke taakstelling, wat voor onze gemeente onvoldoende is om alle kandidaten nieuw beschut te plaatsen.
1.3.2 Participatie inburgeraars bevorderen			
	We voeren regionaal en lokaal gesprekken met partners om de planning van taalaanbod voor inburgeraars beter aan te laten sluiten bij de participatieverplichtingen volgens de wet inburgering 2021. Daardoor is het voor inburgeraars beter haalbaar om werken, leren en gezin met elkaar te combineren.	▲	De inburgeraars die in het kader van de nieuwe Wet een inburgeringsvoorziening volgen en verplichtingen hebben, krijgen voldoende taalaanbod. De eerste inburgeraars hebben inmiddels de inburgering behaald.
	We evalueren de maatschappelijke begeleiding van inburgeraars.	▲	Evaluatie maatschappelijke begeleiding heeft plaatsgevonden. De uitkomsten worden meegenomen in het vervolg.
	Intensivering van onze aanpak huisvesting en begeleiding statushouders, in samenwerking met VluchtelingenWerk en wooncorporatie. We leveren een inspanning om de verhoogde taakstelling, waarvoor in 2024 nog aantallen worden toegevoegd, te behalen, maar realiseren ons dat dit mogelijk niet gaat lukken.	■	Met de woningcorporatie zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over aanvullende mogelijkheden om huisvesting voor statushouders te creëren. De afspraken hebben in 2024 al geleid tot meer huisvesting. We hebben 56 van de in totaal 92 statushouders weten te huisvesten in 2024.

1.4 Armoedebeleid, schuldhulpverlening

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
1.4.1 Preventie van armoede en schulden			
	We zetten in op structurele en toegankelijke communicatie voor inwoners, passend bij die inwoners. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor gezinnen met minderjarige kinderen, jongeren en 65-plussers.	■	De communicatie rondom de livegang van de Meedoen-webwinkel had prioriteit. Inmiddels zijn de eerste stappen gezet.
	Samen met andere beleidsterreinen werken we mee aan de gezinsaanpak laaggeletterdheid van de gemeente Hellendoorn. Hierdoor helpen we armoede in gezinnen te voorkomen of te beperken.	■	De looptijd van het project, waarbij er intensieve begeleiding vanuit Stichting Lezen en Schrijven was, is in 2024 afgelopen. Planvorming en het in kaart brengen van het netwerk waren hierbij belangrijke onderdelen.
	We verbeteren ons trainingsaanbod van financiële zelfredzaamheid, zodat inwoners daardoor zelf geldzaken goed kunnen regelen.	▲	De gemeenteraad heeft budget beschikbaar gesteld. Conform het voorstel en besluit van de gemeenteraad starten de lessen financiële educatie per schooljaar 2025/2026 op het voortgezet (speciaal, praktijk en regulier) onderwijs.
1.4.2 Vroegsignalering van armoede en schulden			
	We kijken met een integrale blik naar de situatie en houden de regie op de benodigde ondersteuning.	●	Er is gewerkt aan het formaliseren van samenwerkingsafspraken met Reggewoon en Avedan in het voorkomen van woningontuimingen. Hierbij vormt de integrale benadering de basis van de ondersteuning.
1.4.3 Bij armoede en schulden ondersteuning waar nodig			
	Inzet op ondersteuning van de inwoner door netwerkpartners bij digitale overheidsaanvragen, door bijvoorbeeld Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), bibliotheek en spreekuren. Het doel is de zelfredzaamheid te verbeteren.	●	De samenwerking is versterkt en lijntjes zijn kort.
	Gelet op de benodigde specifieke kennis en het beperkte aantal aanvragen, verzorgt het ROZ Twente voor ons de uitvoering van de Bbz en de schuldhulpverlening aan ondernemers. Het regelen van deze uitbesteding is in 2023 afgerond, waardoor in de begroting per 2024 de bijdrage aan ROZ Twente verwerkt is.	●	De uitbesteding is gerealiseerd.
	Het Rijk heeft, via de SPUK energiearmoede, geld beschikbaar gesteld geïsoleerde woningen te helpen met energie besparen. Deze specifieke uitkering wordt via een subsidieregeling voor energiebesparende maatregelen ingezet (lopend tot eind 2024). Hierbij maken we een combinatie met de specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie (lopend tot eind 2026).	●	De subsidieregeling voor verduurzaming woningen is in oktober 2024 opengesteld voor de inwoners. Daarnaast is een fixteam bezig geweest om eenvoudige energemaatregelen uit te voeren bij huishoudens.
1.4.4 Schulden oplossen			
	Aansluiten bij het schuldenknooppunt, een samenwerking tussen schuldhulpverleners en schuldeisers waarbij gegevensuitwisseling makkelijker en sneller verloopt. Via één kanaal zijn initiatieven in de schuldenketen met elkaar verbonden. Het schuldenknooppunt helpt de sociale en financiële gevolgen van schulden te verminderen.	●	In 2024 sloten we ons aan bij het schuldenknooppunt. Door problemen bij de Stadsbank is het pas na de zomer effectief gebruikt.
1.4.5 Laagdrempelige toegankelijkheid van regelingen en ondersteuningsmogelijkheden			
	Verhelderen en updaten van regelingen, onder andere meer eenheid in de voorwaarden van een regeling brengen in relatie tot de hoogte van het inkomen.	●	De gemeenteraad stelde in maart 2024 een nieuwe verordening meedoenregeling vast. In de zomer gingen de nieuwe beleidsregels bijzondere bijstand in.
	We ontwikkelen een Meedoenplatform voor inwoners. Minima krijgen de mogelijkheid 'mee te doen' via een gemeentelijke webshop waar regelingen, voorzieningen, producten en activiteiten vindbaar zijn en inwoners hun eigen keuzes kunnen maken.	▲	Het platform is ontwikkeld en gaat naar verwachting op 1 april 2025 live voor inwoners.
	Vanuit interne samenwerking en samenwerking met partners, werken we toe naar een laagdrempelig informatiepunt armoede en schulden, rekening houdend met de behoefte aan een fysiek loket.	●	Het informatiepunt armoede en schulden zet actief in op contacten. Het inloopsprekkuur op woensdagochtend wordt goed bezocht.

Realisatie baten en lasten

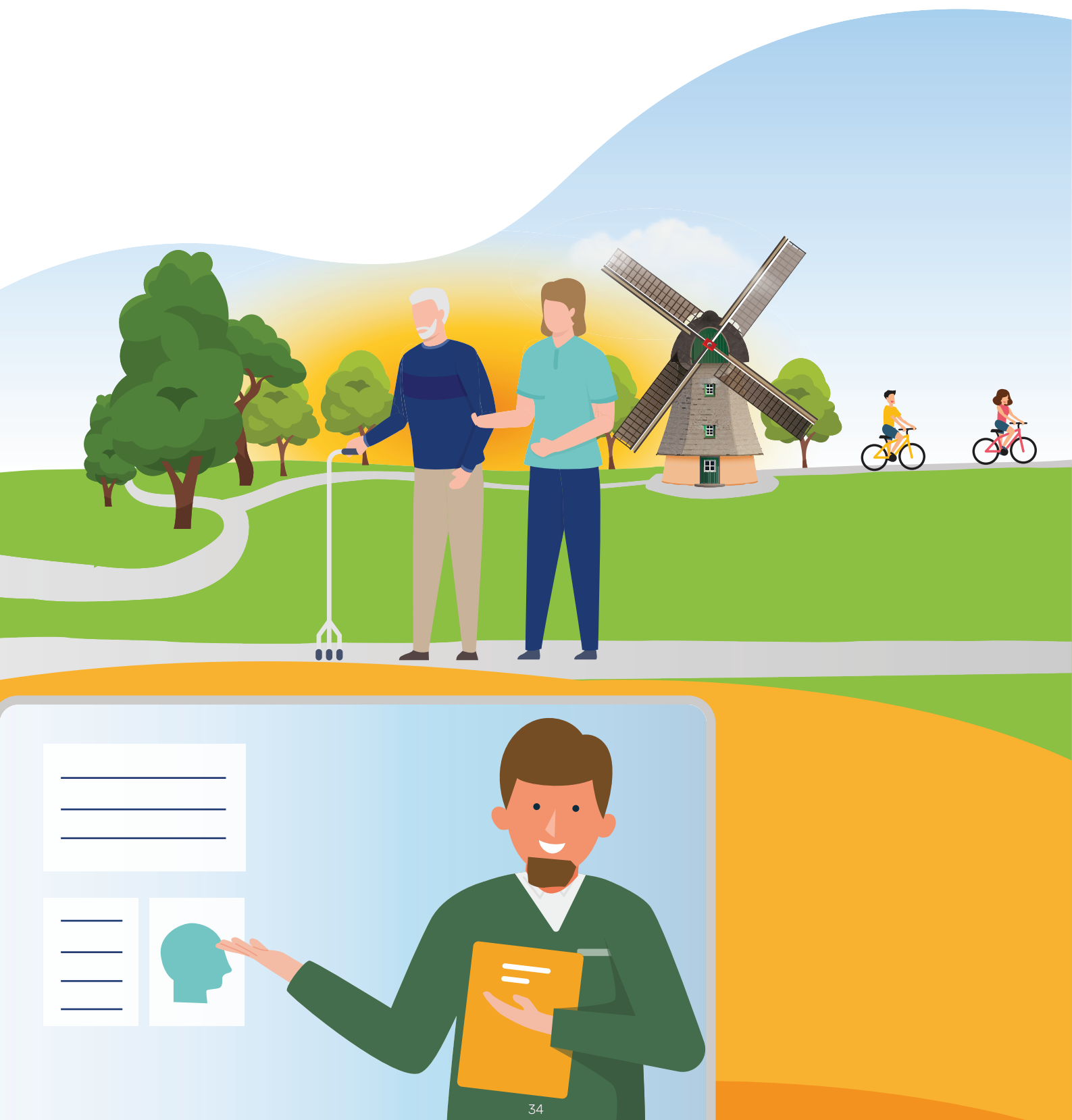
bedragen x € 1.000

01 Werk, Economie en Inkomen	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Agrarische zaken	- 217	- 257	- 217	40 V	- 179
Bijzondere bijstandsverlening	- 1.788	- 1.542	- 1.493	49 V	- 3.693
Economische aangelegenheden	- 369	- 414	- 420	- 6 N	- 308
Fraudebestrijding	- 120	- 118	- 119	- 1 N	- 86
Markten	- 60	- 81	- 69	13 V	- 49
Recreatie en Toerisme	- 436	- 443	- 442	1 V	- 381
Schulddienstverlening	- 359	- 562	- 571	- 9 N	- 434
Sociale werkvoorziening	- 4.338	- 4.319	- 4.324	- 6 N	- 4.093
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	- 8.597	- 9.599	- 9.095	504 V	- 8.138
Subsidies	- 0	- 0	-	0 V	- 5
Toeristenbelasting	- 13	- 13	- 8	5 V	- 32
Begeleiding en huisvesting statushouders	- 7.034	- 5.988	- 5.339	649 V	- 5.426
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	- 199	- 254	- 257	- 4 N	- 236
Participatie en re-integratie	- 1.121	- 1.263	- 1.314	- 51 N	- 1.332
Totaal Lasten	- 24.651	- 24.852	- 23.667	1.185 V	- 24.391
Baten					
Bijzondere bijstandsverlening	47	141	167	25 V	115
Economische aangelegenheden	44	22	39	16 V	-
Fraudebestrijding	1	-	-	-	16
Markten	25	25	27	2 V	25
Recreatie en Toerisme	58	80	57	- 23 N	55
Schulddienstverlening	-	209	232	23 V	170
Sociale werkvoorziening	649	606	634	28 V	608
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	7.476	9.193	9.214	21 V	7.548
Toeristenbelasting	612	612	636	24 V	632
Begeleiding en huisvesting statushouders	6.816	5.941	5.636	- 305 N	8.041
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-	-	- 0	- 0 N	- 1
Participatie en re-integratie	60	161	169	9 V	112
Totaal Baten	15.790	16.990	16.810	- 180 N	17.322
Saldo van baten en lasten	- 8.861	- 7.862	- 6.857	1.005 V	- 7.069
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	- 1.485	- 2.337	- 852 N	- 4.034
Onttrekkingen	-	265	317	53 V	731
Mutatie reserves	-	- 1.220	- 2.020	- 799 N	- 3.303
Resultaat	- 8.861	- 9.083	- 8.876	206 V	- 10.372

De financiële afwijkingen binnen de producten worden verder toegelicht in het overzicht van baten en lasten.

Programma 2

Jeugd en Wmo

Inleiding

Het afgelopen jaar hebben we ons ingezet voor toegankelijke zorg, goede ondersteuning voor jeugd en een omgeving waarin iedereen prettig en vitaal kan wonen en leven. Begin 2024 hebben we onze visie 'Samen bouwen aan een kansrijke, gezonde en leefbare toekomst' vastgesteld, waarmee we richting geven aan ons beleid op deze thema's. Dit was hard nodig in een jaar waarin de druk op de zorg toenam, de vraag naar jeugdzorg bleef stijgen en personeelstekorten een uitdaging vormden. Vanuit deze visie hebben we samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en zorgpartners gewerkt aan betere hulp en ondersteuning. We hebben extra ingezet op preventie, maatwerk en samenwerking om inwoners sneller de juiste zorg te bieden en de druk op voorzieningen te verlichten.

Welzijn en zorg

We zetten belangrijke stappen om zorg en welzijn toegankelijker te maken. We werkten intensief samen met zorgorganisaties, scholen en maatschappelijke partners, zodat inwoners sneller de juiste hulp kregen. Daarnaast hebben we de regionale inkooptrajecten voor Wmo-voorzieningen en jeugdhulp succesvol afgerond. Hierdoor blijven maatwerkvoorzieningen beschikbaar en is er een dekkend en toekomstbestendig zorglandschap voor onze inwoners.

Jeugd

We hebben verder uitvoering gegeven aan de landelijke 'Hervormingsagenda Jeugd'. We hebben gekeken hoe we de lokale maatregelen verder konden uitbreiden. Kinderen moeten gezond en veilig kunnen opgroeien. Daarom hebben we extra ingezet op vroegsignalering. Dit betekent dat we problemen vroegtijdig opsporen en snel hulp bieden om erger te voorkomen. Op basisscholen hebben we schoolzorgondersteuners ingezet om problemen sneller te herkennen en aan te pakken. Daarnaast is er een extra gezinswerker ingezet om gezinnen sneller de juiste ondersteuning te bieden.

Naast de lokale maatregelen was er ook meer focus op kleinschalige en gezinsgerichte opvang. Hierdoor konden kinderen dichter bij huis en in een vertrouwde omgeving de zorg krijgen die ze nodig hadden.

Ondanks deze inzet bleef het aantal jongeren in zorg stijgen, vooral bij complexe casuïstiek. Dit maakte het begroten van jeugdzorg onvoorspelbaar. De impact van één casus kan namelijk enorm zijn. Zo zagen we dat 20 procent van het totale jeugdbudget werd uitgegeven aan 1 procent van de jeugdigen die in zorg zaten. Met als gevolg een stijging van de jeugdzorgkosten in het laatste kwartaal van 2024. Dat zorgt voor een tekort op het jeugdzorgbudget.

Verder sloten we ons eind 2024 aan bij het Unicef-programma 'Child Friendly Cities'. Hiermee zetten we ons in voor het actief betrekken van kinderen en jongeren bij gemeentelijk beleid en werkten we aan een kindvriendelijke gemeente.

Gezond en veilig samenleven

Ook hebben we ons extra ingezet voor gezondheid, preventie en inclusie. We versterkten de sociale basis, zodat inwoners makkelijker hulp konden vinden in hun eigen omgeving. Verder hebben we samen met zorgpartners en vrijwilligersorganisaties initiatieven opgezet om eenzaamheid te verminderen, zoals de 'Week tegen Eenzaamheid'. Daarnaast hebben we eind 2024 de werkagenda Inclusie vastgesteld. Hierin staan de belangrijkste pijlers voor een toegankelijke en gelijkwaardige gemeente. Door samen te werken met inwoners en maatschappelijke organisaties zetten we stappen naar een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen.

Het Lokaal Preventieakkoord Vitaal Hellendoorn droeg bij aan gezond en veilig samenleven. Dit bestaat uit actiegroepen rondom bijvoorbeeld aanpak middelengebruik, bewegen, weerbaarheid jeugd en positieve gezondheid. Er hebben inspiratiesessies en scholingen plaatsgevonden over onder andere gezondheidsverschillen, Opgroeien in een Kansrijke Omgeving, Omgevingspsychologie.

In 2024 hebben we daarnaast gewerkt aan de doelen vanuit het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). Dit akkoord richt zich op het bevorderen van een gezonde levensstijl, met specifieke aandacht voor het stimuleren van beweging, gezonde voeding en het verminderen van sociale uitsluiting.

2.1 Welzijn en zorg

- Voltooid
- ▲ Uitvoering ligt op schema
- Uitvoering is vertraagd, maar wel opgestart
- ▼ Nog niet uitgevoerd

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
2.1.1 Een vitale samenleving waarbij gezond gedrag centraal staat			
	We zetten het Lokaal Preventieakkoord voort voor de periode 2024 – 2027. Het uitvoeringsprogramma wordt geëvalueerd en bijgesteld waar nodig.	▲	Het Lokaal Preventieakkoord Vitaal Hellendoorn is uitgevoerd in 2024, wat betekent dat er meerdere activiteiten zijn uitgevoerd rondom bijvoorbeeld middelengebruik, gezonde leefomgeving, versterken weerbaarheid jeugd, bewegen etc.
	We werken vanuit het gedachtegoed 'positieve gezondheid' en bieden scholing aan professionals in onze gemeente om op deze manier te leren werken. We gaan met inwoners in gesprek aan de hand van positieve gezondheid, ter versterking van hun eigen kracht en regie op de gezondheid.	■	Vanuit het Lokaal Preventieakkoord is er een actiegroep die zich bezig houdt met positieve gezondheid en acties uitvoert in dit kader. In 2024 zijn voorbereidingen gestart om in 2025 een (scholings)aanbod te doen. Er is deelgenomen aan een symposium van De Haere over positieve gezondheid met Machteld Huber (grondlegger positieve gezondheid).
	Er wordt een meerjarenplan gemaakt van de aanpak van gezondheidsverschillen, waarbij we inzetten op de duurzame aanpak middels de 9 principes van Pharos, versterken van basisvaardigheden, aanpakken van oorzaken van chronische stress en achterliggende problematiek als bijvoorbeeld armoede.	▲	In 2024 is uitvoering gegeven aan GALA-acties en is een plan voor 2025 gemaakt. Er is een scholing georganiseerd voor professionals m.b.t. de aanpak van gezondheidsverschillen, waar Pharos en Kennisinstituut Chivo bij betrokken zijn geweest.
	Uitvoering geven aan het plan van aanpak van JOGG Hellendoorn ten behoeve van een 'Gezonde jeugd – gezonde toekomst'. In 2024 besteden we specifieke aandacht aan thema's met betrekking tot mentale gezondheid, voldoende bewegen, gezonde voeding door de inzet van de programma's 'Gezonde Scholen' en 'Team Fit'. Daarnaast evalueren we in 2024 en dient besloten te worden of we doorgaan met JOGG na 2024.	▲	Vanuit JOGG heeft een reeks acties plaatsgevonden. Zo is er gestart met de Team:Fit-coach t.b.v. een gezonder aanbod van eten en drinken in de sportkantine. Er is een themabijeenkomst georganiseerd voor professionals in het Kulturhus. JOGG heeft deelgenomen aan de Nationale Buitenspeeldag 2024 in samenwerking met wijkvereniging De Blenke en Yu Man. In 2024 is besloten JOGG vooralsnog met één jaar te verlengen.
	Uitvoering geven aan MAS 2.0 op CSG Reggesteyn en onderzoeken hoe MAS 2.0 toegankelijk kan zijn voor alle jeugdigen in de gemeente Hellendoorn.	●	ZonMw heeft in januari 2024 het eindverslag goedgekeurd van het project over de doorontwikkeling van de Maatschappelijke Diensttijd (MDT) op het CSG Reggesteyn in Nijverdal. Aan het MDT-kort project hebben 220 jongeren deelgenomen, waarvan 208 jongeren het traject succesvol hebben afgerond. In 2024 was het niet meer mogelijk om subsidie aan te vragen.
	Onderzoeken van de noodzaak om het vrijwilligersbeleid te actualiseren.	●	Het onderzoek is in 2024 uitgevoerd, waaruit bleek dat actualisatie van het vrijwilligersbeleid wenselijk is.
2.1.2 Goede, toegankelijke en betaalbare maatwerkvoorzieningen			
	Meedoen aan de regionale aanbestedingen voor Wmo begeleiding/dagbesteding/verblijf	●	De regionale aanbesteding is in 2024 succesvol afgerond. Dit heeft geresulteerd tot een dekkend zorglandschap voor deze vormen van ondersteuning.
	Voortzetten van de aanpak 'Samen indiceren in de wijk' (samenwerking tussen Wmo en wijkverpleging naar voorbeeld van de gemeente Enschede). We zijn hiermee in 2023 gestart samen met Twentse Koers. Het gaat in 2024 vooral om verdere invoering, borging en eventueel uitbreiding naar andere zorgsectoren of organisaties.	▲	In 2024 is uitvoering gegeven aan het project. In het najaar van 2024 hebben we gewerkt aan verdere borging door de casemanagers mee te nemen in nieuwe werkwijzen.
	In 2024 voeren we een eindevaluatie uit van het in 2022 ingezette Innovatiefonds. Indien wenselijk verlengen we de inzet van het innovatiefonds.	▲	De evaluatie heeft plaatsgevonden, er is nog geen besluit genomen over de verlenging van het innovatiefonds. Indien we besluiten wel een vervolg hieraan te geven, dan nemen we de aandachtspunten uit de evaluatie mee.
	Begin 2024 verschijnt een evaluatie van het project Blijf Actief Thuis en herijken we het Plan van Aanpak Coaching Zelfstandig Leven (reablement in de Wmo). Daarbij betrekken we ook de uitkomsten van het landelijke onderzoek naar de houdbaarheid van de Wmo. Doelen zijn dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig en onafhankelijk hun leven kunnen leiden en dat onze Wmo maatwerkvoorzieningen beschikbaar en toegankelijk blijven voor de inwoners, die ze het hardste nodig hebben.	●	Het evaluatierapport over het Plan van Aanpak Coaching Zelfstandig Leven, inclusief de evaluatie van het project Blijf Actief Thuis, is 2 april 2024 vastgesteld door het college.

2.1.3 Een samenhangend en toekomstbestendig aanbod van preventie, welzijn en zorg

In het Integraal Zorg Akkoord (IZA) is afgesproken dat gemeenten zich inzetten voor het opzetten van een regionale preventie-infrastructuur en het verbeteren van de samenwerking tussen de eerstelijnszorg en het sociaal en maatschappelijk domein. We werken mee aan de uitvoering van het Regioplan, waarvan (na vaststelling eind 2023 vanwege het IZA) de uitvoering in 2024 start. Van gemeenten wordt onder andere gevraagd om de problemen van lange wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg en de hoge werkdruk bij huisartsen mee te helpen oplossen.	● We hebben eind 2023 afspraken gemaakt met de huisartsenpraktijken over samenwerking met het loket sociaal domein. Deze afspraken zijn het gehele jaar uitgevoerd. De huisartsenpraktijken weten ons loket goed te vinden met hun vragen. Het loket zoekt naar passende oplossingen en verwijst in sommige situaties door naar stichting De Welle voor de individuele coaching trajecten van Welzijn op Recept.
Stichting De Welle voert voor ons de ketenaanpakken Valpreventie en Welzijn op Recept uit. Met de ketenaanpak Valpreventie willen we het aantal valincidenten onder inwoners van 65 jaar en ouder terugdringen. Het doel van de ketenaanpak Welzijn op Recept is dat een huisarts of andere eerstelijnszorgverlener inwoners met psychosociale problematiek verwijst naar een sociaal werker. De inwoner krijgt vervolgens in een kortdurend individueel traject ondersteuning bij het vinden en uitvoeren van passende activiteiten ter vergroting van het welzijn. Twentse Koers helpt bij de ontwikkeling en monitoring van alle vijf de verplichte ketenaanpakken binnen GALA en verzorgt de regionale coördinatie.	● Stichting De Welle heeft de ketenaanpakken Valpreventie en Welzijn op Recept in 2024 uitgevoerd volgens de afspraken in het GALA uitvoeringsprogramma 2024.

2.1.4 Toekomstbestendige burgerparticipatie voor het sociaal domein

We gaan aan de slag met de uitkomsten van de onderzoeksopdracht 'modernisering adviesraden', om een toekomstbestendige manier van participatie in het sociaal en maatschappelijk domein te realiseren.	▲ De verordening adviesraden sociaal domein is in samenwerking met de adviesraden opgesteld en vervolgens op 17 december 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. De werkgroep die deze verordening gaat implementeren is in december 2024 gestart.
Wij hebben nadrukkelijk aandacht voor jongerenparticipatie.	▲ Elk jaar wordt een cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd. Voor het beleidsplan Jeugd zijn diepte-interviews gehouden met jongeren. Daarnaast is in 2024 deelname aan het project 'Child Friendly Cities' van UNICEF door de gemeente goedgekeurd. Jongerenparticipatie is een belangrijk onderdeel van dit project.

2.1.5 Wonen en zorg

We gaan woonvormen realiseren voor jongvolwassenen die een tijdelijke behoefte hebben aan een lichte vorm van begeleiding. Dit sluit aan bij onze WoonZorgVisie. Samen met het fysiek domein doen we een behoeftebepaling, onderzoeken we bestaande concepten en realiseren we concrete locaties. We leggen hierbij ook de verbinding met de integrale	▲ In 2024 hebben we de eerste stappen gezet voor het realiseren van deze woonvormen. Dit punt nemen we in het vervolg mee in de integrale aanpak voor jongeren van 16 tot 27 jaar. Er wordt in 2025 een plan ontwikkeld om, in samenwerking met de woningcorporatie, een pilot te starten voor doorstroomwoonvormen.
We zoeken verdere samenwerking met Reggewoon, met name op het gebied van toewijzen van zorgwoningen en woningaanpassingen.	▲ De gesprekken met Reggewoon rondom dit thema hebben plaatsgevonden in 2024, maar zijn in 2024 niet afgerond. Samen zijn we bezig met het opstellen van een werkwijze waarin afspraken worden vastgelegd. Deze ronden we in 2025 af.
We stellen beleid op over maatwerkvoorzieningen bij woonvormen die zorg leveren op basis van een VPT (Volledig Pakket Thuis).	■ We hebben dit beleid nog niet opgesteld, omdat we de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep nog niet hebben ontvangen en willen meenemen in het nieuw te vormen beleid.

2.2 Jeugd

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
2.2.1 Een sterke sociale en pedagogische basis			
	Inrichten van een lokale coalitie kansrijke start en opstellen van een ketenaanpak. Met een ketenaanpak kansrijke start ondersteunen we kwetsbare ouders in de eerste 1.000 dagen van een kind. We zorgen ervoor dat eventuele gezondheidsachterstanden zo klein mogelijk zijn.	●	Het college heeft de lokale ketenaanpak kansrijke start in november 2024 vastgesteld
	Evalueren van de verschillende onderdelen van onze lokale preventieve aanpak (complexe) echtscheidingen. Aan de hand daarvan beslissen we welke onderdelen we als standaardwerkwijze willen houden en of hier nog aanvullingen op nodig zijn.	■	Evaluatie loopt, maar is nog niet afgerond.
	Integrale aanpak opzetten om de mentale gezondheid van de jeugdigen in onze gemeente te vergroten.	▲	Vanuit het Lokaal Preventieakkoord is er een integrale actiegroep gericht op het versterken van de weerbaarheid van jongeren. Daarnaast is er een lokale projectleider vanuit Twentse Koers die zich bezighoudt met dit onderwerp. Er is binnen CSG Reggesteyn een pilot gestart met de app 'Boost' t.b.v. preventie mentale gezondheid.
	Voortzetten van de pilot schoolzorgondersteuners op zes basisscholen. Naar aanleiding van de evaluatie die wordt uitgevoerd kijken we of we deze werkwijze borgen en/of uitbreiden in het schooljaar 2024/2025.	●	Pilot is voortgezet en evaluatie is uitgevoerd in 2024. In de begroting 2025 is besloten om de functie van schoolzorgondersteuner te borgen en uit te breiden. Sinds schooljaar 2024/2025 is op 8 basisscholen (9 locaties) een schoolzorgondersteuner actief.
	Uitvoeren en evalueren van de pilot met een zorgklas op de Elimschool. Deze intensieve zorgklas voorkomt uitstroom en uitval uit het onderwijs. Ook hier kijken we aan de hand van een evaluatie of we deze werkwijze voortzetten.	●	Evaluatie is afgerond en besluit is genomen om de werkwijze niet voort te zetten. Voornaamste reden daarvoor is dat er te weinig kinderen zijn die voldoen aan de voorwaarden voor deelname aan de OnderwijsZorgKlas. De leerlingen uit de OZK hebben van de gemeente van herkomst een individuele beschikking Jeugdhulp gekregen.
2.2.2 Een toegang die integraal kijkt naar het gezin			
	Borgen van de pilot gezinswerker aan de hand van de aanbevelingen uit de eindevaluatie die eind 2023 is uitgevoerd. De gezinswerker werkt systeemgericht en zonder indicatie. Hiermee voorkomen we dat kleine zorgvragen groot worden.	●	De werkwijze is voortgezet, de formatie is uitgebreid en structureel opgenomen in de begroting 2025 ev.
	We sluiten aan bij de landelijke integrale aanpak 16-27 jaar (komt uit de Hervormingsagenda Jeugd). En daarnaast voeren we de aanbevelingen uit de startnotitie 18-/18+ uit.	■	Wij nemen deel aan de landelijke integrale aanpak voor jongeren van 16 tot 27 jaar. Er is gewerkt aan een lokaal uitvoeringsplan voor deze integrale aanpak, dat in 2025 gereed zal zijn. De nieuwe Wet van School naar Werk wordt hierin ook opgenomen (van kracht 1 januari 2026).
	Continueren van de inzet van de Doorbraakmethode in casuïstiek, waar meerdere problemen samenkomen.	▲	Is onderdeel van de reguliere werkwijze, waar bij complexe casuïstiek wordt gekeken naar maatwerk oplossingen.
	De Wet aanpak samenhangende meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams) implementeren.	▼	Deze wet is nog niet aangenomen.
2.2.3 Meer vrij toegankelijke collectieve voorzieningen voor jeugd			
	Onderzoeken hoe we de kinderopvang en buitenschoolse opvang in onze gemeente toegankelijker kunnen maken voor kinderen die extra aandacht nodig hebben.	■	Plan van aanpak is gemaakt, gelden voor de pilot zijn gereserveerd. Maar plan moet eerst door team inkoop getoetst worden voor we verder in gesprek kunnen met aanbieder van kinderopvang in onze gemeente.
	Samen met ouders een peergroep voor kinderen en jongeren met hoogbegaafdheid organiseren in onze gemeente.	●	In plaats van de peergroep besloten wij eind vorig jaar om aan te sluiten bij de training "Hoogbegaafdheid: Uit je Hoofd!", ontwikkeld door Impluz en het samenwerkingsverband met subsidie van de gemeente Twenterand. Op deze manier heeft de gemeente Hellendoorn een aanbod op het gebied van meer- en hoogbegaafdheid voor jongeren bij wie psychosociale (ontwikkelings)problemen spelen op dit gebied.
	Inzetten van sport als middel om de weerbaarheid van jeugdigen te vergroten en daarmee het ontstaan van (grotere) problemen te voorkomen.	▲	We hebben ook in 2024 weer Kennismaken met Sport uitgevoerd om zoveel mogelijk jeugdigen warm te maken om te gaan sporten.
2.2.3 Tijdig passende zorg voor de meest kwetsbare kinderen en jongeren in onze gemeente beschikbaar hebben			
	Lokaal plan van aanpak opstellen en uitvoeren gebaseerd op de landelijke Hervormingsagenda Jeugd.	■	Het plan is niet opgesteld, omdat ervoor is gekozen dit plan mee te nemen in het beleidsplan Jeugd 2025. Ter voorbereiding op het beleidsplan Jeugd zijn in 2024 diverse activiteiten uitgevoerd waarbij diverse stakeholders zijn betrokken.
	Voorbereiden van het regionale inkooptraject jeugdzorg 2025.	▲	De voorbereidingen zijn getroffen en het inkooptraject is eind 2024 afgerond.
	Een bijdrage leveren aan het uitvoeren van de regionale samenwerkingsagenda jeugd. Deze samenwerkingsagenda is gebaseerd op de door de gemeenteraad vastgestelde regiovisie jeugdhulp Twente.	▲	Door deelname aan het regionale AO Jeugd is een bijdrage geleverd aan de regionale samenwerkingsagenda. Vanwege beperkte capaciteit was het echter niet mogelijk om deel te nemen aan de werkgroepen die hieruit zijn voortgekomen.
	Bijdragen aan de regionale aanpak wachtlijsten en ook lokaal maatregelen treffen om de wachtlijst zo kort mogelijk te houden.	▲	Door deelname aan het regionale AO Jeugd is een bijdrage geleverd aan het regionale project aanpak wachtlijsten. Vanwege beperkte capaciteit was het echter niet mogelijk om deel te nemen aan de regionale werkgroep. Lokaal droegen de inzet van de gezinswerker en schoolzorgondersteuning bij aan afname van de wachttijden.

2.3 Gezond en veilig samenleven

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
2.3.1	Voor de aanpak van onder andere overmatig alcoholgebruik zetten we in op doelgroep gerichte voorlichting, interventies en campagnes. Er is speciale aandacht voor NIX18, de voorbeeldrol van ouders, alcoholgebruik onder 55-plussers en de sociale norm 'geen alcohol is normaal' (dat je je niet hoeft te verantwoorden als je geen alcohol drinkt)		
	We werken nauw samen in de regio en met lokale ketenpartners ten behoeve van preventie van drugsgebruik. We zetten in op deskundigheidsbevordering van professionals, voorlichting aan jongeren en hun ouders/opvoeders en blijven de situatie rondom drugsproblematiek monitoren. Ter preventie van middelengebruik is de omgeving waarin jongeren opgroeien erg invloedrijk. We werken vanuit de principes van 'Opgroeien in een kansrijke omgeving' (OKO).	▲	In 20 groepen 8 van de basisscholen zijn in 2024 interactieve theatervoorstellingen gegeven t.b.v. preventie en versterken weerbaarheid. Via de actiegroep middelengebruik van het preventieakkoord is in 2024 samengewerkt met lokale partners t.b.v. het creëren van een positieve leefomgeving waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien.
2.3.2	Er is een plan voor een dementievriendelijk Hellendoorn opgesteld met bijbehorend activiteitenprogramma dat doorloopt tot en met 2024		
	In samenwerking met Evenmens worden diverse actiepunten uitgevoerd die gericht zijn op scholing en bewustwording, zoals een theatervoorstelling, foto-expositie en bezoek aan scholen.	▲	In december 2024 hebben wij, als eerste gemeente in Twente, het certificaat 'Dementievriendelijke gemeente' ontvangen van Alzheimer Nederland. De activiteiten die in 2024 gepland waren, zijn uitgevoerd. Voor 2025 is een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld.
	Er is ondersteuning voor het vinden van passend vrijwilligerswerk voor mensen met dementie.	■	Via het platform DementTalent kunnen organisaties en vrijwilligers aan elkaar gekoppeld worden. Stichting Evenmens bemiddelt hierbij. Hoewel hier in 2024 door middel van bijvoorbeeld informatiebijeenkomsten en het leggen van contacten met organisaties inzet op is gepleegd, blijkt het in de praktijk moeilijk om een geschikte plek te vinden voor deze doelgroep. Dit komt mede omdat organisaties/werkgevers terughoudend zijn om mensen met (beginnende) dementie een plek aan te bieden.

2.4 Overige taakvelden

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
2.4.1	We werken verder aan de werkgenda Inclusie. Een onderdeel hiervan is toegankelijkheid in de openbare ruimte		
	We voeren de acties uit die voortvloeien uit het Actieplan Inclusie. We werken hierbij aan het verbeteren van de fysieke toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte, het bevorderen van sociale inclusie (voelt iedereen zich welkom, geaccepteerd en veilig?) en het verbeteren van de digitale toegankelijkheid.	■	Hoewel het actieplan inclusie in 2024 nog niet was afgerond, zijn er wel diverse acties uitgevoerd om inclusie te bevorderen, zoals het verbeteren van de betrokkenheid van ervaringsdeskundigen bij projecten, het organiseren van activiteiten op het gebied van LHBTI+.
	We herschrijven al onze brieven in eenvoudig Nederlands. Het project hiervoor ronden we eind 2024 af.	■	In 2024 zijn circa 180 van de in totaal 300 brieven omgezet in begrijpelijk Nederlands (taalniveau B1). Na de brieven moeten ook nog de brochures en informatiefolders die we gebruiken worden omgezet.
2.4.2	We introduceren de sociale kaart. Hierdoor hebben inwoners en professionals inzicht in organisaties en hun aanbod van diensten, producten en activiteiten in het sociaal en maatschappelijk domein binnen de gemeente Hellendoorn		
	In 2024 wordt de verkenning vertaald naar een concreet plan van aanpak.	■	In 2024 zijn verkenning gedaan over de vorm en definitie van de sociale kaart. Hier is vooralsnog geen verdere opvolging aan gegeven, door focus op andere beleidsvlakken en gemis aan ambtelijke formatie.
2.4.3	We bestrijden eenzaamheid op verschillende manieren. De basis hiervoor ligt in het Actieprogramma Eén tegen eenzaamheid. Verschillende partners werken samen en daardoor bereiken we de verschillende doelgroepen		
	De Welle is kartrekker van de werkgroep Eenzaamheid, waarbij ook organisaties als ZINiN, Evenmens, Avedan en De Huiskamer zijn aangesloten. De werkgroep maakt in afstemming met de gemeente jaarlijks een uitvoeringsplan. In 2024 willen we inzetten op bewustwording, signalering, positieve gezondheid in relatie tot het voorkomen van eenzaamheid en het vormen en versterken van de samenwerking.	▲	De activiteiten in het uitvoeringsplan zijn voor het grootste deel uitgevoerd, enkele zijn doorgeschoven naar 2025. Er is onder andere een signaleringskaart (om eenzaamheid te herkennen) gemaakt en verspreid, een extra Join-Usgroep voor jongeren opgericht, en de netwerksamenwerking is verbeterd.
	In het najaar wordt landelijk de Week tegen de Eenzaamheid georganiseerd, met ook in Hellendoorn diverse activiteiten om ontmoeting te bevorderen en bewustwording te vergroten.	●	De activiteiten die waren ingepland, zoals de gebakjesactie, zijn uitgevoerd. Ook is er meer aandacht gekomen voor de opvolging, zodat er niet enkel aandacht voor eenzaamheid is tijdens de Week tegen de Eenzaamheid, maar mensen ook gestimuleerd worden om daarna deel te nemen aan ontmoetingsactiviteiten.

Realisatie baten en lasten

bedragen x € 1.000

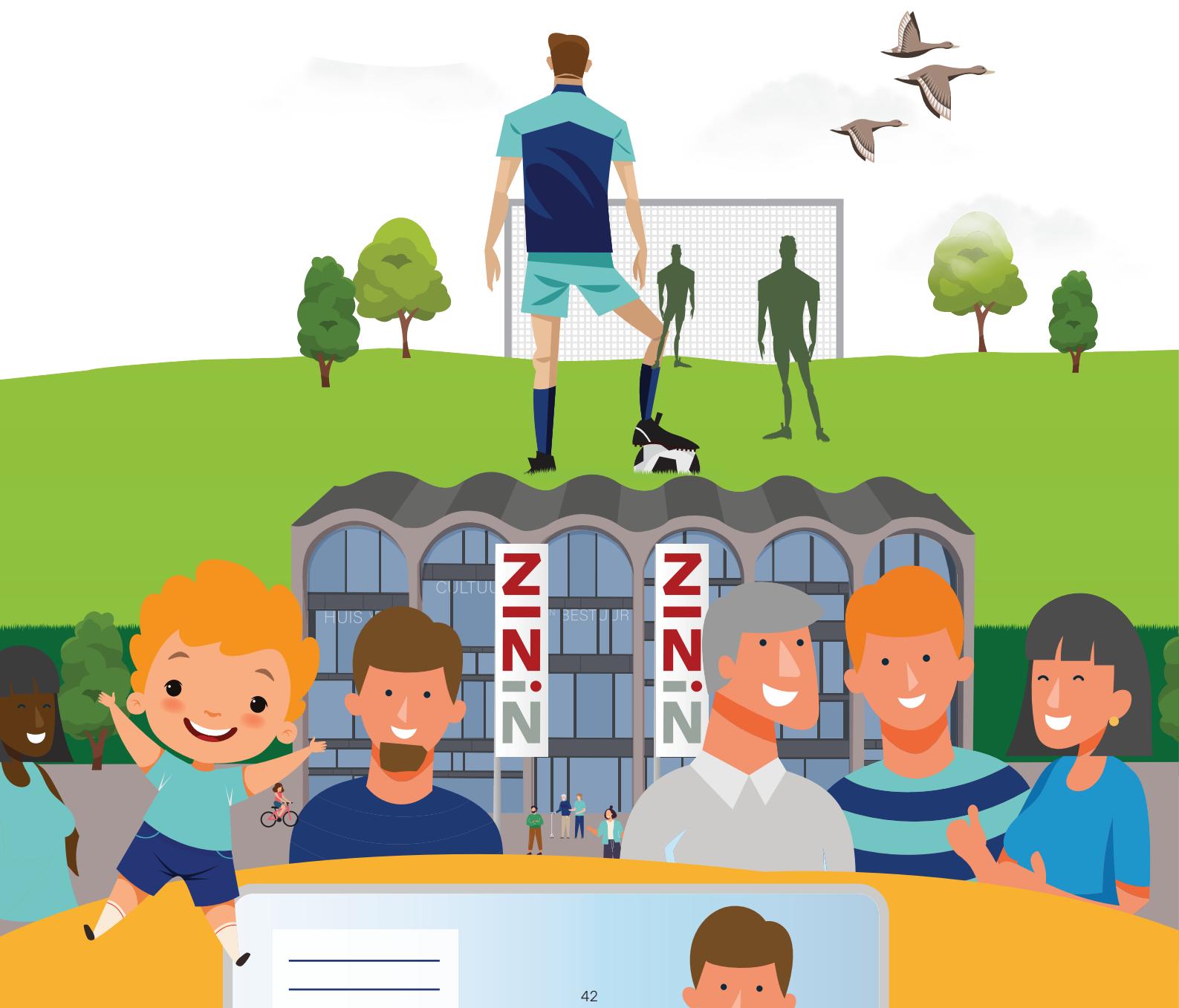
02 Jeugd en WMO	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Jeugd en gezin	- 60	- 114	- 115	- 1 N	- 112
Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	- 462	- 739	- 478	261 V	- 427
Sociaal en cultureel werk	- 2.193	- 2.385	- 2.282	103 V	- 2.163
Buurt en clubhuizen	- 318	- 264	- 252	12 V	- 346
Hygiënebegeleiding Kinderopvang	- 100	- 99	- 117	- 18 N	- 140
Preventie en clientondersteuning	- 643	- 533	- 549	- 16 N	- 606
Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	- 2.428	- 2.445	- 2.456	- 11 N	- 2.391
Verstrekking Hulpmiddelen	- 1.651	- 1.456	- 1.465	- 9 N	- 1.729
Verblijf en woonvoorziening	- 7	- 7	-	7 V	- 3
Huishoudelijke ondersteuning	- 4.798	- 4.848	- 4.920	- 73 N	- 4.084
Vervoer 18+	- 731	- 798	- 755	42 V	- 871
Jeugdzorg - specialistische zorg	- 7.682	- 9.137	- 9.774	- 637 N	- 7.687
Inloop GGZ, maatschappelijke opvang, vrouwenopv.	- 304	- 6	- 232	- 225 N	- 106
Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	- 664	- 631	- 686	- 54 N	- 460
Volksgesondheid	- 2.110	- 2.169	- 2.081	89 V	- 1.946
Begeleiding en dagbesteding WMO (OB 1 en 2)	- 5.509	- 4.841	- 4.729	112 V	- 4.380
Totaal Lasten	- 29.660	- 30.473	- 30.891	- 418 N	- 27.452
Baten					
Jeugd en gezin	-	-	-	-	50
Sociaal en cultureel werk	63	87	84	- 2 N	69
Buurt en clubhuizen	192	280	286	5 V	285
Hygiënebegeleiding Kinderopvang	27	27	19	- 8 N	20
Preventie en clientondersteuning	173	180	180	-	182
Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	-	-	- 6	- 6 N	12
Verstrekking Hulpmiddelen	57	69	100	30 V	68
Huishoudelijke ondersteuning	2	-	-	-	32
Vervoer 18+	38	38	30	- 8 N	95
Volksgesondheid	146	153	153	-	179
Begeleiding en dagbesteding WMO (OB 1 en 2)	252	1.266	1.269	3 V	815
Totaal Baten	951	2.100	2.114	14 V	1.807
Saldo van baten en lasten	- 28.709	- 28.373	- 28.776	- 403 N	- 25.644
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 50	- 50	- 50	-	- 50
Onttrekkingen	-	164	164	- 0 N	65
Mutatie reserves	- 50	114	114	- 0 N	15
Resultaat	- 28.759	- 28.259	- 28.662	- 403 N	- 25.629

De financiële afwijkingen binnen de producten worden verder toegelicht in het overzicht van baten en lasten.

Programma 3

Cultuur, onderwijs en sport

Inleiding

Het afgelopen jaar hebben we ingezet op cultuur, onderwijs en sport. De samenleving verandert snel en vraagt om vernieuwende aanpakken op deze terreinen. In 2024 speelde digitalisering een steeds grotere rol in het onderwijs, en werden initiatieven versterkt om iedereen gelijke kansen te geven. Ook binnen sport en cultuur groeide de aandacht voor inclusie en duurzaamheid. Door samen te werken met scholen, sportverenigingen en culturele partners zorgden we ervoor dat iedereen in onze gemeente kon deelnemen, groeien en zich ontwikkelen.

Jeugd en Onderwijs

In 2023 zijn we samen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties gestart met het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs. Het IHP zorgt ervoor dat scholen en kinderopvanglocaties toekomstbestendig zijn, goed aansluiten bij de groei van de gemeente en bijdragen aan een fijne leeromgeving voor kinderen. In 2024 hebben we dit plan vastgesteld.

Vanaf de zomer zijn we overgestapt naar een nieuwe vervoerder voor doelgroepenvervoer. Dit was een grote verandering die veel afstemming vroeg tussen de gemeente, de vervoerder en inwoners. Om deze reden hebben we extra medewerkers ingezet, zodat we direct konden inspelen op vragen en knelpunten.

Sport

Het afgelopen jaar hebben twee externe partijen onderzoek gedaan naar de behoefte aan kunstgras, gebaseerd op trainingscapaciteit en het bredere gebruik van kunstgras. De resultaten van deze onderzoeken werden onder andere gebruikt om een afwegingskader voor kunstgras op te stellen. Dit kader werd in december 2024 vastgesteld.

Ook namen we in 2024 afscheid van de BLOS (Bestuurscommissie voor de Lichamelijke Opvoeding en de Sport). Een commissie die vele resultaten heeft geboekt en samenwerkingen heeft gevonden. Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuwe vorm.

Verder is er in 2024 onderzoek gedaan naar de toekomst van sportcomplex Het Ravijn in Nijverdal. Hierbij zijn de ontwikkelingen en prestaties van de afgelopen 13 jaar in kaart gebracht. Het doel is om een duidelijke visie voor de toekomst te formuleren en advies te geven over het beheer en de exploitatie van het zwembad.

3.1 Onderwijs

- Voltooid
- ▲ Uitvoering ligt op schema
- Uitvoering is vertraagd, maar wel opgestart
- ▼ Nog niet uitgevoerd

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
3.1.1	Inlopen van onderwijsachterstanden		
	Wij subsidiëren peuteropvang voor peuters van ouders die geen kinderopvangtoeslag krijgen. Op deze manier worden zij 8 uur per week op een speelse manier voorbereid op de basisschool.	●	In 2024 hebben we peuteropvang voor peuters van ouders die geen kinderopvangtoeslag krijgen gesubsidieerd.
	De jeugdverpleegkundige constateert bij sommige peuters een (taal)achterstand. Voor deze peuters subsidiëren wij voorschoolse educatie. Op deze manier kunnen deze kinderen hun achterstand inlopen.	●	De jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft volgens de richtlijn van het college kinderen geïndiceerd voor voorschoolse educatie. Kinderen met een verhoogd risico op taal- of ontwikkelingsachterstanden kregen zo de kans om deze (dreigende) achterstand in te lopen. De Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Hellendoorn en KOSMO (peuteropvang organisatie) hebben deze kinderen voorschoolse educatie aangeboden.
	Wij vinden het belangrijk dat ouders de taalontwikkeling van hun peuter stimuleren. Zeker voor kinderen die een taalachterstand hebben. Daarom subsidiëren we 'Voorschoolse educatie Thuis'.	●	KOSMO en Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Hellendoorn hebben in 2024 Voorschoolse educatie Thuis aangeboden. Dit is een programma dat ouders helpt om de taalontwikkeling van hun kind te stimuleren.
	We maken het mogelijk dat kinderen met een vluchtgeschiedenis extra begeleiding krijgen. Dat doen we in samenwerking met de kinderopvang en schoolbesturen.	●	In 2024 is extra begeleiding gegeven aan kinderen met een vluchtgeschiedenis door inzet van een taalcoach.
3.1.2	Toekomstbestendige onderwijsvoorzieningen door Integraal Huisvestingsplan (IHP)		
	Wij werken aan een langetermijnvisie op het Hellendoornse onderwijsbeleid en de schoolgebouwen. We ontwikkelen samen met het onderwijs en kinderopvang deze visie. Op basis hiervan wordt voor de verschillende onderwijsgebouwen het perspectief voor de komende jaren geschetst, net als de noodzakelijke investeringen. Onderdeel van het Hellendoorns IHP is een concreet uitvoeringsplan voor de komende vier jaar. Bij het ontwikkelen van het IHP bespreken we met onze netwerkpartners hoe wij nabijheid van en samenwerking met voorschoolse voorzieningen kunnen borgen.	●	In 2023 zijn we samen met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties gestart met het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs. In 2024 is dit plan vastgesteld. Het IHP schetst een langetermijnvisie op onderwijshuisvesting binnen onze gemeente.
3.1.3	Jongeren behalen een startkwalificatie		
	Wij zetten in om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Ambities en interventies - zoals de inzet van trajectbegeleiders - hebben wij, samen met de andere Twentse gemeenten, vastgelegd in de Twentse Belofte.	▲	We hebben ingezet op voortijdige schoolverlaters wat is vastgelegd in de Twentse belofte. Door samenwerking met het doorstroompunt, wat onderdeel is van de Twentse belofte, wordt doorontwikkeld, waarvoor in 2024 de eerste gesprekken zijn gevoerd om afspraken te heroverwegen. In 2024 werd namelijk duidelijk dat de doelgroep wordt uitgebreid naar jongeren die (nog) geen startkwalificatie hebben behaald tot 27 jaar.
3.1.4	Voorkomen en terugdringen van laaggeletterdheid		
	We zetten in op preventie en bestrijding van laaggeletterdheid en het ontwikkelen van digitale basisvaardigheden. Dit gebeurt onder andere door nauwe samenwerking met bibliotheken, scholen en kinderopvang via programma's zoals BoekStart en Bibliotheek op School en door initiatieven gericht op gezinnen, zoals de Voorleesexpres en Bureau Leesplezier.	▲	We hebben de Stichting Openbare Bibliotheek Hellendoorn-Nijverdal gesubsidieerd voor het terugdringen van laaggeletterdheid.
3.1.5	Toekomstbestendig leerlingenvervoer bieden		
	Wij geven uitvoering aan de geactualiseerde verordening leerlingenvervoer.	▲	In juni 2024 stelde u de verordening bekostiging leerlingenvervoer vast en hier geven we uitvoering aan.
	Het schrijven van vervoersontwikkelingsplannen per leerling krijgt een structureel karakter.	■	Het is in 2024 deels gelukt om vervoersontwikkelingsplannen te schrijven, namelijk alleen voor de nieuwe kinderen. Wegens capaciteitsproblemen is dit niet voor alle leerlingen gelukt. De capaciteitsproblemen hadden als oorzaak dat de nieuwe vervoerder is gestart, in dit traject waren de nodige problemen, wat veel capaciteit heeft gekost.

3.2 Cultuur

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
3.2.1 Sociale cohesie door brede inzet op sportieve en culturele activiteiten			
	Sport en cultuur dient toegankelijk te zijn voor kwetsbare doelgroepen. Hiervoor zetten we een beweegcoach in.	▲	In 2024 is er een beweegcoach actief geweest die meerdere activiteiten in de week organiseert om kwetsbare groepen te laten bewegen.
	We werken samen met ZINiN bij de inzet van een cultuurmakelaar die o.a. in de kernen initiatieven aanjaagt, samenbrengt en ondersteunt bij de uitvoering. Deze Cultuurmakelaar Hellendoorn gaat aan de slag als verbinder, adviseur, ontwikkelaar, scout en voorlichter.	▲	2024 is de cultuurmakelaar een geheel kalenderjaar in dienst geweest. Deze gaf in 2024 vorm aan de culturele verbindingdoelen die hiervoor waren gesteld.
3.2.2 Integrale aanpak door verbinding tussen cultuur en het sport- en preventieakkoord			
	De Coördinator Sport en Preventie, die sinds het tweede kwartaal van 2023 actief is, zal volgend jaar de initiërende en begeleidende rol bij de uitvoering van het lokaal sportakkoord verder uitbreiden. Als kartrekker (aanspreekpunt en aanjager van de uitvoering) van het lokaal sportakkoord en verbinder (haal- en brengfunctie) voor sport naar het aanpalende beleidsvelden van cultuur en publieke gezondheid (preventieakkoord), overkoepelend gesprek van deze bredere ambities. Zowel richting cultuur als het lokaal preventieakkoord.	■	De coordinator Sport en Preventie heeft in 2024 beweegactiviteiten opgestart en doorontwikkeld. Tijdens informatiebijeenkomsten wordt een sterke verbinding gelegd tussen sport en preventie. De actiegroep bewegen van het preventieakkoord is uitgebreid met leden van het sportakkoord. Verenigingen worden meegenomen in de visie dat zij een bredere maatschappelijke functie hebben dan alleen het aanbieden van de sportactiviteit. Er is een inspiratiesessie gehouden waarbij een spreker van Trimbos Instituut heeft gesproken over de interventie 'Opgroeien in een kansrijke omgeving'.
3.2.3 Toegankelijke sport en cultuurvoorzieningen			
	Nieuwe activiteiten komen o.a. voort uit het Lokaal Sportakkoord (bijv. Inclusief Sporten & Bewegen). Activiteiten worden hierdoor toegankelijk(er) voor diverse doelgroepen.	▲	Via het Lokaal Sportakkoord hebben we aan 9 nieuwe activiteiten een subsidie verstrekt. Verder zijn er 3 nieuwe culturele activiteiten gesubsidieerd.
	Eind 2023 wordt de SPUK lokale bibliotheek voorziening aangevraagd. Wanneer deze SPUK wordt toegekend zal in 2024 de herhuisvesting in Daarle aangepakt worden. Daarnaast wordt er een planning gemaakt voor de bibliotheken in: Haarle, Daarlerveen, Hellendoorn en Nijverdal.	■	De herhuisvesting in Daarle is aangepakt en afgerond. Er is nog geen concrete planning voor de bibliotheken in: Haarle, Daarlerveen, Hellendoorn en Nijverdal.
	In 2024 zetten wij in op een doorontwikkeling van het gedachtegoed van de CultuurCaravaan.	■	Er is niet specifiek ingezet op de doorontwikkeling van de cultuurcaravaan. De reden hiervan is dat meer is ingezet op de cultuurmakelaar. De cultuurmakelaar is een belangrijke schakel, door als verbinder en aanjager nieuwe initiatieven te stimuleren en bestaande projecten verder te versterken. In deze doorontwikkeling belichaamt de cultuurmakelaar het gedachtegoed van de CultuurCaravaan en geeft hier op lokaal niveau concreet vorm aan.

3.3 Sport

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
3.3.1 Sociaal Sportcafé			
	De exploitatie van de horeca in Het Ravijn – zwem, sport, zorg – richten wij op een maatschappelijk verantwoorde manier in, door samen te werken met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In januari 2023 is gestart met de pilot sociaal sportcafé. Eind 2023 evalueren we de pilot om te leren en te ontwikkelen. Op basis van de huidige gegevens bestaat de wens om de samenwerking met o.a. Stichting Noest, Philadelphia en Aveleijn te continueren en in 2024 toe te werken naar een volwaardig leerbedrijf. Daarnaast willen wij de verenigingen, die gehuisvest zijn binnen Het Ravijn, betrekken bij de exploitatie van het sociaal sportcafé.	▲	Met het Sociaal Sportcafé hebben we de afgelopen twee jaar met veel plezier mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt geholpen om een zinvolle invulling aan hun werk te geven. Dit heeft niet alleen bijgedragen aan het vergroten van hun eigenwaarde, maar ook aan de optimalisatie van de openstelling van het sportcafé. Hierdoor zijn we beter in staat geweest om onze sociale functie te vervullen en een positieve impact te maken op de gemeenschap. In 2024 zijn de eerste gesprekken gevoerd over het ontwikkelen van diverse leerlijnen. Met deze leerlijnen willen we beter aansluiten bij de diversiteit van onze samenleving. Het doel is om op verschillende werkvelden passende trajecten te creëren, zodat mensen op de participatieladder een opstap, stage of leerwerkplek kunnen vinden die aansluit bij hun wensen en beter voorbereidt op een toekomstige werkplek. Hiermee blijven we bouwen aan een inclusieve omgeving waar iedereen een kans krijgt om zich te ontwikkelen.
3.3.2 Optimalisering van de bedrijfsvoering van het Ravijn			
	Afronding en uitvoering geven aan de aanbevelingen uit het onderzoek naar een toekomstbestendig Het Ravijn.	■	Het onderzoek naar de toekomstbestendigheid is in Q4 2024 afgerond. Afronding van het onderzoek is dus wel behaald, maar uitvoering geven aan de aanbevelingen nog niet, aangezien het onderzoek meer tijd in beslag nam.
	Het Ravijn behaalt het keurmerk Veilig & Schoon en kan aantonen de belangrijkste zaken op het gebied van veiligheid en hygiëne op orde te hebben.	■	Het keurmerk is in 2024 niet gehaald, omdat de nodige voorbereidingen meer tijd kosten dan verwacht. In 2024 is wel gestart met het verzamelen en registreren van de benodigde documenten in een speciaal daarvoor ingericht documentregistratiesysteem.
	We stellen een communicatie en marketingplan op, om heldere richtlijnen te krijgen voor interne en externe communicatie.	■	Er zijn voorbereidingsactiviteiten geweest om tot dit plan te komen, maar het communicatieplan is nog niet opgesteld. De reden hiervan is dat dit aan moet sluiten bij de uitkomsten van het onderzoek naar het Ravijn over de positionering, die eind 2024 was afgerond.
	Doorvoeren digitalisering en vernieuwen kassasysteem.	▲	In april 2024 is het nieuwe kassasysteem geïmplementeerd, inclusief functionaliteiten voor de kassa's, het leerlingvolgsysteem en de online webshop. In september 2024 is het systeem uitgebreid met verhuurfunctionaliteiten voor binnensport en zwembad.
3.3.3 Verduurzamen het Ravijn			
	Uitvoering geven aan de uitkomsten van het onderzoek met betrekking tot de vervanging van de warmteopwekking door het vervangen van de twee houtgestookte ketels door lucht/water warmtepompen met energieopslag en een zonnecarport. Voor de werkzaamheden wordt een (DUMAVA) subsidie aangevraagd.	▲	De subsidie is ontvangen en de aanbesteding is opgestart in 2024. De werkzaamheden worden in 2025 uitgevoerd.
3.3.4 Stimuleren, continueren en optimaliseren van de sport- en beweegmogelijkheden voor alle inwoners van de gemeente Hellendoorn			
	Buurtspportcoaches, combinatiefunctionarissen en cultuurcoaches maken onderdeel uit van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). Deze regeling wordt in 2024 herzien, waarna de regeling tot 2026 zal worden vastgesteld. De BRC is daarmee een middel om o.a. de doelen vanuit de SPUK-GALA en het lokale sportakkoord te bereiken.	■	De herziene BRC regeling is nog niet gereed wegens de vele (personeels)ontwikkeling op de afdeling sport. Medio februari 2025 worden de wijzigingen en gevolgen daarvan voor de gemeente inzichtelijk.

3.4 Overige taakvelden

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
3.4.1 Pilotvoorstel maatschappelijke stage			
	De huidige stand van zaken is dat de aangevraagde subsidie (€ 50.000,-) is toegekend door ZonMW. Samen met Reggesteyn geven we in 2024 uitvoering aan de pilot.	●	Met de bijdrage is het maatschappelijke stageprogramma voor HAVO- en VWO-leerlingen doorontwikkeld.
3.4.2 Jong en oud leven in verbinding met elkaar			
	Binnen de SPUK-GALA is verbinding een belangrijke voorwaarde om de sociale basis in wijken en buurten te versterken. Met ingang van Q4 2023 zal vanuit de gemeente een medewerker gericht aan de slag gaan met dit thema. De medewerker speelt een cruciale rol in het bevorderen van de leefbaarheid en het welzijn van bewoners in diverse wijken en buurten en zal daarbij de verbinding tussen wonen, zorg en welzijn versterken.	■	Vanaf Q3 2024 hebben we een beleidsmedewerker sociale basis in dienst. We zijn bezig geweest met het schrijven van het beleidsplan sociale basis, waarin verbinding een centrale rol speelt.
3.4.3 We werken met gebiedsambtenaren			
	Om de sociale structuren te versterken, investeren we in de relatie met inwoners. Hierbij gaan we gericht in gesprek, waarbij we ons focussen op de zelfredzaamheid van wijken, dorpen en buurtschappen. Dit wordt ondersteund en gefaciliteerd door de inzet van gebiedsambtenaren. In 2024 gaan wij de mogelijkheden voor gebiedsambtenaren verkennen en schrijven we een voorstel hoe we de ambities op dit gebied werkelijkheid kunnen laten worden.	▲	In 2024 is gekeken naar de mogelijkheden voor het inzetten van een gebiedsambtenaar. Er is een functieprofiel opgesteld en er is een voorstel geschreven over de mogelijke doelen van de gebiedsambtenaar en hoe de functie vormgegeven kan worden.

Realisatie baten en lasten

bedragen x € 1.000

03 Onderwijs Cultuur en sport	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Algemeen sportbeleid	- 564	- 537	- 515	22 V	- 639
Bibliotheek	- 1.771	- 1.848	- 1.791	57 V	- 1.756
Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	- 246	- 253	- 248	5 V	- 237
Kunst en Cultuur	- 2.034	- 2.043	- 2.017	26 V	- 1.954
Musea / expositieruimten	- 6	- 10	- 12	- 2 N	- 6
Onderwijshuisvesting	- 5.160	- 5.504	- 2.101	3.403 V	- 1.537
Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	- 519	- 598	- 566	32 V	- 534
Leerlingenvervoer	- 1.470	- 1.160	- 1.080	81 V	- 928
Peuteropvang	- 416	- 550	- 505	46 V	- 474
Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	- 1.280	- 1.629	- 1.688	- 59 N	- 1.563
Exploitatie sportaccommodaties	- 1.637	- 1.585	- 1.584	1 V	- 1.339
Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	- 1.541	- 1.638	- 1.656	- 19 N	- 1.413
Evenementen	- 18	- 18	- 15	3 V	- 15
Monumentenzorg	- 8	- 8	- 8	- 0 N	- 11
Beheer monumentaal vastgoed	- 25	- 47	- 34	14 V	- 22
Lokale omroep	- 41	- 32	- 29	2 V	- 48
Onderhoud sportaccommodaties	- 605	- 579	- 565	14 V	- 577
Totaal Lasten	- 17.340	- 18.039	- 14.414	3.625 V	- 13.053
Baten					
Algemeen sportbeleid	553	560	635	75 V	541
Bibliotheek	616	875	829	- 46 N	618
Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	21	21	27	6 V	28
Kunst en Cultuur	812	840	778	- 62 N	793
Musea / expositieruimten	-	-	4	4 V	2
Onderwijshuisvesting	30	23	23	0 V	23
Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	231	249	246	- 3 N	484
Leerlingenvervoer	5	5	2	- 2 N	4
Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	1.099	1.079	1.101	22 V	992
Exploitatie sportaccommodaties	829	793	791	- 2 N	814
Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	57	82	93	11 V	149
Beheer monumentaal vastgoed	10	10	16	6 V	27
Lokale omroep	22	-	- 0	- 0 N	17
Onderhoud sportaccommodaties	10	47	50	3 V	74
Totaal Baten	4.294	4.584	4.595	11 V	4.565
Saldo van baten en lasten	- 13.045	- 13.455	- 9.819	3.636 V	- 8.488
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	- 36	- 36	-	- 55
Onttrekkingen	3.310	3.318	8	- 3.310 N	-
Mutatie reserves	3.310	3.282	- 28	- 3.310 N	- 55
Resultaat	- 9.735	- 10.173	- 9.848	326 V	- 8.542

De financiële afwijkingen binnen de producten worden verder toegelicht in het overzicht van baten en lasten.

Programma 4

Mobiliteit en Bereikbaarheid

Inleiding

We hebben belangrijke stappen gezet om Hellendoorn beter bereikbaar en veiliger te maken. We hebben gewerkt aan betere wegen, duurzamere verlichting en een betere verbinding met het openbaar vervoer. Dit draagt bij aan een toekomstbestendige en leefbare gemeente. Daarnaast sluiten onze inspanningen aan bij landelijke en provinciale ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit en duurzaamheid, zoals de nationale Mobiliteitsvisie 2050.

Mobiliteit

Een goede mobiliteit is essentieel voor de leefbaarheid in onze gemeente. Daarom hebben we bijgedragen aan de uitbreiding van het streekvervoer. Een nieuwe halte bij Hancate zorgt voor een betere verbinding met Ommen en de omliggende dorpen. Dit maakt reizen binnen en buiten de gemeente eenvoudiger en verbetert de bereikbaarheid van voorzieningen. Daarnaast hebben we ingezet op het vergroten van de bewustwording rondom verkeersveiligheid. Door campagnes en educatie stimuleren we inwoners om veiliger deel te nemen aan het verkeer. Ook hebben we de ontbrekende schakel in het fiets-netwerk aangelegd door nieuwe fietsstroken te realiseren. Dit bevordert niet alleen het fietsgebruik, maar verhoogt ook de veiligheid van fietsers.

Bereikbaarheid

Een belangrijke mijlpaal in onze aanpak is de afronding van de Noord-zuidverbinding. Na meer dan 25 jaar is deze cruciale weg voltooid. Dit zorgt voor een efficiëntere doorstroming van het verkeer, minder verkeersdruk in woonwijken en een betere verbinding tussen dorpen en bedrijventerreinen. Hierdoor wordt zowel de leefbaarheid als de economische ontwikkeling van onze gemeente versterkt.

Naast deze grote infrastructuurprojecten richtten we ons ook op verduurzaming. We zijn gestart met het vervangen van de openbare verlichting door energiezuinige ledlampen. Ons doel is om uiteindelijk 95% van alle verlichting te verduurzamen. Dit draagt niet alleen bij aan een lagere energierekening, maar vermindert ook de CO₂-uitstoot, wat past binnen onze bredere duurzaamheidsambities.

4.1 Mobiliteit

- Voltooid
- ▲ Uitvoering ligt op schema
- Uitvoering is vertraagd, maar wel opgestart
- ▼ Nog niet uitgevoerd

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
4.1.1	Onze wegen zijn veilig door iedereen te gebruiken		
	We maken de rotonde op de Helmkruidlaan veiliger door de aanleg van een fietspad langs de Helmkruidlaan.	▲	Het bouwteam is bezig met uitwerking van ontwerp.
	We brengen schoolroutes in beeld en richten wegen in volgens de eisen van duurzaam veilig.	▲	De schoolroutes voor PC Basisschool De Bongerd zijn in beeld gebracht. Bij herinrichtingen en groot onderhoud richtten we de wegen in conform de eisen van duurzaam veilig. De Groeneweg-Daarlerweg hebben we in 2024 ingericht conform de eisen van duurzaam veilig.
	We verlagen de snelheid van autoverkeer op oversteekplaatsen.	■	De uitvoering is vertraagd omdat de hiervoor gereserveerde middelen zijn gebruikt om de aanleg van de fietsstroken op de Groeneweg en Daarlerweg een jaar eerder uit te voeren.
	We verwijderen ongewenste obstakels en objecten en leggen voldoende op- en afritjes in het trottoir aan.	▲	We pakken dit op bij herinrichtingen en groot onderhoud. Dit hebben we ondermeer gedaan bij de aanleg van de Noordzuidverbinding, Rijssensestraat en Bleekweg. Verder heeft een saneringsactie van (verkeers)borden plaatsgevonden.
	We verminderen het aantal gevaarlijke punten voor voetgangers en verbeteren routes.	▲	We nemen dit mee bij herinrichtingen en groot onderhoud. We hebben we de kruising Hammerweg-Zuidelijke Kanaaldijk veiliger gemaakt. Dit was het op één na gevaarlijkste kruispunt van onze gemeente.
	We geven weggebruikers, van jong tot oud, voorlichting en bieden cursussen aan om veilig aan het verkeer deel te kunnen nemen.	▲	We hebben 16 projecten uitgevoerd op het gebied van verkeerseducatie. Dat waren onder andere: het theoretisch en praktisch verkeersexamen, verkeersquiz, ebike training, caravankeuring, het nieuwe rijden voor senioren en zeven sloten en fiets\$safe op het voortgezet onderwijs.
4.1.2	Er wordt 10% meer gefietst		
	We gaan door met het uitvoeren van maatregelen uit de Fietsvisie 2019-2030.	▲	De kwaliteit van het fietspad langs de Hellendoornseweg is verbeterd. De Klaproos is aangewezen als fietsstraat.
	Die maatregelen richten zich op het volledig maken van het fietsnetwerk door ontbrekende schakels aan te leggen.	▲	Op de Groeneweg en Daarlerweg tussen Daarle en Daarlerveen zijn fietsstroken aangelegd.
	We verbeteren de bewegwijzering.	▲	Er is een bewegwijzeringsplan voor de F35 gemaakt.
	We voeren het fietsstimuleringsplan uit.	▲	In het najaar is een project (FluoKids) gestart om kinderen van de basisscholen meer en veiliger op de fiets naar school te laten gaan.
	We verzamelen fietsdata voor het monitoren van beleid en het aanbieden van fietslessen.	▲	Dit wordt doorlopend via verschillende projecten, zoals verkeers- en parkeertellingen gedaan. Zo hebben we autotellingen uitgevoerd op onder andere de Grotestraat, Tunnelweg, Prins Bernhardstraat, Hoge Dijkje en Fabrieksstraat. Daarnaast hebben we fietstellingen uitgevoerd op onder andere Noordelijke Hoofddijk, Noord Esweg en Dalkruid.
	We onderhouden onze fietspaden zodat er veilig en comfortabel gefietst kan worden.	▲	Op de Vildersveenweg is een rode slijtlaag aangebracht en in de fietstunnel onder Burgemeester H. Boersingel, ter hoogte van de Rijssensestraat en Boomcateweg is een zwarte slijtlaag aangebracht.
4.1.3	Openbaar vervoer wordt een volwaardiger alternatief voor autogebruik		
	We zetten in op een intercityfrequentie van 2x per uur op het spoor in zowel de richting van Zwolle als van Enschede.	▲	Via verschillende overleggen wordt hier op ingezet.
	We nemen het initiatief om het aantal OV-fietsen uit te breiden en gaan hierover in overleg met de NS.	●	Na overleg en inventarisatie blijkt uitbreiding van het aantal OV-fietsen niet noodzakelijk.
	We starten samen met de provincie en Arriva met een onderzoek naar de haalbaarheid van Twents Flex (vorm van buurtbus op bestelling zonder vaste route van halte naar halte).	▲	Met de gemeenten Twenterand en Wierden en ook de Provincie zijn we in overleg om te komen tot een samenwerkingsovereenkomst zodat het systeem in drie gemeente tegelijkertijd ingevoerd kan worden.
	We starten met de planvorming om een hub (mobiliteitsknoop) te realiseren op station Nijverdal.	▲	Dit is een onderdeel van het project KTC Van der Muelenweg. Dit project loopt op dit moment.
	We onderzoeken de haalbaarheid van integratie van doelgroepenvervoer in het regulier openbaar vervoer.	▲	Met de gemeenten Twenterand en Wierden en ook de Provincie zijn we in overleg om te komen tot een samenwerkingsovereenkomst.
4.1.4	Parkeren kan snel en comfortabel		
	We besteden de garageapparatuur (betalapparatuur, slagbomen, terminals) aan.	▲	De parkeergarage is voorzien van nieuwe parkeerapparatuur passend bij deze tijd. Dat betekent dat het functioneert op kentekenherkenning.
	We besteden de dienstverlening en meldkamer van de parkeergarage opnieuw aan.	▲	De dienstverlening wordt vanaf november 2024 in eigen beheer gedaan. De meldkamer is wel opnieuw aanbesteed.
4.1.5	Stimuleren van duurzame mobiliteit		
	We stimuleren elektrisch rijden door meer laadpalen te plaatsen voor auto's en e-bikes.	▲	Het contract met Vattenfall is met 2 jaar verlengd. Middels dit contract komen er jaarlijks minimaal 11 laadpalen bij.
	We zoeken naar locaties voor laadpalen voor de logistieke sector.	■	In samenwerking met de provincie zijn plankaarten opgesteld met de behoefte aan laadinfrastructuur. Hoe we hier mee omgaan, wordt onderdeel van de nieuwe laadvisie.
	We voeren een onderzoek uit naar bewaakte fietsenstallingen voor e-bikes.	▲	Dit is onderdeel van het parkeerplan dat voor het centrum van Nijverdal wordt gemaakt. Dit parkeerplan is integraal onderdeel van het Masterplan Centrum Nijverdal.
	We zoeken kansen om het aantal deelfietsen uit te breiden, zodat gebruikers sneller voor het openbaar vervoer kiezen dan voor de auto.	●	Uit steekproeven blijkt dat er altijd OV-fietsen aanwezig zijn. Uitbreiding van OV-fiets is daarom niet nodig.

4.2 Riolering

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
4.2.1	We beschermen de volksgezondheid door ons rioleringssysteem te vernieuwen waar nodig		
	We vervangen riolen aan de Holterweg, Korenweg en Bergleidingweg.	■	Holterweg/Korenweg: Nuts moet combiwerkzaamheden uitvoeren (450 dagen). Verwachting start werkzaamheden gemeente niet eerder dan Q4 2026. De nutsbedrijven starten half 2025 en rioolvervanging begin 2027.
	We verbeteren het rioleringsstelsel in de omgeving van het gemaal Kerkstraat.	▲	In uitvoering.
	Wij maken inzichtelijk hoe we de afvalwaterstroom vanaf Lemele en het buitengebied ten noorden van het dorp Hellendoorn kunnen verbeteren.	▲	Gereed maart 2025. De uitvoeringskosten die hiervoor nodig zijn worden opgenomen in het nog op te stellen water en rioleringsprogramm 2026-2032.
	We renoveren op ongeveer 30 locaties het rioolstelsel.	▲	Is in uitvoering. Er is een raamcontract opgesteld. Binnen dit raamcontract en op basis van jaarlijkse inspecties worden de renovatiewerkzaamheden ingepland
	We vernieuwen 65 besturingskasten van de drukriolering.	●	Afgerond.
4.2.2	Vernieuwing en renovatie van ons rioolstelsel		
	Jaarlijks wordt een deel van ons rioolstelsel op verschillende locaties van binnenuit gerepareerd.	▲	Is in uitvoering. Er is een raamcontract opgesteld. Binnen dit raamcontract en op basis van jaarlijkse inspecties worden de renovatiewerkzaamheden ingepland
	Aanbesteding project rioolrenovatie 2023-2025.	●	Het Programma 2024 is uitgevoerd.

4.3 Bereikbaarheid

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
4.3.1	We verbeteren de bereikbaarheid van de gemeente		
	We leggen tracédelen Hulsen en Hellendoorn in 2023/2024 aan en maken hiermee de Noordzuidverbinding af.	●	Weg is opengesteld en zo goed als gereed. Kleine afrondingen zoals het groen volgen nog in 2025.
	We werken aan een toekomstige verbreding van de N35 naar 2x2 rijstroken en de aanleg van ongelijkvloerse kruisingen.	■	Het project N35 Nijverdal Wierden is vertraagd door het onderwerp stikstof.
	Om de bereikbaarheid vanuit het westen te garanderen, leveren we een bijdrage aan de verkenning van N35 tussen Wijthmen en Nijverdal door het Rijk. Wanneer de uitvoering plaatsvindt, is onbekend in verband met het terugtrekken van gelden door het Rijk.	■	De verkenning is wat vertraagd en wordt in de loop van 2025 afgerond. Wanneer de aanleg start is nog onbekend. De gemeente is stakeholder, Rijkswaterstaat is opdrachtgever.
	We bouwen twee fietsbruggen over de N35 ter hoogte van Nationaal Park Sallandse Heuvelrug.	■	Het project loopt, maar minder voorspoedig dan verwacht. Er is meer tijd nodig om richting realisatie te komen. Onderwerpen als regelgeving en afstemming met RWS hebben hier invloed op.
	We bouwen een ongelijkvloerse aansluiting op de N35 ter hoogte van de Stationsweg.	■	Het project loopt, maar minder voorspoedig dan verwacht. Er is meer tijd nodig om richting realisatie te komen. Onderwerpen als grondaankoop, bestemmingsplan, regelgeving en afstemming met RWS hebben hier invloed op.
4.3.2	We zorgen voor een veilige openbare ruimte o.a. door goede openbare verlichting		
	In de komende jaren wordt de openbare verlichting verder verduurzaamd. Vanwege de steeds stijgende energieprijzen onderzoeken we of versneld vervangen van de verlichting door energiezuinige led-systemen (inmiddels zitten we op ca. 63%) de energiekosten kunnen verminderen.	▲	Dit jaar zijn we in Hellendoorn gestart met het versneld vervangen van onze openbare verlichting door ledverlichting. De vervanging zal in 2025 afgerond worden. Na deze verduurzaming bestaat 95% van ons areaal uit energiezuinige ledverlichting.
4.3.3	In de gemeente Hellendoorn is het fijn wonen, leven en werken waarbij de gemeente, haar inwoners en ondernemers zich met elkaar verantwoordelijk voelen voor onze mooie gemeente		
	We stellen het 'Beleidsplan wegen 2023 – 2028' vast en geven uitvoering aan een scenario dat aansluit bij de ambities van de gemeente Hellendoorn.	▲	Jaarlijks wordt een uitvoeringsplan opgesteld voor het asfaltonderhoud. Dit onderhoud is gericht op levensduur verlengende maatregelen. Daarnaast wordt er gestart met planmatig onderhoud aan klinkerverhardingen. Dit jaar wordt in samenwerking met omliggende gemeenten ook gewerkt aan nieuwe meerjaren onderhoudscontracten voor asfalt en klinkerverhardingen. Daarnaast draagt wegen bij in de vervangingsinvestering bij twee integrale projecten: Pastoor Rientjesstraat en de Nicolaas Beetstraat. De integraliteit is ontstaan vanuit het samenbrengen van verschillende opgaven, waaronder de onderhoudsmaatregelen van wegen.
	In de komende jaren wordt de openbare verlichting verder verduurzaamd. Wijkgericht wordt de verlichting vervangen door energiezuinige led-systemen (inmiddels zitten we op ca. 60%). De komende jaren wordt in de Kruidenwijk, Groot Lochter, Noetsele en de Schilderswijk de verlichting vervangen.	▲	Er is extra budget beschikbaar gesteld om alle verlichting in één keer te vervangen naar ledverlichting. Na deze vervanging, die wordt afgerond in het tweede kwartaal van 2025, is 98 % van onze verlichting in de openbare ruimte uitgevoerd in energiezuinige led-verlichting.
4.3.4	In de gemeente Hellendoorn is het fijn wonen, leven en werken waarbij de gemeente, haar inwoners en ondernemers zich met elkaar verantwoordelijk voelen voor onze mooie gemeente		
	Samen met onze inwoners maken we een plan voor het onderhoud en beheer van de woonomgeving. In welke vorm wordt nog nader bepaald.	▼	Hoe we het wijkgroenplan maken en uitvoeren, hangt af van het scenario dat we kiezen in het groenbeleidsplan. Bij het "plus scenario" is er genoeg tijd en geld om dit plan samen met inwoners te maken en uit te voeren. In het "basis-op-orde scenario" is de betrokkenheid van inwoners meer informatief en consulterend. Hier komen simpele opties zoals het adopteren van een boomspiegel. Op dit moment dragen inwoners op verschillende plekken al bij aan het beheer van de openbare ruimte. Bijvoorbeeld via de Groengroep in Haarle en door straten die het gemeentegroen hebben geadopteerd.
	Om het woon- en verblijfsklimaat op deze plek te verbeteren worden de Willem-Alexanderstraat en het Máximaplein opnieuw ingericht. Daarbij wordt door de aanleg van groen en wadi's de biodiversiteit verbeterd en hittestress tegengegaan. Tevens wordt door de aanplant van meerstammige bomen de windhinder verminderd.	▼	Vanaf februari tot half oktober zijn de nutsbedrijven bezig geweest met de vervanging, verzwarend en verlegging van diverse kabels en leidingen. Dit ter voorbereiding op de herinrichtingswerkzaamheden. De herinrichting is technisch voorbereid en aanbesteed. Eind januari 2025 start de herinrichting.
	De speelruimtevisie is vastgesteld door de gemeenteraad. Deze visie vraagt een ander speelplaatsenbeleid waar, naast aandacht voor de speelaanleidingen, ook aandacht is voor groene ontmoetingsplekken, bewegen en sporten. Dit vraagt intern om een brede afstemming. De visie werken we uit tot een uitvoeringsplan waarvoor nu een inventarisatie wordt opgesteld. Bij de uitwerking van het uitvoeringsplan zullen omwonenden betrokken worden om een zo goed mogelijk en breed gedragen plan te creëren.	■	Er is een overzicht gemaakt met de prioritering van renovatie van de verschillende speelplekken. Het uitvoeringsplan wordt opgesteld in samenwerking met de nog aan te stellen werkvoorbereiding/ontwerper speelruimte. Participatie zal plaatsvinden op speelplekniveau of op buurtniveau (bij aanpak meerdere speelplekken in een wijk/buurt).
4.3.5	Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte voeren we uit binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders		
	Wij stellen beheerplannen voor de openbare ruimte op. Hiermee geven we antwoord op de vragen wat we beheren, wat de huidige kwaliteit is, wat we willen bereiken en wat we hiervoor nodig hebben. Concreet gaat het om beheerplannen voor bomen, openbare verlichting, spelen, riolering en sloten & bermen.	▼	De beheerplannen zijn in ontwikkeling. Het is nog niet gelukt om deze af te ronden in verband met andere werkzaamheden zoals het realiseren van een nieuw groenbeleidsplan en het starten van een aantal nieuwe collega's op de afdeling. Het afronden van de beheersplannen heeft in 2025 prioriteit.

Realisatie baten lasten

bedragen x € 1.000

04 Mobiliteit en bereikbaarheid	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Aanleg en reconstructie wegen	- 1.454	- 1.357	- 1.310	47 V	- 1.181
Bermen en sloten	- 708	- 673	- 642	32 V	- 684
Gladheidsbestrijding	- 130	- 127	- 117	10 V	- 118
Onderhoud verhardingen	- 2.189	- 2.245	- 2.173	72 V	- 2.202
Openbaar vervoer	- 201	- 172	- 176	- 4 N	- 160
Parkeren	- 752	- 831	- 772	58 V	- 620
Straatmeubilair	- 205	- 206	- 197	9 V	- 181
Straatreiniging	- 636	- 615	- 597	18 V	- 645
Verkeer	- 305	- 299	- 258	42 V	- 225
Wegbeheer algemeen	- 1.673	- 1.669	- 1.653	16 V	- 1.203
Verkeerseducatie	- 73	- 55	- 62	- 8 N	- 61
Ontwikkeling GRP	- 1.736	- 1.611	- 1.545	66 V	- 1.801
Aanleg, beheer en onderhoud riolering	- 1.526	- 1.643	- 1.617	25 V	- 1.200
Inkomsten rioolheffing	- 8	- 8	- 2	6 V	- 1
Totaal Lasten	- 11.597	- 11.509	- 11.121	388 V	- 10.282
Baten					
Aanleg en reconstructie wegen	-	233	-	- 233 N	-
Gladheidsbestrijding	3	-	-	-	-
Onderhoud verhardingen	-	87	129	42 V	140
Openbaar vervoer	41	55	55	- 1 N	38
Parkeren	92	261	253	- 9 N	103
Straatmeubilair	-	-	0	0 V	0
Straatreiniging	1	28	38	10 V	38
Wegbeheer algemeen	35	32	36	4 V	35
Verkeerseducatie	37	40	46	6 V	45
Ontwikkeling GRP	176	142	-	- 142 N	-
Aanleg, beheer en onderhoud riolering	37	44	59	15 V	60
Inkomsten rioolheffing	4.708	4.687	4.711	24 V	4.403
Totaal Baten	5.129	5.611	5.327	- 283 N	4.863
Saldo van baten en lasten	- 6.468	- 5.899	- 5.794	105 V	- 5.419
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 58	-	-	-	- 58
Onttrekkingen	1	1	-	- 1 N	-
Mutatie reserves	- 57	1	-	- 1 N	- 58
Resultaat	- 6.525	- 5.898	- 5.794	104 V	- 5.477

De financiële afwijkingen binnen de producten worden verder toegelicht in het overzicht van baten en lasten.

Programma 5

Ruimte en Leefomgeving

Inleiding

Het afgelopen jaar hebben we te maken gehad met uitdagingen op het gebied van energie, klimaat en ruimtelijke ontwikkeling. De netcongestie en strengere stikstofregels zorgden ervoor dat sommige projecten vertraging opliepen. Tegelijkertijd hebben we stappen gezet om onze gemeente toekomstbestendig te maken. We werkten aan duurzame energievoorziening, klimaatadaptatie en woningbouw. Ook ondersteunden we agrariërs en bewoners in het buitengebied en pasten we onze werkwijze aan op de nieuwe Omgevingswet.

Openbare ruimte

Het afgelopen jaar werd gekenmerkt door extreme weersomstandigheden, met veel neerslag en een uitzonderlijke piekbui in augustus. Dit onderstreepte de noodzaak van klimaatadaptatie in zowel de openbare ruimte als particuliere tuinen. De wisselende weersomstandigheden maakten groenonderhoud en grondwerkzaamheden uitdagend, waardoor niet altijd het gewenste onderhoudsniveau voor groen werd behaald.

De energietransitie en strengere regelgeving stelden ons voor grote uitdagingen in de ruimtelijke ontwikkeling. Netcongestie en stikstofregels zorgden voor vertragingen in projecten en nieuwe ontwikkelingen, ondanks goede voorbereiding en participatie. De noodzakelijke versterking van het elektriciteitsnet en veranderende wetgeving maakten de uitvoering complexer, kostbaarder en soms niet uitvoerbaar.

Leefbaar platteland

De toekomst van het buitengebied staat onder druk door veranderend beleid en onzekerheid voor agrariërs en erfeigenaren. Met het stopzetten van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) blijven onzekerheid en transitie belangrijke thema's voor agrariërs en erfeigenaren. Als gemeente zetten we ons in voor een vitaal platteland door middel van overleg, erfcoaches en gebiedsprocessen. We brachten thema's als natuur, water en klimaat in kaart om richting te geven aan toekomstig beleid. Het geactualiseerde beleid 'Nieuw Buitengebied' sluit aan op de landelijke beëindigingsregeling voor veehouderijen. Daarnaast versterkten we de biodiversiteit met een doorontwikkeling van het succesvolle akkerrandenproject.

Wonen

Het bouwen van woningen blijft een prioriteit voor onze gemeente. Er werd gewerkt aan de routekaart naar 1.000 nieuwe woningen. Met actief grondbeleid werd ruimte gecreëerd voor toekomstige woningbouw en werden diverse plannen ontwikkeld. Uitdagingen zoals juridische procedures, landelijke taakstellingen en netcongestie leidden tot vertragingen. Wel werden initiatieven voor flex- en modulaire woningen in gang gezet.

Daarnaast heeft het college een besluit genomen over de locatie voor het te realiseren asielzoekerscentrum (azc) aan de Noordelijke Hoofddijk. Hiermee geven we invulling aan de opgave van 215 asielzoekers die ons zijn toebedeeld vanuit de Spreidingswet. Eind oktober heeft de raad het college gevraagd om te onderzoeken of het azc ook kan worden gerealiseerd voor ongeveer 100 bewoners. Hiernaar is een onderzoek gestart.

Omgevingswet

In 2024 trad de nieuwe Omgevingswet in werking. De implementatie vergde aanpassing, en de eerste echte ervaringen werden in de loop van het jaar opgedaan. Belangrijke stappen werden gezet met de start van een nieuwe brede omgevingsvisie, Hellendoorn 2040. Daarnaast werden alle bestaande bestemmingsplannen tijdelijk ondergebracht in één overgangsplan. De komende jaren ligt de focus op de verdere uitwerking van de omgevingsprogramma's en het omgevingsplan, die tot 2032 worden ontwikkeld.

5.1 Openbare ruimte

- Voltooid
- ▲ Uitvoering ligt op schema
- Uitvoering is vertraagd, maar wel opgestart
- ▼ Nog niet uitgevoerd

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
5.1.1	Een schone en afvalvrije samenleving in 2030		
	We geven uitvoering aan het 'Grondstoffenbeleidsplan 2022- 2025'. Hierin is vastgelegd hoe wij in de toekomst het afval in de gemeente inzamelen.	▲	Op basis van het grondstoffenbeleidsplan is besloten tot diftar als gewenst toekomstscenario. We implementeren diftar in 2024 en 2025. Ingangsdatum diftar per 01-01-2026.
	We stellen een beleidsplan 'afvalbakken in de openbare ruimte' vast. Hierin leggen we regels vast over wanneer en op welke locatie we een afvalbak van welk type plaatsen.	▼	Het opstellen van een beleidsplan 'afvalbakken in de openbare ruimte' is doorgeschoven naar 2025. Door de implementatie van diftar en andere projecten was hier geen capaciteit en prioriteit voor.
5.1.2	Ondanks het veranderende klimaat is het ook in 2050 fijn wonen en werken in de gemeente Hellendoorn.		
	We streven naar meer vergroening bij projecten, daarbij kijken we kritisch naar verharding en waar mogelijk vervangen wij dit door groen.	▲	Dit is een continue proces. Het beleidsuitgangspunt is 10% meer groen bij reconstructies in het openbaar gebied. Ook vergroenen we steeds meer parkeerplaatsen door het toepassen van "groenparkeren". Voorbeelden hiervan zijn de parkeergavens aan de Beatrixstraat en de Thomas Ainsworthstraat. Deze projecten zijn in 2024 gerealiseerd.
	We vergroten het bereik van de gemeentelijke subsidie 'vergroenen & afkoppelen' voor bewoners, bedrijven, stichtingen en verenigingen.	●	De subsidieregeling is aangepast in 2024 waardoor deze voor meer inwoners beschikbaar is. Ook stichtingen en verenigingen kunnen nu meedoen
	Tuincoaches geven inwoners tips bij het vergroenen van hun tuinen.	▲	De tuincoaches hebben in 2024 meer naamsbekendheid gekregen. Een tiental persoonlijke adviezen gegeven en bij meerdere informatiemarkten gestaan zoals de Groen Doen dag, buurttag nieuwe bewoners Hellendoorn Noord en boomdeeldag.
	Op basis van de beleidsnotitie MIKA (meerjaren investeringsprogramma Klimaatadaptatie) worden projecten ontwikkeld om onder meer hittestress tegen te gaan en droogte- en wateroverlast aan te pakken.	▲	Op basis van verschillende neerslaggebeurtenissen met het oog op het veranderende klimaat wordt wateroverlast zichtbaar. De aanbestedingsprocedure om te komen tot de beleidsnota MIKA is gestart, oplevering vindt plaats in 2025. Het MIKA vormt de onderlegger voor het systeemoverzicht stedelijk water. De noodzakelijke maatregelen om wateroverlast tegen te gaan worden hierin omschreven en begroot. Deze uitkomsten en investeringen worden opgenomen in het water en rioleringsprogramma 2026-2032.
	We richten het Kuperserf klimaatbestendig in, wat leidt tot een prettige openbare ruimte.	▲	De uitvoering staat gepland voor 2026. Dit project is doorgeschoven n.a.v. de wijkaanpak in het kader van netcongestie en het feit dat hierdoor ook andere nutsbedrijven hun kabels en leidingen vervangen.
	Wij zetten verschillende communicatiemiddelen in om bewustwording bij inwoners te vergroten en ze aan te zetten tot verduurzaming en klimaatadaptatie.	●	Er wordt in samenwerking met het Twents Waternet een communicatiestrategie ontwikkeld. Dit sluit aan op de ambities op het beleidsplan "Samen leven met water".
5.1.2	Een groene omgeving met aandacht voor biodiversiteit		
	We stellen een groenbeleidsplan op; het versterken van de biodiversiteit wordt hierin expliciet als doelstelling gehanteerd.	■	Het groenbeleidsplan wordt in Q2 2025 aan de raad voorgelegd. Er is vertraging opgelopen door onvoorziene tegenslagen in de projectgroep en extra tijd om het plan in de organisatie en daarbuiten goed af te stemmen.
	We stellen een uitvoeringsprogramma op om de in het groenbeleid geformuleerde doelen concreet te maken.	▲	Het uitvoeringsprogramma hangt samen met het groenbeleidsplan.
	We zorgen ervoor dat er in de gemeente meer bomen en hagen worden geplant en gaan door met deelname aan de provinciale boomdeeldagen.	▲	Er zijn in 2024 circa 300 bomen op gemeentegrond geplant. Er is een boomdeeldag voor de woonwijken georganiseerd waar 104 bomen zijn uitgedeeld. Met de provinciale boomdeeldag zijn 6.282 stuks bomen, struiken en hagen in het buitengebied geplant.
5.1.3	Onderzoek begraafbeleid		
	We laten het huidige begraafbeleid onderzoeken door een externe partij en gaan aan de slag met de resultaten. Dit onderzoek helpt ons om een duidelijkheid te geven over het beleid, de tarieven en waar we naartoe willen in de komende jaren met onze begraafplaatsen.	●	Het onderzoek naar het begraafbeleid door een externe partij is afgerond. We zijn gestart met het oppakken van de aanbevelingen. Er een beleidsmedewerker ingehuurd, de beheer- en begraafplaatsrechtenverordeningen zijn geactualiseerd en vastgesteld door de raad. De inventarisatiefase voor de Toekomstvisie voor de gemeentelijke begraafplaatsen is bijna afgerond.

5.2 Leefbaar platteland

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
5.2.1	Agrarische ondernemers ondersteunen en faciliteren zodat een vitaal platteland behouden blijft		
	Uitvoering van het agrarisch actieplan en verdere ondersteuning en facilitering van onze Hellendoornse agrariërs.	▲	We blijven onze agrariërs ondersteunen en faciliteren. Door onder andere periodieke overleggen met de Hielders Boeren, keukentafelgesprekken en het organiseren van buurtstapbijeenvakomen weten we wat leeft en speelt op het boerenef. We hebben een opdrachtomschrijving gemaakt voor een inventarisatie buitengebied. Die dient als nulmeting waarbij we de agrarische sector en thema's zoals natuur, water, klimaat en sociaal economische aspecten in beeld brengen. Op basis van deze nulmeting bepalen we de vervolgstappen die wenselijk zijn voor het behoud en versterken van een vitaal platteland.
5.2.2	We ondersteunen erfeigenaren in tal van hulpvragen rondom hun erf		
	Met financiële bijdrage continueren we het project Toekomstgerichte Erven, met inzet van erfcoaches die past bij de hulpvraag van agrariërs en erfeigenaren. Samenwerking met erfcoaches en bekendheid	▲	Jaarlijks wordt de samenwerking met de erfcoaches geëvalueerd. Deze verloopt naar tevredenheid. Ook erfeigenaren zijn doorgaans positief over de geboden ondersteuning.
5.2.3	Vraagstukken en (dreigende) knelpunten met betrekking tot het toekomstperspectief van de landbouw en een vitaal buitengebied helpen oplossen		
	Wanneer agrariërs, uit eigen beweging, een gebiedsproces willen starten, ondersteunen en faciliteren wij hen daarin. Een gebiedsproces houdt een integrale aanpak van diverse thema's in. De thema's zijn afhankelijk van de eigenschappen en kenmerken van het gebied. Te denken valt aan bijvoorbeeld water- en grondbeschikbaarheid, stikstof, sociale maatschappelijke thema's etc.	▲	Het gebiedsproces Noaboerschap Haarle blijven wij ondersteunen, passend bij de vraag. Die ondesteuning bestaat uit het inzetten van contacten met de provincie, medeoverheden en andere organisaties. In andere gebieden van onze gemeente blijven wij in contact met agrariërs om behoefte aan ondersteuning te signaleren. Dat doen wij onder andere door het organiseren van buurtstapbijeenvakomen.
	Het beleid Nieuw Buitengebied zal zo nodig worden aangepast aan de actuele ontwikkelingen.	●	Op 5 maart 2024 heeft de raad ingestemd met het Addendum LBV(+) Beleid nieuw Buitengebied. Daarmee is het beleid geactualiseerd aansluitend bij de Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderijen.
5.2.4	Een aantrekkelijk landschap voor mens en dier		
	We stimuleren de biodiversiteit door de aanplant van akkerranden. Een pilot (eerste helft 2023) voor subsidie aan agrariërs was succesvol. Samenwerking met andere partijen en lokale inwoners wordt gezocht om het project een meer structureel karakter te geven en een nieuw beleidsplan op te stellen.	▲	Landschap Overijssel voert het akkerrandenproject naar tevredenheid voor ons uit. Vanuit de jaarlijkse evaluatie blijkt dat het project ook in 2024 succesvol was. Er is maar liefst 4,5 ha aan bloemenranden ingezaaid. Door weeromstandigheden heeft ruim 3,5 ha daadwerkelijk gebloeid. Vanuit de evaluatie passen we het project in 2025 iets aan. De uitbetaling en zaden uitgifte wordt verplaatst naar het najaar, de beste zaaiperiode. We richten ons dan ook op kansrijke plekken zodat akkerranden aansluiten op natuurlijk aanwezige verbindingen.

5.3 Wonen

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
5.3.1	Passende huisvesting in alle kernen en het buitengebied		
	Een actief grondbeleid in de kleine kernen. De potentiële uitbreidingslocaties voor woningbouw in de kleine kernen zijn bekend. In Hellendoorn gaan de nieuwe kaveleigenaren hun woning bouwen in 2023/2024. De Blenke locatie is in 2024 in aanbouw met Reggewoon als ontwikkelende partij. Het bestemmingsplan De Grave in Haarle is vastgesteld. Bouwrijp maken start in 2024 en de levering van de kavels zal zijn in 2024. Daarle en Daarlerveen volgen. In Nijverdal blijven we werken aan verschillende planontwikkelingen. Het plan op de hoek Rijssensestraat/Koeveenweg komt in 2024 tot ontwikkeling.	▲	Het actieve grondbeleid wordt doorgezet. Inmiddels is in Daarlerveen Wet voorkeursrecht gemeenten in december 2023 gevestigd op gronden t.b.v. de uitbreiding van woningbouw. Het komende jaar worden de plannen hiervoor verder uitgewerkt. Ook in Nijverdal-Zuid is een voorlopig voorkeursrecht gevestigd t.b.v. een toekomstige woningbouwlocatie. Ook in de andere kernen blijven wij werken aan verschillende planontwikkelingen. Woningbouwplan de Grave Haarle heeft vertraging opgelopen door een beroep tegen het bestemmingsplan, naar verwachting zullen de eerste kavels geleverd worden in 2025.
5.3.2	Stimuleren van bouwprojecten voor die groepen waar de grootste behoefte bestaat		
	Bij de planontwikkeling wordt actief gezocht naar kansen voor met name starters, sociale huur/koopwoningen, senioren en spoedzoekers. De door de raad vastgestelde doelgroepenverordening geeft ons de juridische mogelijkheden daarvoor.	▲	Bij nieuwbouwontwikkelingen vanaf 10 woningen wordt de volgende verdeling gehanteerd: 30% sociale huur of goedkope koop, 40% betaalbare koop / middeldure huur en 30% vrije sector huur of koop. Dit wordt in 2025/2026 verder vastgelegd in het volkshuisvestingsprogramma.
5.3.3	Participatieve projecten		
	We stimuleren relevante projecten voor collectief particulier opdrachtgeverschap.	■	In 2024 hebben we ons bezig gehouden met het CPO Haarle project. Door een bezwaar uit de omgeving heeft dit vertraging opgelopen. De verwachting is dat in 2025 een start gemaakt kan worden met de bouw. Er zijn gesprekken met Stichting Noabershof Nijverdal voor het realiseren voor een Noabershof in Nijverdal.
	Om op korte termijn woningen voor verschillende doelgroepen te realiseren zijn we bezig met de realisatie van (flex)woningen. Ook in 2024 besteden we hier volop aandacht aan	■	Er is in 2024 een projectleider ingehuurd om flexwoningen te realiseren. Er zijn Locaties in beeld gebracht en gesprekken met Reggewoon worden gevoerd. Gezien huidige regelgeving is de verwachting dat in 2026 met de bouw van de flexwoningen of modulaire woningen gestart wordt, mits er geen bezwaren uit de omgeving komen.
	We onderzoeken de mogelijkheden van conceptueel en modulair bouwen.	▲	Er is in 2024 een projectleider flexwoningen/ modulair bouwen ingehuurd om een start te maken met de bouw van modulaire woningen.
5.3.4	Huisvesting statushouders en asielzoekers		
	Samen met de woningcorporatie zorgen we ervoor dat statushouders verspreid over de gemeente duurzaam worden gehuisvest. Toename van flexwoningen zorgt voor verruiming van het aanbod sociale huurwoningen. Dat draagt eraan bij dat spoedzoekers, daaronder begrepen statushouders, soepeler kunnen worden gehuisvest in onze gemeente.	■	Er is in 2024 een projectleider ingehuurd om flexwoningen te realiseren. Locaties zijn in beeld gebracht en gesprekken met Reggewoon worden gevoerd. Gezien huidige regelgeving is de verwachting dat in 2026 de flexwoningen of modulaire woningen gestart wordt, mits er geen bezwaren uit de omgeving komen.
	We leveren een inspanning om de taakstelling te realiseren die ons door de provincie wordt opgelegd voor het huisvesten van statushouders. Hierbij streven we naar zo veel mogelijk duurzame huisvesting.	■	We hebben een actieve samenwerking met Reggewoon en huisvesten statushouders binnen onze gemeente. In 2024 voldeden wij niet aan de taakstelling.
	In 2023 ontstond de vraag naar ruimte voor huisvesting van asielzoekers. We zorgen voor uitvoering in 2024.	■	Het traject is in 2024 opgestart, echter door bezwaren uit de omgeving is dit traject vertraagd.

5.4 Omgevingswet

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
5.4.1 Implementatie van de Omgevingswet, die 1-1-2024 definitief in werking treedt			
	Actualiseren van de omgevingsvisie. Zodra de voorbereidingen zijn afgerond gaan we vanaf begin 2024 bezig met het actualiseren van de huidige Omgevingsvisie 'Natuurlijk-Avontuurlijk'. In deze visie wordt het ruimtelijk beleid voor de korte en middellange termijn nader uitgewerkt. Het vormt daarmee een belangrijke onderlegger voor nieuwe ontwikkelingen. In overleg met de raad gaan we de mate van participatie bepalen.	▲	In het voorjaar van 2024 is gestart met de combinatie van de wettelijk verplichte Omgevingsvisie en een door de raad gewenste strategische visie. Deze brede omgevingsvisie geeft het strategische lange-termijn-beleid van de gemeente weer in de periode tot 2040. De startnotitie voor dit proces is in het najaar door de raad vastgesteld. Ook is in 2024 de participatie opgestart voor 'Het verhaal van Hellendoorn' waarin de identiteit van de gemeente wordt vastgelegd.
	De Omgevingswet gaat definitief in op 1-1-2024. Voor omgevingsvisie en omgevingsplan zijn er weliswaar overgangstermijnen, maar we zullen nieuwe ruimtelijke plannen, vergunningaanvragen e.d. met het nieuwe instrumentarium moeten behandelen, vragen aan front- & backoffice moeten kunnen beantwoorden en aanvragers moeten helpen bij de ingewikkelde manier om digitaal een aanvraag te kunnen doen. Het wordt met de nieuwe wet zeker in de beginperiode niet eenvoudiger en ook niet beter. Het jaar 2024 zal dan ook in het teken staan van de dienstverlening op niveau krijgen/houden. Daarnaast zetten we in op het wegwerken van de eerder ingediende plannen/aanvragen onder oud recht én het behandelen van nieuwe plannen onder nieuw recht. Hierbij is het optimaliseren van werkprocessen/ICT, interne en externe communicatie en het managen van verwachtingen belangrijk.	●	De Omgevingswet is 1-1-2024 ingegaan. Op tijd zijn de processen fijngeslepen, hetgeen zeker bij nieuwe wetgeving, een doorlopend proces is. Vergunningen kunnen digitaal worden aangevraagd, beoordeeld en verleend. Nagenoeg alle procedures die nog onder oud recht waren ingediend zijn afgehandeld. En de procedures onder nieuw recht kunnen goed worden doorlopen. Zowel het omgevingsvisie- als omgevingsplantraject is opgestart. Het programma implementatie is per 31-12-2024 opgeheven. Status daarom voltooid.
	Opstellen eerste (onderdelen van het) omgevingsplan. Het tijdelijk omgevingsplan van rechtswege, dat er per 1-1-2024 is, moet vóór 1-1-2032 volledig zijn omgebouwd naar een omgevingsplan nieuwe stijl als onder de Omgevingswet bedoeld. Dit is een complexe opgave maar we doen het stap voor stap. Dit wordt een meerjarig traject en zal veel tijd en geld vragen.	■	In 2023 en het begin van 2024 hebben we gewerkt aan een fictief omgevingsplan. Voor een klein deel van de gemeente zijn regels opgesteld. Hiermee is kennis vergaard en is ook bepaald dat we wijzigingsplannen gaan opstellen met toepassen van de nieuwe standaard. In 2024 hebben we gewerkt aan de inhuur van kennis en kunde van een externe partij voor de ondersteuning bij het opstellen van het omgevingsplan. Dit betrof een Europese aanbesteding. Van de vijf inschrijvingen hebben we gekozen voor de inzet van de combinatie van twee bureaus. In 2024 is het project opgestart en werken we in eerste instantie aan het verder maken van de set van regels als vervolg op het eerdere testplan. Het eerste gebiedsgerichte deel van het omgevingsplan wordt het buitengebied van de gemeente.
	Om de dienstverlening te verbeteren maken we digitale checklisten en vragenbomen, waardoor duidelijker wordt welke regels voor allerlei activiteiten en locaties gelden.	▲	Voor de eigen regimes zoals kappen en inritten is dit ingericht, evenals voor de regimes die van het Rijk 1 op 1 zijn overgekomen. Actueel houden op hoofdlijnen vindt plaats, verdere afwegingen rond ambitieniveau van bedoelde digitalisering vindt plaats in traject rond het nieuwe omgevingsplan. In formatie voor dit zgn. regelbeheer' is voorzien in het afgeronde programma implementatie Omgevingswet (1e begrotingswijziging 2025)
	De diverse onderdelen van het programma Omgevingswet zullen als reguliere uitvoering vorm krijgen en terug in de lijn worden gebracht.	●	Het implementatieprogramma is per 31-12-2024 beëindigd en de uitvoering is in de lijn gebracht.

Realisatie baten lasten

bedragen x € 1.000

05 Woon en leefomgeving	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Bedrijventerreinen	- 361	- 430	- 195	235 V	- 736
Bestemmingsplannen	- 1.018	- 942	- 939	3 V	- 836
Bouwgrondexploitatie	- 3.017	- 4.038	- 3.439	599 V	- 3.223
Dierplaagbestrijding	- 6	- 6	- 4	2 V	- 5
Grondzaken	- 305	- 282	- 267	14 V	- 295
Herinrichting woonomgeving	- 23	- 8	- 8	0 V	- 21
Huishoudelijk afval	- 3.716	- 3.747	- 3.626	121 V	- 3.351
Milieu algemeen	- 1.176	- 1.845	- 1.132	712 V	- 762
Milieubeheer bedrijven	- 1.250	- 1.227	- 1.165	62 V	- 985
Natuur en landschap	- 179	- 177	- 168	9 V	- 115
Openbaar groen	- 2.660	- 2.756	- 2.567	189 V	- 2.396
Structuurplannen	- 11	- 114	- 29	85 V	- 18
Uitvoering Wet geluidhinder	- 58	- 56	- 54	2 V	- 20
Vergunningen volkshuisvesting	- 1.468	- 1.391	- 1.280	111 V	- 1.408
Wonen	- 559	- 676	- 730	- 54 N	- 216
Woonwagens	- 6	- 5	- 6	- 0 N	- 11
Speelplaatsen	- 239	- 232	- 216	16 V	- 107
Inkomsten afvalstoffenheffing	- 8	- 8	- 1	6 V	- 1
Verwerking Bedrijfsafval	- 140	- 140	- 145	- 5 N	- 122
Begraafplaatsen	- 411	- 420	- 444	- 24 N	- 452
Totaal Lasten	- 16.611	- 18.499	- 16.416	2.083 V	- 15.079
Baten					
Bedrijventerreinen	427	495	329	- 166 N	895
Bestemmingsplannen	70	71	104	33 V	142
Bouwgrondexploitatie	3.007	4.025	3.631	- 394 N	3.657
Grondzaken	40	183	210	28 V	350
Herinrichting woonomgeving	-	15	15	- 0 N	-
Huishoudelijk afval	867	828	827	- 1 N	814
Milieu algemeen	640	1.582	895	- 687 N	467
Milieubeheer bedrijven	-	-	6	6 V	-
Openbaar groen	56	50	49	- 1 N	70
Uitvoering Wet geluidhinder	3	3	-	- 3 N	0
Vergunningen volkshuisvesting	840	840	921	81 V	1.086
Wonen	-	76	84	8 V	1
Woonwagens	24	22	23	1 V	22
Inkomsten afvalstoffenheffing	4.371	4.353	4.288	- 65 N	3.971
Verwerking Bedrijfsafval	83	83	79	- 4 N	76
Begraafplaatsen	482	483	565	82 V	435
Totaal Baten	10.910	13.108	12.025	- 1.082 N	11.989
Saldo van baten en lasten	- 5.701	- 5.391	- 4.390	1.001 V	- 3.091
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 160	- 641	- 1.150	- 509 N	- 1.239
Onttrekkingen	204	688	944	256 V	326
Mutatie reserves	44	46	- 206	- 253 N	- 914
Resultaat	- 5.657	- 5.345	- 4.597	748 V	- 4.004

De financiële afwijkingen binnen de producten worden verder toegelicht in het overzicht van baten en lasten.

Programma 6

Bestuur, veiligheid en
dienstverlening

Inleiding

Het afgelopen jaar veranderde er veel door landelijke en provinciale plannen. Het landelijke Actieplan Jeugdcriminaliteit zorgde voor nieuwe programma's om jeugdcriminaliteit te voorkomen en aan te pakken. De provincie vroeg extra aandacht voor toezicht en handhaving in woon- en recreatiegebieden. Deze ontwikkelingen hebben bijgedragen aan het veiliger en leefbaarder maken van onze gemeente.

Bestuurlijke vernieuwing

Om de samenwerking te versterken en beleid beter af te stemmen op de behoeften van de samenleving, zijn we gestart met het opstellen van een participatievisie. Deze visie vormt de basis voor de participatieverordening, waarin we de uitgangspunten en werkwijzen verder vastleggen. Daarnaast hebben we interne processen verbeterd, waardoor besluitvorming sneller en toegankelijker werd.

Dienstverlening

In 2024 hebben we stappen gezet om te voldoen aan de wet voor digitale toegankelijkheid. We brachten de status van onze websites in kaart en vervingen onze gemeentelijke website, zodat deze technisch voldeed aan de gestelde eisen.

De toegenomen vraag naar reisdocumenten vroeg om een flexibele en efficiënte aanpak. Door tijdig in te spelen op deze ontwikkeling, konden we de dienstverlening op peil houden en inwoners goed van dienst zijn.

Veiligheid

Veiligheid was in 2024 een belangrijk thema binnen onze gemeente. We hebben ingezet op het terugdringen van criminaliteit, het voorkomen van overlast en het versterken van de sociale positie van kwetsbare groepen. Jongeren kregen extra aandacht, waarbij begeleiding, handhaving en een nauwe samenwerking tussen zorg en veiligheid centraal stonden.

Vergunningen, toezicht en handhaving

Een belangrijk aandachtspunt was de aanpak van permanente bewoning in recreatiewoningen. Daarnaast is er gewerkt aan de verdere professionalisering van de vergunningverlening voor evenementen, met het doel om de Algemene Plaatselijke Verordening aan te passen.

6.1 Bestuurlijke vernieuwing

- Voltooid
- ▲ Uitvoering ligt op schema
- Uitvoering is vertraagd, maar wel opgestart
- ▼ Nog niet uitgevoerd

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
6.1.1 Participatie stimuleren			
	Vaststellen handreiking participatie.	■	De nieuwe participatievisie zou in het 1e kwartaal van 2025 aan de raad worden voorgelegd. Door een combinatie van (personele) factoren, lukte dit niet. Daarom is het uitgesteld naar het 2e kwartaal van 2025
	Herijken bestaande inspraakverordening en participatiecode.	■	Dit sluit aan op het punt 'vaststellen handreiking participatie'.
	Vaststellen participatieverordening	■	Dit sluit aan op het punt 'vaststellen handreiking participatie'.
	Uniforme werkwijze en procesbeschrijving maken aan de hand van de participatieverordening	▼	Dit kan pas worden uitgevoerd als de participatieverordening is vastgesteld. De vaststelling van de participatieverordening staat gepland voor kwartaal 2 van 2025.
	Implementatie van de participatieverordening.	▼	Dit kan pas worden uitgevoerd als de participatieverordening is vastgesteld. De vaststelling van de participatieverordening staat gepland voor kwartaal 2 van 2025.
6.1.2 We verankeren een drie-viertal SDG's in onze organisatie			
	Vaststellen welke SDG's we kiezen	▼	In 2024 is hieraan nog geen invulling gegeven. We nemen ze mee als input voor de omgevingsvisie Hellendoorn 2040.
	Formuleren van acties en activiteiten die bijdragen aan de gekozen SDG's.	▼	Dit sluit aan op het punt hierboven.

6.2 Dienstverlening

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
6.2.1 Heldere afspraken met onze inwoners, bedrijven en organisaties			
	Vastleggen servicenormen en communiceren via de website.	▼	Het plan was om dit in 2024 uit te voeren naar aanleiding van een nieuwe visie op dienstverlening. Echter door een combinatie van (personele) factoren is het beleidsstuk 'Visie op dienstverlening' uitgesteld naar 2025, waardoor de servicenormen ook op zijn vroegst pas in 2025 worden opgesteld en gecommuniceerd.
6.2.2 Beter inzicht in de behoefte van onze klanten en waardering van onze diensten			
	Actieplan opstellen n.a.v. het breed uitgevoerde klanttevredenheidsonderzoek.	●	Het actieplan is opgesteld en vastgesteld in 2024.
	Uitvoeren acties Actieplan klanttevredenheidsonderzoek.	■	Door een combinatie van (personele) factoren is dit traject later gestart dan gepland. Opvolging van acties start in 2025.
6.2.3 Digitale dienstverlening continu verbeteren (inclusie)			
	Digitale toegankelijkheid verbeteren en auditen.	■	Er is een opdracht verstrekt voor het uitvoeren van de audits digitale toegankelijkheid met betrekking tot onze websites. Er zijn in 2024 geen audits uitgevoerd. Daarnaast heeft de vervanging van onze website: www.hellendoorn.nl bijgedragen aan het verbeteren van de digitale toegankelijkheid.
	Investeren in een nieuw kassa-, reservering-, en verhuursysteem bij zwembad Het Ravijn.	●	Het nieuwe kassa-, reservering-, en verhuursysteem bij zwembad Het Ravijn is aangeschaft, geïmplementeerd en opgeleverd in 2024.
6.2.4 Voldoen aan wettelijke taken archivering en verbetering dienstverlening			
	In de periode 2024 – 2026 worden de volgende acties uitgevoerd. - Inhalen achterstanden (vernietiging/overbrenging) (digitale) archieven. - Restauratie schade fysieke archiefcollectie. - Inventarisatie overgebrachte archieven. - Digitaliseren bouwvergunningen tot 2010. - Business case regionale samenwerking informatie- en archiefbeheer. - Opruimactie fysieke archief.	■	We zijn gestart met het opschonen van de bouwvergunningen en de marktverkenning met betrekking tot digitalisering bouwvergunningen is uitgevoerd. Hierdoor kan in 2025 de Europese Aanbesteding hiervoor gestart worden. Zo kunnen we de eerste stappen zetten in het daadwerkelijk digitaliseren van het archief. Ook zijn de eerste stappen gezet in het inhalen van achterstanden met betrekking tot vernietiging. Door waterschade afgelopen najaar in het fysieke archief hebben we een aantal acties moeten doorschuiven naar 2025.
6.2.5 Professionalisering communicatie door relatie tussen gemeente, inwoners en ondernemers te bevorderen			
	Strategische communicatievisie ontwikkelen en implementeren	■	De communicatievisie is in concept klaar en wordt begin 2025 ter besluitvorming voorgelegd aan het college. Door de politieke onrust in 2024 is de communicatievisie enige tijd on hold gezet.
	Adequaat reageren op ontwikkelingen in de samenleving.	■	Voor een deel verweven in de manier van werken in de organisatie. Ook vanuit communicatie wordt hier een actievore rol in gespeeld. In 2025 zorgen we ervoor dat bij de implementatie van de communicatievisie dit nogmaals onder de aandacht wordt gebracht binnen de organisatie.

Uitgaande correspondentie in duidelijke taal voeren, afgestemd op de doelgroep.	▲	Meer dan de helft van de brieven/sjablonen is omgezet naar taalniveau B1 (begrijpelijk Nederlands voor 80% van onze inwoners). Eind 2025 zullen alle brieven/sjablonen zijn omgezet naar taalniveau B1.
'Ja, tenzij' is de basis voor onze dienstverlening.	▼	Het plan was om dit in 2024 op te nemen in een nieuwe visie op dienstverlening. Echter door een combinatie van (personele) factoren is de visie op dienstverlening uitgesteld naar 2025.
6.2.6 Verbeteren c.q. optimaliseren inzet medewerkers en efficiënt gebruik voorzieningen door plaats- en tijdsafhankelijk werken		
Herinrichting van het HvCB en faciliteren organisatie om het gebruik van het HvCB door onze klanten, gebruikers en medewerkers te optimaliseren.	■	De herinrichting van het ambtelijk deel heeft plaats gevonden en is afgerond in 2024. De herinrichting van het publieke deel en raadzaal is vertraagd. De raad heeft het college gevraagd om opnieuw naar de herinrichting van het publieke deel en de raadzaal te kijken en met een ander voorstel te komen.

6.3 Veiligheid

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
6.3.1 Het terugdringen van ondermijning en de lokale weerbaarheid hiertegen vergroten			
	Wij werken samen met partners om de georganiseerde criminaliteit aan te pakken door preventie en handhaving.	▲	We hebben met diverse partners controles georganiseerd bij zowel horecabedrijven als garageboxen en bedrijventerreinen. Dit heeft zowel een preventieve als repressieve werking. Door een effectieve samenwerking met de politie hebben we vanuit de gemeente het afgelopen jaar meerdere bestuurlijke maatregelen kunnen treffen ter handhaving van georganiseerde criminaliteit. Als gemeente hebben we hierdoor de rust en openbare orde in de betreffende buurten weer hersteld.
	Wij versterken de weerbaarheid en integriteit van het lokale bestuur en de ambtelijke organisatie.	■	Samen met personeelszaken is er een plan gemaakt hoe we een VOG-P gaan inzetten en voor welke functies deze een meerwaarde heeft. Er is gewerkt aan een intern bewustwordingsplan op het gebied van ondermijning. Dit plan wordt in 2025 definitief.
	De Wet Bibob wordt breder toegepast in de gemeente Hellendoorn volgens het nieuwe beleid.	▲	Sinds augustus 2023 werken we met het nieuwe beleid. De uitvoering ligt op schema, maar zal ook de komende tijd verdiept en verbeterd worden. Dit beleid verdient continue onze aandacht.
6.3.2 We voldoen aan de taakstelling wet Verplaatsing bevolking, door het huisvesten van ontheemde Oekraïners en statushouders			
	Wij huisvesten op een humane, veilige en efficiënte manier vluchtelingen en statushouders.	▲	In 2025 hebben we 56 statushouders gehuisvest. Dit gebeurde in nauw contact met Reggewoon en De Welle. Ook voor Oekraïners is een nieuwe opvanglocatie opgericht om aan de gestegen inspanningsverplichting te voldoen.
	In het volkshuisvestingsbeleid wordt rekening gehouden met de lange termijneffecten van de opvang van ontheemde Oekraïners, statushouders en asielzoekers.	▲	Er is gekeken naar mogelijkheden om voldoende woningen beschikbaar te stellen. Het doel is om naar de toekomst huisvesting voor deze groepen te realiseren zonder de druk op de reguliere woningmarkt te vergroten. Dit betekent dat er voldoende woningen moeten blijven voor andere woningzoekenden
6.3.3 Versterken digitale veiligheid			
	Wij maken een voorlichtings- en preventieplan ter voorkoming van digitale criminaliteit.	▲	Er is gewerkt aan een projectmatige agenda voor bewustwording, dit loopt door in het volgende jaar. De wens hieruit was om mee te gaan in de regionale actieweken die zijn aangewezen voor dit onderwerp en mee te gaan met bestaande structuren. Er zijn in 2024 plannen gemaakt voor de voorlichtingen in samenspraak met de politie, zoals bij het Plaatselijk Belang Haarle tijdens hun algemene ledenvergadering en bij ondernemers.
	Wij richten ons op drie doelgroepen	▲	De voorlichtingen worden gesplitst op de doelgroepen: jeugd, ouderen en mkb'ers. Dit zijn de meest kwetsbare groepen voor digitale criminaliteit.
	Wij zetten het cybersecurity game HackShield in.	▲	Dit jaar gaan we jaar 2 in van de inzet van HackShield voor scholen. Er wordt opnieuw de samenwerking gezocht en ingezet op de doelgroep jeugd.
	Voor ouderen en ondernemers organiseren wij preventieve activiteiten.	■	Er zijn plannen gemaakt om dit te organiseren, de uitvoering vindt in 2025 plaats. Er zijn data bekend voor een cyberontbijt met ondernemers in samenwerking met EZ en de politie. Er zijn plannen gemaakt om voor ouderen preventieve activiteiten te organiseren.
6.3.4 De aanpak van jeugdoverlast			
	Wij verstevigen het project integrale jeugdaanpak gemeente Hellendoorn.	▲	Er is een nieuwe samenwerking opgezet met relevante partners in het zorg en veiligheidsdomein. Aan de triagetafel vroegsignalering jeugd worden jeugdigen waar zorgen over zijn nog eerder in beeld gebracht en kunnen er eerder passende interventies worden ingezet.
	Wij werken aan een veilig uitgaansklimaat, door afspraken te maken over de aanpak van drugs in het horecaconvenant.	▼	In 2024 is geconcludeerd dat het huidige horecaconvenant aan vernieuwing toe is. Dit is in 2024 nog niet uitgevoerd, wegens onvoldoende capaciteit.
6.3.5 Waarborgen zorg & veiligheid van kwetsbare personen			

Wij pakken de meldingen op die binnenkomen bij het meldpunt niet-acute zorg.	▲ Dit meldpunt fungeert voor signalen van verward gedrag bij mensen. Dit wordt doorlopend opgepakt door procesregie binnen team veiligheid. Zij geven vervolg aan meldingen.
Wij investeren in veilige wijken/buurtten door buurtbemiddeling in te zetten.	■ Het voorstel voor buurtbemiddeling is in 2024 aangehouden.
6.3.6 Flexibele inzet op maatschappelijke ontwikkelingen	
Wij zijn voorbereid en kunnen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.	▲ Er wordt gewerkt aan een beleidsplan 'Aanpak Maatschappelijke Onrust'. Nieuwe ontwikkelingen zijn in de gaten gehouden en op ingespeeld door interne bewustwording, voorbeeld hiervan is het nieuwe thema soevereinen. Daarnaast zijn we aangesloten bij alle crisis voorbereidingen vanuit de Veiligheidsregio.
6.3.7 High impact crimes (HIC) voorkomen en terugdringen	
Wij zetten in op het voorkomen van (woning)inbraken door preventieve activiteiten uit te voeren.	▲ In 2024 hebben we in samenwerking met Noaberbouw inwoners in de omgeving van een inbraak gratis preventieadvies aangeboden. Ook hebben we ingezet op social media met inbraakpreventie tips.
Voor het aanpakken van high impact crimes en jeugdoverlast zetten wij cameratoezicht in.	▲ In 2024 is cameratoezicht toegepast, en is een start gemaakt met de evaluatie van ons cameratoezicht. Uitkomsten hiervan worden in 2025 verwacht.
6.3.8 Het versterken en het behouden van een veilig buitengebied en bedrijventerreinen	
Wij verlengen het keurmerk veilig ondernemen voor de bedrijventerreinen.	▲ Het keurmerk veilig ondernemen voor de bedrijventerreinen is in 2024 verlengd voor 2025.
Wij zetten in op kwetsbare plekken in het buitengebied, door aandacht te besteden aan preventieve maatregelen en beveiliging.	▲ We hebben in 2024 gewerkt aan het project Veilig Buitengebied in samenwerking met gemeenten Rijssen-Holten en Wierden.

6.4 Vergunningen APV toezicht en handhaving

Nr.	Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?	Status	Korte toelichting
6.4.1 Optreden tegen permanente bewoning recreatiewoningen			
	Toezicht en controles uitvoeren bij recreatiewoningen en waar nodig handhavingsprocedures opstarten.	▲	Dit is een continue proces. Er is opdracht verstrekt aan een extern bureau. Dit bureau heeft ons ondersteund, en zal ons blijven ondersteunen in de werkzaamheden.
6.4.2 Optreden tegen illegale bouwwerken bij recreatiewoningen			
	Toezicht en controles uitvoeren op illegale bouwwerken bij recreatiewoningen en waar nodig handhavingsprocedures opstarten.	■	Een eerste inventarisatie is gemaakt. Uitvoering vraagt echter zoveel capaciteit dat dit in 2024 niet verder is opgepakt. Verzoeken om handhaving zijn uiteraard wel opgepakt en daar waar illegale zaken aan het licht zijn gekomen bij bijvoorbeeld een aanvraag, is ook actie ondernomen.
6.4.3 Actuele APV			
	Updaten en Omgevingswet-proof maken van de APV.	■	Het actualiseren van de Algemene Plaatselijke Verordening is opgestart. Door prioritering in de werkzaamheden is er in de afronding vertraging opgelopen. Vaststelling van de geactualiseerde APV is nu voorzien in kwartaal 1 van 2025.

Realisatie baten lasten

06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Vershil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Algemene baten en lasten	- 1.275	- 306	- 51	255 V	- 26
Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	- 616	- 653	- 615	38 V	- 578
Burgerlijke stand	- 262	- 262	- 251	11 V	- 224
Internationale contacten	- 9	- 24	- 18	7 V	- 18
Ondersteuning veiligheidsketen	- 2.595	- 2.574	- 2.573	1 V	- 2.388
Onroerende-zaakbelastingen	- 1	- 1	-	1 V	-
Openbare orde	- 340	- 347	- 315	32 V	- 412
Overige burgerzaken	- 140	- 110	- 97	13 V	- 75
Rampenbestrijding	- 78	- 74	- 66	8 V	- 50
Reisdocumenten	- 374	- 375	- 396	- 21 N	- 190
Rijbewijzen	- 180	- 180	- 181	- 0 N	- 155
Uitvoering Wet WOZ	- 507	- 501	- 506	- 5 N	- 532
Verkiezingen	- 99	- 111	- 133	- 22 N	- 175
Treasury	- 616	- 2.105	- 2.107	- 2 N	- 1.787
Gemeenteraad	- 751	- 850	- 840	10 V	- 795
College van B&W	- 1.032	- 1.044	- 1.456	- 412 N	- 1.252
Beheer overige gebouwen en gronden	- 215	- 182	- 168	14 V	- 157
Handhaving Openbare orde	- 576	- 592	- 580	11 V	- 569
Brandkranen	- 24	- 24	- 22	2 V	- 21
Totaal Lasten	- 9.691	- 10.314	- 10.373	- 59 N	- 9.403
Baten					
Algemene baten en lasten	267	-	-	-	10
Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	-	11	11	0 V	-
Burgerlijke stand	69	69	62	- 6 N	71
Internationale contacten	0	0	-	- 0 N	-
Onroerende-zaakbelastingen	9.508	9.535	9.745	209 V	9.371
Overige burgerzaken	24	24	24	0 V	20
Reisdocumenten	444	444	502	57 V	178
Rijbewijzen	157	157	148	- 9 N	133
Uitkering gemeentefonds	69.118	70.441	71.449	1.008 V	66.191
Uitvoering Wet WOZ	12	12	11	- 1 N	9
Verkiezingen	-	-	0	0 V	-
Integratie-uitkering sociaal domein	3.626	4.056	4.056	0 V	3.739
Treasury	1.158	2.598	2.769	171 V	2.956
College van B&W	-	82	79	- 3 N	440
Beheer overige gebouwen en gronden	309	319	318	- 1 N	317
Hondenbelasting	-	-	- 0	- 0 N	- 0
Handhaving Openbare orde	73	48	83	35 V	46
Totaal Baten	84.764	87.797	89.257	1.460 V	83.482
Saldo van baten en lasten	75.074	77.482	78.883	1.401 V	74.079
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 998	- 17.096	- 17.126	- 31 N	- 11.942
Onttrekkingen	843	14.250	14.046	- 205 N	9.373
Mutatie reserves	- 155	- 2.845	- 3.080	- 235 N	- 2.569
Resultaat	74.919	74.637	75.803	1.166 V	71.510

De financiële afwijkingen binnen de producten worden verder toegelicht in het overzicht van baten en lasten.

Programma overhead

Inleiding

In dit programma gaan we in op de kosten ten aanzien van overhead. In programma 6 Bestuur, veiligheid en dienstverlening zijn de doelstellingen verwerkt. In de paragraaf Bedrijfsvoering lichten we de activiteiten van de overhead nader toe.

Realisatie baten en lasten

bedragen x € 1.000

99 Overhead	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Personeel	- 10.090	- 11.364	- 11.112	252 V	- 9.194
Personeel en organisatie	- 917	- 736	- 791	- 54 N	- 939
Organisatieaangelegenheden	- 61	- 56	- 37	19 V	- 79
Financien en belastingen	- 483	- 440	- 483	- 43 N	- 373
Huisvesting	- 1.007	- 1.058	- 1.017	41 V	- 1.012
Automatisering	- 1.789	- 1.820	- 1.684	136 V	- 1.937
Communicatie	- 168	- 103	- 62	41 V	- 43
Juridische zaken	- 32	- 32	- 21	11 V	- 44
Facilitaire zaken	- 661	- 660	- 692	- 32 N	- 648
Overige ondersteuning	- 189	98	240	142 V	187
Totaal Lasten	- 15.397	- 16.172	- 15.660	512 V	- 14.082
Baten					
Personeel	4	232	209	- 23 N	150
Financien en belastingen	2	2	14	12 V	2
Huisvesting	1	24	25	1 V	45
Automatisering	-	-	-	-	0
Communicatie	32	3	2	- 0 N	26
Juridische zaken	-	-	2	2 V	-
Facilitaire zaken	11	11	7	- 4 N	11
Overige ondersteuning	-	21	-	- 21 N	-
Totaal Baten	50	292	259	- 33 N	235
Saldo van baten en lasten	- 15.347	- 15.879	- 15.401	479 V	- 13.847
Resultaat	- 15.347	- 15.879	- 15.401	479 V	- 13.847

De financiële afwijkingen binnen de producten worden verder toegelicht in het overzicht van baten en lasten.

Paragraaf 1

Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf leggen we verantwoording af over het beleid voor gemeentelijke belastingen in 2024. We laten ook zien hoe hoog de belastingdruk was voor inwoners.

Uitgangspunten en doelstellingen

Het is gebruikelijk om belastingtarieven jaarlijks te verhogen met een inflatiecorrectie. In de begroting van 2024 was die inflatie 7,5%. Voor de onroerende-zaakbelastingen (OZB) hebben we een uitzondering gemaakt. Die hebben we met 4,0% verhoogd. In januari 2024 hebben we de OZB-tarieven aangepast op basis van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde is de basis voor de belastingaanslag. Als de taxatiewaarden stijgen, passen we de tarieven aan om de totale opbrengst te halen.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting. Dit betekent dat wij de opbrengsten van deze belasting gebruiken om onze kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval te dekken.

Afvalstoffenheffing	2023	2024	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Basisheffing	€ 179,64	€ 193,08	€ 13,44	7,5%
140 liter restcontainer	€ 69,36	€ 74,52	€ 5,16	7,4%
240 liter restcontainer	€ 133,56	€ 143,52	€ 9,96	7,5%
Opslag hoogbouwcomplex *1)	€ 76,80	€ 82,56	€ 5,76	7,5%
Opslag recreatiecomplex *2)	€ 126,72	€ 136,20	€ 9,48	7,5%

In de laatste kolom van bovenstaande tabel ziet u dat niet alle tarieven precies evenveel zijn gestegen. Dit komt door afronding. Alle tarieven moeten deelbaar zijn door 12. Dit is omdat veel inwoners gebruik maken van een automatische incasso per maand.

Begrafenisrechten

De inkomsten uit begrafenisrechten gebruiken we om de kosten van de begraafplaatsen te betalen. Deze tarieven zijn in 2024 verhoogd met de inflatiecorrectie van 7,5%.

Begrafenisrechten	2023	2024	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Aankoop eigen graf	€ 2.517,00	€ 2.706,00	€ 189,00	7,5%
Begraven volwassene	€ 808,00	€ 869,00	€ 61,00	7,5%

Leges

Particulieren en bedrijven betalen leges voor diensten van de gemeente. De meeste leges zijn in 2024 verhoogd met de inflatiecorrectie van 7,5%. Daarnaast zijn er in de Legesverordening ook wettelijke tarieven en maximumtarieven. Dit geldt bijvoorbeeld voor de kosten van reisdocumenten en rijbewijzen.

Marktprecariobelasting

Voor het gebruik van een standplaats op de warenmarkt in Nijverdal moeten marktkoopliden marktprecariobelasting betalen. Dit is een vorm van belasting die wij als gemeente mogen heffen voor het gebruik van gemeentegrond. De tarieven voor deze belasting zijn in 2024 verhoogd met de inflatiecorrectie van 7,5%.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De opbrengst van de Onroerende-zaakbelastingen (OZB) gaat naar de algemene middelen van de gemeente. Dit geld is niet bestemd voor een specifieke uitgave. De OZB-tarieven zijn een percentage van de WOZ-waarde. Volgens de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) moeten we elk jaar alle onroerende zaken opnieuw taxeren.

In 2024 steeg de WOZ-waarde van woningen gemiddeld met 9,8%. Voor andere onroerende zaken was de stijging 0,5%. Daarom hebben we het OZB-tarief voor woningen verlaagd met 5,3%, zoals te zien is in de tabel hieronder. Dit was nodig om ervoor te zorgen dat de totale OZB-opbrengst voor de gemeente met 4% steeg, zoals afgesproken in de programmabegroting.

Onroerende-zaakbelastingen	2023	2024	Tarief- stijging	Lasten- stijging (%)
Eigendom				
Woning	0,1085%	0,1028%	-0,0057%	-5,3%
Niet-woning	0,2956%	0,3060%	0,0104%	3,5%
Gebruik				
Niet-woning	0,2411%	0,2496%	0,0085%	3,5%

Reclamebelasting

In juni 2024 heeft de gemeenteraad besloten om de reclamebelasting van pandeigenaren voor het Masterplan centrum Nijverdal niet te innen en de verordening in te trekken. Ook in de jaren 2020 tot en met 2023, tijdens de coronacrisis, is deze belasting al kwijtgescholden en niet meer geïnd.

Riool- en waterzorgheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing. Dit betekent dat wij dit geld alleen mogen gebruiken voor riolering en andere maatregelen voor afvalwater, regenwater en grondwater. In 2024 zijn de tarieven verhoogd met de inflatiecorrectie van 4,5%.

Riool- en waterzorgheffing	2023	2024	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Vastrecht 0-500 m3	€ 244,44	€ 262,80	€ 18,36	7,5%
Vastrecht 501-1000 m3	€ 338,16	€ 363,48	€ 25,32	7,5%
Vastrecht 1001-1500 m3	€ 1.097,52	€ 1.179,72	€ 82,20	7,5%
Opslag voor elke hele of gehele schijf van 500 m3 boven 1500 m3	€ 426,72	€ 458,76	€ 32,04	7,5%

Eenmalig rioolaansluitrecht

Sinds 2022 kennen we in onze gemeente een eenmalig rioolaansluitrecht. De tarieven worden jaarlijks met de inflatie gecorrigeerd. Als we de tarieven van 2024 vergelijken met die van 2023, zien we het volgende:

Eenmalig rioolaansluitrecht	2023	2024	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Aansluiting op een gemengd riool, per perceel	€ 700,00	€ 753,00	€ 53,00	7,6%
Aansluiting op een afvalwaterriool, per perceel	€ 700,00	€ 753,00	€ 53,00	7,6%
Aansluiting op een hemelwaterriool, per perceel	€ 700,00	€ 753,00	€ 53,00	7,6%
Bij gelijktijdige aanleg, per perceel	€ 1.400,00	€ 1.505,00	€ 105,00	7,5%

Toeristenbelasting

Samen met de betrokken bedrijven heeft de gemeente de tarieven voor de jaren 2024-2027 bepaald. De toeristenbelasting is een belasting die we op aangifte innen. De recreatieondernemer doet zelf aangifte van het aantal overnachtingen. De hieronder genoemde tarieven zijn per persoon per nacht.

Toeristenbelasting	2023	2024	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
A. camping, groepsaccommodatie	€ 0,80	€ 0,82	€ 0,02	2,5%
B. woning, bed & breakfast	€ 1,24	€ 1,27	€ 0,03	2,4%
C. hotel	€ 1,91	€ 1,96	€ 0,05	2,6%
D. vaste standplaats	€ 120,00	€ 123,00	€ 3,00	2,5%

Vermakelijkhedenretributie

De vermakelijkhedenretributie is een gemeentelijke heffing voor bedrijven die vermaak aanbieden, zoals een attractiepark. In onze gemeente geldt deze belasting alleen voor Hellendoorn Attractiepark B.V., beter bekend als Avonturenpark Hellendoorn. Wij hebben hiervoor een overeenkomst gesloten met het Avonturenpark voor de periode 2023-2027. In plaats van een heffing per bezoeker, betaalt het park een vast bedrag per jaar. Dit bedrag wordt elk jaar verhoogd met 2,7%. Dit percentage wordt gemiddeld ook gebruikt voor de jaarlijkse verhoging van de toeristenbelasting, zoals afgesproken met de recreatieondernemers. Met het convenant draagt het Avonturenpark bij aan de kosten die de gemeente maakt voor het park. In plaats van een heffing per bezoeker is in het convenant vastgelegd dat het park een vast bedrag per jaar betaalt. Dit zorgt voor minder administratieve lasten voor beide partijen.

Wet waardering onroerende zaken

Elk jaar worden alle onroerende zaken, zoals woningen en bedrijfspanden, binnen de gemeente Hellendoorn opnieuw gewaardeerd. De nieuwe WOZ-waarden zijn eind februari 2024 aan de belanghebbenden bekendgemaakt en hebben als waardepelddatum 1 januari 2023. De Waarderingskamer heeft ons op 8 januari 2024 laten weten dat de WOZ-waarden van woningen met gemiddeld 9,8% zijn gestegen en voor overige onroerende zaken met 0,5%. Dit ligt hoger dan het landelijk gemiddelde van 2,8%.

Aanslagheffing gecombineerde aanslag 2024

In het belastingjaar 2024 hebben we in totaal 18.619 aanslagen gemeentelijke belastingen verzonden. Daarvan zijn 17.324 aanslagen (93,04%) in februari 2024 opgelegd. De overige 1.295 aanslagen zijn later in het jaar opgelegd, bijvoorbeeld door verhuizingen, bezwaarschriften en controles. Zoals gebruikelijk zijn op het aanslagbiljet de aanslagen afvalstoffenheffing, OZB en riool- en waterzorgheffing gecombineerd. Meestal staat op het aanslagbiljet ook een WOZ-beschikking.

Betaling

Omdat 66,23% van de belastingplichtigen een machtiging voor automatische incasso heeft afgegeven, konden zij het verschuldigde bedrag in tien termijnen betalen.

Kwijtschelding 2024

Als iemand de gemeentelijke belastingen niet (helemaal) kan betalen, kan diegene kwijtschelding krijgen. Dit geldt alleen voor de onroerende-zaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing.

We volgen zoveel mogelijk de bestaande regels om inwoners te helpen. We rekenen de volledige bijstandsnorm als het bedrag dat iemand nodig heeft om van te leven. Voor mensen met AOW kijken we naar het netto AOW-bedrag. Ook houden wij rekening met de netto kosten van kinderopvang.

Om het proces makkelijker te maken voor inwoners én de gemeente, werken we met een automatisch systeem voor kwijtschelding. Het Inlichtingenbureau krijgt een lijst van mensen die in 2023 volledige kwijtschelding hebben gekregen. Dit bureau controleert of zij nog steeds aan de voorwaarden voldoen. Als dat zo is, krijgen zij automatisch opnieuw kwijtschelding. Zij ontvangen daarover een bericht.

Mensen die niet automatisch in aanmerking kwamen, kregen ook bericht. Zodra de belastingaanslag 2024 was verstuurd, konden zij alsnog kwijtschelding aanvragen. Deze aanvragen zijn zorgvuldig beoordeeld. Over belastingjaar 2024 hebben we in totaal € 257.340,- kwijtgescholden (2023: € 236.128,-). De stijging komt deels door hogere belastingtarieven en deels doordat meer mensen kwijtschelding hebben gekregen.

Oninbaar

Als alle stappen voor het innen van een schuld zijn gezet en er geen manier meer is om het geld te krijgen, wordt de schuld als oninbaar verklaard. Dit betekent dat de gemeente de schuld niet meer kan innen. Dit is vastgelegd in de wet en wordt alleen gebruikt als laatste optie.

Door een schuld oninbaar te verklaren, stopt de gemeente definitief met het proberen te innen. De schuld blijft op papier bestaan, maar er wordt geen tijd en moeite meer aan besteed.

Na de oninbaarverklaring wordt de schuld extra-comptabel vastgelegd. De Dit betekent dat de schuld op een aparte lijst staat, buiten de financiële administratie om. Dit wordt gedaan omdat het soms alsnog mogelijk is om (een deel van) het geld terug te krijgen. Als dat niet lukt, vervalt de schuld na vijf jaar door verjaring.

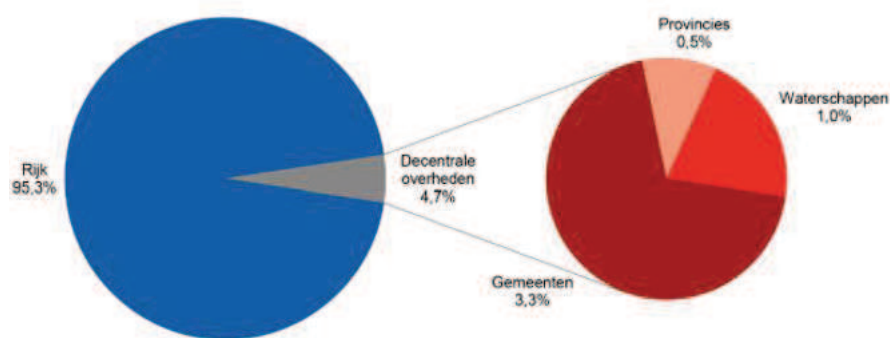
De post oninbaarheid ontstaat vaak door faillissementen of doordat mensen naar het buitenland vertrekken, zonder bekend adres. Het gaat hierbij in principe om alle soorten gemeentelijke belastingen, maar de gecombineerde aanslagen en leges vormen de hoofdmoot.

In 2024 hebben we in totaal € 11.100,- aan openstaande gemeentelijke belastingen oninbaar verklaard (2023: € 22.100,-).

In de jaarrekening hebben we op de balans een voorziening dubieuze debiteuren voor vorderingen ouder dan een jaar. Hoe ouder de vordering is, hoe hoger het voorziene bedrag. Op 31 december 2024 bedraagt deze voorziening € 243.801,-.

Hoe ziet de belastingdruk eruit?

De ontwikkeling van de woonlasten krijgt elk jaar veel aandacht in politiek en media. Dit komt omdat gemeenten zelf keuzes maken over hun belastingen, waardoor de stijging per gemeente kan verschillen. Toch is het goed om te beseffen dat maar 3,3% van alle belastingen en sociale premies die huishoudens en bedrijven in 2024 betalen, naar de gemeente gaat. Dit blijkt uit onderzoek van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). Het grote deel van de belastingen gaat naar de Rijksoverheid (95,3%). Daarnaast heffen de provincies 0,5% en de waterschappen 1,0%. Dit betekent dat de gemeentelijke lasten relatief laag zijn vergeleken met de totale belastingdruk.

Bron: COELO Atlas van de lokale lasten 2024 – pagina 22

Provinciaal beeld belastingdruk

Sinds 2020 bestaat de benchmark gemeentelijke woonlasten. Deze benchmark vergelijkt de hoogte en ontwikkeling van gemeentelijke woonlasten met het landelijke en provinciale gemiddelde. Hierdoor worden de verschillen tussen gemeenten inzichtelijk. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) stelt deze benchmark samen en publiceert de resultaten in de Atlas van de lokale lasten.

Uit de benchmark van 2024 blijkt dat de gemeente Hellendoorn in de provincie Overijssel zich onderaan de middenmoot bevindt als het gaat om de woonlasten voor eigenaren en huurders van meerpersoonshuishoudens. Voor éénpersoonshuishoudens ligt de gemeente iets hoger, maar nog steeds in de middenmoot.

Hieronder hebben we de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden uitgesplitst naar eigenaar/bewoner en huurder.

Huurwoning woonlasten éénpersoonshuishouden			Koopwoning woonlasten éénpersoonshuishouden			Huurwoning woonlasten meerpersoonshuishouden			Koopwoning woonlasten meerpersoonshuishouden		
1	Rijssen-Holten	€ 299	1	Rijssen-Holten	€ 645	1	Rijssen-Holten	€ 329	1	Rijssen-Holten	€ 675
2	Kampen	€ 340	2	Steenwijkerland	€ 726	2	Kampen	€ 370	2	Steenwijkerland	€ 759
3	Zwolle	€ 350	3	Kampen	€ 755	3	Dalfsen	€ 402	3	Kampen	€ 785
4	Dalfsen	€ 373	4	Zwolle	€ 782	4	Zwolle	€ 422	4	Ommen	€ 831
5	Borne	€ 409	5	Ommen	€ 800	5	Borne	€ 438	5	Zwolle	€ 854
6	Steenwijkerland	€ 433	6	Zwartewaterland	€ 804	6	Staphorst	€ 463	6	Hardenberg	€ 864
7	Twenterand	€ 435	7	Hardenberg	€ 822	7	Steenwijkerland	€ 465	7	Dalfsen	€ 874
8	Raalte	€ 435	8	Raalte	€ 829	8	Ommen	€ 467	8	Raalte	€ 874
9	Ommen	€ 436	9	Dalfsen	€ 845	9	Dinkelland	€ 468	9	Staphorst	€ 879
10	Deventer	€ 438	10	Staphorst	€ 855	10	Twenterand	€ 476	10	Zwartewaterland	€ 884
11	Staphorst	€ 439	11	Deventer	€ 898	11	Deventer	€ 480	11	Dinkelland	€ 931
12	Dinkelland	€ 440	12	Dinkelland	€ 903	12	Raalte	€ 481	12	Deventer	€ 940
13	Oldenzaal	€ 476	13	Oldenzaal	€ 908	13	Olst-Wijhe	€ 502	13	Oldenzaal	€ 945
14	Olst-Wijhe	€ 479	14	Tubbergen	€ 929	14	Tubbergen	€ 511	14	Tubbergen	€ 954
15	Zwartewaterland	€ 480	15	Hengelo	€ 935	15	Oldenzaal	€ 513	15	Wierden	€ 968
16	Tubbergen	€ 486	16	Twenterand	€ 936	16	Hellendoorn	€ 530	16	Hengelo	€ 972
17	Hengelo	€ 499	17	Wierden	€ 940	17	Hengelo	€ 536	17	Twenterand	€ 977
18	Hardenberg	€ 500	18	Enschede	€ 986	18	Hardenberg	€ 542	18	Hellendoorn	€ 989
19	Hellendoorn	€ 530	19	Hellendoorn	€ 989	19	Zwartewaterland	€ 559	19	Enschede	€ 1.013
20	Wierden	€ 539	20	Almelo	€ 996	20	Wierden	€ 567	20	Almelo	€ 1.041
21	Hof van Twente	€ 559	21	Borne	€ 1.021	21	Hof van Twente	€ 591	21	Borne	€ 1.050
22	Enschede	€ 572	22	Hof van Twente	€ 1.024	22	Enschede	€ 599	22	Hof van Twente	€ 1.055
23	Almelo	€ 574	23	Olst-Wijhe	€ 1.048	23	Haaksbergen	€ 609	23	Olst-Wijhe	€ 1.071
24	Losser	€ 598	24	Losser	€ 1.083	24	Almelo	€ 620	24	Haaksbergen	€ 1.095
25	Haaksbergen	€ 609	25	Haaksbergen	€ 1.095	25	Losser	€ 629	25	Losser	€ 1.114
Overijssel			Overijssel			Overijssel			Overijssel		
Landelijk			Landelijk			Landelijk			Landelijk		

De gemeente Hellendoorn heeft geen aparte tarieven voor éénpersoonshuishoudens. Daardoor betalen deze huishoudens relatief meer dan het gemiddelde in Overijssel.

Ontwikkeling belastingdruk woningen

Door de tariefmaatregelen steeg de belastingdruk (het totaal aan OZB, afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing) voor een gemiddeld gezin in 2024 met 6%. De belastingdruk voor een gemiddelde woninghuurder steeg in 2024 met 7,5%.

In het onderstaande overzicht ziet u een vergelijking van de tarieven en aanslagen van de gecombineerde aanslag van 2023 en 2024 en de daarmee samenhangende belastingdruk voor een gemiddeld huishouden in een gemiddelde woning (in eigendom).

bedragen x € 1.000

Woonlasten	2023	2024	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Eigenaar en gebruiker				
OZB eigenaar *1)	€ 388,23	€ 403,92	€ 15,69	4,0%
Afvalstoffenheffing *2)	€ 249,00	€ 267,60	€ 18,60	7,5%
Riool- en waterzorgheffing *3)	€ 244,44	€ 262,80	€ 18,36	7,5%
Woonlasten eigenaar en gebruiker	€ 881,67	€ 934,32	€ 52,65	6,0%
Gebruiker				
Afvalstoffenheffing *2)	€ 249,00	€ 267,60	€ 18,60	7,5%
Riool- en waterzorgheffing *3)	€ 244,44	€ 262,80	€ 18,36	7,5%
Woonlasten gebruiker	€ 493,44	€ 530,40	€ 36,96	7,5%

*1) Voor het eigendom van een gemiddelde woning met een woningwaarde van € 357.814,-- in 2023 en € 392.880,-- in 2024.

*2) Standaardcombinatie: basisheffing met een 140 liter GFT-container

*3) Uitgaande van 0-500 m3 waterverbruik

Ontwikkeling belastingdruk bedrijven

Voor bedrijven bestaat de belastingdruk uit twee gemeentelijke belastingen: onroerende-zaakbelastingen (OZB) en riool- en waterzorgheffing. De afvalstoffenheffing geldt alleen voor huishoudens en is dus niet van toepassing op bedrijven. Hieronder ziet u de ontwikkeling in de belastingdruk voor een fictief bedrijf dat in 2010 een WOZ-waarde had van € 1.000.000,--. Sindsdien hebben we deze waarde verhoogd of verlaagd met de jaarlijkse gemiddelde marktontwikkeling voor niet-woningen. Daarnaast gaan we uit van een jaarlijks waterverbruik van 1.000m3. Op basis van dit overzicht steeg de belastingdruk voor dit fictieve bedrijf in 2024 met 4,3%.

Belastingdruk bedrijven	2023	2024	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
WOZ- waarde (fictief bedrijf met een WOZ-waarde van € 1.000.000,-- in 2010)	€ 919.575,00	€ 924.173,00		
Belastingsoort				
OZB-eigendom	€ 2.718,26	€ 2.827,97	€ 109,71	4,0%
OZB-gebruik	€ 2.217,10	€ 2.306,74	€ 89,64	4,0%
Riool- en waterzorgheffing bij 1.000 m3	€ 338,16	€ 363,48	€ 25,32	7,5%
Belastingdruk	€5.273,52	€5.498,19	€ 224,67	4,3%

Overzicht opbrengsten

bedragen x € 1.000

Lokale heffingen	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Belastingen					
Onroerende-zaakbelastingen gebruikers	1.398	1.383	1.445	62 V	1.376
Onroerende-zaakbelastingen eigenaren	8.109	8.152	8.299	148 V	7.995
Toeristenbelasting	612	612	636	24 V	632
Reclamebelasting	107	-	-	-	- 8
Hondenbelasting	-	-	- 0	- 0 N	- 0
Marktprecariobelasting	25	25	27	2 V	25
Totaal Belastingen	10.252	10.172	10.408	236 V	10.020
Heffingen					
Riool- en waterzorgheffing	4.701	4.680	4.710	30 V	4.402
Afvalstoffenheffing	4.363	4.345	4.287	- 59 N	3.970
Totaal Heffingen	9.064	9.025	8.996	- 29 N	8.372
Rechten					
Secretarieleges burgerzaken	695	695	737	42 V	402
Begrafenisrechten	482	482	564	82 V	433
Overige leges en rechten	949	943	1.089	146 V	1.313
Totaal Rechten	2.126	2.120	2.389	270 V	2.148
Totaal lokale heffingen	21.442	21.316	21.794	477 V	20.541

Kostenonderbouwing

De paragraaf Lokale heffingen geeft inzicht in de kosten van verschillende gemeentelijke heffingen en in hoeverre deze kosten worden gedekt. Het gaat om leges, afvalstoffenheffing, riool- en waterzorgheffing en begrafenisrechten.

Nieuwe regels in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepalen hoe de tarieven van deze heffingen moeten worden berekend. Het is belangrijk om te laten zien dat de geschatte inkomsten niet hoger zijn dan de verwachte kosten. Dit geldt voor heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn. Daarnaast moet worden uitgelegd welke uitgangspunten zijn gebruikt bij het bepalen van de tarieven.

Voor het berekenen van de kostendekkendheid werken we samen met externe experts. We maken hiervoor gebruik van het bedrijf Kostendekkendheid.nl, dat samenwerkt met 125 gemeenten.

Leges

De legesverordening bestaat uit drie delen (hoofdstukken), die verder zijn onderverdeeld in titels. Volgens de nieuwe regels in het BBV moet per paragraaf worden aangegeven in hoeverre de kosten worden gedekt. In de onderstaande tabellen staat de kostendekkendheid van de verschillende heffingen volgens deze nieuwe BBV-regels. Het berekenen van deze kostendekkendheid is een voortdurend proces.

Ons algemene doel is dat de heffingen 100% kostendekkend zijn. Hieronder wordt per hoofdstuk uitgelegd hoe we dit bereiken. Bij de leges is kruissubsidiëring toegestaan. Dit betekent dat de legesverordening als geheel kostendekkend moet zijn, maar dat sommige tarieven hoger mogen zijn dan de werkelijke kosten. Dit wordt gecompenseerd doordat andere tarieven juist lager zijn. De toetsing of de kostendekkendheid niet groter is dan 100% gebeurt bij het opstellen van de begroting. Als achteraf blijkt dat sommige tarieven hoger waren dan de kosten, heeft dit geen juridische gevolgen, zolang dit niet structureel gebeurt.

Hoofdstuk 1 – Algemene dienstverlening

We streven naar 100% kostendekkendheid, maar dit is niet altijd mogelijk omdat de Rijksoverheid maximumtarieven heeft vastgesteld voor bepaalde leges. Zie hieronder de mate van kostendekkendheid voor de leges burgerzaken.

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid legesverordening per hoofdstuk - Hoofdstuk 1				Lasten taakveld	Overhead	Totaal lasten	Opbrengst en	Kosten- dekking
Hoofdstuk 1 - Algemene dienstverlening								
Paragraaf	1.1	Burgerlijke stand		31,2	16,1	47,3	34,7	73,3%
Paragraaf	1.2	Reisdocumenten		466,5	104,9	571,4	501,5	87,8%
Paragraaf	1.3	Rijbewijzen		131,0	42,1	173,1	148,5	85,8%
Paragraaf	1.4	Verstrekingen uit de Basisregistratie Personen		15,3	6,8	22,0	12,5	56,8%
Paragraaf	1.7	Overige publiekszaken		6,8	1,3	8,1	5,1	62,7%
Paragraaf	1.9	Bijzondere wetten		56,3	23,8	80,2	57,9	72,3%
Paragraaf	1.10	Diversen		26,2	9,9	36,1	29,4	81,5%
Kostendekkendheid Hoofdstuk 1 - Algemene dienstverlening				733,4	204,8	938,2	789,6	84,2%

Hoofdstuk 2 – Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Het grootste deel van de kosten en opbrengsten binnen hoofdstuk 2 heeft te maken met de kosten en opbrengsten van de omgevingsvergunning. In principe mogen leges niet meer dan kostendekkend zijn. Dit wordt bepaald op basis van de begroting. In deze jaarrekening blijkt dat voor de Omgevingsvergunning (vergunningplichtige bouwactiviteiten) een kostendekkingspercentage is van 108,6%. Dit komt omdat er hogere legesinkomsten zijn dan begroot, terwijl er niet veel meer kosten zijn. Op begrotingsbasis was de kostendekking 89,3%

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid legesverordening per hoofdstuk - Titel 2				Lasten taakveld	Overhead	Totaal lasten	Opbrengst en	Kosten- dekking
Hoofdstuk 2 - Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning								
Paragraaf	2.2	Voorfase		32,2	20,3	52,5	36,2	69,0%
Paragraaf	2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken		484,9	214,4	699,3	858,3	122,7%
Paragraaf	2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed		0,2	0,1	0,3	0,1	27,3%
Paragraaf	2.5	Milieubelastende activiteiten		7,1	4,5	11,6	10,1	86,8%
Paragraaf	2.7	Aanlegactiviteiten		7,1	4,5	11,6	6,3	54,0%
Paragraaf	2.8	Overige activiteiten		10,9	6,9	17,7	5,5	30,7%
Paragraaf	2.12	Modaliteiten		80,5	14,3	94,8	49,1	51,8%
Paragraaf	2.14	Teruggaaf		-	-	-	- 1,4	
Kostendekkendheid Hoofdstuk 2 - Fysieke leefomgeving / omgevingsverg				623,0	264,9	887,9	964,1	108,6%

Hoofdstuk 3 – Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 3 beslaat een klein deel van onze legesinkomsten. Het gaat hier voornamelijk over drank- en horecavergunningen en vergunningen op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De kosten voor deze dienstverlening zijn veel hoger dan de leges die we ontvangen.

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid legesverordening per hoofdstuk - Hoofdstuk 3			Lasten taakveld	Overhead	Totaal lasten	Opbrengst en	Kosten- dekking
Hoofdstuk 3 - Europese dienstenrichtlijn							
Paragraaf	3.1	Horeca	8,2	5,1	13,3	12,4	93,0%
Paragraaf	3.4	Organiseren evenementen of markten	24,7	15,6	40,3	20,1	49,8%
Paragraaf	3.5	Standplaatsen	4,4	2,8	7,1	3,0	42,2%
Kostendekkendheid Hoofdstuk 3 - Europese dienstenrichtlijn			37,3	23,5	60,8	35,5	58,4%

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is volledig bedoeld om de kosten van afvalinzameling te dekken. Om grote schommelingen in de tarieven te voorkomen, gebruiken we de voorziening Egalisatie afvalstoffenheffing. Deze voorziening is de afgelopen jaren opgebouwd uit de ontvangen heffingen. In 2024 is € 184.000,- toegevoegd aan deze voorziening.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing		Primitieve Begroting	Rekening 2024
Kosten taakveld			
Netto kosten			
Kosten, incl. (omslag)rente		3.700	3.478
Taakveld Straatreiniging - 1/3 deel naar Afval		212	199
Inkomsten, excl. heffingen		- 927	- 783
Netto kosten		2.985	2.895
Toe te rekenen kosten			
Overhead, incl. (omslag)rente		724	724
BTW *1)		539	485
Toe te rekenen kosten taakveld		1.263	1.209
Totale kosten taakveld		4.248	4.104
Totale opbrengsten heffing		4.371	4.288
Dekkingspercentage afvalstoffenheffing		102,9%	104,5%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

Riool- en waterzorgheffing

De riool- en waterzorgheffing willen we ook niet meer dan kostendekkend laten zijn. Het overschot of tekort dient om toekomstige schommelingen van de heffing te beperken. In 2024 hebben we ruim € 28.000,- toegevoegd aan de voorziening egalisatie rioolheffing.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid riool- en waterzorgheffing	Primitieve Begroting	Rekening 2024
Kosten taakveld		
Netto kosten		
Kosten, incl. (omslag)rente	3.382	3.260
Taakveld straatreiniging - 1/3 deel naar Rioleringen	265	247
Inkomsten, excl. heffingen	- 37	- 59
Netto kosten	3.610	3.448
Toe te rekenen kosten		
Overhead, incl. (omslag)rente	776	776
BTW *1)	432	459
Toe te rekenen kosten taakveld	1.208	1.235
Totale kosten taakveld	4.818	4.683
Totale opbrengsten heffing	4.708	4.711
Dekkingspercentage riool- en waterzorgheffing	97,7%	100,6%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

Begrafenisrechten

De opbrengsten uit de begrafenisrechten waren in 2024 hoger dan begroot. De kostendekking kwam uit op 93,7%. Dit is ongeveer hetzelfde niveau als in 2022, toen het werkelijke percentage 95,7% was. In 2023 was het werkelijke kostendekkingspercentage 71,7% en in de begroting 82,0%.

bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid begrafenisrechten	Primitieve Begroting	Rekening 2024
Kosten taakveld		
Netto kosten		
Kosten, incl. (omslag)rente	411	444
Inkomsten, excl. heffingen		- 1
Netto kosten	411	443
Toe te rekenen kosten		
Overhead, incl. (omslag)rente	162	158
BTW *1)	15	-
Toe te rekenen kosten taakveld	177	158
Totale kosten taakveld	588	602
Totale opbrengsten heffing	482	564
Dekkingspercentage begrafenisrechten	82,0%	93,7%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

Samenvatting kostendekkendheid

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid heffingen	Lasten taakveld	Overhead	BCF /BTW	Totaal lasten	Leges	Andere inkomsten	Dekkings %
Riool- en waterzorgheffing	3.507	776	459	4.742	4.711	59	100,6%
Afvalstoffenheffing	3.677	724	485	4.887	4.288	783	104,5%
Begrafenisrechten	444	158	-	603	564	1	93,7%
Leges hoofdstuk 1	733	205		938	790		84,2%
Leges hoofdstuk 2	623	265		888	964		108,6%
Leges hoofdstuk 3	37	23		61	35		58,4%
	9.022	2.151	945	12.118	11.352	843	100,7%

Paragraaf 2

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Risicomanagement is een continu en systematisch proces waarbij de organisatie risico's in kaart brengt. Het doel is om de gevolgen van risico's te voorkomen of te beperken en eventuele positieve effecten te benutten of te versterken. Met andere woorden: risicomanagement helpt om risico's te voorkomen, te vermijden of te verkleinen. De twee meest gebruikte toepassingen van risicomanagement zijn sturen op risico's en beheersen van risico's.

In deze paragraaf brengen wij de risico's in beeld die van invloed zijn op onze bedrijfsvoering (organisatiebreed) en leggen we uit welke maatregelen we nemen om deze risico's beheersbaar te maken. Door inzicht in risico's kunnen we verantwoorde besluiten nemen. Dit geldt zowel voor huidige risico's als voor risico's die samenhangen met toekomstige uitgaven en investeringen. Deze risico's moeten in verhouding staan tot onze vermogenspositie, ook wel het weerstandsvermogen genoemd.

Dit bepalen we in vier stappen:

1. Het inventariseren van risico's (risicoprofiel).
2. Het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit.
3. Het vaststellen van de beschikbare weerstandscapaciteit.
4. Het vergelijken van benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit.

Ook gaan we in deze paragraaf in op de financiële kengetallen. Deze geven extra inzicht in onze weerbaarheid en wendbaarheid en maken duidelijk hoeveel financiële ruimte er is om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken.

1. Risicoprofiel

Aan de hand van de risico-inventarisatie is een risicoprofiel opgesteld. Periodiek worden de risico's van de organisatie doorlopen en waar nodig opnieuw beoordeeld.

Momenteel zijn in totaal 89 risico's in het systeem ingebracht. In onderstaand overzicht presenteren we de 10 belangrijkste risico's. Risico's met de hoogste impact op de benodigde weerstandscapaciteit. De impact van de overige risico's nemen we mee in het totaal van de benodigde weerstandscapaciteit.

bedragen x € 1.000

Nr.	Risico gebeurtenis	Risico gevolg	Maatregelen	Netto financieel maximum	Netto Kans	Invloed (%)
R67	Cyberaanval met uitval van ICT tot gevolg	Financieel - ICT ligt plat waardoor informatie niet ontsloten is. Systemen werken mogelijk niet waardoor betalingen en dienstverlening stil kunnen komen te liggen. Impact Continuïteit - Er kan niet gewerkt worden en we kunnen amper tot geen dienstverlening bieden. Imago - Het vertrouwen in de overheid wordt aangetast. Eventuele identiteitsfraude bij inwoners.	Actief - Firewalls, virusscanners, beheer servers, pen-testen en offline back-up.	3.500	50%	19,0%
R54	Daling uitkering gemeentefonds	Financieel - De uitkering van het gemeentefonds kan gedurende het begrotingsjaar wijzigen. Bij een daling heeft dit effect op de lopende begroting en zijn direct ombuigingen nodig. Daarnaast heeft een daling impact op de volgende jaren. Ook dan zijn bezuinigingen nodig, maar daarvoor hebben we langer de tijd. Noodzakelijke bezuinigingen bij het Rijk kunnen leiden tot ombuigingen die ook gemeenten zullen raken. Impact Continuïteit - Voorzieningenniveau wordt verlaagd.	Actief - Het opnemen van een voorzichtigheid in de raming van het gemeentefonds. Suggestie - Op de voet volgen van de ontwikkelingen, zodat je maximale reactietijd hebt om zelf de gevolgen te kunnen sturen. Suggestie - Lobby in samenwerking met andere gemeenten en VNG.	1.000	70%	7,5%
R255	Aansluiting op elektriciteitsnetwerk niet mogelijk	Financieel - Verlieslatende grondexploitaties, minder opbrengsten door niet kunnen uitgeven van kavels, mislopen van subsidies voor verduurzaming. Een achterliggend risico is het effect op de economie en daardoor lagere inkomsten voor de gemeente. Impact Continuïteit - Vertraging in uitvoering van ruimtelijke plannen (waaronder woningen, bedrijventerreinen en verduurzamingsopgave). Imago - Vertraging in projecten waar inwoners last van kunnen krijgen.	In voorbereiding - Overleg met Enexis en Tennet. In voorbereiding - Het creëren van decentrale energiehub's, dit is echter een oplossing voor een beperkt aantal situaties.	500	90%	7,3%
R250	Hoge loon- en prijsstijgingen worden niet voldoende gecompenseerd via het gemeentefonds	Financieel - De vergoeding van inkomsten uit het gemeentefonds voor loon- en prijsstijgingen zijn ontoereikend om de werkelijke stijgingen op te vangen, waardoor tekorten in de begroting ontstaan. Impact Continuïteit - Niet alle (beleids)taken kunnen meer op het vastgestelde niveau worden uitgevoerd.		1.000	50%	6,3%
R132	Groter beroep op open einde regelingen	Financieel - Het beroep dat de burger kan doen op open einde regelingen zoals Wmo-verstrekingen, jeugdhulp, leerlingenvervoer en bijzondere bijstand is niet gelimiteerd. Dit kan resulteren in tegenvallers.	In voorbereiding - Er kunnen kwantitatieve maatregelen genomen worden waardoor de doelgroep van de betreffende regelingen kleiner wordt. Daarnaast is het eventueel mogelijk kwalitatieve maatregelen te nemen door de maximale bedragen waar beroep op gedaan kan worden bij te stellen.	500	70%	5,3%
R162	Toename van jeugdzorg in aantal cliënten door onvoorspelbaarheid van de uitgaven via externe verwijzers	Financieel - Door toename van het gebruik van jeugdhulp ontstaan tekorten op het budget. Een groot gedeelte van de instroom komt buiten de gemeentelijke organisatie vandaan. 60% van de instroom wordt bepaald door huisartsen, andere medische specialisten of trajecten die opgelegd worden vanuit jeugdbescherming/jeugdreclassering. Impact Continuïteit - Doordat niet te sturen is op volume en doordat met name trajecten gericht op 24-uursverblijf kostbaar zijn kan de (financiële) impact groot zijn. Als gevolg van corona zien we toenemende problematiek bij jeugd, ook in lopende casuïstiek, en daarmee toenemende kosten.	Actief - Bij de inkoop 2025 wordt er mede gekeken hoe er meer grip op de uitgaven van de externe verwijzers kan komen. Tevens hebben we sociaal makelaars en POH'ers in dienst om meer grip op de uitgaven te krijgen.	500	50%	3,6%
R65	Wachtgeldverplichtingen wethouders	Financieel - Bij het eindigen van het dienstverband van wethouders ontstaat een recht op wachtgeld.	Actief - Vormen van een reserve Wachtgelden huidige wethouders.	600	50%	3,6%

bedragen x € 1.000

Nr.	Risico gebeurtenis	Risico gevolg	Maatregelen	Netto financieel maximum	Netto Kans	Invloed (%)
R101	Faillissement (grote) jeugdzorgaanbieder, of aanbieder stoot onderdeel af	Financieel - Vervangende woonplekken zoeken voor kinderen kost altijd extra geld. Afwikkeling van faillissementen brengt extra kosten met zich mee. Impact Continuïteit - Geen zorg voor kinderen die het nodig hebben. Veel extra werk organisatie door overstap cliënten naar nieuwe aanbieder, wat snel geregeld moet worden. Imago - In de media ontstaat het beeld dat de gemeente te weinig betaalt voor contracten.	Actief - Tarievenonderzoek voor de inkoop van Wmo en Jeugd.	1.000	30%	3,3%
R61	Datalek - Gegevens van inwoners komen op straat	Financieel - De kans bestaat dat er een boete wordt opgelegd (tot maximaal € 820.000,-). Daarnaast kan de gemeente door burgers aansprakelijk worden gesteld voor gevolgschade. Impact Continuïteit - Gevolgen voor positie bestuurders. Die leggen prioriteit bij de oplossing, waardoor regulier werk minder prioriteit heeft. Imago - Imagoschade waarbij het beeld ontstaat van een onzorgvuldige overheid, welke laks omgaat met privacy gevoelige informatie.	Actief - Extra checks in systemen inbouwen. Mensen controles laten uitvoeren. Een ICT-systeem dat voldoet aan alle informatiebeveiligingsmaatregelen (BIO).	1.000	30%	3,2%
R263	Dreigingen voor de (nationale) veiligheid	Financieel - Financiële schade vanwege herstellen systemen en processen. Impact Continuïteit - Uitval van vitale processen, zoals langdurig geen elektriciteit, gas of internet. Dataverlies. Imago - Reputatieschade en inbreuk op de privacy.		1.000	30%	3,2%

De invloed van een risico zie je in het percentage in de laatste kolom. Dit percentage komt uit een risicosimulatie, die de kans en het bedrag van het risico samenvoegt tot een schatting van hoe het risico kan optreden.

Het maximale bedrag dat met deze tien grote risico's gemoeid is, is € 10.600.000,-.

De overige risico's vertegenwoordigen een maximaal bedrag van € 9.257.500,-.

In totaal hebben alle risico's samen een (financiële) impact van € 19.857.500,-.

Toelichting risico's

Hieronder worden de risico's in de top 10 toegelicht.

ICT

Cyberaanval

Het risico op cyberaanvallen bij Nederlandse gemeenten neemt de laatste jaren aanzienlijk toe. Deze toename wordt onder andere veroorzaakt door de groeiende digitalisering van onze gemeentelijke diensten en de daarmee gepaard gaande afhankelijkheid van digitale systemen. Wij beheren grote hoeveelheden persoonsgegevens en wisselen deze regelmatig uit met externe partijen. Dit vergroot de kwetsbaarheid voor cyberaanvallen.

Een ander zorgpunt is dat wij veel samenwerken met softwareleveranciers. Als deze leveranciers worden getroffen door een cyberaanval, kan dit directe gevolgen hebben voor de onze systemen en daarmee de privacy van inwoners.

Om de risico's te beperken, is doorlopend aandacht nodig voor digitale weerbaarheid. Jaarlijkse voeren we diverse activiteiten uit om de risico's zoveel mogelijk te beperken. We nemen technische maatregelen en testen deze maatregelen. Daarnaast richten we ons op bewustwording bij onze medewerkers en het versterken van samenwerkingen met externe partners en met andere gemeenten in de regio.

Datalek

De gemeente is in toenemende mate afhankelijk van digitale systemen en de verwerking van persoonsgegevens om haar taken uit te voeren. Dit brengt een verhoogd risico met zich mee op onder andere datalekken, die de bescherming van persoonsgegevens in gevaar kunnen brengen.

Een datalek kan ontstaan door een menselijke fout, technische tekortkomingen of door aanvallen van buitenaf. Wanneer gevoelige gegevens in verkeerde handen vallen, kan dit leiden tot privacy problemen, financiële schade en reputatieverlies.

Hoewel de gemeente diverse maatregelen heeft genomen, zoals bewustwordingscampagnes en het opleiden van medewerkers om datalekken te voorkomen, blijft er een risico aanwezig. De digitale dreigingen ontwikkelen zich voortdurend en vragen om een proactieve en adaptieve aanpak. Wij blijven daarom investeren in digitale weerbaarheid.

Gemeentefonds

De gemeentefondsuitkering was in 2024 ruim € 75,8 miljoen en daarmee de belangrijkste bron van inkomsten. Van deze inkomsten vormde de algemene uitkering met € 71,8 miljoen het grootste deel. De uitkering Sociaal Domein, die alleen nog de participatiebijdrage omvat, bedroeg € 4 miljoen.

Omdat alle vergoedingen voor Jeugd en Wmo sinds enkele jaren in de algemene uitkering zitten, is het risico in het gemeentefonds toegenomen. Daarnaast heeft de herijking van het gemeentefonds gezorgd voor nieuwe maatstaven voor de verdeling tussen gemeenten. Sommige maatstaven hebben grote invloed op de inkomsten, zoals de maatstaf 'Huishoudens met een laag inkomen'. Die zorgt voor ongeveer 20% van de ontvangsten in de algemene uitkering. Mutaties in deze maatstaf hebben meteen een groot effect op onze ontvangsten, maar zijn niet vooraf door ons in te schatten: de informatie komt van het CBS. Vaststelling van de werkelijke aantallen vindt pas later plaats. Het is dus mogelijk dat we achteraf extra geld krijgen of terug moeten betalen.

In 2022 is de herijking van het gemeentefonds vastgesteld, maar slechts voor de periode 2023-2025. Het berekende voordeel wordt niet volledig uitgekeerd, omdat er een ingroei-model wordt gebruikt. Dit houdt in dat de bijstelling € 15,- per inwoner per jaar is. Voor onze gemeente betekent dit een voorlopig voordeel van € 37,50 per inwoner per jaar.

Er loopt nog onderzoek naar de verdeling van het gemeentefonds. De resultaten hiervan worden niet voor 2026 verwacht. Hierdoor laat een eventuele extra uitkering een jaar langer op zich wachten. Vooralsnog blijft ons voordeel hangen op € 37,50 per inwoner per jaar (2,5 jaar x € 15,-).

In de periode 2022-2025 heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor beleidsintensivering. Vanaf 2026 dalen de inkomsten en ontstaat een 'ravijn' in de uitkering. In gemeenteland wordt daarom ook wel gesproken over 'het ravijnjaar'. Ondanks het schrappen van de opschalingskorting, blijft dit probleem bestaan. De gezamenlijke gemeenten lobbyen bij het Rijk om extra compensatie, vooral voor jeugd.

Vanaf 2024 wordt de gemeentefondsuitkering elk jaar aangepast op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP). Dit betekent dat als de economie groeit, gemeenten meer geld krijgen, en als de economie krimpt, de uitkering lager wordt. Dit systeem kan voor meer stabiliteit zorgen, maar biedt onvoldoende ruimte om de stijgende kosten voor zorg en infrastructuur te dekken. Die kosten stijgen namelijk harder dan het gemiddelde BBP. De VNG pleit voor een aangepaste systematiek die voorkomt dat gemeenten jaarlijks een groter tekort krijgen.

Netcongestie

Netcongestie is als filevorming op de snelweg, maar dan voor elektriciteit. In de afgelopen jaren is er een snelle toename van de vraag naar transportcapaciteit, zowel door de productie als het verbruik van elektriciteit. Dit leidt tot een tekort aan transportcapaciteit in een groot deel van Nederland. Voor onze gemeente kan dit betekenen dat er vertraging optreedt in de uitvoering van ruimtelijke plannen voor nieuwbouwwoningen, bedrijventerreinen en de verduurzamingsopgave.

Het financiële risico bestaat uit negatieve effecten op de grondexploitatie, minder opbrengsten voor het niet kunnen uitgeven van kavels en het mislopen van subsidies voor verduurzaming. Een achterliggend risico is het effect op de economie, wat kan leiden tot lagere inkomsten voor de gemeente. De mogelijkheden om het risico te verkleinen, zijn beperkt. Een maatregel is het creëren van decentrale energiehub's, maar deze oplossing is slechts in een beperkt aantal situaties toepasbaar.

Sociaal domein

Risico's binnen de Wmo

Het aantal cliënten voor begeleiding, dagbesteding en huishoudelijke ondersteuning neemt licht toe. Dit komt door vergrijzing en het overheidsbeleid om ouderen langer thuis te laten wonen. Strengere toelatingseisen voor verpleeghuizen en het verdwijnen van traditionele verzorgingshuizen versterken deze trend.

Door de krapte op de woningmarkt is het voor ouderen moeilijker om door te stromen naar kleinere, geschikte woningen. Hierdoor neemt de vraag naar woningaanpassingen en hulpmiddelen toe. Ook is er een groeiende behoefte aan vervoersvoorzieningen.

Voor de Wmo starten we met de implementatie van een nieuwe inkoop voor begeleiding en dagbesteding. De producten zijn opnieuw gedefinieerd, wat vanaf 2025 leidt tot een andere tariefsopbouw. De financiële impact hiervan is moeilijk in te schatten en vormt daarom een financieel risico. Op basis van een regionaal uitgevoerde impactanalyse wordt echter verwacht dat het effect beperkt zal blijven.

Risico's binnen de Jeugdzorg

Jeugdzorg is een open-einderegeling. Dit betekent dat noodzakelijke zorg altijd verleend moet worden, wat kan leiden tot budgetoverschrijdingen. Door regelmatige prognoses krijgen we beter inzicht in de uitgaven en kunnen we tijdig bijsturen. In 2025 start een nieuwe inkoop voor jeugdzorg. We werken aan een regionaal dekkend zorglandschap om zorgcontinuïteit voor jeugdigen in Twente te waarborgen. Het bieden van kwalitatief goede zorg vereist ook reële tarieven, wat wettelijk verplicht is. Door de huidige landelijke ontwikkelingen, zoals inflatie en loonstijgingen, stijgen de tarieven voor verschillende vormen van hulpverlening. Vooral binnen de transformatie naar kleinschalige woonvoorzieningen zijn de tariefsverhogingen aanzienlijk. Hoewel deze stijging is meegenomen als autonome ontwikkeling, bestaat het risico dat de toenemende zorgvraag leidt tot een tekort in de budgetten.

Daarnaast staan veel zorgaanbieders financieel onder druk door stijgende kosten voor materieel en personeel. In Twente zijn er raamcontracten met vaste prijzen, maar de af te nemen volumes liggen niet vast. Voor de nieuwe inkoop in 2025 is een tarievenonderzoek uitgevoerd om kostendekkende prijzen te garanderen. Dit draagt bij aan een betere financiële positie van zorgaanbieders.

Wachtgeldverplichtingen wethouders

Wanneer een wethouder stopt met werken, heeft die recht op wachtgeld. Daarom storten wij elk jaar een bedrag in de reserve 'Wachtgelden huidige wethouders'. Zo bouwen we een buffer op. Als een wethouder wachtgeld krijgt, gebruiken we deze reserve om de voorziening 'Wachtgelden oud-wethouders' direct aan te vullen. Als alle wethouders tegelijk stoppen en wachtgeld aanvragen, kan het zijn dat de reserve niet groot genoeg is. Dan moeten we in één keer een groot bedrag uit de exploitatie halen om de voorziening wachtgeld aan te vullen. Dit kan financiële gevolgen hebben.

Dreigingen voor de (nationale) veiligheid

Van overstroming tot terrorisme, van grieppandemie tot een cyberaanval. Nationale veiligheid gaat over alle opzettelijke en niet-opzettelijke risico's en dreigingen die kunnen leiden tot maatschappelijke ontwrichting in Nederland. De nationale veiligheid is de afgelopen jaren meer onder druk komen te staan. Nederland bereidt zich op verschillende manieren voor om dreigingen of risico's voor onze maatschappij zoveel mogelijk te beperken.

Ook op regionaal en lokaal niveau. Binnen onze gemeente en de gemeenschappelijke regelingen zoals de Veiligheidsregio Twente, SamenTwente en Omgevingsdienst Twente, wordt dit preventief opgepakt door het opstellen van regelgeving en beleid, draaiboeken en rampenoefeningen. Als een dreiging zich daadwerkelijk voordoet kunnen kosten flink oplopen (door schade of herstellen van processen/fysieke onderdelen) en kan dit maatschappelijke onrust met zich meebrengen.

2. Benodigde weerstandscapaciteit

Risicokaart

In onderstaande risicokaart zijn de risico's uitgezet naar financiële impact keer de kans dat het risico zich voordoet. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico in het oranje gebied, vraagt om aandacht. Een risico met de risicoscore in het rode gebied vereist directe aandacht.

Momenteel vallen twee financiële risico's in het rode risicogebied.

- Daling uitkering gemeentefonds (R54)
- Aansluiting op elektriciteitsnetwerk niet mogelijk (R255)

Financieel	Netto				
$x > € 500.000$	1	4	4	1	
$€ 250.000 < x < € 500.000$	2	7	3	1	1
$€ 100.000 < x < € 250.000$	3	1	8	4	
$€ 25.000 < x < € 100.000$	3	10	11	5	2
$x < € 25.000$	5	3	4		2
Geen financiële gevolgen					
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 19,9 miljoen) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Onderstaande grafiek en de bijbehorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie. Hieruit volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 6,7 miljoen (de benodigde weerstandscapaciteit).

bedragen x € 1.000	
Benodigde weerstandscapaciteit	Rekening 2024
Zekerheidspercentage:	
10%	2.954
25%	3.552
50%	4.391
75%	5.574
80%	5.889
90%	6.663
95%	7.239

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Hellendoorn bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

bedragen x € 1.000	
Beschikbare weerstandscapaciteit	Rekening 2024
Vrij aanwendbare reserve	21.676
Financieringsreserve	9.422
Bufferreserve grondexploitatie	4.142
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	35.240

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van de berekening vormt de ratio weerstandsvermogen. Deze ratio geeft een indicatie of de gemeente voldoende in staat is om de aanwezige risico's op te kunnen vangen.

De ratio ziet er volgt uit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 35.240.000}{€ 6.663.000} = 5,3$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio.

Weerstandsnorm	Ratio	Betekenis
Waarderingcijfer		
A	groter dan 2.0	uitstekend
B	1.4 - 2.0	ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	voldoende
D	0.8 - 1.0	matig
E	0.6 - 0.8	onvoldoende
F	kleiner dan 0.6	ruim onvoldoende

De ratio van gemeente Hellendoorn valt in klasse A. Dit betekent dat de gemeente een uitstekend weerstandsvermogen heeft.

Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, de weerstandsratio van 5,3% en het beeld van onze meerjarenbegroting is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hellendoorn van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

5. Kengetallen

In deze paragraaf presenteren we enkele kengetallen om de weerstandscapaciteit te kunnen beoordelen. Daarnaast bevordert dit de onderlinge financiële vergelijkbaarheid van gemeenten. In onderstaand overzicht worden de totalen van de kengetallen weergegeven inclusief de signaleringswaarden.

Kengetallen	Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
Netto schuldquote	47,5%	59,4%	42,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	44,2%	49,5%	38,4%
Solvabiliteitsratio	27,0%	27,6%	29,9%
Grondexploitatie	-0,4%	3,3%	0,5%
Structurele exploitatieruimte	2,6%	0,5%	3,1%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	91,7%	84,4%	92,5%

Toelichting signaleringswaarden

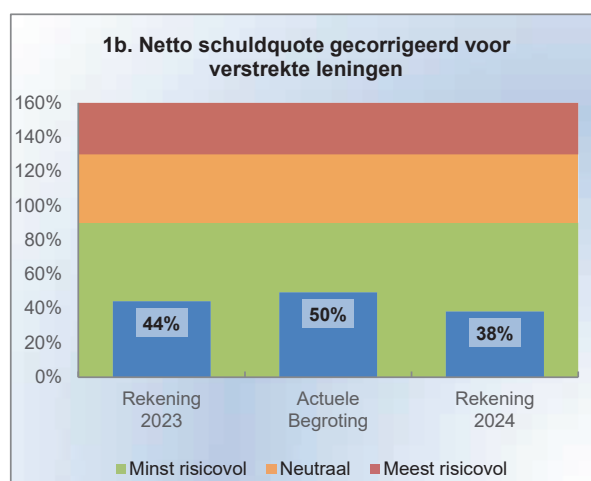
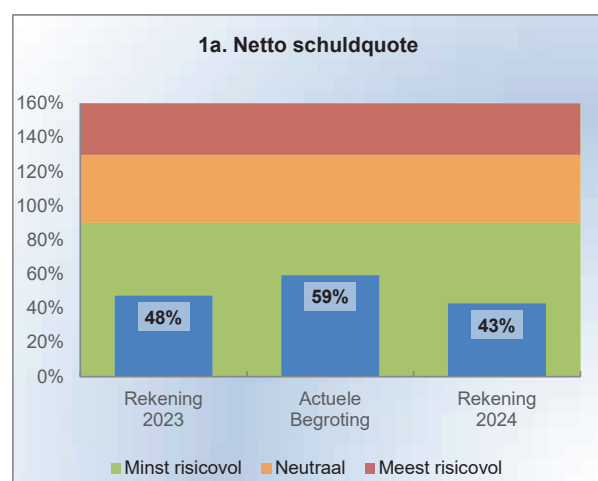
In overleg tussen de provincies en het ministerie van Binnenlandse Zaken zijn afspraken gemaakt over signaleringswaarden voor de financiële kengetallen. Voor elk kengetal worden drie categorieën onderscheiden: gezond (A), neutraal (B) en risicovol (C).

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Hieronder worden de kengetallen afzonderlijk toegelicht.

5.1 Netto schuldquote

1. Netto schuldquote		Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
A. Vaste schulden	+	108.891	103.338	103.338
B. Netto vlottende schuld	+	5.251	6.651	6.429
C. Overlopende passiva	+	12.361	13.866	15.328
D1. Financiële activa (uitzettingen > 1 jaar)	-	74	63	63
D2. Financiële activa (verstrekte leningen)	-	4.108	12.865	5.916
E. Uitzettingen < 1 jaar	-	58.804	37.558	59.331
F. Liquide middelen	-	1.024	1.024	1.015
G. Overlopende activa	-	7.540	7.696	8.705
H. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	124.263	130.481	130.388
Netto schuldquote		47,5%	59,4%	42,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		44,2%	49,5%	38,4%

Toelichting

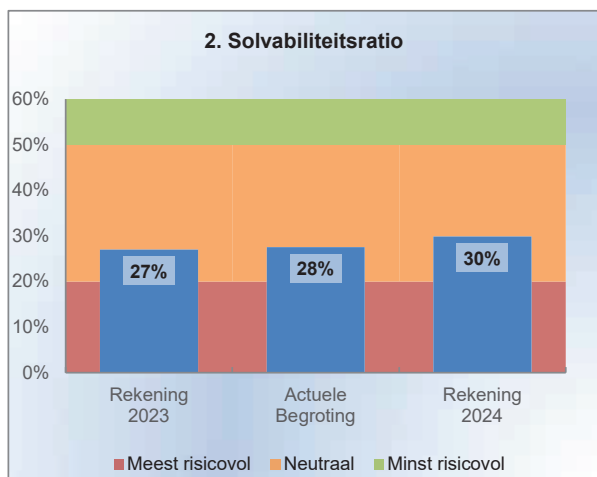
De leningenportefeuille die in 2020 is omgezet naar een nieuwe lineaire lening met een looptijd van 25 jaar en een rentepercentage van 1,94% blijft de komende jaren de basis van de netto schuldquote.

Ook eind 2024 staat er ruim € 55 miljoen uit bij de schatkist. Het overschot aan 'banksaldi' wordt grotendeels veroorzaakt door vertragingen in reguliere werkzaamheden en investeringen in de afgelopen jaren. Ook ontvangen voorschotten van het Rijk en latere verstrekking van enkele leningen hebben een (tijdelijk) positief effect op de netto schuldquote. Daarbij komen de positieve tussentijdse en rekeningresultaten. De doelstelling onder een netto leningenportefeuille van 90% van het begrotingstotaal te komen is enkele jaren geleden al gerealiseerd. We blijven de netto schuldenquote monitoren: er komen nog vele uitdagingen op ons af de komende jaren, waardoor de netto schuldenquote weer zal stijgen.

5.2 Solvabiliteitsratio

bedragen x € 1.000

2. Solvabiliteitsratio		Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
A. Eigen vermogen	+	50.941	51.563	58.787
B. Totaal passiva	/	188.771	187.015	196.537
Solvabiliteit		27,0%	27,6%	29,9%

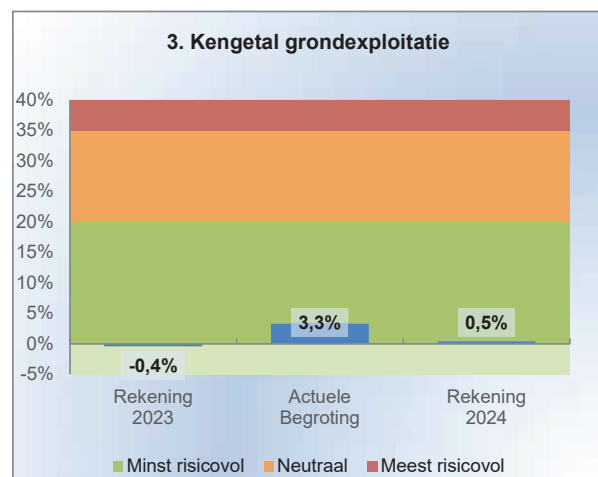
Toelichting

In 2024 zien we opnieuw het eigen vermogen stijgen. Er is een fors bedrag in de reserves gestort. Per saldo is het eigen vermogen met bijna € 8 miljoen toegenomen. Dit heeft direct effect op de solvabiliteitsratio. Deze blijft vooralsnog stijgen, nu van 27% naar bijna 30%. Als we de reserves gaan inzetten – voor bestaand beleid én voor mogelijke dekking van tekorten in de toekomst – zal de solvabiliteit dalen. Ons doel is om bóven de 20% te blijven.

5.3 Grondexploitatie

bedragen x € 1.000

3. Grondexploitatie		Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
A. Bouwgronden in exploitatie	+	- 491	4.332	589
B. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	124.263	130.481	130.388
Grondexploitatie		-0,4%	3,3%	0,5%

Toelichting

Bovenstaande tabel laat zien dat de impact van grondexploitaties op de reguliere bedrijfsvoering van de gemeente nog steeds erg laag is.

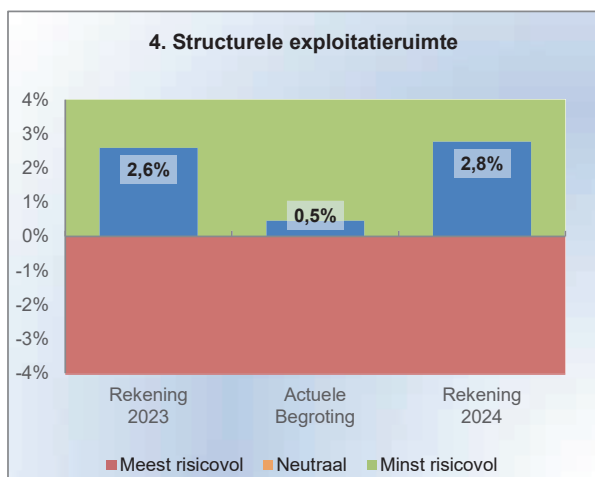
Inmiddels zijn de meeste oude exploitaties (bijna) afgerond, waardoor er weinig boekwaarde resteert.

Momenteel is de enige nieuwe exploitatie De Grave in Haarle. Hierin wordt nu volop geïnvesteerd. Gezien de doelstelling 1.000 woningen te bouwen en nieuwe bedrijventerreinen te ontwikkelen is de verwachting dat hier de komende jaren flink in geïnvesteerd gaat worden. Het netto geïnvesteerd vermogen zal daarmee toenemen en ook de risico's en de effecten hiervan op de reguliere bedrijfsvoering.

5.4 Structurele exploitatieruimte

bedragen x € 1.000

4. Structurele exploitatieruimte		Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
A. Totale structurele lasten	+	- 107.367	- 112.508	- 112.935
B. Totale structurele baten	+	110.502	113.111	120.323
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	+	-	-	- 4.047
D. Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	+	84	-	273
E. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	124.263	130.481	130.388
Structurele exploitatieruimte		2,6%	0,5%	2,8%

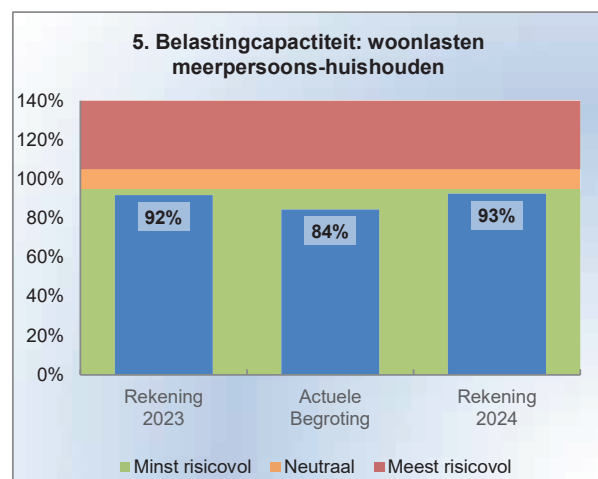

Toelichting

Door de extra middelen uit het gemeentefonds is er een stijging te zien in de structurele exploitatieruimte. De inkomsten uit het gemeentefonds worden volledig gezien als structureel middel. In het jaar 2026 vallen deze inkomsten fors terug en wordt er een structureel tekort verwacht.

5.5 Gemeentelijke belastingcapaciteit

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit			Rekening 2023	Actuele Begroting	Rekening 2024
A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+		388	376	404
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+		244	234	263
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	+		249	243	268
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	-				
E. Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde			882	852	934
F. Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in laatst bekende begrotingsjaar	/		962	1.010	1.010
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde			91,7%	84,4%	92,5%

Toelichting belastingdruk

De belastingdruk ligt in Hellendoorn lager dan het landelijk gemiddelde, zoals blijkt uit de cijfers van COELO. In paragraaf 1 lokale heffingen is ook een vergelijking op provinciaal niveau opgenomen. Ten opzichte van het provinciaal gemiddelde is onze belastingdruk hoger, al zijn we zeker niet de duurste gemeente in Overijssel.

Paragraaf 3

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in het onderhoud van al onze kapitaalgoederen. Dit zijn alle gebouwen, wegen, bruggen, riolering en andere voorzieningen die wij bezitten en onderhouden.

Binnen Hellendoorn is in 2024 sprake van de volgende kapitaalgoederen

- Woonruimten
- Bedrijfsgebouwen
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Onderverdeeld in:

- a. Wegen
- b. Openbare verlichting
- c. Bruggen en tunnels
- d. Speelplaatsen
- e. Riolering
- f. Openbaar groen
- g. Sportaccommodaties

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2024	Boek- waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	3.452	3.585
Bedrijfsgebouwen	49.022	47.843
Machines, apparaten en installaties	9.105	9.312
Vervoermiddelen	2.105	1.703
Erfpachtgronden	251	251
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	49.645	52.897
Overige materiele vaste activa	2.460	3.451
Totaal	116.040	119.041

Kapitaalgoed	Beheer/onderhoudsplan	Vastgesteld	Onderhoudsniveau	Voorziening	Achterstallig onderhoud
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	Meerjarenonderhoudsplan	1 x per 2 jaar	Score 3 NEN2767	Nee	Nee
Wegen	Onderhoudsprogramma wegen	Elke 3 jaar	CROW C	Ja	Nee
Openbare verlichting	Duurzaam beheer 2016-2020	2016	CROW B/C	Nee	Nee
Bruggen en tunnels	Uitvoeringsplan bruggen en tunnels	2021	Gemiddeld	Ja	Nee
Speelplaatsen	Speelruimtevisie	2022	CROW B/C	Nee	Nee
Riolering	Samen leven met water 2021-2025	2020	Gemiddeld	Nee	Nee
Openbaar groen	Groenbeleidsplan 2015-2025	2015	CROW A/B/C	Nee	Nee
Buitensport	Cyclisch vervangen toplagen i.o.m. de Bloss	Jaarlijks	Sober en doelmatig	Nee	Nee

Het onderhoudsbeleid is over het algemeen sober. Dit betekent dat alleen het noodzakelijke onderhoud wordt uitgevoerd om de functie van een object in stand te houden.

De kapitaalgoederen

Hieronder gaan we in op de staat van onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen. Voor de waarde van de kapitaalgoederen wordt verwezen naar het onderdeel materiële vaste activa bij de toelichting op de balans.

Woningen en gebouwen

Bij woningen en gebouwen kennen wij twee vormen van beheer en onderhoud. Er zijn accommodaties die we zelf gebruiken of voor maatschappelijke doeleinden beschikbaar zijn. Daarnaast zijn er gebouwen die met gemeenschapsgeld voor een maatschappelijk doel zijn gebouwd, maar waarvan de exploitatie in handen is van een zelfstandige stichting.

Dit geldt bijvoorbeeld voor onderwijsgebouwen, waarbij de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor het onderhoud.

Accommodaties die door de eigen organisatie en/of voor maatschappelijke doeleinden worden gebruikt

De vastgoedportefeuille van de gemeente Hellendoorn bevat 31 gebouwen in eigendom met een bruto vloeroppervlakte van ca. 51.700 m². Dit zijn voornamelijk multifunctionele accommodaties. Daarnaast beheren we nog allerlei andere objecten, zoals marktkasten en grenspalen.

Onderhoud, verhuur en verkoop

De gemeentelijke gebouwen zijn in 2024 onderhouden volgens de meerjaren- onderhoudsplanung. Daarnaast was er extra aandacht voor het actualiseren van het vastgoedbeleid, proactieve advisering, relatiebeheer met huurders en het verder verduurzamen van de vastgoedportefeuille.

Een concreet voorbeeld van verduurzaming is het vervangen van de verlichting in het Huis voor Cultuur en Bestuur door LED-verlichting. Dit hebben we gecombineerd met de herinrichting van het ambtelijk deel van het gebouw.

Het vastgoedbeleid is in 2024, samen met het grondbeleid, in concept uitgewerkt. De verwachting is dat dit beleid in het voorjaar van 2025 definitief wordt vastgesteld.

Onderwijshuisvesting

Wij zijn verantwoordelijk voor de nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen, het herstellen van constructieve gebreken en het voorzien in het eerste onderwijsleerpakket en meubilair bij de uitbreiding van een onderwijsvoorziening. Hiervoor is jaarlijks een budget van € 70.000,- beschikbaar.

De schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor zowel het binnen- als buitenonderhoud van de schoolgebouwen.

In 2023 zijn de schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en de gemeente gezamenlijk gestart met het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs. Dit proces vond plaats onder begeleiding van ICS Adviseurs en dient als strategische leidraad voor de ontwikkeling van toekomstbestendige onderwijshuisvesting binnen de gemeente.

Het IHP schetst een langetermijnvisie op onderwijshuisvesting binnen de gemeente Hellendoorn en richt zich op het creëren van een hoogwaardige leeromgeving die aansluit bij de onderwijsbehoeften van vandaag en morgen. Dit betekent dat schoolgebouwen niet alleen functioneel en toegankelijk moeten zijn, maar ook moeten bijdragen aan een veilige, inclusieve en duurzame onderwijsomgeving. Binnen deze visie besteden we tevens aandacht aan de ontwikkeling van kindcentra. Hierin worden onderwijs en opvang op een geïntegreerde en toekomstbestendige manier samengebracht.

In de eerste helft van 2024 is het IHP Onderwijs afgerond en vastgesteld door de gemeenteraad. Met deze vaststelling is er nu een concreet kader voor toekomstige investeringen en ontwikkelingen in de onderwijshuisvesting binnen de gemeente.

De in 2024 ingediende aanvragen zijn getoetst aan het IHP. In lijn met dit plan heeft het college besloten de volgende aanvragen te honoreren:

- Uitbreiding van basisschool De Es
- Inbreiding van basisschool Talentrijk
- Vervangende nieuwbouw en uitbreiding van basisschool Prinses Marijkeschool, inclusief maatregelen om de huidige ruimtegebreken op te lossen

Daarnaast zijn in 2024 diverse projecten afgerond:

- De uitbreiding van basisschool Prinses Beatrixschool aan de Trompweg in Nijverdal
- De transformatie van MFA De Ark in Daarle naar een toekomstbestendig schoolgebouw

Voor basisschool De Veenbrug in Daarlerveen is de bouwvoorbereiding inmiddels gestart. Ook de bouw van de nieuwe school

van CSG Reggesteyn vordert gestaag. Het schooljaar 2024/2025 is het laatste waarin de leerlingen van Reggesteyn les krijgen aan de Willem de Clercqstraat.

bedragen x € 1.000

Woningen en Gebouwen	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget woningen en gebouwen	855	821	34 V
Vervangingsinvesteringen			
Calamiteitenbudget gemeentelijke accommodaties	105	94	11 V
			-

Wegen

Eén keer in de drie jaar worden de verhardingen visueel geïnspecteerd door een extern bureau. Hierbij wordt de kwaliteit beoordeeld volgens de landelijke richtlijnen van het CROW. In het najaar van 2025 staat een nieuwe inspectie gepland.

De periodieke weginspectie, die al onze wegen in de gemeente omvat, vormt de basis voor het onderhoudsprogramma. Op basis hiervan passen we jaarlijks de meerjarenplanning en de financiële doorrekening aan. Daarnaast proberen we met het onderhoud ook aan te sluiten bij maatregelen vanuit bijvoorbeeld verkeer, openbaar groen en klimaatadaptatie. De maatregelen voor asfaltonderhoud zijn met name gericht op levensduur verlengende maatregelen. Door een integrale aanpak draagt het onderhoud van wegen steeds vaker bij aan vervangingsinvesteringen. Het meerjarig onderhoudsplan voor wegen wordt elk jaar herzien. Eventuele onderhoudspieken worden hierin opgenomen. Doordat er een voorziening beschikbaar is, kunnen we deze pieken opvangen.

Per 31-12-2024 is de stand van de voorziening € 1.555.679,19.

Asfaltverharding

In combinatie met het mobiliteitsprogramma wegen is het asfalt van de Groeneweg/Daarlerweg vernieuwd. Tegelijkertijd zijn hier fietssuggestiestroken aangelegd. Ook is het asfalt van het fietspad langs de Hellendoornseweg vernieuwd tussen Marle en Daarle. Beide projecten zijn uitgevoerd met een duurzaam asfaltmengsel, wat zorgt voor minder CO₂-uitstoot. Daarnaast is de James Wattstraat opnieuw ingericht. Hierbij is de asfaltverharding vervangen door een klinkerverharding.

Aan de Raamsweg, Schanshekweg, fietspad Beethovenlaan, Oude Twentseweg, Heuverteeg, Oost Dammarkesteege (gedeeltelijk), industrieterrein (Louis Pasteurstraat, Rudolf Dieselstraat, rotonde Wierdensestraat) is groot onderhoud uitgevoerd. Daarnaast zijn nieuwe slijtlagen aangebracht op de volgende wegen: fietspad Beethovenlaan (achter de fietscrossbaan), Lichterbergerweg, fietstunnels onder de Boersingel, de Klaproos, Vildersveenweg.

Daarnaast zijn er conserverende maatregelen uitgevoerd om het asfalt te verjongen en daarmee de levensduur te verlengen. Dit is toegepast op de Rijssensestraat tussen de Bergleidingweg en de Burg. H. Boersingel.

Elementverharding

Wegen en paden met bestrating van losse elementen, zoals klinkers en tegels, zijn op niveau gehouden. Onze buitendienst heeft klein onderhoud uitgevoerd. Gevaarlijke situaties zijn direct verholpen op basis van meldingen in het systeem Signalen

bedragen x € 1.000

Wegen	Begroot	Werkelijk	Verschil
Voorziening onderhoud wegen			
Storting voorziening		1.694	
Uitgaven voorziening		1.688	
Stand voorziening per 31-12-2024		1.556	
Vervangingsinvesteringen			
Vervangingsinvesteringen wegen	617	400	217 V

*) Het restantkrediet van € 217.000,-- schuift door naar 2025

Openbare verlichting

In 2024 zijn de investeringsmiddelen voor het vervangen van de openbare verlichting naar ledverlichting over de periode 2025-2027 naar voren gehaald. Na deze vervanging is 95% van de openbare verlichting ledverlichting. Dit zorgt voor een besparing op energie en een lagere CO₂-uitstoot. De werkzaamheden zijn eind 2024 gestart in het dorp Hellendoorn en worden afgerond in het eerste kwartaal van 2025.

Het nieuwe beheerprogramma openbare verlichting is in 2024 in concept uitgewerkt. De definitieve vaststelling volgt in 2025.

bedragen x € 1.000

Openbare verlichting	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget openbare verlichting	71	76	- 5 N
Vervangingsinvesteringen			
Vervanging openbare verlichting 2024 - armaturen en masten	160	114	46 V

*) Het restantkrediet van € 46.000,-- schuift door naar 2025

Bruggen en tunnels

Het onderhoud van bruggen en tunnels gebeurt volgens het Strategisch beheerplan civieltechnische kunstwerken 2021-2025.

In 2024 zijn onderhoudsmaatregelen uitgevoerd op basis van dit plan en van inspecties.

Bij de brug Kerkstraat en de Ibbenbürenbrug is schade ontstaan door strooizout. Dit zout is jarenlang in het beton getrokken en heeft de wapening aangetast. De brug Kerkstraat wordt in 2025 vervangen. Hier is een investeringskrediet voor beschikbaar.

Voor de Ibbenbürenbrug wordt nog onderzocht hoe de schade hersteld kan worden. In 2024 hebben we hiervoor extra geld aan de voorziening toegevoegd. Daarnaast is het groot onderhoud van twee houten bruggen voorbereid.

Per 31-12-2024 is de stand van de voorziening € 681.195,47--.

bedragen x € 1.000

Bruggen en tunnels	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Klein onderhoud bruggen en tunnels	18	12	6 V
Storting voorziening		662	
Uitgaven voorziening		69	
Stand voorziening per 31-12-2024		681	

Speelplaatsen

De in 2022 door de gemeenteraad vastgestelde 'Hellendoornse Speelruimtevisie' geeft een duidelijke structuur voor de vervanging en het laten vervallen van speelvoorzieningen. Eind 2024 is door de gemeenteraad besloten om de visie in 9 jaar uit te voeren.

De speelplaatsen aan de Prins Bernardstraat en de Cool Nature natuurspeelplaats zijn in 2024 ontworpen en heringericht volgens de nieuwe visie. Verder voerden we in 2024 noodzakelijk onderhoud en reparaties uit.

bedragen x € 1.000

Speelplaatsen	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget speelplaatsen	84	72	12 V
Vervangingsinvesteringen			
Upgraden skatebaan naar Urban Skatepark	21	7	14 V

Riolering/Klimaatadaptatie

Als gemeente hebben we drie wettelijk verplichte watertaken

1. Het inzamelen en transporteren van afvalwater naar de zuivering.
2. De gemeente moet zorgen voor een doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater. De hemelwatertaak is beperkt tot openbaar terrein.
3. Gemeenten hebben een grondwatertaak (voorheen heette dit grondwaterzorgplicht). Het betekent dat zij in openbaar gebied maatregelen moeten treffen om nadelige gevolgen van de grondwaterstand zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De manier waarop we deze taken uitvoeren, is vastgelegd in het door de gemeenteraad vastgestelde beleidsplan 'Samen leven met water' voor de periode 2021 tot en met 2025. Na 2025 wordt het onderdeel Beleid & visie opgenomen in de omgevingsvisie en worden de regels omtrent water ondergebracht in het omgevingsplan. Voor het uitvoeringsprogramma water en klimaatadaptatie starten we in 2025 met het opstellen van het 'Water- en rioleringsprogramma 2026-2032'."

In 2024 is er een vervolg gegeven aan het meten en monitoren van het watersysteem en de neerslag om in de toekomst steeds gericht te kunnen investeren in de waterketen. Verder is er een start gemaakt met het vergroenen van parkeerplaatsen om de sponswerking van de bodem te vergroten. Ook is aan de Thomas Ainsworthstraat een regenwatertuin (raingarden) aangelegd. Deze vangt regenwater op en laat het langzaam in de bodem zakken. Verder is in 2024 een raamovereenkomst afgesloten voor de renovatie, reiniging en inspectie van riolen. Voor de inspectie en reiniging was er een achterstand.

Daarnaast zijn in 2024 voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor de vervanging van riolen en het nemen van klimaatadaptieve maatregelen. Dit geldt onder andere voor de volgende projecten:

- Groen-blauw Kuperserf
- Herinrichting Willem Alexanderstraat
- Reconstructie Holterweg, Korenweg en Bergleidingweg
- Doorzetten Stadsbeek in de toekomstige woonwijk aan het Hoge Dijkje

bedragen x € 1.000

Riolering	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Planvorming en onderzoeken	136	83	53 V
Beheerbudget riolering	393	366	27 V
Onderhoudsbudget riolering	57	40	17 V
Vervangingsinvesteringen			
Vervangingsinvesteringen riolering *)	2.210	1.703	507 V

*) een restantkrediet van € 504.000,-- schuift door naar 2025

Openbaar groen

Het groenbeleidsplan (2015-2025) bepaalt het beheer, onderhoud en de inrichting van openbaar groen. Omdat opgaven en wensen veranderen, is er in 2024 hard gewerkt aan het ontwikkelen van een nieuw plan met meer aandacht voor biodiversiteit, boombescherming en klimaatadaptatie. Het nieuwe groenbeleidsplan wordt in 2025 vastgesteld.

We streven naar duurzame vergroening van woonkernen en minimaal behoud van de groene kwaliteit. Onderhoud gebeurt op beeldkwaliteit: A-niveau voor centra en begraafplaatsen, B-niveau voor wijken, zoals vastgelegd in het IBOR. Onderhoud wordt deels intern uitgevoerd en deels uitbesteed. Een ontwikkeling hierin is het teruglopen van de capaciteit van de SW-groenploeg van de Van den Bergsweg. Hierdoor besteden we meer werk uit.

In 2024 was onderhoud op B-niveau soms lastig door groeizaam weer en verouderde groenstroken. Strategisch boombeheer, inclusief inspectie en snoei, verliep volgens plan. Overhangend groen is door een aannemer gesnoeid. Extensief maaibeheer ondervond hinder door natte omstandigheden. Onder meer de plantsoenen bij de molen en Kasteelstraat in Hellendoorn, de Wulpenweg en Gozem Gritterstraat in Daarlerveen en Smidsweg in Nijverdal zijn omgevormd tot bloemenweiden met kruidenrijk gras en voorjaarsbollen om de biodiversiteit te vergroten en een aantrekkelijk beeld te creëren.

De groenrenovatie in woonwijk De Höfte in Hellendoorn is in 2024 voortgezet en ronden we in 2025 af. In de Grotestraat in het centrum van Nijverdal is het groen aangepast na veiligheidsklachten wat zorgt voor een fraai en veilig straatbeeld. Aan de Schoolstraat is de nieuwe aanleg van het groen bij de nieuwbouwwoningen afgerond.

In de openbare ruimte zijn, conform het collegeprogramma, ruim 300 nieuwe bomen aangeplant.

bedragen x € 1.000			
Openbaar groen	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget openbaar groen	1.371	1.256	115 V
Vervangingsinvesteringen			
Groenrenovatie De Hofte*)	75	36	39 V

Buitensportaccommodaties

In 2024 zijn meerdere kunstgrasvelden vervangen. In totaal ging het om vier toplagen: de handbalvelden bij De Plakke in Haarle, het hockeyveld op sportpark Gagelman en twee velden op sportpark De Voordam. De toplagen van natuurgrasvelden worden gerenoveerd op basis van de economische afschrijvingstermijnen. Als de sporttechnische staat van een veld nog goed is, wordt de renovatie uitgesteld.

Een voorbeeld hiervan is de verschuiving van de renovatie van natuurgrasveld 2 op sportpark Smidserve naar 2025.

bedragen x € 1.000			
Buitensportaccommodaties	Begroot	Werkelijk	Verschil
Exploitatie			
Onderhoudsbudget buitensportaccommodaties	295	279	16 V
Vervangingsinvesteringen			
Verv. . Toplagen kunstgrasvelden De Plakke, De Voordam en Hockeyveld *)	1.463	1.374	89 V

*) Een restantkrediet van € 75.000-- schuift door naar 2025

Areaal	Aantal	Eenheid
Woningen en Gebouwen		
• Gebouwen (eigendom)	33	stuks
• Onderwijshuisvesting	26	stuks
Wegen		
• Asfalt- en betonverharding	305	km.
• Asfalt- en betonverharding	1.232.420	m2
• Klinkerverharding	127	km.
• Klinkerverharding	604.746	m2
• Onverhard en halfverhard	135	km.
• Wegen	568	km.
Openbare verlichting		
• Lichtpunten	7.598	stuks
Bruggen en tunnels		
• Verkeersbruggen	15	stuks
• Spoorbrug	6	stuks
• Spoortunnel	3	stuks
• Fietstunnel	3	stuks
• Fietsbrug	16	stuks
• Voetgangersbrug	1	stuks
Speelplaatsen		
• Speelplaatsen in gemeentelijk beheer	125	stuks
Riolering		
• Vrijverval-riolering	235	km.
• Persleiding	220	km.
• Inspectiepunten	7.857	stuks
• Rioolgemalen	27	stuks
• Bergbezinkbasins	7	stuks
• Tunnel- en oppervlaktgemalen	10	stuks
• Pompunits	767	stuks
• Overstorten vuilwater	45	stuks
• Overstorten hemelwater	74	stuks
Openbaar Groen		
• Stedelijk groen (gazon, heesters, sier)	1.518.027	m2
• Landschappelijk groen (berm, bosplantsoen, riet)	1.880.971	m2
• Begraafplaatsen	100.700	m2
Buitensportaccommodaties		
• Kunstgrasvelden (voetbal, hockey, korfbal en handbal)	14,5	
• Natuurgras wedstrijd velden (voetbal)	24	
• Natuurgras training velden (voetbal)	8	
• Evenementenweide/wielerbaan	1	
• Atletiekbaan	1	
• Fietscrosbaan	1	

Paragraaf 4

Financiering

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is u te informeren over het gevoerde treasurybeleid in 2024 en over de beheersing van financieringsrisico's.

Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de verschillende programma's.

Treasurybeleid

Het algemene beleidsuitgangspunt van het treasurybeheer binnen onze gemeente kan als volgt worden omschreven: de gemeente voert – gelet op haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijk kapitaal te beheren – een risicomijdend treasurybeleid. Binnen dit risicomijdend beleid is ons doel een zo hoog mogelijk rendement op het belegd vermogen en/of zo laag mogelijke kosten voor leningen te realiseren. Dit alles binnen duidelijk geformuleerde wettelijke en zelfgestelde randvoorwaarden om onze risico's te beperken. De uitgangspunten en bevoegdheden in het treasurybeheer zijn vastgelegd in het treasurybesluit. Het gaat daarbij om de beleidsmatige vaststelling van de uitgangspunten, de doelstellingen, de organisatorische en financiële kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie.

De doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Het beschermen van gemeentelijke vermogens en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) en de limieten en richtlijnen van het treasurybesluit.
5. Het verankeren van de treasury-activiteiten in de administratieve organisatie.

Verbeteren financieringspositie

Een belangrijk uitgangspunt van het financieel beleid blijft een gezonde financiële positie. Dit vergt een langetermijnvisie en de nodige begrotingsdiscipline. Om dit te realiseren en te zorgen dat onze financieringspositie verbetert, zijn er in het verleden verschillende maatregelen genomen. Bijvoorbeeld het beperken van het investeringsvolume en versterken van de reservepositie. Na een aantal jaar een streng investeringsregime gevoerd te hebben, is de doelstelling van de financieringspositie aangepast. We streven naar een langlopende netto schuldenlast van maximaal 90% van het begrotingstotaal. Doelstelling was om dit voor het eerst te behalen in de periode 2030-2034. Door de bijzondere omstandigheden/crises, waarbij de uitgaven achter zijn gebleven op de verwachtingen, en we mee zijn gevaren op de tijdelijke investeringsimpulsen van het Rijk (tijdelijk hoger gemeentefonds), is de netto schuldenlast nu al op dit niveau.

We zien echter dat de beheersing van de financiële positie een andere benadering vraagt. Dit komt mede door de crises van de afgelopen jaren (woningtekort, oorlog in Oekraïne, prijsstijgingen), de vooruitblik op de langjarige vervanging en verduurzaming van onze kapitaalgoederen. Hiervoor is in Q1-2024 een voorstel aan u gedaan via de nota 'Investeren waarderen en afschrijven'. In plaats van de maximalisering van het investeringsniveau, wordt de situatie nu meer op financiële kengetallen gestuurd. Denk hierbij aan de netto schuldquote, de solvabiliteitsratio, de liquiditeit, de structurele exploitatieruimte, het kengetal grondexploitaties, de belastingcapaciteit en de weerstandscapaciteit.

Leningenportefeuille en schuldenpositie

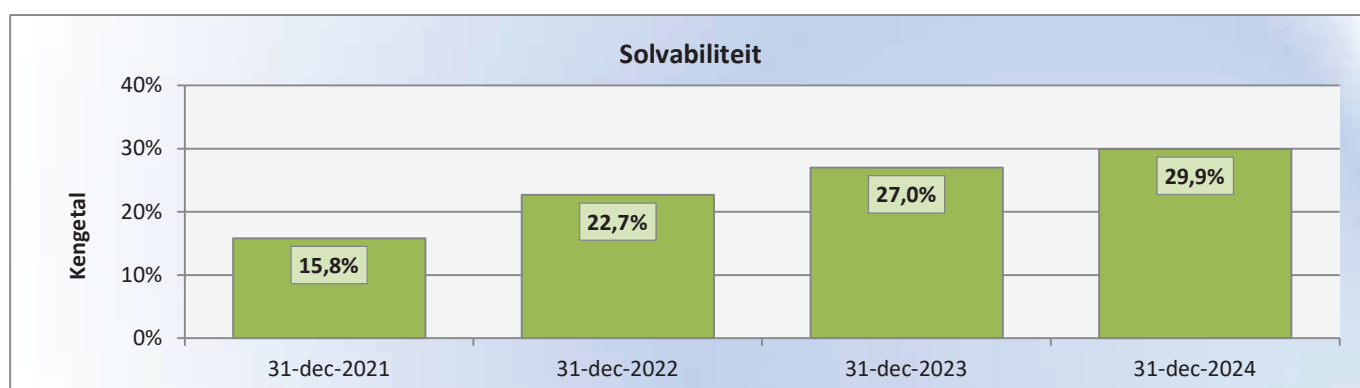
Door de uitbreiding van ons voorzieningenniveau en het daarbij horende hoge investeringsvolume van de vorige twee decennia is onze totale schuldenpositie sterk toegenomen en stond onze solvabiliteit (eigen vermogen gedeeld door vreemd vermogen) onder druk. Per 1 januari 2024 bedroeg onze opgenomen leningenportefeuille € 108,9 miljoen.

In 2020 is besloten 15 oude BNG-leningen om te zetten naar 1 nieuwe lening met een looptijd van 25 jaar. Met deze omzetting was € 113,8 miljoen gemoeid. Naast dat dit een besparing in de exploitatie met zich meebracht, is de verhouding tussen afschrijvingen (€ 6,4 miljoen) en aflossingen (€ 5,5 miljoen) beter in balans. Bijkomend voordeel is dat we de komende jaren – ondanks toenemende investeringen - geen leningen meer aan hoeven te trekken en dus ook geen renterisico lopen. De rente

die we over deze grote lening betalen is 1,94%: een prima langjarig percentage, zeker als we dit afzetten tegen de huidige rente. Nu we ook rente vergoed krijgen op de middelen die we (nog) niet nodig hebben (gemiddeld 3,64% in 2024 op de schatkist), is deze omzetting een gouden greep gebleken: de netto rentelast is gedaald van ruim € 4 miljoen in 2019 naar een opbrengst van € 0,18 miljoen in 2024.

In 2024 is € 5,6 miljoen afgelost, waardoor onze leningenportefeuille is gedaald naar € 103,3 miljoen (eind 2024), oftewel circa € 2.850,- per inwoner. Doordat we op basis van het bestaande beleid de komende jaren geen extra leningen aan hoeven te trekken, zal de leningenportefeuille de komende jaren dalen.

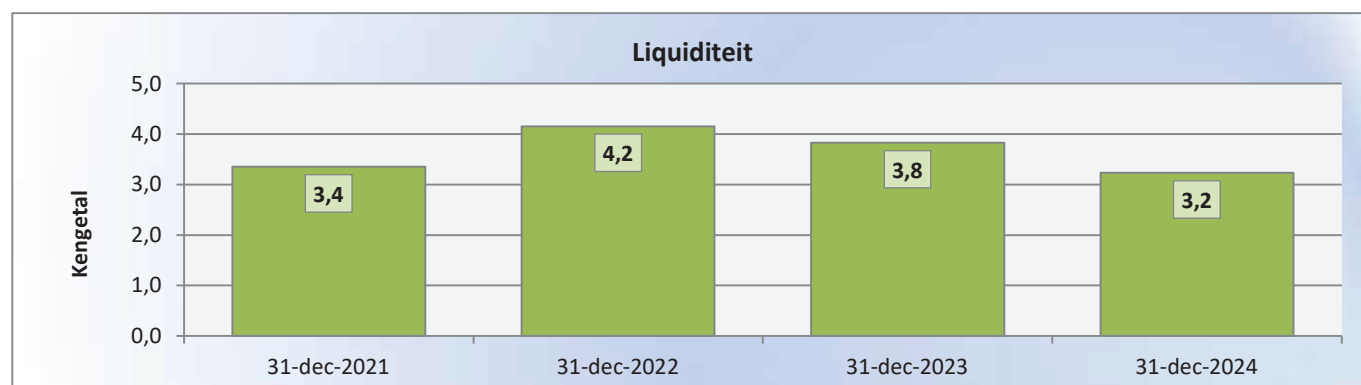
De solvabiliteit is verbeterd doordat het eigen vermogen gegroeid is. Dit komt met name omdat diverse ontvangen middelen nog niet in 2024 uitgegeven konden worden en zijn gereserveerd in de VAR, de reserve gelabelde middelen of de betreffende bestemmingsreserves voor uitvoering van beleid. Daarnaast zien we een groei door winstnemingen uit grondexploitatie in de bufferreserve. De belangrijkste oorzaken liggen echter in het positieve rekeningsaldo in 2024 en de positieve tussentijdse resultaten van de bestuursrapportage en de najaarsrapportage.

De liquiditeit (current ratio) geeft aan in welke mate een organisatie kan voldoen aan haar lopende betalingsverplichtingen. Bij de berekening van de current ratio geldt in het algemeen een waarde van 1 als laag en tussen de 1,5 en 2 als gezond. Momenteel hebben we een overschot aan liquide middelen. Dit heeft meerdere oorzaken, waaronder:

- Positieve resultaten op tussentijdse rapportages en in de jaarrekening.
- Ontvangen middelen voor maatregelen en nieuw beleid waar de uitvoering nog niet is afgerond of niet volledig tot uitvoering is gekomen. Deze worden geparkeerd in reserves of als 'vooruitontvangen' geparkeerd op de balanspost overlopende passiva.
- Achterblijven van investeringen, doordat projecten stagneren. Dit komt door een tekort aan ambtelijke menskracht voor het initiëren en begeleiden van alle projecten. Ook de mogelijkheden om projecten aan te besteden zijn beperkt, mede door gebrek aan uitvoerend personeel bij derden (bijvoorbeeld aanleg elektrakabels en leidingen).
- Zaken als stikstofdepositie en netcongestie is een nieuwe kink in de kabel bij de uitvoering van grotere projecten.
- Er is op dit moment een beperkt aantal lopende grondexploitaties, waardoor hier netto nog niet veel/ niet veel meer in is geïnvesteerd. Dit zal de komende jaren echter wel weer een flink beslag leggen op de liquide middelen.

Onze liquide middelen (inclusief het schatkistbankieren) zijn in 2024 ongeveer gelijk gebleven op een niveau van circa € 55 miljoen.

Rentebeleid

Bij financiering kunnen we kiezen tussen projectfinanciering en integrale financiering. Bij projectfinanciering wordt de lening aangetrokken voor een specifieke investering of project. Bij deze methode ligt het voor de hand de rentelasten van de lening toe te rekenen aan de investering of het project waarvoor de investering is aangetrokken. Bij integrale financiering wordt de totale financieringsbehoefte van de gemeente bekeken en via leningen wordt die financiering geregeld. Wij passen de methode van integrale financiering toe en maken gebruik van een renteomslag.

Met een 'omslagrente' wordt rente over investeringen toegerekend aan producten. Deze producten maken op hun beurt weer deel uit van programma's. De omslagrente heeft een stabiliserend effect op de begroting.

In 2024 bedroeg de gemiddelde rente over de langlopende geldleningen 2,0%. Daarnaast ontvingen we rente op positieve banksaldi en op de bij de schatkist geparkeerde middelen. Met de werkelijke netto rentelast en de huidige boekwaarde van investeringen berekenen we de omslagrente. In 2024 viel de ontvangen rente gedurende het jaar steeds weer hoger uit dan verwacht werd. De oorspronkelijke rente-omslag in de begroting lag op 1,2%. Bij de bestuursrapportage is deze bijgesteld naar 0,5% en in de najaarsrapportage moest de rente over de vaste activa herrekend worden tegen 0%. Daarna blijft er nog een positief rente-saldo over van € 180.000,-.

Het jaar 2024 is het laatste jaar dat de rente die toegerekend wordt aan de voorraden grond in de grondexploitaties mag afwijken van de rente-omslag. Mede door de lage boekwaarde van de voorraden is het effect op de totale rente minimaal.

bedragen x € 1.000

Kosten en doorbelasting van rente	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
Netto rente kosten				
Kosten langlopende en kortlopende geldleningen	- 2.104	- 2.104	- 2.104	- 1 N
Opbrengst van uitstaande banksaldi (o.a. schatkist)	674	2.114	2.285	170 V
Totaal netto rentekosten	- 1.429	11	180	170 V
Toerekening rentekosten naar programma's				
Programma 1	- 8	-	-	-
Programma 2	- 15	-	- 0	- 0 N
Programma 3	- 518	-	-	-
Programma 4	- 639	-	-	-
Programma 5	- 142	- 3	- 3	- 0 N
Programma 6	- 43	-	-	-
Programma Overhead	- 126	-	-	-
Toegerekende rente aan investeringen	- 50	-	- 2	- 2 N
Totaal toegerekende rente	- 1.541	- 3	- 5	- 2 N
Saldo	- 2.971	8	175	167 V

Renteschema

In onderstaand overzicht staat onze rentetoerekening. We hebben voor € 2,1 miljoen aan rentelasten betaald op de opgenomen leningen. Daarnaast is bijna € 2,3 miljoen aan rentebaten ontvangen op de uitstaande leningen, positieve banksaldi en het schatkistsaldo. Er resteert een positief saldo van € 0,18 miljoen. Hiermee komt de algemene rente-omslag op 0%.

Het positieve rentesaldo is nog € 170.000,- hoger dan verwacht werd, doordat de omvang van de schatkist niet daalde. Er was al wel rekening gehouden met een gestaag dalende rentevergoeding omdat dit werd aangegeven door de Europese Centrale Bank.

bedragen x € 1.000

Renteschema		Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	(+)	- 2.104	- 2.104	- 1 N
b. Externe rentebaten (idem)	(+)	2.114	2.285	170 V
Saldo rentelasten en rentebaten		11	180	170 V
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	(+)	4	3	- 1 N
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-	-	-
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= project-financiering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		15	183	169 V
d1. Rente over eigen vermogen	(+)	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	(+)	-	-	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		15	183	169 V
e. Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	(-)	- 1	0	1 V
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		14	184	170

Treasurybeheer

Kasgeldlimiet

Door het overschot aan liquide middelen was het aantrekken van nieuwe kortlopende geldleningen niet noodzakelijk: er stond gedurende het gehele jaar een bedrag uit bij de schatkist. Sinds het najaar van 2022 krijgen we rente vergoed over de hier uitstaande middelen.

Wanneer in de toekomst weer extra financieringsbehoefte ontstaat, zal die in eerste instantie zoveel mogelijk met kortlopende financieringsmiddelen worden ingevuld. De rente voor kortlopende leningen ligt normaal gesproken substantieel lager dan de rente voor langlopende leningen. De maximale omvang van kortlopende financiering wordt daarbij bepaald door de kasgeldlimiet. Met dit maximum worden de korte termijn risico's van geldleningen begrensd. Dit houdt in dat de totale omvang van de vlottende schuld (de kasgeldlimiet) maximaal 8,5% van de lastenkant van de gemeentebegroting mag zijn.

Ondanks dat we in 2024 geen kasgeld hebben aangetrokken zijn we verplicht hierover te rapporteren. Het begrotingstotaal van 2024 komt uit op een bedrag van € 126 miljoen, hiermee komt de kasgeldlimiet uit op ruim € 10,7 miljoen.

Als we de omvang van de kortlopende financiering toetsen aan de kasgeldlimiet, ontstaat het beeld zoals in onderstaand overzicht. We nemen daarbij het gemiddelde van de kortlopende financiering per aanvang van de 3 kalendermaanden in een kwartaal. Door uit te gaan van een gemiddelde over 3 maanden kunnen we pieken in de behoefte aan korte financiering salderen met een lagere financieringsbehoefte op andere momenten.

De kasgeldlimiet mag volgens de normen van de Wet Fido niet meer dan 3 kwartalen achtereenvolgend worden overschreden. In het overzicht is te zien dat we de kasgeldlimiet in 2024 in geen enkel kwartaal hebben overschreden. In 2024 zien we dat de netto vlottende schuld flink negatief blijft: we hebben middelen uitstaan bij de rijksschatkist in plaats van dat we kasgeld hebben moeten aantrekken.

bedragen x € 1.000				
Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Netto vlottende schuld				
Omvang vlottende schulden	1.052	2.530	1.987	977
Omvang vlottende middelen	- 53.477	- 57.927	- 59.090	- 60.512
Netto vlottende schuld	- 52.425	- 55.396	- 57.102	- 59.535
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting 2024 (=grondslag)	126.212	126.212	126.212	126.212
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	10.728	10.728	10.728	10.728
Toets kasgeldlimiet				
Onderschrijding	63.153	66.124	67.830	70.263
Overschrijding				

Renterisico's

Voor het aantrekken en opnemen van geldleningen heeft u gekozen voor een laag risicoprofiel. De lange termijn risico's worden begrensd door de renterisiconorm, zoals opgenomen in de Wet Fido. Het doel van de renterisiconorm is het beheersen van renterisico bij herfinanciering. Dit houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen voor gemeenten niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm benadrukt vooral het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en van de renterisico's. De berekening van het renterisico is een benadering van het te lopen dan wel het gelopen renterisico.

In de vorige decennia werd er telkens aanzienlijk meer afgelost dan er werd afgeschreven. Dit betekent dat we altijd een bepaald renterisico liepen op de herfinanciering van eerder gedane investeringen. Sinds het omzetten van de geldleningen in 2020 komen aflossing en afschrijving meer met elkaar in overeenstemming. Het renterisico voor de komende jaren is zelfs nihil, omdat verwacht wordt dat we geen aanvullende leningen hoeven af te sluiten.

De rente die vergoed wordt over het schatkistsaldo is de daggeldrente (€STR) volgens de Europese Centrale Bank. Gedurende 2024 is deze gedaald van 3,9% over de eerste 5 maanden tot 2,9% in december. De ECB verlaagt nog steeds de rente, dus een netto rente-omslag van 0% zoals die zich in 2024 heeft voorgedaan, zal de komende jaren niet meer voor komen

bedragen x € 1.000

Renterisico	Rekening 2023	Rekening 2024
Renterisico op vaste schulden		
Renteherziening o/g	-	-
Renteherziening u/g	-	-
Netto saldo herziening	-	-
Verplichte aflossingen	5.553	5.553
Renterisico vaste schulden (3+8)	5.553	5.553
Toegestane renterisiconorm		
Omvang begroting (=grondslag)	103.430	126.212
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%
Minimumbedrag (wettelijk bepaald)	2.500	2.500
Toegestane renterisiconorm	20.686	25.242
Toets renterisiconorm		
Onderschrijding	15.133	19.689
Overschrijding		

Paragraaf 5

Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op de bedrijfsvoeringsaspecten binnen onze organisatie en welke speerpunten we daarin hebben gehanteerd in 2024. Daarnaast gaan we in op de rechtmatigheidsverantwoording.

Programma Samen Doen!

Het programma 'Samen Doen!' heeft de volgende ambitie: "professioneel en met plezier samenwerken aan een kwalitatief goede dienstverlening".

Hellendoorn Academy en team-/ individuele ontwikkeling

In 2024 hebben we via de Hellendoorn Academy diverse workshops aangeboden aan medewerkers op verschillende gebieden. Deze workshops werden verzorgd door zowel collega's als externen. Daarnaast zijn meerdere teamsessies begeleid en is teamontwikkeling uitgebreid met individuele DISCOVER-analyses. Op aanvraag is hier in 2024 een start mee gemaakt.

Organisatiewaarden

Ongeveer de helft van de teams heeft gewerkt aan een plan rondom de organisatiewaarden: Wat betekenen de waarden voor hun dagelijks werk en in het contact met de samenleving? Vooraf hebben de teams hun plan gepresenteerd aan het management, waarna zij achteraf reflecteerden op de resultaten en effecten. Daarnaast hebben we organisatie breed de organisatiewaarden onder de aandacht gebracht. Dit blijven we ook in 2025 doen.

Klantonderzoeken

De klanttevredenheidsonderzoeken hebben we in 2024 vertraging opgelopen wegens personele problemen. Na een wisseling in het personeel is een nieuw plan opgesteld en zijn er vier onderdelen geselecteerd voor vervolgonderzoek in de komende twee jaar.

Overige inspanningen binnen programma 'Samen Doen!'

Binnen het programma 'Samen Doen!' is het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers geüpdatet. Er is aandacht geweest voor de gedragsaspecten rondom de herinrichting van het ambtelijke deel van het Huis voor Cultuur en Bestuur, via communicatie, enquêtes en gesprekken. Verder is intern onderzoek gedaan naar verschillende thema's zoals betrokkenheid, retentie en veranderbereidheid. Dit heeft geleid tot concrete acties, waarvan sommige in 2024 zijn uitgevoerd en andere in 2025 worden opgepakt.

Programma 'Opgavegericht werken'

Het starten met Opgavegericht werken bleek lastiger dan verwacht. Daarom zijn we in 2024 gestart met het bouwen aan een programma 'Opgavegericht werken', waarin we onze ambitie hebben vastgesteld. Deze ambitie luidt: *Wij zijn in 2027 een gemeente die haar opgaven optimaal organiseert. We nemen de tijd om bewuste keuzes te maken in wat we wel en niet doen, en hoe we dat dan aanpakken. Hierdoor kunnen we beter aan wat er op ons afkomt.*

Om deze ambitie te bereiken, hebben we strategische en operationele doelen vastgesteld en de eerste inspanningen gedefinieerd. Deze inspanningen zijn activiteiten en projecten die bijdragen aan de doelen en ambitie van het programma.

Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd om medewerkers meer inzicht te geven in deze werkwijze, met extra aandacht voor leidinggevend. Er is gezocht naar passende trainingen projectmatig creëren en planmatig werken & doen. Deze dragen bij aan meer opgavegericht werken. Deze trainingen zijn in 2024 ingekocht en worden in 2025 gegeven.

Herinrichting Huis voor Cultuur en Bestuur

In 2024 is de herinrichting van het ambtelijk deel afgerond. Dit draagt bij aan onze aantrekkelijkheid als werkgever. Het project is binnen beschikbaar budget afgerond. Daarnaast zijn er plannen aan de gemeenteraad voorgelegd voor de herinrichting van de hal en de raadszaal. De raad heeft in de raadsvergadering van juni 2024 het voorstel teruggestuurd naar het college, met

het verzoek om een integraal voorstel voor de herinrichting van de hal en van de raadzaal op te stellen en deze opnieuw voor te leggen aan de raad. Op dit moment wordt aan een integraal voorstel gewerkt. De eerste stappen zijn gezet in samenwerking met een werkgroep vanuit de raad. In 2025 wordt het voorstel ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Personeels- en organisatiebeleid

Het strategisch P&O-beleid 2023-2025 richt zich op strategische personeelsplanning, arbeidsmarktcommunicatie, duurzame inzetbaarheid, digitalisering van P&O processen en de implementatie van een nieuw functieboek.

Strategische personeelsplanning

In 2024 is de strategische personeelsplanning per team verder uitgewerkt. Hierbij is gekeken naar instroom, doorstroom en uitstroom van medewerkers om de juiste bezetting te waarborgen. Flexibele inzet en mobiliteit zijn bevorderd door maatwerk en spilgesprekken. Dit jaar traden 53 nieuwe medewerkers in dienst, stroomden 13 medewerkers intern door en verlieten 42 medewerkers de organisatie. Ook werden tijdelijke krachten en 10 stagiaires ingezet. Via Twentse Kracht wordt samengewerkt met andere Twentse gemeenten voor loopbaanontwikkeling en mobiliteit.

Arbeidsmarktcommunicatie

Om nieuwe medewerkers aan te trekken en te behouden, is extra aandacht besteed aan arbeidsmarktcommunicatie. Via het platform Werken in Nijverdal zijn bijeenkomsten georganiseerd en is geïnvesteerd in een arbeidsmarktstrategie. De focus ligt op het versterken van het werkgeversimago via de 'Werken bij de gemeente Hellendoorn'-pagina en social media.

Duurzame inzetbaarheid

Het thema duurzame inzetbaarheid richt zich op de fysieke en mentale gezondheid van medewerkers. Er zijn regelingen zoals vitaliteitsverlof en flexibel ouderschapsverlof. De werkgroepvitaliteit heeft bestaande en nieuwe initiatieven in kaart gebracht. In 2025 volgt een preventief medisch onderzoek. Daarnaast zijn er trainingen en teamsessies georganiseerd over onder andere hybride werken en communicatie.

Het ziekteverzuim in 2024 was 6,91% (2023: 6,5%, 2022: 6,97%). Samen met het management, de bedrijfsarts en de coach arbeid en gezondheid zetten we interventies in om verzuim te beperken en herstel te bevorderen.

Nieuw functieboek

In 2024 is gestart met de implementatie van een nieuwe functieboek. Dit bevat geactualiseerde functieomschrijvingen, indelingen en inschalingen, in overleg met de Ondernemingsraad en vakbonden. Het functieboek ondersteunt strategische HR-thema's zoals personeelsplanning en talentontwikkeling. Het functieboek wordt gekoppeld aan een talentmanagementsysteem, waarin onder andere TMA-analyses worden ingezet om medewerkers te ondersteunen in hun ontwikkeling. Medio 2025 wordt de definitieve invoering verwacht.

Organisatiewijzigingen

Vanaf 1 januari 2025 verhuist de administratie van het sociaal domein van team Bedrijfsvoering naar team Sociaal Domein. Dit zorgt voor een efficiëntere inrichting en betere borging van kwaliteit en controle. Daarnaast was 2024 het eerste jaar waarin het maatschappelijk en sociaal domein deels zijn samengevoegd om de samenwerking tussen beleid en uitvoering te verbeteren. Dit heeft onder andere geleid tot de visie maatschappelijk en sociaal domein.

Digitalisering P&O-processen

In 2024 is de digitalisering van P&O-processen verder uitgebreid. Dit omvat onder andere het indiensttredingsproces, selfservice-opties, een digitaal werving- en selectiesysteem en digitale correspondentie. Hierdoor zijn personeelsgegevens sneller en efficiënter beschikbaar voor medewerkers en management.

Cao-gemeenten 2024-2025

In de Cao-gemeenten 2024-2025 is een loonstijging van 4,75% per 1 januari 2024 en 1,25% per 1 oktober 2024.

Personele sterkte	Formatie		Personeelslasten	
	Begroting 2024	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2024
Bestuur				
Bestuur	30,00	30,00	1.304	1.297
Raadsleden	25,00	25,00	435	435
Burgemeester en wethouders	5,00	5,00	562	559
Griffie	3,53	3,53	307	303
Totaal Bestuur	33,53	33,53	1.304	1.297
Huidig personeel				
Directie en Staf	10,10	11,80	1.264	1.258
Team Fysiek Domein	47,98	43,64	4.076	4.056
Team Openbare Ruimte	96,02	93,54	6.905	6.900
Team Maatschappelijk Domein	46,29	41,37	3.622	3.598
Team Sociaal Domein	64,36	63,95	5.139	5.097
Team Dienstverlening en Informatisering	51,67	48,19	4.230	4.198
Team Bedrijfsvoering	40,03	37,58	3.314	3.326
Sociale Werkvoorziening/Nieuw Beschut	110,04	107,00	3.893	3.875
Overig	1,73	1,73	- 281	- 406
Ambtenaren Burgerlijke Stand			12	12
Marktmeester	0,33	0,33	21	21
Logopedie	1,40	1,40	122	122
Stagiaires			15	17
Verhaalde salarissen en sociale premies			- 123	- 270
Verhaalde salarissen en sociale premies WSW/Nieuw beschut			- 386	- 385
Vergoeding ambtsjubilea/attenties			45	52
Overlijdensuitkering WSW			6	6
Dienstjubileum WSW			6	19
Totaal Huidig personeel	468,22	448,79	32.162	31.902
Voormalig personeel				
Burgemeester en wethouders			517	499
Overig voormalig personeel			25	49
Totaal Voormalig personeel	0,00	0,00	542	549
Totaal personeel	501,75	482,33	34.007	33.748

Chat GPT

De gemeente Hellendoorn is in 2024 gestart met het verkennen van de mogelijkheden van ChatGPT binnen de organisatie. Inmiddels zijn er ongeveer 80 licenties van de zakelijke variant in gebruik en worden medewerkers getraind om AI effectief toe te passen in hun dagelijkse werk. De eerste resultaten zijn veelbelovend: ChatGPT helpt onder andere bij het sneller opstellen van collegevoorstellen en ondersteunt bij het opstellen van beleid. In 2025 onderzoeken we deze technologie nog beter kunnen inzetten. Het doel blijft om AI slim in te zetten, zodat het ons werk makkelijker maakt en tegelijkertijd kosten bespaart.

Traject zero-based begroten

In 2024 hebben we binnen de organisatie het traject zero-based begroten doorlopen. Begin dat jaar startte een onderzoeksbureau met de opdracht om te onderzoeken hoe de doelen in de begroting beter gekoppeld kunnen worden aan de financiën en hoe de gemeente meer grip op de begroting kan krijgen.

Op basis van dit onderzoek is de organisatie begonnen met zero-based begroten, voor de begroting 2025. Per grootboeknummer is bepaald welk budget nodig is om een taak uit te voeren. De effecten hiervan zijn verwerkt in de begroting van 2025.

Verbeterplan informatie- en archiefbeheer

In 2024 zijn we gestart met het schonen van de fysieke bouwvergunningen voor het digitaliseringstraject dat erop gaat volgen. We hebben daarnaast ook veel ingezet op het wegwerken van papieren achterstanden die vanuit de organisatie nog onze kant op kwamen door de organisatie brede opruimactie. Na een aanbestedingstraject is begonnen met het laten

opstellen van een beschrijvende inventaris voor het VHS-archiefblok (1927-1987) zodat dit daarna formeel kan worden overgebracht.

Daarnaast zijn we bezig geweest met het verder uitbouwen voor de Atlantis beeldbank die historische akten van de Burgerlijke Stand al ontsloot. Daar is nu een module voor bouwvergunningen bijgekomen en hebben we eind 2024 de eerste stappen gezet om ons oorlogsarchief middels Atlantis te koppelen aan Netwerk Oorlogsbronnen. Ons oudste archief, 1811-1927, was al in een inventaris opgenomen maar is afgelopen jaar ook formeel overgebracht naar de archiefbewaarplaats. Tenslotte maakten we stappen richting het aansluiten op een e-depot en het kunnen benoemen van een gemeentearchivaris, doordat wij actief deelnemen in de Twentse Leerkring voor Archivarissen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college heeft over 2024 de rechtmatigheidsverantwoording opgesteld. In deze rechtmatigheidsverantwoording heeft het college aangegeven dat de verantwoorden baten en lasten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 1.169.000,-- bedragen en daarmee dus lager zijn dan de daarvoor gestelde grens van € 1.432.000,--.

In hoofdstuk 7 van de jaarrekening vindt u hierover een uitgebreide toelichting.

Doel van de rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording gaat over de vraag of de gemeente bij het uitvoeren van financiële handelingen heeft voldaan aan:

- wettelijke kaders,
- de vastgestelde verordeningen.

Voorbeeld: bij inkopen en aanbestedingen moet de gemeente voldoen aan de Europese aanbestedingsregels.

Wij toetsen de rechtmatigheid aan drie criteria:

1. Begrotingscriterium: Is er gehandeld binnen de vastgestelde begroting op programmaniveau?
2. Voorwaardencriterium: Zijn de handelingen uitgevoerd in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving?
3. Misbruik- en oneigenlijk gebruikcriterium: Heeft het college voldoende maatregelen getroffen om misbruik van gemeentelijke regelingen te voorkomen?

Wanneer een fout ook leidt tot een fout in de financiële cijfers, dan rapporteert de accountant hierover. Deze bevindingen worden dan niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Fouten en afwijkingen in 2024

Verantwoordingsgrens

In 2024 zijn er enkele onrechtmatigheden geconstateerd. Deze bleven onder de verantwoordingsgrens van € 1,4 miljoen.

Rapportagegrens

Conform onze afspraak met u hanteren wij een **rapportagegrens van € 100.000,--**. Afwijkingen boven deze grens lichten wij toe. Indien het college dit wenselijk acht, worden ook afwijkingen onder deze grens toegelicht.

Fouten boven de verantwoordingsgrens:

In 2024 hebben we wel enkele onrechtmatigheden geconstateerd, maar die zijn niet hoger dan de verantwoordingsgrens van € 1,4 miljoen.

Fouten boven de rapporteringsgrens:

Met de raad is een rapportagegrens van € 100.000,-- afgesproken. Dat betekent dat individuele afwijkingen verplicht worden toegelicht als die boven de rapportagegrens uitkomen, waarbij het college aangeeft wat voor maatregelen het neemt om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Als het college het van belang vindt, kunnen ook afwijkingen beneden de rapportagegrens worden toegelicht. Per deelonderwerp volgt nu een toelichting.

Begrotingscriterium

De totale onrechtmatigheid op dit onderdeel bedraagt € 638.000. Deze bestaat uit de volgende onderdelen:

- Programma 2: € 418.000,--.
In dit programma zien we op verschillende productgroepen overschrijdingen, waarbij de grootste zichtbaar zijn bij de open einde regelingen van jeugd en een klein deel op Wmo. Daarom kunnen we deze overschrijding geheel beoordelen als een 'acceptabele' overschrijding.
- Programma 6: € 133.000,--. Dit
Deze overschrijding komt grotendeels door een aanpassing van de rekenrente, waardoor de storting in de voorziening APPA € 412.000,-- hoger uitviel dan begroot. Een klein deel van de overschrijding op het programma kan als acceptabel worden aangemerkt, in verband met direct gerelateerde extra inkomsten.
- Investerings € 86.000,--.
Dit bestaat uit diverse kleinere overschrijdingen.

We proberen door realistisch te begroten overschrijdingen van begrotingsposten zoveel mogelijk te voorkomen. Toch blijkt, vooral bij open einde regelingen het lastig om vooraf voldoende zicht te hebben op de realisatie. Ten aanzien van de rekenrente is het lastig om deze goed in te schatten gedurende het jaar en dit is een zeer specifieke rekenmethode.

Voorwaardencriterium

Op dit onderdeel constateren wij een onrechtmatigheid van € 519.000,-- vanwege het niet volgen van Europese aanbestedingsregels. Twee gevallen komen boven de rapportagegrens en lichten wij daarom hieronder toe:

- Gemeenteverzekering € 216.000,--
Deze verzekering had Europees aanbesteed moeten worden. Uit een marktconsultatie kwam slechts één geschikte partij naar voren. Er is echter geen publicatie geweest van de voorgenomen aanbesteding. Waarop mogelijke andere partijen zich hadden kunnen melden, dat is niet gebeurd. De opdracht is toen gegund aan de enige partij die uit de consultatie kwam. Voor het jaar 2024 blijft deze aanbesteding onrechtmatig. Eind 2025 loopt dit contract af en wordt er bepaald welke procedure op dat moment passend is. Omdat we nu al weten dat deze inkoop voor zowel 2024 en 2025 onrechtmatig is, nemen we het totaal bedrag van deze beide jaren al op in deze onrechtmatigheidsverklaring.
- Meubilair ambtelijke herinrichting € 303.000,--:
Bij de aanbesteding van het meubilair voor de herinrichting van het ambtelijk deel is een meervoudig onderhandse aanbesteding gevolgd. Hiervoor had, gezien het bedrag, een Europese aanbesteding gevolgd moeten worden. De onrechtmatigheid in het jaar 2024 was € 303.000,--.

Vanaf het jaar 2023 is het procedureel verplicht om voor inkoop boven de € 5.000,-- een inkoopzaak aan te maken en voor contracten boven de € 10.000,-- een contract vast te leggen in een zaakstelsel. Daarmee wordt het risico van nieuwe onrechtmatigheden bij inkoop en aanbestedingen aanzienlijk beperkt. Daarnaast wordt steeds meer gestuurd op het bij aanvang vastleggen van de geraamde opdrachtwaardes inclusief bijbehorende onderbouwing. Dit maakt dat het aan de voorkant van het proces beter in te schatten is welke aanbestedingsvorm gekozen moet worden, maar ook na afloop van een traject te volgen is waarom bepaalde keuzes wel of niet gemaakt zijn.

Misbruik & oneigenlijk gebruik criterium

Op dit onderdeel zijn **geen onrechtmatigheden** vastgesteld. Binnen de processen van de gemeente zijn voldoende maatregelen getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Daarnaast zijn er ook maatregelen getroffen dat op het moment dat misbruik toch plaatsvindt dit kan worden gesignaleerd en ook wordt gesanctioneerd.

Fraude en onregelmatigheden

Het college is zich bewust van de risico's op fraude bij de uitvoering van de gemeentelijke taken. De risicoanalyse laat zien dat het risico over het algemeen laag is, en op enkele onderdelen gemiddeld.

In 2024 zijn wij aan de slag gegaan met:

- het opvolgen van aanbevelingen van de accountant,
- het verbeteren van interne controles op financiële processen,
- het aantonen van de werking van beheersmaatregelen.

Wij hanteren een gedragscode voor medewerkers, die bij indiensttreding wordt ondertekend. Het belang van deze code wordt periodiek onderstreept. Er zijn vertrouwenspersonen en een meldpunt ingericht. Voor politieke ambtsdragers geldt een aparte gedragscode, die op de gemeentelijke website beschikbaar is.

In onze processen hanteren wij functiescheiding. Zo voorkomen wij dat één persoon zonder controle een volledige financiële handeling uitvoert. Ondanks alle maatregelen blijft er altijd een risico op het doorbreken van controles of op samenspanning.

Wij beperken dit risico zoveel mogelijk via:

- transparante besluitvorming,
- een duidelijke governance-structuur,
- een open aanspreekcultuur,
- en interne én externe audits.

Ook informatiebeveiliging heeft binnen dit kader hoge prioriteit. Voor meer details verwijzen wij naar de paragraaf informatieveiligheid en privacy.

Het college is van mening dat de risico's op het gebied van een beheerste en integere bedrijfsvoering voldoende in beeld zijn en passend worden beheerst.

Paragraaf 6

Verbonden partijen

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in onze verbonden partijen en de financiële en bestuurlijke gevolgen voor onze gemeente.

We werken samen met verschillende organisaties om maatschappelijke doelen te bereiken. Dit doen we via verbonden partijen: organisaties waarin we zowel een bestuurlijk als financieel belang hebben. Dit betekent dat we zeggenschap hebben en financiële risico's lopen.

Beleid

In de raadsvergadering van 31 januari 2017 is de kadernota 'verbonden partijen' vastgesteld. In de kadernota staat hoe we als gemeente met verbonden partijen om willen gaan. Ook worden de rollen en bevoegdheden beschreven in deze nota.

We werken samen met andere overheidsinstanties als dat nodig is om onze doelen te bereiken. Dit gebeurt op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. U moet altijd eerst akkoord gaan voordat we zo'n samenwerking aangaan.

Aanpassingen gemeenschappelijke regelingen

Sinds 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Hierdoor kunnen gemeenteraadsleden meer invloed uitoefenen op de besluitvorming van deze samenwerkingen en ze beter controleren. Het deel van de wet dat rechten geeft aan raadsleden is direct per 1 juli 2022 ingegaan. Voor het andere deel met de verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen geeft de wet een termijn van 2 jaar om dit in te voeren. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het maken van scherpere afspraken over uittreding of evaluatie.

In mei en juni 2024 heeft u toestemming verleend aan ons voor het aangaan van de gewijzigde gemeenschappelijke regelingen van SamenTwente, Veiligheidsregio Twente, Stadsbank Oost-Nederland en de Omgevingsdienst Twente.

Het voorstel van het Recreatieschap Twente staat voor 2025 gepland. Het bestuur van het Recreatieschap wil eerst beslissen hoe de financieringssystematiek van het Recreatieschap wordt geregeld en welke voorwaarden gaan gelden als een gemeente wil uittreden. Daarna maakt ze een aangepaste regeling die goedgekeurd moet worden door de deelnemende gemeenten.

Informatieronde grip op gemeenschappelijke regelingen

In december 2024 is een informatieronde voor u gehouden over (het verbeteren van) de mogelijkheden om grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. U heeft rondetafelgesprekken gehouden met de burgemeester, de secretaris/directeur van de Omgevingsdienst Twente en secretaris/directeur van Recreatieschap Twente. Vervolgens is in uw raad besproken wat de gewenste werkwijze voor onze gemeente zou moeten zijn voor meer "grip op verbonden partijen".

De reacties van u worden tijdens deze informatieronde meegenomen als input voor een nieuwe kadernota. We verwachten deze kadernota in de eerste helft van 2025 af te hebben.

Kaderstellende nota's

Kaderstellende nota's zijn beleidsdocumenten waarin de hoofdlijnen en uitgangspunten voor toekomstig beleid zijn vastgelegd. Dat zijn voor verbonden partijen:

- Beleidskader verbonden partijen (2016/16INT00862)
- Begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen (2024-009150)
- Evaluatie relatie verbonden partijen (2017/17INT02041)

Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op deze manier participeert de gemeente Hellendoorn in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen:

1. Veiligheidsregio Twente
2. SamenTwente
3. Stadsbank Oost-Nederland
4. Omgevingsdienst Twente
5. Recreatieschap Twente
6. Euregio

De uitgaven die voortvloeien uit deelname aan gemeenschappelijke regelingen zijn verplichte uitgaven die in de gemeenteranking zijn opgenomen.

Publiekrechtelijke rechtspersonen	Doelstelling / taken
Veiligheidsregio Twente Nijverheidstraat 30 7511 JM Enschede	Veiligheidsregio Twente (VRT) wil de veiligheid van iedereen die in Twente woont, werkt en verblijft vergroten door de brandweerzorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen efficiënt, effectief en professioneel te organiseren.
SamenTwente Nijverheidstraat 30 7511 JM Enschede	SamenTwente is de overkoepelende organisatie voor de organisaties: GGD Twente, Veilig Thuis Twente (VTT) en Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente (OZJT) en voor de coalities: Twentse Koers, Samen14 en Kennispunt Twente. Samen met de 14 Twentse gemeenten zet SamenTwente zich in voor gezonde, veilige en vitale inwoners.
Stadsbank Oost-Nederland Spelbergsweg 35 7512 DX Enschede	De Stadsbank richt zich samen met de deelnemende gemeenten op het versterken van de financiële weerbaarheid en de eigen kracht van vooral minder financieel draagkrachtigen. Daar waar mogelijk worden maatwerkgerichte oplossingen aangeboden voor financiële vraagstukken en schuldenproblematiek.
Omgevingsdienst Twente Haven Zuidzijde 30 7607 EW Almelo	De Omgevingsdienst Twente (ODT) zorgt ervoor dat de leefomgeving voor mens en dier veilig is en dat het milieu wordt beschermd. Zij is belast met de voorbereiding van te verlenen milieuvergunningen aan (risico)bedrijven en controleert of bedrijven zich aan de regels houden. De dienst voert die taken uit in opdracht van de gezamenlijke overheden (provincie en gemeenten) in de regio.
Recreatieschap Twente Nijverheidstraat 30 7511 JM Enschede	In bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente is het beheer en onderhoud ondergebracht van de drie Twentse recreatieparken en de toeristische routes. Daarnaast verzorgt het recreatieschap Twente, met inbreng vanuit de Twente Board, de subsidiëring van de toeristische marketing en promotie van Twente.
EUREGIO Enscheder Strasse 362 48599 Gronau	De EUREGIO maakt zich er sterk voor de samenwerking tussen Nederland en Duitsland te vereenvoudigen en te komen tot meerwaarde voor beide zijden. Daarbij staan voorop: • vergroting van de economische kracht en de kwaliteit van leven en • bevordering van de integratie van het gebied.

Ontwikkelingen

Voor 2024 zijn de belangrijkste ontwikkelingen:

- Door de invoering van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen zijn de gemeenschappelijke regelingen (samenwerkingsafspraken) aangepast met de **Veiligheidsregio Twente, SamenTwente, Stadsbank Oost-Nederland** en de **Omgevingsdienst Twente**.
- In 2024 is de **Veiligheidsregio** gestart met een gebiedsgerichte aanpak van natuurbranden. Om natuurbranden te voorkomen én beheersbaar te houden, werkt de gemeente in een pilot samen met Staatsbosbeheer, Veiligheidsregio Twente, Veiligheidsregio IJsselland en de provincie Overijssel.
- Voor de **Omgevingsdienst Twente** was in 2024 de invoering van de Omgevingswet vanaf 1 januari 2024 een belangrijke ontwikkeling. Ook is verder gewerkt aan het vergroten van de robuustheid van de Omgevingsdienst Twente.
- In 2024 heeft het **Recreatieschap Twente** de vastgestelde visies voor de Routenetwerken Twente en drie Twentse recreatieparken geïmplementeerd. Verder is de aanbestedingsprocedure afgerond rondom het vervangen van beschoeiing op de parken Rutbeek en Hulsbeek. Dat is een constructie langs waterkanten, zoals oevers of slootranden, die voorkomt dat de grond wegspoelt of instort. Ook is er een aannemer geselecteerd. Het proces loopt volgens planning.

Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke rechtspersonen zijn organisaties die volgens de wet door particulieren of bedrijven kunnen worden opgericht. Ze vallen onder de regels van het Burgerlijk Wetboek. De rechtsvormen van deze organisaties kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen (BV's en NV's) zijn. Als de gemeente meedoet in een vennootschap heet dat een deelneming.

We participeren in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen:

1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
2. Twence Holding B.V.
3. Enexis Holding N.V.
4. Wadinko N.V.
5. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
6. CSV Amsterdam B.V.
7. Stichting Noest
8. Stichting Rekenkamer West Twente
9. Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
10. Twenteboard (Stichting)

Privaatrechtelijke rechtspersonen	Doelstelling / taken
N.V. Bank Nederlandse gemeenten Postbus 30305 2500 GH Den Haag	Het voorzien in zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. De BNG is daarmee de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.
Twence Holding B.V. Postbus 870 7550 AW Hengelo	Twence is een afval-, energie- en grondstoffenbedrijf. Twence is actief in drie kernactiviteiten: 1. het verwerken van afval (huishoudelijk, commercieel en industrieel); 2. het winnen van grondstoffen (zoals compost, metalen, pyrolyse-olie en CO2); 3. het produceren van duurzame energie (stoom, warmte en elektriciteit).
Enexis Holding N.V. Burg. Burgerslaan 40 5245 NH Rosmalen	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland van 2,3 miljoen gasnet aansluitingen en 3,0 miljoen elektriciteitsnet aansluitingen. Enexis draagt daarmee bij aan het realiseren van een betrouwbaar, duurzaam en betaalbaar regionaal energienetwerk.
Wadinko N.V. Postbus 445 8000 AK Zwolle	Wadinko is een regionaal opererende participatiemaatschappij met als doelstelling het stimuleren van bedrijvigheid en werkgelegenheid met risicodragend kapitaal, kennis en managementondersteuning.
Ondernemingen uit verkoop Essent: Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE) Brabantlaan 1 5216 TV Den Bosch	Bij de verkoop van Essent aan RWE in 2009 is PBE opgericht om de resterende rechten en plichten af te wikkelen voor de verkopende aandeelhouders, van de deelneming van Essent in EPZ. In de eerste helft van 2024 zijn de laatste contractuele verplichtingen afgewikkeld en in de algemene vergadering van aandeelhouders van 25 april 2024 is daarna besloten om PBE te liquideren.
Ondernemingen uit verkoop Essent: CSV Amsterdam B.V. (CSV) Brabantlaan 1 5216 TV Den Bosch	CSV komt ook voort uit de verkoop van Essent aan RWE. De laatste zaak die liep voor CSV was een gerechtelijke procedure over een naheffingsaanslag voor afvalstoffenbelasting van de belastingdienst. CSV heeft deze rechtszaak gewonnen. Het plan is om CSV in de algemene vergadering van aandeelhouders van 17 april 2025 op te heffen.
Stichting Noest Van den Bergsweg 53 7442 CK Nijverdal	Stichting Noest zet zich in voor mensen voor wie een reguliere baan, om welke reden dan ook, niet direct voor de hand ligt. Dat gebeurt door het bieden van passend, plezierig en zinvol werk. Behalve begeleid werk worden ook mogelijkheden geboden om werknemersvaardigheden te ontwikkelen. Binnen Stichting Noest hebben ondernemers, gemeente en de re-integratie experts van React Twente de krachten gebundeld.
Stichting Rekenkamer West Twente Postbus 244 7460 AE Rijssen	In de raad van 9 juli 2024 is besloten om de samenwerking met de Stichting Rekenkamer West Twente met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024 als beëindigd te beschouwen.
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) Postbus 30435 2500 GK Den Haag	Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden, waaronder de provinciale overheden, de Tweede Kamer en het kabinet. Daarnaast advisering aan alle leden over actuele ontwikkelingen.
Twenteboard (Stichting) M.H. Tromplaan 1 7511 JJ Enschede	De Twenteboard is een samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid (3 O's). De Twenteboard richt zich op het versterken van de economie in Twente door mee te denken en te investeren in kansrijke en innovatieve projecten. Het uiteindelijke doel is een groene technologische topregio waar het goed wonen, werken en leven is. De vergaderingen van de Twenteboard bereidt de overheid voor in de Bestuurlijk Overleg Sociaal Economische Structuurversterking (BOSS).

Belangrijke ontwikkelingen in 2024 zijn:

- **Twence Holding B.V.:** Per 1 januari 2024 is het Strategisch Beleidsplan Twence 2024-2027 van kracht. Twence wil:
 - een actieve en substantiële bijdrage leveren aan de duurzame regionale energievoorziening, en
 - meer waardevolle grondstoffen uit afval en biomassa produceren om daarmee de grondstofkringlopen te sluiten.

Verder is in september 2024 een onderhandelaarsakkoord gesloten over het aan- en verkoopproces van aandelen Twence. De 180.713 aandelen van Almelo, Oldenzaal en Twenterand (21,28% van het totaal) worden grotendeels gekocht door Enschede, Hengelo en Losser (129.990 aandelen). Twence heeft zelf de overige aandelen ingekocht (50.723).

- **Enexis Holding N.V.:** De vraag naar elektriciteit groeit explosief. Dit komt onder andere door economische ontwikkelingen, de digitalisering van de samenleving, de overgang naar elektrisch rijden, het bouwen van aardgasloze huizen en het verduurzamen van de energievoorziening. Om te kunnen investeren in het uitbreiden en versterken van de regionale elektriciteitsnetten tegen redelijke kosten is het belangrijk dat de netwerkbedrijven financieel sterker worden.

In 2023 is voor de drie grote regionale netwerkbedrijven (Enexis, Alliander en Stedin) een afsprakenkader gemaakt over mogelijke rijksdeelname en de daarbij behorende kapitaalstorting. De verwachting is dat de daadwerkelijke toetreding niet voor 2030 gaat gebeuren.

In het voorjaar van 2024 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders ingestemd met aanpassing van het 'Strategisch Plan' (2022) in verband met de nieuwe wet 'Collectieve warmtevoorziening'. Enexis treft op basis daarvan voorbereidingen voor een actieve rol bij de ontwikkeling van initiatieven in haar verzorgingsgebied.

- **Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE):** Bij de verkoop van Essent aan RWE in 2009 is PBE opgericht om de resterende rechten en plichten af te wikkelen voor de verkopende aandeelhouders, van de deelneming van Essent in EPZ. In de eerste helft van 2024 zijn de laatste contractuele verplichtingen afgewikkeld en in de algemene vergadering van aandeelhouders van 25 april 2024 is daarna besloten om PBE te liquideren. Voor de gemeente Hellendoorn was de opbrengst van de liquidatie van PBE € 221,95.
- **CSV Amsterdam B.V. (CSV):** CSV komt ook voort uit de verkoop van Essent aan RWE. De laatste zaak die liep voor CSV was een gerechtelijke procedure over een naheffingsaanslag voor afvalstoffenbelasting van de Belastingdienst met een waarde van ongeveer € 8,4 miljoen. CSV heeft deze rechtszaak gewonnen. Het plan is om CSV in de komende algemene vergadering van aandeelhouders van 17 april 2025 op te heffen.
- De **Stichting Noest:** heeft zich ook in 2024 actief ingezet voor personen die zijn aangewezen op beschut werk. Naast de reguliere opdrachten voor diverse lokale bedrijven heeft een pilotproject plaatsgevonden met een lokaal garagebedrijf voor het schoonmaken en onderhouden van auto's. Verder zijn in 2024 ook extra werkzaamheden voor de gemeente Hellendoorn verricht. Ten eerste het schoonmaken, schuren en opnieuw schilderen van de grenspalen van de gemeente, met het opschrift 'Gemeente Hellendoorn'. En ten tweede met het helpen bij het demonteren en verplaatsen van diverse bureaus in het gemeentehuis, in verband met de nieuwe inrichting van de ambtelijke werkruimten. Beide opdrachten hebben deelnemers gelegenheid gegeven om buiten de muren van Noest te werken.
- **Stichting Rekenkamer West Twente:** in de raad van 9 juli 2024 is besloten om de samenwerking met de Rekenkamer met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024 als beëindigd te beschouwen. Door invoering van de 'Wet versterking decentrale rekenkamers' is de rekenkamerfunctie uit de Gemeentewet geschrapt. Intergemeentelijke samenwerking op gebied van de rekenkamer is alleen nog mogelijk in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Daarom moest de huidige samenwerking via een samenwerkingsoverkomst en een stichting worden beëindigd.
- In de raad van 24 september 2024 is vervolgens besloten om een 'Rekenkamer Hellendoorn' in te stellen. Ook is ingestemd met de uitkomsten van de Europese aanbesteding Rekenkamerdiensten om hiervoor met BMC Advies BV een overeenkomst aan te gaan.
- Onder aanvoering van de **Twenteboard** is de Kansagenda verder vormgegeven. Hiervoor wordt input geleverd via het Bestuurlijk Overleg Stedelijk Samenwerkingsverband Twente. (BOSS Twente).

Financiële gegevens verbonden partijen

bedragen x € 1.000

Verbonden partijen	Gemeentelijke bijdrage 2024	Eigen vermogen 1-1-2024	Eigen vermogen 31-12-2024	Vreemd vermogen 1-1-2024	Vreemd vermogen 31-12-2024	Resultaat 2024
Gemeenschappelijke regelingen						
Veiligheidsregio Twente	2.595	2.504	3.389	72.141	77.867	2.763
SamenTwente	2.190	4.105	5.119	21.448	21.811	1.398
Stadsbank Oost-Nederland	232	1.370	2.236	11.396	9.983	657
Omgevingsdienst Twente	990	2.036	3.070	4.576	4.622	1.893
Recreatieschap Twente	223	797	1.566	4.073	4.569	152
Euregio	10	2.577	2.577	29.943	39.553	- 37
Totaal gemeenschappelijke regelingen	6.240	13.389	17.957	143.577	158.405	6.826
Deelnemingen						
N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten	nvt	4.721.000	4.777.000	110.819.000	123.164.000	294.000
Twence Holding B.V.	nvt	169.261	166.200	162.475	174.746	14.413
Enexis Holding N.V.	nvt	5.320.000	5.538.000	5.140.000	5.949.000	254.000
Wadinko N.V. ¹⁾	nvt	82.569	82.924	8.542	8.721	1.855
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ²⁾	nvt	-	-	-	-	-
CSV Amsterdam B.V. ³⁾	nvt	84	8.580	64	7	8.096
Totaal privaatrechtelijke rechtspersonen	-	10.292.914	10.572.704	116.130.081	129.296.474	572.364
Totaal verbonden partijen	6.240	10.306.303	10.590.661	116.273.658	129.454.879	579.190

¹⁾ Er is nog geen informatie over EV, VV en resultaat jaarrekening 2024 beschikbaar, de stand uit de jaarrekening 2023 is opgenomen.

²⁾ Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. is in 2024 opgeheven.

³⁾ CSV Amsterdam B.V. wordt in 2025 opgeheven.

Deelnemingen	Belang	Aantal aandelen	Aanschaf- waarde (per aandeel)	Balans- waarde
Vennootschappen				
Wadinko N.V.	2,72%	65	€ 100	€ 6.500
Twence Holding B.V.	5,51%	46.795	€ 0	€ 0
N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten	0,04%	24.180	€ 2,50	€ 60.450
Enexis Holding N.V.	0,01%	21.310	€ 0,62	€ 13.212
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	-	-	-	-
CSV Amsterdam B.V.	0,02%	32.331	-	€ 4
Totaal				€ 80.166

De intrinsieke waarde van de effecten wordt geschat op zo'n € 14,3 miljoen.

Paragraaf 7

Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid van onze gemeente is erop gericht om andere beleidsvelden te ondersteunen. De uitvoering van het grondbeleid leidt tot de grondexploitatie van industrieterreinen en woonwijken en de hiermee gemoeide aankoop en verkoop van gronden. Ook aan- en verkopen van grond die betrekking hebben op overige beleidsterreinen, zoals de aanleg en reconstructie van wegen, behoren tot het grondbeleid.

In 2024 waren de verkoopopbrengsten uit grondzaken lager dan in eerdere jaren, omdat er minder verkopen uit grondexploitaties waren: al langer lopende grondexploitaties lopen ten einde en bij de nieuwe kunnen de kavels nog niet worden uitgegeven. Wel waren er diverse verkopen van losse kavels en snippergroen.

In februari 2019 is de nota Grondbeleid 2018 vastgesteld door u. In deze nota is als hoofdlijn bepaald dat de gemeente het in 2014 vastgestelde faciliterende grondbeleid voortzet. Door de veranderende markt en de grote vraag naar woningen wordt door gemeente nu actief gekeken naar potentiële locaties/gebieden voor woningbouw en bedrijfsvestiging. Dit betekent dat, daar waar de markt het niet oppakt, de gemeente actief grondbeleid voert en gronden aankoopt. Dit gebeurt ook in de kleine kernen of wanneer er specifieke behoefte blijkt waarin de gemeente haar rol kan en moet pakken. We zullen dus actiever participeren en faciliteren. Een nieuw grondbeleid wordt in 2025 vastgesteld.

We streven ernaar om, in samenspraak met onze inwoners en belanghebbenden op basis van de woningbehoefte vanuit de woonvisie, vrijkomende locaties te ontwikkelen (zoals schoollocaties). Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van door de gemeente uit te geven particuliere kavels.

De lopende gemeentelijke exploitaties lichten we hieronder toe en we besteden aandacht aan andere aspecten van het grondbeleid.

Algemene tendensen en gemeentelijke grondontwikkelingen

Woningbouw

Landelijk is er een grote vraag naar woningen. De afgelopen jaren is een verandering in de markt te zien door de snel stijgende bouwkosten, de stijgende hypotheekrente en de stijgende woningprijzen. Uit onderzoek blijkt dat er een tekort is voor alle doelgroepen, vooral voor starters en senioren. De vraag naar nieuwe woonconcepten en betaalbare woningen blijft urgent. De gemeente speelt hierop in door samen met initiatiefnemers en inwoners de mogelijkheden daarvoor te onderzoeken. Hierbij wordt rekening gehouden met de woningbehoefte en de demografische ontwikkelingen, zoals beschreven in de gemeentelijke woonvisie.

De woningbouw in plan Hellendoorn Noord fase 1b is voorspoedig verlopen. Het woonrijp-maken zal uitgevoerd worden zodra alle woningen gebouwd zijn, dit is in 2025. In 2024 zijn ook de laatste kavels definitief verkocht.

Vestigen voorkeursrecht woningbouw

We willen 1.000 woningen bouwen voor 2033. Om dit te realiseren is meer grond nodig voor woningbouw. Daarom is er in 2024 door het college een voorkeursrecht gevestigd op een gebied in Nijverdal-Zuid. U bent hiermee akkoord gegaan. De mogelijkheden voor woningbouw op deze locatie wordt het komende jaar verder onderzocht, waaruit naar verwachting ook een grondexploitatie zal volgen.

Bedrijventerreinen

Op 't Lochter III zijn alle kavels verkocht. Dit betekent dat er gezocht wordt naar een nieuwe geschikte locatie voor bedrijfskavels.

Vestigen voorkeursrecht bedrijventerreinen

Uit onderzoek van de provincie Overijssel en onze gemeente blijkt dat er een grote behoefte is aan extra ruimte voor bedrijven. Daarom is er in 2024 een voorkeursrecht gevestigd op gronden 'Lochter IV te Nijverdal' en op gronden in Hellendoorn-Noord. De mogelijkheden voor een (kleinschalig) bedrijventerrein op genoemde locaties wordt het komende jaar verder onderzocht, waaruit naar verwachting ook een grondexploitatie zal volgen.

Gemeentelijke grondaankopen

In 2024 zijn gronden aangekocht in Haarle t.b.v. de woningbouwexploitatie plan de Grave.

Gemeentelijke verkopen

In 2024 zijn opnieuw diverse stroken snippergroen verkocht voor € 51.500,--.

Enexis is bezig met het verzwaren van de elektriciteitscapaciteit in onze gemeente. Hiervoor moeten o.a. nieuwe/extra elektriciteits- of gasstations worden gebouwd, waarvoor grotere kavels nodig zijn. Verspreid over de gemeente worden daarvoor diverse stukken grond aan hen verkocht.

In onderstaande tabel vindt u een totaalbeeld van de geleverde gronden en vastgoed.

		bedragen x € 1.000
Overzicht verkopen vastgoed		Bruto verkoopopbrengst (excl. btw)
		2024
Diverse percelen en panden		
Kleinere percelen < € 20.000		5
Verkoop percelen aan Enexis		90
Subtotaal diverse percelen en panden		95
Verkoop snippergroen		
Verkoopwaarde		52
Subtotaal snippergroen		52
Grondexploitatie		
Haarle bedrijventerrein		vertrouwelijk
Daarle West		vertrouwelijk
Hellendoorn Noord fase 1	8 kavels	930
subtotaal grondexploitatie incl. vertrouwelijk		1.205
Totaal		1.352

Grondexploitaties van derden

De gemeente speelt ook een rol bij grondexploitaties van derden. Dit doet zich vooral voor als de gemeente een (wijziging van) een bestemmingsplan heeft vastgesteld en in verband daarmee een zogenaamde anterieure overeenkomst met de exploitant afsluit. Dit is een overeenkomst tussen de gemeente en een particuliere ontwikkelaar over grondexploitatie, gesloten ter ondersteuning van een aangewezen planologische maatregel en gericht op kostenverhaal door de gemeente.

Voortgang gemeentelijke complexen

Bedrijventerrein Haarle (Bloeme-Weide)

Voor de kavels op het bedrijventerrein in Haarle is interesse. Van de 4 kavels die begin 2024 nog in ons bezit waren, is 1 kavel verkocht in 2024 (nog niet geleverd) en de in 2023 verkochte kavel is in 2024 geleverd. Voor de 2 resterende kavels zijn wij in gesprek met geïnteresseerden. Op dit bedrijventerrein is de combinatie van wonen en werken mogelijk. Het bestemmingsplan is meegenomen in het veegplan 2023, dat eind 2024 onherroepelijk is vastgesteld. De kavels kunnen nu definitief afgenomen worden en ook kan na een omgevingsvergunning gestart worden met de bouw.

Hellendoorn Noord

Alle kavels in Hellendoorn Noord 1b zijn definitief verkocht en geleverd in 2024. In 2025 zal het plangebied woonrijp gemaakt worden.

Daarle West

Ook in Darle West zijn in 2024 de laatste kavels geleverd. Na de bouw wordt het gebied bouwrijp gemaakt.

De Grave, woningbouw Haarle

Voor Haarle is een woningbouwplan voor 61 kavels ontwikkeld, genaamd “De Grave Haarle”. Voor dit plan zijn in 2023 het bestemmingsplan, de grondexploitatie en het exploitatieplan vastgesteld. Tegen het bestemmingsplan liep een beroeps-procedure bij de Raad van State, deze is eind 2024 ingetrokken. De kavels zijn in oktober 2024 in optie gegeven middels een loting. Het plangebied is naar verwachting bouwrijp in juli 2025, daarna kunnen de kavels definitief verkocht worden en kan gestart worden met de bouw van de woningen. Zodra alle woningen gebouwd zijn zal het gebied pas woonrijp gemaakt worden.

Locatie Leerlooierstraat voormalige Blenkeschool

In 2023 is de locatie van de voormalige Blenkeschool verkocht aan Reggewoon voor de realisatie van sociale woningbouw. In 2024 is gestart met de bouw van de woningen. Dit plangebied zal in 2025 woonrijp gemaakt worden.

Koninginnestraat (voormalige locatie HOI)

De voormalige school aan de Koninginnestraat 20 was niet geschikt voor renovatie. Daarom is de gebruiker – Hoi Media – verhuisd naar een plek in de bibliotheek aan de Willem Alexanderstraat. Hiermee staat sinds begin 2024 het pand leeg.

Eind 2024 is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld, waardoor het budget aanwezig is om het pand te slopen en in samenwerking met de buurt de mogelijkheden van deze locatie te bekijken. Eind 2023 is de ontheffing Wet natuurbescherming (soorten bescherming vleermuizen en gierzwaluwen) al ontvangen. De sloop van de bebouwing kan daarmee in 2025 plaatsvinden.

Om enerzijds aan de woningbehoefte tegemoet te komen en anderzijds de kosten terug te verdienen, wordt ingestoken op woningbouw op deze locatie. De geluidszone rond het buurthuis geeft de mogelijkheid voor meervoudig ruimtegebruik.

Naast de aanleg van parkeerplaatsen en het opvangen en infiltreren van regenwater geeft deze ruimte de mogelijkheid voor een groen en flexibel gebruik voor spelen en ontmoeten. Met participatie worden de burens (buurt en het buurthuis) hierbij betrokken.

Rijssensestraat/Koeveenweg

In 2023 is de woning aan de Rijssensestraat 222 en het naastgelegen weiland gekocht om er woningbouw op mogelijk te maken. Er zijn bijeenkomsten met de buurt georganiseerd, waarmee de input is opgehaald voor het eerste schetsontwerp. Begin 2025 is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Met het voorbereidingskrediet kunnen de benodigde onderzoeken worden uitgevoerd voor het wijzigingen van het omgevingsplan en voor de technische uitwerking van het plan. Een onderzoek naar flora en fauna heeft uitgewezen dat er een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig is. Hiervoor wordt een activiteitenplan gemaakt. Het participatietraject wordt verbreed naar alle geïnteresseerden. Zodra er duidelijkheid is over de ruimtelijke procedure, wordt de haalbaarheid van het plan ingeschat en de grondexploitatiebegroting gedeeld.

Willem de Clercqstraat 7

Op de locatie Willem de Clercqstraat 7 zijn momenteel alle leerlingen van Reggesteyn Nijverdal gehuisvest. Op het moment dat de bouw van de school aan de Noetselerbergweg klaar is – verwacht in de zomer van 2025 – zal de school verhuizen naar het nieuwe onderkomen. Daarna zal deze locatie gebruikt worden voor de tijdelijke huisvesting van de leerlingen van de Marijkeschool als er ook voor hen een nieuwe school wordt gebouwd.

De locatie is zeer geschikt om als woningbouwlocatie te worden ontwikkeld en er zijn meerdere doelgroepen die graag op deze locatie willen wonen. Omdat er diverse onderzoeken gedaan moeten worden, vergunningen moeten worden verleend, de omgevingsvergunning moet worden aangepast en er een exploitatieplan ontwikkeld moet worden, wordt ook hier een doorlooptijd van enkele jaren verwacht. Beide trajecten – de tijdelijke huisvesting van de Marijkeschool en de herontwikkeling tot woningbouwlocatie – kunnen (grotendeels) synchroon lopen.

Overige gemeentelijke grondzaken en vastgoed

Planschade

We hebben geen planschadeclaims ontvangen in 2024.

Snippergroen

We hebben veel gronden in eigendom, zoals wegen, bermen, pleinen en openbaar groen. In een aantal gevallen betreft het stroken grond waar de gemeente geen bijzondere bedoeling (meer) mee heeft. Al geruime tijd bieden we aanwonenden de mogelijkheid om dergelijke stukjes grond te kopen.

Een aantal jaren geleden is de actie snippergroen gestart. Primair is de actie bedoeld om het gemeentelijk vastgoed beter in beeld te krijgen en te voorkomen dat door verjaring gronden automatisch overgaan in particuliere handen. Er is voor een bedrag van € 52.000,- aan groenstroken verkocht (na aftrek van kosten bleef hier € 48.000,- boekwinst over). Ook in 2025 wordt de actie snippergroen voortgezet.

Ontwikkelingen grondexploitaties

Het jaar 2024 begon met 7 lopende grondexploitaties. De verwachte (voor 5 grexen) en gerealiseerde (2 grexen) eindresultaten € 7.000,- nadelig. In diverse exploitaties daalden de kosten voor woonrijp maken, terwijl vertraging in uitgifte en hogere verwerkingskosten leiden tot nadelen. In 2024 zijn geen nieuwe locaties in exploitatie genomen.

Voortgang verkopen boekjaar 2024

In 2024 is er ruim 0,5 hectare bouwgrond verkocht voor 10 woningen en een bedrijf waarbij we ruim € 1,2 miljoen aan inkomsten hebben ontvangen. Ook hebben we een exploitatiebijdrage ontvangen van € 93.000,-.

bedragen x € 1.000			
Verkoopresultaten 2024	aantal woningen	m2	Bedrag
Woningbouw	10	3.662	1.050
Bedrijventerreinen		1.808	154
Overige opbrengsten			93
Totaal	10	5.470	1.297

Geïnvesteed vermogen

Per 1 januari 2024 waren er 7 lopende grondexploitaties, met een geïnvesteed vermogen van € 639.000,- negatief. Dit betekent dat de al ontvangen opbrengsten hoger zijn dan de reeds gemaakte kosten.

Door de diverse grondaankopen voor De Grave was er een negatieve kasstroom + rente op het totaal van de 7 grondexploitaties. Hierdoor bedraagt het geïnvesteed vermogen per 31 december € 167.000,-.

bedragen x € 1.000				
Boekwaarde grondexploitaties	Saldo	Kasstroom + rente 2024		Saldo
	1-1-2024	rente	lasten	31-12-2024
Kosten	13.933	- 10	2.115	16.039
Opbrengsten	14.572			15.871
Boekwaarde	- 639	807		167

Actuele stand van zaken lopende grondexploitaties

In onderstaande tabel staat de stand van zaken per 31-12-2024 voor de gemeentelijke grondexploitaties. Hierin geven we aan wat we nog verwachten uit te geven. En welke winsten en verliezen we verwachten over de volledige looptijd op de betreffende grondexploitatie. De te verwachten verliezen zijn volledig afgedekt door een voorziening. De twee exploitaties Schoolstraat/Salomonsonstraat en Brandweerkazerne zijn in 2024 afgesloten en komen in 2025 niet terug in de overzichten. De nog te realiseren grondopbrengsten hebben betrekking op de verkoop van 1,6 hectare bouwrijpe grond t.b.v. 60 woningen en 0,55 hectare bedrijventerrein.

bedragen x € 1.000

Greken jaarrekening 2024	Geïnve- steerd vermogen per 31-12- 2024	Nog te maken kosten op EW	Nog te realiseren opbr. op EW	eindjaar	Geraamd eindresultaat op EW (eind- waarde)	op CW verlies- latend	op CW winst- gevend
Bedrijventerreinen							
Haarle	329	146	666	2027	191	-	180
Brandweerkazerne	- 39	-	-	2024	39	-	39
Subtotaal bedrijventerreinen	291	146	666		229	-	218
Woningbouwgebieden							
Daarle West	- 892	189	-	2025	704		690
Hellendoorn Noord fase 1	- 728	1.226	-	2025	- 498	- 489	
Schoolstraat/Salomonsonstraat	- 508	-	-	2024	508		508
Leerlooierstraat (de Blenke)	- 220	211	-	2025	9		9
De Grave Haarle	2.225	2.737	4.599	2031	- 362	- 315	
Subtotaal woningbouw	- 123	4.363	4.599		360	- 804	1.206
Totaal	167	4.509	5.265		589	- 804	1.424
		756				620	
Op contante waarde	96	4.229	4.945				
		717				620	

Toelichting op bovenstaande tabel:

- Geïnvesteerd vermogen per 31-12-2024: € 0,167miljoen
- Saldo nog te realiseren kosten minus opbrengsten € 0,756 miljoen (€ 4,51 mln. kosten en € 5,27 mln. opbrengsten)
- Per saldo leveren de grondexploitaties een winst op € 0,62 miljoen
 - 2 verlieslatende grondexploitaties: € 0,804 miljoen verlies ¹
 - 5 winstgevende grondexploitaties: € 1,424 miljoen winst

Daarnaast (zie onderstaande tabel):

- Is van die begrote winst is al genomen: € 1,23 miljoen
- De nog te realiseren winst is: € 0,20 miljoen

bedragen x € 1.000

Resultaatontwikkeling op contante waarde 31-12-2024	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2024	verschil
Verlieslatende grondexploitaties			
reeds lopende grondexploitaties	- 710	- 804	- 94 N
nieuwe grondexploitatie (2024)			-
Totaal verlieslatende grondexploitaties	- 710	- 804	- 94 N
Winstgevende grondexploitaties			
genomen winst	858	1.225	367 V
nog te nemen winst	475	199	- 276 N
Totale winst	1.333	1.424	91 V
Jaarresultaat 2024			273 V

¹ Na aanwending van een deel van de voorziening ter dekking van het verlies van De Branderij (€ 24.000,-) resteert ultimo 2023 een voorziening toekomstige verliezen grondbedrijf van € 697.000,-

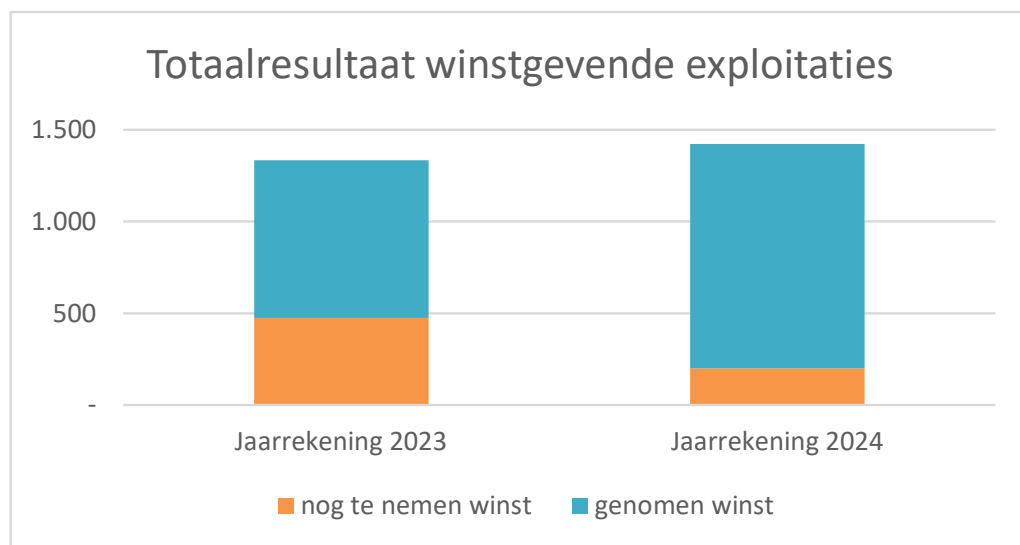
De nog te realiseren winst staat als stille reserve op de balans.

De begrote tekorten op de **nog niet afgesloten** verlieslatende grondexploitaties zijn geheel afgedekt d.m.v. het treffen van een verliesvoorziening ter grootte van € 0,804 miljoen.

Bij winstgevende grondexploitaties wordt het jaarresultaat (€ 367.000,--) grotendeels bepaald door de voortgang en veel minder door de resultaatwijzigingen (€ 91.000,-- positief.)

De totale winstverwachting is afgelopen jaar verbeterd. Hieronder wordt dit grafisch weergegeven.

Winstneming	bedragen x € 1.000		
	Jaarrek 2023	Jaarrek 2024	Bedrag
Genomen winst	858	1.225	367
Nog te nemen winst	475	199	- 276
Totale winst	1.333	1.424	91

Jaarresultaat boekjaar 2024

De begrote **eind**resultaten van de lopende grondexploitaties zijn niet zo sterk gewijzigd: een negatieve bijstelling van € 7.000,-- Door met name de eindafsluiting van 2 grondexploitaties met winst kan dit boekjaar ruim € 367.000,-- winst worden genomen. Doordat de begrote eindresultaten met € 7.000,-- zijn verslechterd, daalt de nog te realiseren winst met fors met € 281.000,-- tot een bedrag van circa € 199.000,-- .

De realisatie van 2 lopende grondexploitaties is ultimo 2024 ver genoeg gevorderd om ze te kunnen afsluiten. Dit betreffen de grexen Schoolstraat/Salomonsonstraat en Brandweerkazerne Kasteelstraat.

Voor de Schoolstraat/Salomonsonstraat kon een finale winst genomen worden van € 269.000,--. De Brandweerkazerne kon met een winst van € 38.500,-- worden afgesloten, waarbij vorig jaar zelfs met een verlies van € 37.500,-- rekening werd gehouden.

bedragen x € 1.000

Resultaatontwikkeling grondexploitatie / Verschillenanalyse	Totaalresultaat CW		Resultaat verschil		Jaarresultaat 2024		Toekomstige winsten 2024 versus 2023
	2023	2024	verlies grex	winst grex	verlies-neming	winst-neming	
Bedrijventerreinen							
Haarle	227	180		- 47		-7	- 40
Brandweerkazerne	- 38	39	76		38	39	
Subtotaal bedrijventerreinen	189	218	29		38	31	- 40
Woningbouwgebieden							
Daarle West	704	690		- 14		67	- 81
Hellendoorn Noord fase 1	- 532	-489	43		43		
Schoolstraat/Salomonsonstraat	407	508		101		269	- 168
Leerlooierstraat (de Blenke)	-	9		9		0	9
De Grave Haarle	- 141	-315	- 174		-174		
Subtotaal woningbouw	438	402	- 36		- 131	336	- 241
Totaal	627	620	- 7		- 93	367	- 281
Totaal jaarresultaat 2024			- 7		274		
Totaal jaarres. 2024 incl. toek. winsten						- 7	

Nog te maken kosten en opbrengsten

Uit de onderstaande tabel blijkt dat in de grondexploitatie Hellendoorn Noord fase 1 en De Grave de meeste nog te maken kosten en opbrengsten zitten. De kosten van De Grave zijn hoger dan bij de vaststelling van de grondexploitatie was voorzien. Met name de kosten van grondverwerving en te verkopen liggen hoger dan vorig jaar verwacht werd en de verwachte verkoopopbrengst ligt lager. Daarentegen komen de kosten bouw- en woonrijp maken van Hellendoorn Noord fase 1 lager uit dan in de vorige jaarrekening verwacht werd.

bedragen x € 1.000

Verwachte resultaten na (vervroegde) winstneming	Boek- waarde	Looptijd t/m	Gereali- seerde uitgifte	Nog te realiseren opbrengst	Nog uit te geven eenheden	Verwacht (restant) resultaat	Verwacht (restant) resultaat	Voorzi- ening
	31-12-2024		31-12-2024			(EW)*	(CW)**	#####
In exploitatie genomen gronden (IEGG)								
Bedrijventerreinen								
Haarle	399	2027	69%	843	0,55 ha.	121	110	-
Brandweerkazerne locatie Hellendoorn	-	2024	100%	-	-	-	-	-
Totaal bedrijventerreinen	399			843		121	110	-
Woningbouwgebieden								
Daarle West	- 283	2025	80%	118	-	95	81	-
Hellendoorn Noord fase 1	- 728	2025	91%	908	-	- 498	- 489	489
Schoolstraat/Salomonsonstraat	-	2024	100%	-	-	-	-	-
Leerlooierstraat (de Blenke)	- 220	2025	100%	-	-	9	9	-
De Grave Haarle	2.225	2031	0%	4.791	60 won.	- 362	- 315	315
Totaal woningbouwgebieden	993			5.817		- 757	- 714	804
Totaal	1.393			6.660		- 636	- 604	804
Nog te nemen winsten						224	200	

*) EW staat voor eindwaarde: het resterende resultaat uitgedrukt in euro's tot het eind van de looptijd van de betreffende grex

**) CW staat voor contante waarde: het resterende resultaat uitgedrukt in euro's waarde 31-12-2023

Net als in bovenstaande tabel wordt in onderstaande tabel wordt de resultaatontwikkeling op Eindwaarde gepresenteerd, waarbij tevens is aangegeven welke (tussentijdse) winsten al genomen zijn. Let wel: doordat hier de cijfers op eindwaarde gepresenteerd worden, wijken deze af van eerder gepresenteerde tabellen, die veelal de situatie op contante waarde toont.

bedragen x € 1.000

Analyse van de totale verwachte winsten en verliezen per grondexploitatie	Resultaat op eindwaarde jaarrek 2023	Genomen winsten t/m 2023	Nieuw totaal- resultaat op eindwaarde	Winstneming dit jaar 2024	Nog te nemen winst & verlies op EW
	2023			2024	
In exploitatie genomen gronden (IEGG)					
Bedrijventerreinen					
Haarle	236	76	191	- 7	121
Brandweerkazerne locatie Hellendoorn	- 38	-	39	39	-
Woningbouwgebieden					
Daarle West	704	534	704	67	95
Hellendoorn Noord fase 1	- 542	-	-498	-	- 498
Schoolstraat /Salomonsonstraat	407	32	508	269	-
Leerlooierstraat (de Blenke)	0	-	9	-	9
De Grave Haarle	- 162	-	-362	-	- 362
Totaal verwacht resultaat	604	642	589	367	- 636
Waarvan winstgevende exploitaties	1.347	642	1.449	367	224
Waarvan verliesgevende exploitaties	- 580	-	-861	-	- 861
Verwacht resultaat gemeentelijk aandeel	766	642	942	367	- 283

Winsten, verliezen en risico's

Aan het voeren van grondexploitaties zijn financiële risico's verbonden. Er kunnen winsten gemaakt worden, maar ook verliezen geleden.

De financiële risico's zitten meestal in de nog te realiseren kosten en opbrengsten. Deze zijn reëel begroot, maar inherent aan reëel begroten is dat de werkelijke kosten en opbrengsten daardoor mee maar ook tegen kunnen vallen.

De nog te maken kosten en opbrengsten zijn respectievelijk begroot op € 4,5 en € 5,3 miljoen.

Indien de werkelijke kosten en opbrengsten bijvoorbeeld 10% tegenvallen (t.o.v. de begroting), dan heeft dat een negatief effect op de begrote eindresultaten van bijna € 1,0 miljoen.

Aangezien de nog te realiseren winst binnen de lopende grondexploitatie ook nog bijna € 0,2 miljoen bedraagt en als 'stille reserve' op de balans staat, zal een worst case scenario de gemeentelijke vermogenspositie slechts beperkt aantasten, omdat de resultaatverslechtingen al deels ten koste gaan van de stille reserve in de vorm van de nog te realiseren winst.

Daarnaast is voor het opvangen van de risico's een bufferreserve in het leven geroepen. Om te voorkomen dat de winsten en verliezen van grexten een te grote impact hebben op de andere gemeentelijke beleidsterreinen, hebben we ervoor gekozen om de winsten en verliezen te egaliseren via de bufferreserve.

Voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties

Voor de tekorten die worden verwacht op een aantal van onze lopende grondexploitaties is een bedrag opgenomen in de 'voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties' ter hoogte van het te verwachten verlies. Dit bedrag wordt bepaald aan de hand van de verwachte contante waarde van het complex aan het begin (begroting) of eind (jaarrekening) van het jaar. Aan de voorziening wordt een indexatie toegevoegd ter hoogte van de disconteringsvoet (door BBV-regels bepaald op maximaal 2%) zodat de voorziening meegroeit met het verwachte tekort.

Per 1-1-2024 bedroeg de voorziening € 697.000,--. In 2024 moesten deze voorzieningen geïndexeerd worden met 2% en zijn ze bijgesteld voor de nieuwste inzichten (zie resultaatontwikkeling). Voor de in 2023 in ontwikkeling genomen woningbouwlocatie De Grave in Haarle was eind 2023 een verlies voorzien van € 138.000,--, maar door stagnatie in de uitvoering (bezwaar) en hogere verwervingskosten van gronden en een verwachte lagere opbrengst wordt nu een verlies voorzien van € 315.000,--.

De verwachting was dat de locatie Brandweerkazerne Kasteelstraat verliesgevend zou zijn, maar de grondexploitatie kon worden afgesloten met een winst van € 38.500,--. Het volledige hiervoor gereserveerde bedrag in de voorziening (€ 37.500,--) kan hierdoor vrijvallen.

Het verlies op Hellendoorn Noord wordt lager ingeschat: er kan € 43.000,-- van de verliesvoorziening voor deze grex vrijvallen. Hiermee komt de voorziening voor de lopende grondexploitaties op € 804.000,--.

Bufferreserve

Eén van de belangrijkste instrumenten om de financiële risico's binnen de grondexploitatie te beperken, is het op niveau houden van de bufferreserve. Met de bufferreserve kunnen we tegenvallers opvangen die het gevolg zijn van kostprijsstijging, afzetvertraging, verlaging van verkoopprijzen en rentestijging. Voor de oudere grondexploitaties die momenteel lopen, zijn niet de risico's niet omvangrijk meer. Van de nieuwere is alleen De Grave risicovol. Zoals eerder beschreven is voor het opvangen van extra kostprijsstijgingen en opbrengstdalingen met zo'n 10% een bedrag van circa € 0,8 miljoen nodig. Er zijn in 2024 diverse voorkeursrechten (Wvg's) gevestigd op potentiële ontwikkellocaties. Hiervoor moeten veel werkzaamheden en onderzoeken gedaan worden. Daarvoor worden voorbereidingskredieten beschikbaar gesteld die – indien de exploitatie doorgaat – terugverdiend moeten worden door de verkoop van kavels. Indien een potentiële grondexploitatie niet doorgaat, worden de gemaakte kosten afgedekt door de bufferreserve. Gezien het aantal lopende voorbereidingen, nemen we voor dit onderdeel een bedrag op van € 0,8 miljoen in de bufferreserve.

Voor mogelijke risico's op toekomstige grexten reserveren we een bedrag op van € 1,5 miljoen. We hebben immers een flinke uitdaging om aan de woningbehoefte binnen onze gemeente te voldoen. Dit kan niet altijd winstgevend. Daarom is het handig hiervoor een algemene buffer op te nemen. De gewenste omvang van de bufferreserve voor de grondexploitaties wordt hiermee in totaal berekend op € 3,1 miljoen.

Daarnaast bevat de bufferreserve een egalisatiedeel waarin mee- en tegenvallers uit boekwinsten/verliezen en hertaxaties van vastgoed worden opgevangen. De minimale omvang hiervan is vastgelegd op € 0,25 miljoen, de maximale omvang op

€ 1,0 miljoen. In het verleden is vaak ingezet op de maximale omvang (€ 1 miljoen). Doordat de afgelopen jaren veel vastgoed is verkocht, is het risico hierop minder geworden. Een benodigde omvang van € 0,5 miljoen lijkt hiermee voldoende voor het opvangen van nog resterende risico's.

De totale benodigde omvang van de bufferreserve zou per 31 december 2023 rond de € 3,6 miljoen moeten bedragen.

Op 1 januari 2024 bedroeg de omvang van de reserve ruim € 3,9 miljoen en ontwikkelde zich in 2024 als volgt:

bedragen x € 1.000	
Bufferreserve grondexploitatie	Rekening 2024
Stand per 1-1-2024	3.868
Stortingen	
Boekwinsten verkopen vastgoed	-
Eindresultaat afgesloten grexen	345
Tussentijdse winstnemingen grondexploitaties	67
Vrijval deel voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties, ivm verbeterde verwachtingen	43
Totaal stortingen	455
Onttrekkingen	
Tbv verliesvoorziening De Grave	- 174
Terugdraaien in eerdere jaren genomen tussentijdse winsten	- 7
Totaal onttrekkingen	- 181
Stand per 31-12-2024	4.142

In 2024 zijn door het afronden van twee grondexploitaties finale winstnemingen gedaan en niet benodigde voorzieningen toegevoegd. Ook de reguliere tussentijdse winstneming zijn gedaan, die in één geval juist uit het terugdraaien van eerder genomen winsten bestond.

Ultimo 2024 heeft de reserve een omvang van ruim € 4,1 miljoen en heeft daarmee voldoende omvang om risico's vanuit grondexploitaties en vastgoed in de komende jaren op te vangen.

Winstnemingen

Vanaf 2017 hanteert de BBV voorschriften over hoe er winst moet worden genomen. Dit moet volgens de POC-methode die voor alle gemeenten geldt. Bij een reële winstinschatting moet een winst worden genomen die het resultaat is van het percentage gerealiseerde kosten x het percentage gerealiseerde opbrengsten x de winstverwachting.

De ervaringen uit het recente verleden leren ons dat er niet te vroeg winst genomen moet worden: als er zich opnieuw onverwachte situaties voordoen zoals een economische crisis, leidt dit onherroepelijk tot verliezen. We zijn echter gehouden aan deze werkwijze. Bij het nemen van winsten wordt de nodige behoedzaamheid ingebouwd door rekening te houden met de risico's die nog gelopen worden. Daarnaast storten we alle winsten in de bufferreserve om mogelijke verliezen in de toekomst op te kunnen vangen. Dit sluit aan bij ons bestaande beleid hierin.

bedragen x € 1.000

Winstnemingen bouwgronden in exploitatie	Totale winst op eindwaarde 31-12-2024 A	Af: risico's B	Winst op eindwaarde 31-12-2024 C=A-B	Mate van voltooiing POC % D	Eerder genomen winsten 1) E	Winst-neming 2023 F= (CxD)-E	Resterend resultaat op EW G
Bedrijventerrein Haarle (Bloemeweide)	191	- 81	110	63,7%	77	-7	121
Brandweerkazerne locatie Hellendoorn	39	-	39	100,0%	-	39	-
Daarle West	704	- 19	685	88,9%	534	67	95
Hellendoorn Noord fase 1	n.v.t.						
Schoolstraat/Salomonsonstraat	508	-	508	100,0%	235	269	-
Leerlooierstraat (de Blenke)	9	- 9	- 0	54,0%	-	0	9
De Grave Haarle	n.v.t.						
Totaal op eindwaarde	1.449	- 109	1.340		846	367	224
Winstgevende exploitaties op contante waarde	1.424					1.214	200

1) De eerder genomen winsten worden verhoogd met de rente vanaf winstneming. Getoonde eerder genomen winsten zijn per waarde 31-12-2023

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) voor ondernemersactiviteiten. De grondexploitaties vormen hiervan het grootste aandeel. Er is jarenlang onzekerheid geweest of we door de fiscus op dit terrein al als ondernemer gezien werden: pas op het moment dat er winsten gemaakt worden, moet er een fiscale openingsbalans komen. In 2021 werd duidelijk dat we voor de jaren 2016 t/m 2021 niet fiscaal winstgevend zijn op dit terrein, gezien de vele verliezen die er op de nog lopende grondexploitaties zijn.

We hadden verwacht dat – na het afronden van de meest verliesgevende exploitaties- we Vpb-plichtig zouden zijn. Daarom is ook in 2022 contact opgenomen met de fiscus: er werd geoordeeld dat er op de lopende grondexploitaties nog te weinig inkomsten zijn en er alleen veel uitgaven gedaan moeten worden. Hiermee heeft zij besloten dat we ook in 2022 niet “door de ondernemerspoort” komen en er geen vennootschapsbelasting moet worden afgedragen. De situatie is vanaf 2023 iets gewijzigd. Voordat er over 2023 en 2024 aangifte gedaan wordt, maken we een QuickScan op basis van de nieuwe inzichten en verwachtingen. Mochten we op enig moment wél deze winstbelasting moeten betalen, dan wordt dit – conform het vastgestelde beleid – gedekt uit de bufferreserve, omdat ook alle winsten ten gunste van deze reserve worden gebracht.

Paragraaf 8

Informatieveiligheid en privacy

Inleiding

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen binnen onze gemeente. Gemeenten zijn namelijk de kern een informatiehuishouding. Ze beheren veel persoons- en privacygevoelige gegevens en moeten hier zorgvuldig en veilig mee omgaan, ook als het gaat om het uitwisselen van gegevens. Inwoners, bedrijven en (keten)partners kunnen ernstige schade ondervinden wanneer er sprake is van het verlies van gegevens, uitval van ICT of het door onbevoegden kennisnemen of manipuleren van informatie. Dit kan leiden tot ernstige gevolgen voor (de continuïteit van) de bedrijfsvoering en tot grote financiële en imagoschade. Gemeenten wapenen zich tegen deze risico's met technische en organisatorische maatregelen.

Juridisch kader

Op het gebied van informatieveiligheid staat de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) centraal. Dat is vanaf 2020 het normenkader op het gebied van informatieveiligheid voor alle overheden. Daarnaast geldt sinds 25 mei 2018 voor privacy-bescherming de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dankzij de AVG is de bescherming van persoonsgegevens in alle landen van de EU op dezelfde manier geregeld. Voor gegevens die worden verwerkt voor de opsporing of vervolging van strafbare feiten geldt niet de AVG, maar de Europese Richtlijn gegevensverwerking opsporing en vervolging. In Nederland is die nader uitgewerkt in de Wet politiegegevens (Wpg). Vanaf 2019 geldt de Wpg ook voor buitengewoon opsporingsambtenaren. Veel verplichtingen zijn vergelijkbaar, maar kennen soms net een iets andere uitwerking.

Verantwoording 2024

In 2024 hebben wij ons informatiebeveiligings- en privacybeleid verder versterkt:

- Nieuwe medewerkers hebben een introductieprogramma doorlopen waarin zij kennis hebben gemaakt met onze regels op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Daarnaast blijven we aandacht geven aan het verhogen van bewustzijn en de kennis van onze medewerkers. Dit onder andere door de inzet van een ethisch hacker, die een viertal informatiesessies heeft verzorgd.
- Om de continu veranderende bedreigingen het hoofd te bieden, is in 2024 een start gemaakt met een risico-analyse aanpak. Dat is een gestructureerde manier om risico's binnen een project, organisatie of beleid in kaart te brengen en te beheersen. Hiermee kunnen we gericht onze middelen inzetten om de cyberweerbaarheid te verhogen. In 2024 hebben we gecontroleerd of de afspraken en werkwijzen goed werken. Dit gebeurde via standaard onderzoeken, zoals de ENSIA- en Wpg-zelfevaluaties. Daarnaast zijn extra tests gedaan, zoals phishingtests om te kijken of medewerkers verdachte e-mails herkennen en penetratietests waarbij experts proberen in te breken in systemen om zwakke plekken op te sporen. Zo zorgen we ervoor dat gegevens veilig blijven.
- In 2024 begonnen we met het opstellen van een nieuw beleidskader voor informatieveiligheid. Dit beleidskader zorgt ervoor dat onze interne procedures en protocollen continu worden aangepast aan de ontwikkelingen en regelgeving. Denk hierbij aan de NIS2, de Cyberbeveiligingswet, de AVG en Wpg. Waarschijnlijk wordt de nieuwe Cyberbeveiligingswet midden 2025 actief. Wij bereiden ons voor op het invullen van de zorg-, registratie- en meldplicht.
- Vanaf 2024 werken we op het gebied van privacy met een duidelijke functiescheiding tussen beleidsontwikkeling, advisering en ondersteuning enerzijds en onafhankelijk toezicht op de naleving van wet- en regelgeving anderzijds. Voor het eerste deel van de taken is eind april een nieuwe privacy officer benoemd. De andere taken liggen bij de huidige functionaris gegevensbescherming. Deze functiescheiding is verplicht op basis van de AVG.
- In 2024 begonnen we met het optimaliseren van het Information Security Management Systeem (ISMS). Het ISMS bestaat uit het organisatorische kader om grip te houden op informatiebeveiliging en de ondersteunende Governance, Risk & Compliance (GRC) software. Deze software wordt binnen de hele organisatie gebruikt om proceseigenaren te helpen. Onder het ISMS valt ook het bedrijfscontinuïteitsplan. Het uitvoeren van een bedrijfscontinuïteitsoefening is in 2024 voorbereid en vindt plaats in 2025.
- Een goed georganiseerde informatiebeveiliging en het zorgvuldig omgaan met privacygevoelige informatie is een continu proces. Maar waar mensen werken, worden fouten gemaakt. Wanneer daarbij persoonsgegevens zijn betrokken, spreken we van een datalek. In 2024 hadden we 16 datalekken. Meestal waren dat kleine beveiligingsincidenten, die niet meldingsplichtig zijn bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). In 2024 zijn 4 datalekken bij de AP gemeld.
- Een belangrijk onderdeel van onze verantwoording is het principe van 'accountability'. Via kwartaalrapportages is inzichtelijk gemaakt welke technische en organisatorische maatregelen zijn getroffen, zodat wij kunnen aantonen dat wij voldoen aan de geldende regelgeving op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Verder zijn in 2024 de eerste stappen gezet richting een effectief leveranciersmanagement, een proces dat in 2025 verder wordt uitgebreid.
- In lijn met het gemeentelijke beleid voor informatieveiligheid en privacy is in 2024 het informatiebeveiligingsplan voor

de BRP, reisdocumenten en rijbewijzen vernieuwd. Dit plan is verplicht op basis van de Wet basisregistratie personen, de Paspoortwet en het Reglement Rijbewijzen. Het vormt de basis voor de technische en organisatorische (beveiligings) maatregelen die nodig zijn om deze gegevens goed te beveiligen.

Samenvattend is in 2024 een stevige basis gelegd voor de versterking van ons informatiebeveiligings- en privacybeleid. De behaalde resultaten en initiatieven vormen een solide fundament voor de verdere ontwikkelingen en concrete acties die in 2025 op de agenda staan.

Paragraaf 9

Duurzaamheid

Inleiding

In deze paragraaf laten we zien wat we in 2024 hebben gedaan binnen het programma Duurzaamheid en hoe dit bijdraagt aan onze doelen.

Duurzaamheid gaat over de impact van ons gedrag op de omgeving en de toekomst. In onze gemeente willen we onze verantwoordelijkheid hierin nemen, maar dit kunnen wij niet alleen.

Daarom is duurzaamheid een vast onderdeel van veel gemeentelijke werkzaamheden. Omdat het zoveel impact heeft, meerdere werkvelden beslaat en samenhang nodig is om doelen te realiseren is dit ondergebracht in een apart programma. Dit programma geeft richting aan ons denken en handelen op het gebied van duurzaamheid en is flexibel van opzet. De ontwikkelingen op dit gebied gaan tenslotte razendsnel.

In 2024 is de herijking van het programma gestart. De strategische en operationele doelen zijn geactualiseerd, evenals de inspanningen die nodig zijn om de doelen te bereiken. Deze planning worden vastgelegd in een programmacontract, dat in Q2 2025 wordt vastgelegd.

Transitie naar toekomstbestendige en fossiele energievoorziening

Een belangrijk doel binnen het programma is het verminderen van CO₂-uitstoot met 55% in 2030 (ten opzichte van 1990). Dit realiseren we door:

- Een energiezuinige gebouwde omgeving (woongebieden en bedrijventerreinen)
- Een aardgasvrije warmtevoorziening waarbij zoveel mogelijk lokale duurzame warmtebronnen worden benut
- (grootschalige) opwekking van duurzame energie.

De overige inhoudelijke onderdelen van het programma duurzaamheid, zoals biodiversiteit, klimaatadaptatie en circulariteit, komen terug in de afzonderlijke programma's.

Kaderstellende nota's

- Beleidskader 'Zon & Windenergie' (18INT01944)
- Stappenplan 'RES Hellendoorn' (2019-031985)
- Beleidsnota 'Transitievisie Warmte gemeente Hellendoorn 1.0' (2021-002383)
- Beleidsnota 'RES Twente 1.0' (2021-013698)
- Beleidskader 'Hellendoorns Energiewerkboek & Landschapsrecepten zon op land' (2021-012106)
- Brochure: 'Leidraad grootschalige energieprojecten 2021'
- Beleidsnota 'Samen Leven Met Water 2021 - 2025' (2020-021250)
- Beleidsnota 'Windbeleid Hellendoorn' (2023-023344)

Energie & warmte

We werkten hard aan de opwek van duurzame energie, hierdoor droegen we fors bij aan het CO₂ reductiedoel. Van onze ambitie om 107 GWh op te wekken (met een ondergrens van 71 GWh), is momenteel 25 GWh gerealiseerd. De invulling van de opgave loopt achter op de planning. Het doel is om de vergunningverlening in 2025 af te ronden en de realisatie in 2030. Er zitten diverse projecten in de pijplijn met voldoende potentie om de opgave in te vullen, zoals: zonnepark projecten (solar carports Avonturenpark, zonnepark Haarle) en twee initiatieven voor wind (De Stouwe en Energiepark Daarle). Daarbij de opmerking dat de provincie Overijssel het bevoegd gezag is voor deze windinitiatieven. Er is een projectleider wind aangesteld, die zich in 2024 heeft beziggehouden met:

- Het bewaken van de gemeentelijke belangen, zoals gezondheid en lokaal eigendom, door actief deel te nemen aan het projectteam.
- Het coördineren van communicatie en participatie met inwoners, onder andere door het organiseren van informatieavonden in de omgeving.
- Het maximaliseren van de invloed van de gemeente binnen de kaders van de provinciale plannen.
- Het bevorderen van een goede samenwerking met de provincie en de lokale energiecoöperaties, die een groot deel van de opwekdoelstellingen willen realiseren, zodat de gemeentelijke doelen niet worden genegeerd.
- Het ondersteunen van energiecoöperaties bij het realiseren van lokaal eigendom.

De warmtetransitie levert eveneens een belangrijke bijdrage aan het reduceren van de CO₂-uitstoot. Dit willen we gaan doen

door gebouwen te verduurzamen en af te stappen van aardgas. In 2024 hebben we hiervoor de basis gelegd door de Transitievisie warmte (TVW) op te stellen. Deze visie biedt richtlijnen voor de toekomstige aardgasvrije omgeving, warmtebehoeftevermindering, en omvat de basis voor maatschappelijke gesprekken gericht op de verdere uitwerking van wijkuitvoeringsprogramma's (WUP's). Er is een projectleider warmte aangesteld, die zich bezig heeft gehouden met:

- Het opstellen van een warmteprogramma (dit is de opvolger van de TVW, en valt onder de omgevingswet). Dit programma willen we medio 2025 goedkeuren, waarin onder andere de haalbaarheid van een collectieve warmte oplossing voor de Kruidenwijk in beeld wordt gebracht.

De meest duurzame energie is energie die niet wordt verbruikt. Daarom hebben we ingezet op besparing met:

- Een subsidie voor woningisolatie;
- Een subsidie voor verduurzaming maatschappelijk vastgoed;
- Fix brigade Hellendoorn;
- Energieloket;
- Energiecoaches.

In 2024 is de subsidieregeling voor woningisolatie (verduurzaming) opengesteld, gefinancierd met 'energiearmoede' gelden en de 'NIP' gelden. De subsidieregeling voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed is tevens voorbereid in 2024 en wordt in 2025 vastgesteld. Begin 2024 is de FIXbrigade Hellendoorn gestart, met gemeentelijke ondersteuning vanaf de zomer. Deze brigade hielp huurders en woningeigenaren met een kleine portemonnee met het verlagen van hun energiekosten. Dit werd gedaan door kleine energiebesparende maatregelen zoals tochtstrips, LED lampen en radiatorfolie. In 2024 zijn hiermee meer dan 80 inwoners geholpen. Het energieloket en de energiecoaches zijn doorlopende inspanningen.

Er is gestart met het opstellen van een Soorten Managementplan (SMP). Dit betreft een ecologisch onderzoek voor beschermde diersoorten (bijv. vleermuizen, gierzwaluw of egel) binnen onze kernen. De vaststelling van het SMP heeft de volgende voordelen:

- Geen verplichting voor initiatiefnemers om individueel ecologisch onderzoek uit te voeren
- Gebiedsgerichte bescherming van soorten (inzicht in verspreiding en maatregelen ter bescherming)
- Versnellen proces verduurzaming/isolatie van woningen
- Lagere kosten voor initiatiefnemers

Verder is in 2024 de focus gelegd op het vergroten van 'bewustwording' over duurzaamheid bij inwoners. Hiervoor is een (online) communicatiecampagne 'Alle Kleine Beetjes Helpen' gestart. Deze loopt tot medio 2025. De campagne richtte zich in 2024 op de energietransitie en zal in 2025 worden uitgebreid met thema's als klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit.

In 2024 is netcongestie een steeds groter probleem geworden. Dat zal komende jaren zo blijven. We richtten ons op het minimaliseren van de impact, door inzicht te krijgen in de problematiek en het in beeld brengen van oplossingsrichtingen. Zo droegen we bij aan een netcongestie-onderzoek op bedrijventerrein 't Lochter en is een Regio Deal Twente aanvraag verkregen (via parkmanagement als penvoerder). Ook is een inventarisatie opgestart om te zien hoe we ons als gemeente voor dit vraagstuk dienen te organiseren.

Paragraaf 10

Trends en ontwikkelingen

Inleiding

Terugkijkend op het jaar 2024 valt het op dat we te maken kregen met een mix van nationale en regionale uitdagingen die lokaal tot uiting kwamen: een aanhoudende vraag naar woningen, een krappe arbeidsmarkt, groeiende zorg- en welzijnsbehoeften en de noodzaak tot versnelling van de energietransitie. Cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en inzichten van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) bevestigen dat deze thema's elkaar vaak wederzijds versterken. In deze paragraaf staan wij kort stil bij de impact van de trends en ontwikkelingen op onze gemeente voor het jaar 2024.

Woningmarkt en demografie

Uit recente cijfers van het CBS blijkt dat de vraag naar betaalbare woningen in de provincie Overijssel in 2024 met ruim 6 procent is gestegen. Deze trend weerspiegelt zich duidelijk in onze gemeente, waar de druk op de woningmarkt toenam en we prioriteit gaven aan woningbouwprojecten. Ook demografisch gezien verandert de samenstelling van de bevolking: het aandeel ouderen (65+) neemt jaarlijks licht toe, waardoor de vraag naar levensloopbestendige woningen en zorgvoorzieningen groeit.

Arbeidsmarkt en economische ontwikkeling

Volgens het CBS daalde de werkloosheid in Overijssel in 2024 met 1,2 procent, een positieve ontwikkeling die echter ook leidde tot een krappe arbeidsmarkt in sectoren als de zorg, techniek en onderwijs. In onze organisatie werd dit merkbaar door een groeiende vraag naar gekwalificeerde vakmensen, die niet altijd direct kon worden ingevuld. Om deze mismatch te verkleinen, hebben we ingezet op regionale samenwerkingsverbanden met onderwijsinstellingen, ondernemers en andere gemeenten, zoals bijvoorbeeld met Twentse Kracht. Dit is een platform voor alle ambtenaren van inmiddels 22 aangesloten overheidsinstanties.

Sociaal domein en welzijn

Het SCP constateerde in haar meest recente analyses dat het aantal huishoudens dat gebruikmaakt van voorzieningen in het sociaal domein (zoals jeugdhulp, Wmo en armoederegelingen) landelijk blijft stijgen. Ook in onze gemeente was deze toename zichtbaar; er werd een intensievere samenwerking gezocht met zorg- en welzijnsorganisaties, onderwijsinstellingen en vrijwilligersinitiatieven om ondersteuning zo vroeg mogelijk in te zetten. Mede door de volledige inzet van de GALA (gezond en actief leven akkoord) en de IZA (Integraal Zorgakkoord) middelen, konden preventieve maatregelen beter van de grond komen.

Duurzaamheid en energietransitie

Nederlandse en Europese doelstellingen rondom CO₂-reductie zorgden ook in 2024 voor een versnelde inzet op duurzame energiebronnen. In lijn met regionale energieakkoorden werkten we mee aan de uitbreiding van wind- en zonneparken. Ook het lokaal opwekken van energie – via coöperaties of buurtinitiatieven kreeg extra steun. We stelden daarnaast subsidies beschikbaar voor het isoleren van woningen en het plaatsen van zonnepanelen, omdat CBS-cijfers aangeven dat stijgende energiekosten een steeds zwaardere last vormen voor lagere inkomensgroepen.

Digitalisering en burgerparticipatie

De digitalisering bij gemeenten ging in 2024 verder. Ook bij ons. Zo werd de online gemeentelijke dienstverlening verder uitgebreid, waardoor inwoners en ondernemers steeds meer zaken digitaal konden regelen. Bij besluitvorming rond ruimtelijke projecten en sociale vraagstukken werden inwoners actief betrokken via digitale platforms. Het SCP onderstreept in recente studies het belang van burgerparticipatie voor draagvlak en sociale cohesie. In onze gemeente wordt deze urgentie ook gevoeld. In 2024 is er gewerkt aan een participatievisie, die volgend jaar ter besluitvorming voorligt aan u.

Vertrouwen in de (lokale) overheid

Uit recente onderzoeken van het SCP blijkt dat het vertrouwen in de nationale overheid in 2023 rond de 35 procent schommelde, terwijl het vertrouwen in de lokale overheid in dezelfde periode rond de 50 à 55 procent lag (SCP, 2023). Deze kloof komt doordat gemeentelijk beleid direct en praktisch is. Voor veel inwoners voelt dat dichterbij dan landelijke politiek. Tegelijkertijd laten CBS-cijfers zien dat de toegenomen taken van gemeenten – met name in het sociaal domein – ook druk kunnen zetten op het lokale vertrouwen wanneer bijvoorbeeld wachtlijsten in de jeugdzorg of Wmo toenemen (CBS, 2022). Hoewel er nog geen definitieve gegevens voor 2024 zijn, duiden voorlopige signalen erop dat het vertrouwen in de lokale overheid in de meeste gemeenten relatief hoger blijft dan in de landelijke politiek. Maar dat schommelingen kunnen optreden door (politieke) ontwikkelingen, economische onzekerheden en de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening.

Paragraaf 11

Open overheid

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) zorgt ervoor dat mensen informatie kunnen krijgen over wat de overheid doet. Het doel is om de overheid transparanter te maken. Er zijn 2 manieren waarop informatie openbaar wordt: actieve openbaarmaking, waarbij de overheid zelf informatie deelt, en passieve openbaarmaking, waarbij je zelf informatie kunt opvragen.

Actieve openbaarmaking

Vanaf 1 november 2024 moesten de eerste 5 informatiecategorieën van de Woo verplicht openbaar gemaakt worden. Voor ons ging het daarbij om informatie over onze organisatie, onze werkwijze, onze taken en bevoegdheden, en onze bereikbaarheid. Deze informatie is vindbaar op onze website en ook geregistreerd in de Woo-index. We volgen de landelijke fasering voor het openbaar maken van de opvolgende informatiecategorieën.

Passieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking gebeurt wanneer iemand een verzoek indient om informatie op te vragen op grond van de Woo. In 2024 hebben we in totaal 35 Woo-verzoeken ontvangen. Hiervan zijn 5 verzoeken omgezet in een informatieverzoek en is 1 verzoek ingetrokken.

Woo-verzoeken	Aantal	Afgehandeld binnen termijn	Afgehandeld buiten termijn	Nog in behandeling binnen de termijn	Nog in behandeling buiten de termijn
Omgezet naar informatieverzoek	5	5	0	-	-
Woo-verzoeken over AZC	14	3	9	-	2
Overige Woo-verzoeken	15	8	3	3	1
Ingetrokken Woo-verzoek	1	1	-	-	-
Totaal	35	17	12	3	3

Afhandeling Woo-verzoeken 2024

De behandeltermijn voor een Woo-verzoek is 4 weken. Bij een omvangrijk of complex verzoek kan deze termijn met 2 weken worden verlengd. In 19 van de 35 gevallen is het niet gelukt om binnen de termijn van 6 weken een beslissing te nemen. De oorzaak hiervan is de omvang en complexiteit van de verzoeken. In 2024 is 46% van alle Woo-verzoeken binnen de termijn afgehandeld. In voorgaande jaren werd geen gestructureerde administratie bijgehouden van Woo-verzoeken, waardoor een betrouwbare vergelijking niet mogelijk is.

Woo asielzoekerscentrum (azc)

De gemeente wil de komst van een asielzoekerscentrum (azc) mogelijk maken. De aankondiging van het mogelijke azc en de keuze van de locatie heeft geleid tot 14 Woo-verzoeken in 2024. Er zijn 2 bezwaarschriften ingediend tegen de genomen beslissingen op deze verzoeken.

Woo-contactpersoon

In 2024 is er binnen onze gemeente een Woo-contactpersoon aangesteld. Deze is verantwoordelijk voor het beheren van verzoeken op basis van de Woo. Daarnaast helpt de contactpersoon bij het verstrekken van de gevraagde informatie en ondersteunt zij bij het naleven van de wet.

Balans

Programmarekening en toelichting

Balans en toelichting

Per 31 december 2024

Inleiding

De balans is een in geld uitgedrukt overzicht van de samenstelling van de financiële positie op een bepaald tijdstip. Enerzijds staan op de balans de bronnen waar het vermogen vandaan komt, de passiva. Anderzijds staan op de balans de zaken waar dit vermogen in gestopt is, de activa. Onder de passiva staan eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (voorzieningen, langlopende leningen, kortlopende schulden). Activa zijn onder andere gebouwen, terreinen, debiteuren en liquide middelen. Grondslagen voor waardering

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Activa

De activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs (tenzij anders vermeld). De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen ook een redelijk deel van de indirecte kosten worden opgenomen. Denk hierbij aan ambtelijke uren, overhead en rente. Indien in de vervaardigingsprijs de rente is opgenomen over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend, moet toegelicht zijn dat deze rente wordt geactiveerd. Hellendoorn activeert alleen rente over en tijdens lopende grondexploitaties (=voorraden).

Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige levensduur. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek .

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen en/of eventuele beschikkingen over reserves voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft. De bijdrage in activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage verminderd met afschrijvingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de (historische) verkrijgings- of de vervaardigingsprijs, onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen en eventuele investeringsbijdragen. (voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft). Materiële vaste activa die een economisch nut hebben, kunnen daarnaast ook afgewaardeerd zijn indien er waardevermindering in het economisch verkeer is opgetreden.

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de uitgifteprijs van eerste uitgifte.

Financiële vaste activa

De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde. Kapitaalverstrekkingen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen.

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend.

Afschrijvingen

Het minimaal te activeren bedrag is in 2024 verhoogd van € 10.000,-- naar € 25.000,--. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

De afschrijvingen geschieden in principe lineair op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde. Hellendoorn kiest niet voor een annuïtaire afschrijving. Bij de keuze van de afschrijvingstermijn wordt uitgegaan van de economische levensduur van de investering, of van de technische (indien deze korter is). Voor de belangrijkste investeringen gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

- Hard- en software en andere automatiseringssystemen: 4 jaar
- Vervoermiddelen 5-12 jaar
- Technische installaties 15 - 20 jaar
- Wegen en pleinen 15 - 40 jaar
- Riolen 15-60 jaar
- Gebouwen 40 jaar (schoolgebouwen 60 jaar)

Op investeringen wordt proportioneel afgeschreven vanaf 1-1 na het jaar waarin het project is afgerond of de investering is gedaan.

Grondexploitatie

De voorraden in de grondexploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met reeds ontvangen bedragen wegens gronduitgifte. Indien de marktwaarde lager is wordt deze gewaardeerd op marktwaarde. Voor verliesgevende exploitaties wordt een voorziening getroffen ter hoogte van het te verwachten verlies, die in mindering wordt gebracht op de geactiveerde grondwaarde. Een grondexploitatie kan niet negatief op de activazijde van de balans staan. Indien nog een verlies resteert nadat de voorraad van de betreffende grex op nihil is gewaardeerd, wordt het resterende verlies gepassiveerd. Een en ander conform de notities van de commissie BBV.

Zoals ook genoemd in de nota grondbeleid 2018, moet volgens de BBV-voorschriften verplicht winst worden genomen volgens de methode van "Percentage of Completion" (POC-methode). Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Tevens wordt bij de tussentijdse winstneming rekening gehouden met (projectspecifieke) risico's.

Deze tussentijdse winstneming zorgt voor een hogere boekwaarde op de voorraden grond in exploitatie.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden op de nominale waarde van de vorderingen in mindering gebracht.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Passiva

Voor zover niet anders vermeld zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:

- Verplichtingen of verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan worden geheven.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsvoorzieningen berekend op een meerjarenraming van het uit te voeren (groot) onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die vastgesteld zijn.

De voorzieningen egalisatie riool- en waterzorgheffing en egalisatie afvalstoffenheffing worden ingezet voor het opvangen van fluctuaties in kosten en heffingen om zo de stabiliteit van de tarieven te waarborgen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Borg en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuld-restanten per einde boekjaar opgenomen.

Overig

Dividendopbrengsten van deelnemingen

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Algemene uitkering

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling (in de septembercirculaire).

Wijzigingen in hoeveelheidsverschillen en taakmutaties die bij de decembercirculaire gepubliceerd worden door het Rijk, worden ook daadwerkelijk verrekend en ook door ons meegenomen in de gemeentefondsuitkering. Wijzigingen in de hoeveelheden van officiële instanties (bijv. CBS) die nog niet door het Rijk in de decembercirculaire zijn verwerkt, worden eveneens door ons meegenomen in de gemeentefondsuitkering.

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin

uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

Beleidsregels toepassing WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Opvallend is dat de commissie BBV stelt dat het uitgangspunt bij de verantwoording van de opbrengsten CAK in de basis het kasstelsel is, daarmee wordt expliciet afgeweken van een stelsel van baten en lasten. Wij nemen jaarlijks de ontvangsten via het CAK op in de jaarrekening.

Resultaatbepaling

Het resultaat van de jaarrekening is onder meer tot stand gekomen na het opnemen van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen in de rekening. Eén en ander is conform de besluitvorming rondom de begroting, inclusief de nadien vastgestelde begrotingswijzigingen. De gevolgen van de tussentijdse toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn uiteengezet in de toelichting op de balans.

Resultaatbestemming

Het saldo van de exploitatierekening is gestort in de reserve 'Rekeningsaldo te bestemmen' en is afzonderlijk opgenomen op de balans onder het eigen vermogen.

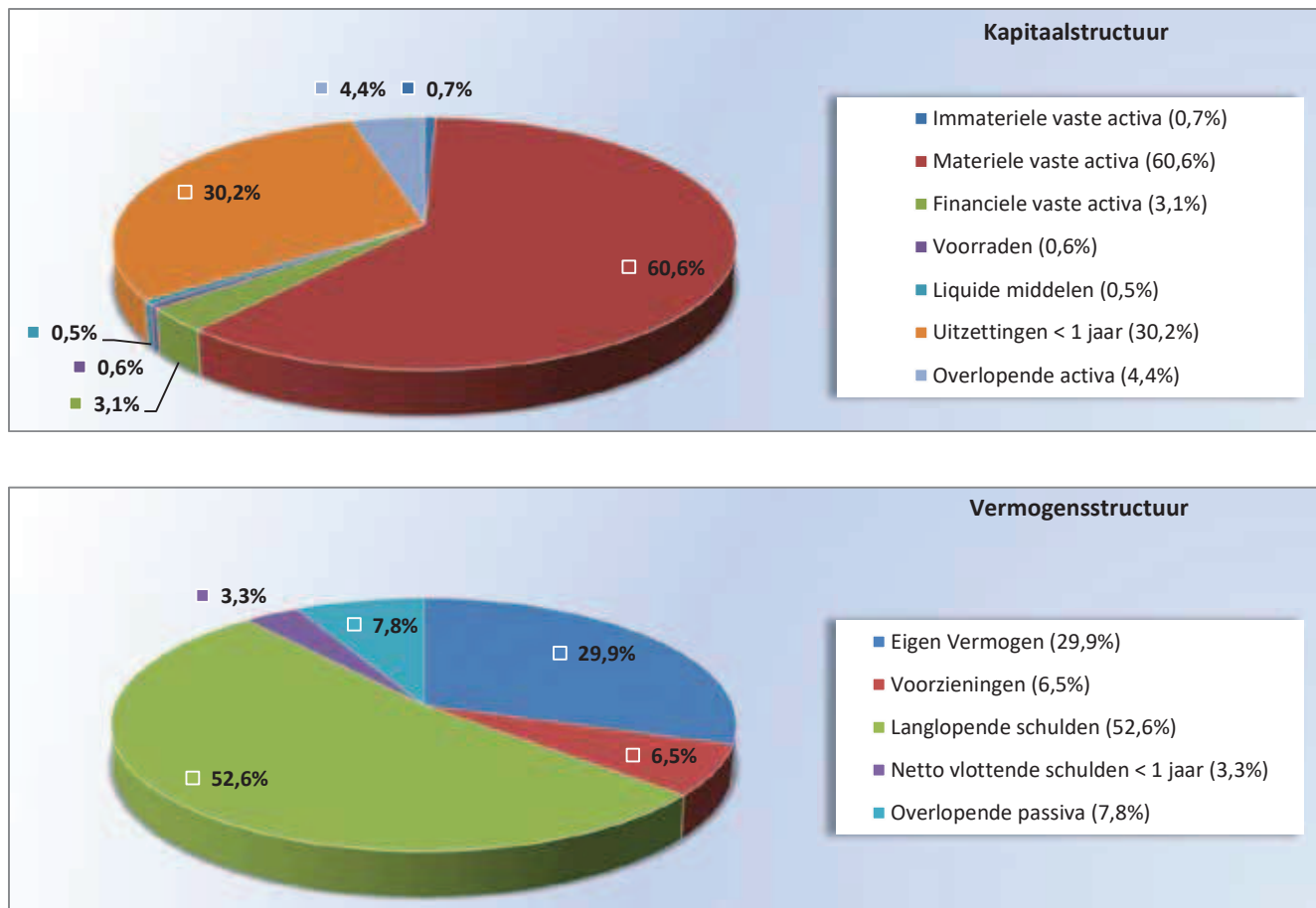
Balans per 31 december 2024

bedragen x € 1.000

Activa	31-dec-2023	31-dec-2024
Vaste Activa		
Immateriele vaste activa	1.164	1.305
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	831	967
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	333	338
Materiele vaste activa	116.040	119.041
Investerings in erfpacht	251	251
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	25.531	27.906
Investerings met een economisch nut	65.212	65.574
Investerings met een economisch nut waar een heffing tegen over staat	25.046	25.310
Financiële vaste activa	4.319	6.116
Kapitaalverstrekking aan verbonden partijen	137	137
Leningen aan verbonden partijen	71	71
Overige langlopende leningen u/g	4.037	5.845
Overige langlopende uitzettingen	74	63
Totaal vaste activa	121.523	126.462
Vlottende Activa		
Voorraden	- 62	1.102
Gereed product en handelsgoederen	25	25
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	- 87	1.077
Grond- en hulpstoffen bouwgronden	-	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	58.804	59.331
Vorderingen op openbare lichamen	872	964
Overige vorderingen	3.838	3.518
Voorziening dubieuze debiteuren	- 916	- 735
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	55.010	55.584
Liquide middelen	1.024	1.015
Banksaldi	1.020	1.013
Kassaldi	3	2
Overlopende activa	7.540	8.705
Nog te ontvangen bijdrage overheidslichamen		
Overige nog te ontvangen bedragen	6.356	7.091
Overige vooruitbetaalde bedragen	1.184	1.613
Totaal vlottende activa	67.305	70.153
Totaal Activa	188.828	196.615
Recht verliescompensatie Vpb	-	-

Passiva	31-dec-2023	31-dec-2024
Vaste passiva		
Eigen Vermogen	50.941	58.787
Resultaat boekjaar	3.638	2.625
Algemene reserves	37.164	35.240
Bestemmingsreserves	10.139	20.922
Voorzieningen	11.384	12.734
Voorzieningen	11.384	12.734
Langlopende schulden	108.891	103.338
Onderhandse leningen o/g	108.891	103.338
Totaal vaste passiva	171.216	174.858
Vlottende Passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.251	6.429
Opgenomen kasgeldleningen		
Overige schulden	5.251	6.429
Overlopende passiva	12.361	15.328
Ontvangen overheidsgeld met een specifiek bestedingsdoel	6.680	9.690
Overige vooruitontvangen bedragen	195	129
Overige nog te betalen bedragen	5.485	5.510
Totaal vlottende passiva	17.612	21.757
Totaal Passiva	188.828	196.615
Gewaarborgde geldleningen	155.296	153.754

Balansstructuur

In bovenstaande grafieken is de balansopbouw weergegeven. De kapitaalstructuur geeft aan wat de bezittingen van de gemeente zijn. Veruit het grootste deel (61,0%) is materiële vaste activa. Hieronder vallen onder andere gebouwen, wegen, vervoermiddelen en machines. De voorraden zijn met name de voorraden grond in de grondexploitatie. De financiële vaste activa, voor het grootste deel bestaand uit verstrekte langlopende leningen, maken voor 3,1 % deel uit van de bezittingen.

De vermogensstructuur geeft de bronnen aan waar het vermogen vandaan komt. Een eigen vermogen van 29,9 % (2023: 27,0%) van het balanstotaal geeft aan dat 29,9 % van de activa is gefinancierd met eigen middelen en 70,1 % met vreemd vermogen. Als verder naar de balans wordt gekeken, blijkt dat de vlottende passiva met € 22 miljoen, beduidend lager zijn dan de vlottende activa van € 70 miljoen. Dit betekent dat ongeveer 70% van de vlottende activa (namelijk € 48 miljoen) gefinancierd is met lang vermogen. Dit komt voornamelijk door het hoge saldo bij het schatkistbankieren wat het gevolg is van de positieve rekeningsaldo's van de afgelopen jaren. De langlopende leningen zijn afgesloten tegen relatief lage rentes, waardoor op lange termijn de lage rentekosten gewaarborgd blijven. Bovendien wordt met financiering middels langlopende schulden minder risico gelopen dan wanneer met kortlopend krediet wordt gefinancierd. De vlottende activa wordt voor een groot deel gevormd door uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan < 1 jaar.

Toelichting op de balans

Vaste activa

bedragen x € 1.000

Vaste activa	Boek- waarde 1-1-2024	Vermeer- deringen	Vermin- deringen/ Bijdrage derden	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2024
Immateriële activa	1.164	307	-	- 166	-	1.305
Materiële activa	116.040	10.990	- 577	- 7.412	-	119.041
Financiële activa	4.319	2.081	- 274	- 11	-	6.116
Totaal	121.523	13.379	- 851	- 7.588	-	126.462

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn niet-tastbare activa die wel een waarde vertegenwoordigen, maar geen fysieke vorm hebben. In de balans van de gemeente Hellendoorn zijn onder de immateriële vaste activa uitgaven verantwoord met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling. Activering van deze uitgaven geschiedt om deze aan meerdere jaren te kunnen toerekenen. Kosten van voorbereidend onderzoek voor mogelijke nieuwe grondexploitaties blijven geactiveerd om in te kunnen brengen in een grondexploitatie. Indien niet wordt overgegaan tot deze grondexploitatie worden de gemaakte kosten in 1x afgeschreven. Tevens zijn onder de immateriële activa de bijdragen aan activa in eigendom van derden opgenomen.

De ontwikkeling van de boekwaarde gedurende het verslagjaar kan als volgt worden weergegeven:

bedragen x € 1.000

Immateriële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2024	Vermeer- deringen	Vermin- deringen/ Bijdrage derden	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2024
Bijdragen aan activa en eigendom derden	831	180	-	- 43	-	967
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	333	127	-	- 123	-	338
Totaal	1.164	307	-	- 166	-	1.305

Bijdragen aan activa / eigendommen van derden

De mutaties in boekjaar 2024 betreffen € 43.000,- aan reguliere afschrijvingen op reeds verstrekte bijdragen. De vermeerdering van € 180.000,- komt door een bijdrage aan de VRI (verkeersregelininstallatie) Tunnelweg, in eigendom van Rijkswaterstaat.

Kosten onderzoek en ontwikkeling

De mutaties in boekjaar 2024 betreffen € 123.000,- aan reguliere afschrijvingen op kosten van onderzoek en ontwikkeling. De vermeerdering van € 127.000,- bestaat uit voorbereidingskosten huisvesting Reggesteyn, onderzoekskosten verduurzaming gemeentewerf en vooronderzoek voor enkele eventuele voorgenomen grondexploitaties.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa wordt onderscheiden in investeringen met een economisch nut, met een economisch nut waar een heffing tegenover staat en met een maatschappelijk nut. Alle investeringen, met een minimumbedrag van € 25.000,-, worden geactiveerd. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Investeringsbijdragen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde worden niet geactiveerd.

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2024	Vermeer- deringen	Vermin- deringen/ Bijdrage derden	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2024
Maatschappelijk nut						
Gronden en terreinen	1.025	-	-	-	-	1.025
Bedrijfsgebouwen	14	90	-	-	-	104
Machines, apparaten en installaties	1.086	472	- 100	- 64	-	1.394
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-
Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	22.559	3.529	- 144	- 1.360	-	24.584
Overige materiele vaste activa	847	27	-	- 75	-	799
Totaal Maatschappelijk nut	25.531	4.118	- 244	- 1.499	-	27.906
Economisch nut						
Gronden en terreinen	2.428	132	-	-	-	2.560
Bedrijfsgebouwen	48.290	1.020	-	- 2.281	-	47.029
Woonruimten	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	6.636	1.067	- 40	- 1.427	-	6.237
Vervoermiddelen	1.353	58	-	- 290	-	1.122
Erfpachtgronden	251	-	-	-	-	251
Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	4.890	1.692	- 288	- 297	-	5.997
Overige materiele vaste activa	1.613	1.200	-	- 184	-	2.630
Totaal Economisch nut	65.462	5.170	- 329	- 4.479	-	65.825
Economisch nut, dekking door heffing						
Bedrijfsgebouwen	717	-	-	- 8	-	709
Machines, apparaten en installaties	1.382	546	-	- 247	-	1.681
Vervoermiddelen	752	-	-	- 170	-	581
Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	22.196	1.134	- 4	- 1.009	-	22.316
Overige materiele vaste activa	-	22	-	-	-	22
Totaal Economisch nut, dekking door heffing	25.046	1.702	- 4	- 1.435	-	25.310
Totaal	116.040	10.990	- 577	- 7.412	-	119.041

Over 2024 is er aan bijdragen derden ca. € 0,6 miljoen ontvangen. Dit zijn investeringsbijdragen die betrekking hebben op o.a. vervanging toplagen kunstgrasvelden, aanleg Urban skatepark en verkeersveiligheidsprojecten.

Per einde boekjaar 2024 bedraagt de boekwaarde van de materiële vaste activa met een maatschappelijk nut € 27,9 miljoen (2023: € 25,5 miljoen). De boekwaarde van materiële vaste activa met een economisch nut bedraagt € 65,8 miljoen (2023: € 65,5 miljoen). De boekwaarde van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven bedraagt € 25,3 miljoen (2023: € 25,0 miljoen).

Gronden en terreinen

Tot dit onderdeel behoren onder meer gronden bestemd voor toekomstige uitbreidingen, overname van gronden uit voormalige bestemmingsplannen, terreinen bij gemeentelijke gebouwen en dergelijke. De vermeerderingen betreffen de (voorbereidende) werkzaamheden aan gronden voor toekomstige grondexploitaties aan de Rijssensestraat/Koeveenweg, aan de W. de Clercqstraat en aan de Koninginnestraat.

Bedrijfsgebouwen

Hiertoe behoren onder meer scholen, gebouwen ten behoeve van de sport, gebouwen voor de huisvesting van het gemeentelijke apparaat en dergelijke. De vermeerderingen hebben met name betrekking op nieuwbouw Prinses Beatrixschool en een aantal kleinere gebouw technische aanpassingen.

Machines, apparaten en installaties

Dit heeft met name betrekking op machines van uiteenlopende aard, huis- en bedrijfscontainers, installaties voor drukriolering, automatiseringsapparatuur en dergelijke. De grootste investeringen betreffen onder andere de vervanging bollards Grotestraat, vervanging openbare verlichting, vervanging apparatuur parkeergarage, investeringen in Het Ravijn, vervanging besturingskasten riolering, en vervanging automatisering.

Vervoermiddelen

Dit betreft met name het rijdend materieel van de gemeente. De grootste investeringen voor 2024 zijn de aanschaf en vervanging van een grondtimmer en heftruck.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Hieronder vallen met name de investeringen verband houdend met reconstructie en aanleg van wegen, fietspaden en pleinen, aanleg van riolering, sportterreinen, aanleg van parken, parkeerterreinen en particuliere exploitatieplannen. De grootste investeringen in 2024 betreffen aanleg NZV Hellendoorn Zuid en omleiding Hulsen, reconstructie Noetselerweg, vervanging riolering Rijssensestraat, voorbereiding vervanging brug Kerkstraat, vervanging fietsbrug Tatum, renovatie riolering en vervanging toplagen kunstgrasvelden De Plakke Haarle, sportpark de Voordam en kunstgras hockeyveld.

Overige materiële vaste activa

Dit omvat voornamelijk activa welke betrekking hebben op onder andere meubilair, inrichtingskosten, software en digitaliseren data. Belangrijkste investeringen in 2024 zijn de vervanging van de inrichting HvCB en integreren studio Hoi in bibliotheek ZININ HvCB.

De grote investeringen (uitgaven > 100.000,-) in 2024 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

bedragen x € 1.000				
Belangrijkste investeringen (> € 100.000)	Oorspr. krediet	Cumulatief Besteed t/m 2023	Investeringen 2024	Restant krediet
Bedrijfsgebouwen				
Voorziening Pr. Beatrixschool -2023	1.040	6	989	44
Machines, apparaten en installaties				
Investeringen het Ravijn hard en software 2017	191	10	181	0
Verv. parkeerapparatuur parkeergarage Dunant 2024	250	-	106	144
Vervanging automatisering 2024	681	-	664	17
Vervanging openbare verlichting - armaturen 2024	108	-	119	-11
Vervanging 65 besturingskasten 2023/2024	575	36	535	4
Afsluiting Grotestraat door plaatsen Bollards 2024	361	-	232	129
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken				
NZV Hellendoorn Zuid (Ola-brug)	1.528	242	1.210	76
NZV-Omlleiding Hulsen (brug-rotonde Helmkruidlaan)	2.293	867	1.157	269
Verv. toplagen kunstgrasvelden De Voordam 2022	950	-	1.127	-177
GRP5 Renovatie riolering (afvalw.zorgplicht)2024	398	-	360	38
Reconstructie Noetselerweg (Riolering) 2021	1.082	862	204	16
Aanpak Willem Alexanderstraat 2022	348	170	174	4
Groen-Blauw Kuperserf 2024 (klimaat)	162	-	159	3
Reconstr. Holterweg-Nrd -Korenweg 2025 (wegen)	136	10	132	-6
Vervanging brug Kerkstraat 2023	333	84	295	-46
Vervanging fietsbrug Tatum 2023	263	65	200	-3
Verv. deel riolering Rijssensestraat 2024	238	-	241	-3
Recon. Groeneweg 2024 (wegen)	140	-	140	0
Overige materiële vaste activa				
Vervanging inrichting HvCB 2022	1.196	102	1.085	9
Totaal	12.272	2.454	9.311	507

De overschrijding op het investeringsbudget vervanging toplagen kunstgrasvelden de voor met in samenhang gezien worden met de vervangingen van de kunstgrasvelden De Plakke en De Voordam. Deze drie projecten zijn gezamenlijk aanbesteed. In zijn totaliteit wordt verwacht dat deze projecten in totaliteit ruim binnen het budget blijven.

Het project vervanging brug Kerkstraat is nog in de voorbereidende fase. De uitvoering en het bijbehorende budget is doorgeschoven naar 2025.

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa worden voornamelijk de deelnemingen en de verstrekte geldleningen verantwoord.

bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2024	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Aflos- singen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekking aan deelneming	80	-	-	- 0	-	80
Kapitaalverstrekking gemeensch. regelingen	57	-	-	-	-	57
Leningen aan deelnemingen	71	-	-	-	-	71
Overige langlopende leningen	4.037	2.081	-	- 269	-	5.850
Overige uitzettingen looptijd => 1 jaar	74	-	-	- 11	-	63
Voorzieningen	-	-	- 5	-	-	- 5
Totaal	4.319	2.081	- 5	- 279	-	6.116

Verstrekte geldleningen

bedragen x € 1.000

Verstrekte leningen	Oorspr. Bedrag	Rente %	Begin looptijd	Einde looptijd	Boek- waarde 1-1-2024	Opname 2024	Aflossing 2024	Boek- waarde 31-12-2024
Rentedragend								
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	-	div	div	div	3.480	-	- 183	3.297
Startersleningen	-	div	div	div	210	-	- 12	198
Bunga Tandjung	85	3,8%	2010	2025	12	-	- 7	5
Coöperatie Reggestroom/Hippisch centrum	42	1,0% div	div		19	61	- 5	75
Werkkapitaal St. Noest	75	0,0%	2022		75	-	-	75
Memory Museum	125	1,5%	2021	2036	110	-	- 8	102
Enexis	500	2,2%	2020	2030	71	-	-	71
Herstructureringsmij Overijssel	2.000	3,1%	2024	2029		2.000	-	2.000
Totaal Rentedragend	2.827				3.977	2.061	- 214	5.824
Renteloos								
BBZ-leningen	-	0,0%	-	-	131	20	- 54	97
waarvan dubieus	-	0,0%	-	-	-	-	- 5	- 5
Totaal Renteloos	-				131	20	- 59	92
Totaal	2.827				4.108	2.081	- 274	5.916

In 2024 zijn enkele leningen verstrekt vanuit het Hellendoorns Energiefonds voor een bedrag van € 61.000,--. Hiermee komt het totaalbedrag aan verstrekte leningen uit deze regeling op een nominaalbedrag van € 75.000,--. De regeling is in 2024 beëindigd.

Er is een lening van € 2 miljoen verstrekt aan de Herstructuringsmaatschappij Overijssel (HMO). De overige langlopende verstrekte geldleningen hebben vooral betrekking op hypothecaire geldleningen aan ambtenaren in vaste dienst van de gemeente. Er is in 2024 voor een bedrag van € 183.000,-- afgelost. De totaal uitstaande leningenportefeuille inzake personeelshypotheek bedraagt per einde 2024 € 3,3 miljoen. Vanaf 1 januari 2009 is het bij wet verboden hypothecaire geldleningen aan ambtenaren te verstrekken. De contracten die zijn afgesloten voor 1 januari 2009 blijven gehandhaafd. In 2007 is een regeling voor startersleningen opgezet. Eind 2024 staat voor € 199.000,-- aan startersleningen uit. In 2025 zullen nieuwe startersleningen worden verstrekt. In 2020 is een lening verstrekt aan Enexis voor een bedrag van € 71.000,--. Alle aandeelhouders is gevraagd een lening te verstrekken. Het betreft een hybride converteerbare aandeelhouderslening. Dit houdt in dat de lening op termijn omgezet kan worden in aandelen.

De leningen die worden verstrekt in het kader van de BBZ worden hier ook verantwoord.

Kapitaalverstrekking

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen hebben betrekking op de aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Wadinko en deelnemingen die zijn ontstaan uit de verkoop van Essent NV, waaronder Enexis, en zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. De kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen betreft de bijdrage in het kapitaal van de Stadsbank Oost-Nederland. De aandelen zijn ultimo 2024 in het bezit van de gemeente Hellendoorn. Het dividend wordt verantwoord in het jaar van ontvangst.

Aandelen Twence

In 2011 zijn de aandelen in Twence B.V. (819.000 stuks) bij notariële akte overgedragen aan de Regio Twente (819 stuks tijdelijk winstdelende preferente aandelen) en aan gemeenten (818.181 gewone aandelen A). Er staan geen geldstromen of andere kosten tegenover. De verkrijgingsprijs is daarmee nihil. Het BBV schrijft ten aanzien van het activeren van deelnemingen voor dat hier de historische kostprijs of lagere marktwaarde dient te worden gehanteerd. Bij de gemeenten komen derhalve de aandelen voor nihil op de balans. Om wel een volledig beeld te krijgen van het bezit van de gemeenten dient door de gemeenten jaarlijks als toelichting op de balans melding gemaakt te worden van het aantal en soort aandelen dat men heeft. Hellendoorn bezit 46.795 gewone aandelen A.

Voorzieningen

Hierop staan de correcties wegens dubieusheid voor verstrekte leningen in het kader van de BBZ.

Overige uitzettingen looptijd => 1 jaar:

Hieronder valt de post afkoop onderhoud verkeersregelinstallaties (vri) 2016. De totale bijdrage voor 15 jaar voor het onderhoud van de vri's wordt onder deze post verantwoord.

Vlottende activa

bedragen x € 1.000

Vlottende Activa	31-dec-2023	31-dec-2024
Voorraden	- 62	1.102
Liquide middelen	1.024	1.015
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	58.804	59.331
Overlopende activa	7.540	8.705
Totaal	67.305	70.153

Voorraden

bedragen x € 1.000

Voorraden	31-dec-2023	31-dec-2024
Gereed product en handelsgoederen		
Voorraad grond niet in exploitatie(verspreide percelen)	33	33
Voorraad grond niet in expl verspr perc afwaarderi	- 9	- 9
Totaal Gereed product en handelsgoederen	25	25
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie		
Geraamde kosten grondaankopen	- 1.510	- 37
Geraamde kosten planschade	- 239	- 271
Geraamde kosten bouwrijpmaken	- 4.006	- 3.545
Geraamde kosten voorbereiding en toezicht	- 768	- 466
Geraamde rentekosten	- 34	9
Geraamd exploitatieresultaat	221	599
Voorziening voorraden in exploitatie bouwgronden	- 293	- 315
Voorraden in expl bouwgronden afwaardering	- 7	- 7
Geraamde kostenstijging	- 241	- 161
Voorraden in exploitatie bouwgronden	6.787	5.271
Totaal Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	- 87	1.077
Grond- en hulpstoffen bouwgronden		
Voorraden niet in exploitatie bouwgronden	369	369
Voorraden niet in expl bouwgronden afwaardering	- 369	- 369
Totaal Grond- en hulpstoffen bouwgronden	-	-
Totaal	- 62	1.102

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling bruto boekwaarde voorraden (vóór aftrek voorziening)	Boek- waarde	Verwer- ving	Toegereken- de rente	Bouw- en woonrijp maken	Vorberei- ding en toezicht	Winst- neming en winstdeling	Opbren- gsten	Boek- waarde
	1-1-2024	incl jur kn						31-12-2024
Gereed product en handelsgoederen								
Voorraad grond niet in exploitatie (verspreide percelen)	25	-	-	-	-	-	-	25
Totaal Gereed product en handelsgoederen	25	-	-	-	-	-	-	25
Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie								
Bedrijventerreinen								
Haarle	546	-	8	-	6	- 7	154	399
Brandweerkazernelocatie H'doorn	- 40	-	- 1	-	2	39	-	0
Woningbouwgebieden								
Daarle West	- 316	-	- 5	83	9	67	121	-283
Hellendoorn Noord fase 1	154	-	2	22	25	-	930	-728
Schoolstraat/Salomonsstraat	- 301	-	- 5	33	3	269	-	0
Leerlooiestraat (De Blenke)	- 254	23	- 4	-	15	-	-	-220
De Grave Haarle	417	1.486	6	97	219	-	1	2225
Totaal onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie	206	1.509	3	235	279	367	1.206	1.393
Grond- en hulpstoffen bouwgronden								
Grond- en hulpstoffen bouwgronden	-	-	-	-	-	-	-	0
Totaal grond- en hulpstoffen bouwgronden	-	-	-	-	-	-	-	0
Totaal	231	1.509	3	235	279	367	1.206	1.418

De voorraden hebben overwegend betrekking op gronden en onderhanden werken in de sfeer van de grondexploitatie. Voor een inhoudelijke toelichting op de ontwikkelingen in de grondexploitaties verwijzen wij u naar paragraaf grondbeleid.

In de voorraad verspreide percelen (onder “gereed product en handelsgoederen”) hebben zich in 2024 geen wijzigingen voorgedaan. De voorraden onderhanden werk hebben volledig betrekking op de bouwgronden die in exploitatie zijn.

De tabel “Ontwikkeling bruto boekwaarde voorraden” laat de ontwikkeling van de voorraden gedurende 2024 zien. De bouwgronden in exploitatie zijn per complex genoemd. De boekwaarden in deze tabel zijn niet gecorrigeerd voor de te verwachten verliezen. De boekwaarde per 1 januari wordt verhoogd met de kosten van verwerving, rente, bouw- en woonrijp maken en voorbereiding; verhoogd met de (tussentijdse) winstneming en verlaagd met de opbrengsten. De boekwaarde van de voorraden bestaan uit het saldo van de gerealiseerde kosten en opbrengsten, waarin ook de reeds genomen winsten en de te verwachten verliezen zijn verwerkt. De boekwaarde sluit eveneens aan met de verwachte nog te behalen opbrengsten, kosten en verliezen en winsten. In bovenstaande tabel ziet u de ontwikkelingen die zich in 2024 hebben voorgedaan. Deze worden hierna toegelicht.

- In 2024 zijn de meeste gronden voor De Grave in Haarle verworven. Daarnaast zijn de gronden voor de Leerlooierstraat ingebracht.
- Er is in 2024 € 3.000,-- rente toegerekend aan de grondexploitatie, gebaseerd op de boekwaarde per 1 januari. De rente is afwijkend van de reguliere rente-omslag voor vaste activa en is gebaseerd op de voorschriften BBV die hiervoor in 2024 nog mochten worden gehanteerd.
- Voor De Grave zijn in 2024 de meeste kosten gemaakt voor de aankoop van gronden, voor in totaal bijna € 1,5 miljoen.
- In de woningbouwgrondexploitaties zijn beperkt kosten voor bouw- dan wel woonrijp maken gemaakt. In totaliteit waren deze kosten bouw- en woonrijp maken in 2023 bijna € 0.24 miljoen.
- Ook dit jaar is er door de ambtelijke organisatie veel inzet gepleegd voor de grondexploitaties, die verantwoordt wordt onder ‘voorbereiding en toezicht’. Er is voor een bedrag van € 279.000,-- aan ambtelijke kosten (incl. overhead) toegerekend.
- De grex Schoolstraat/Salomonsonstraat kon met een finale winstneming van € 269.000,-- worden afgesloten. De Heemtuin met een finale winstneming van € 38.500,-- (waar begin 2024 nog uitgegaan werd van een verlies van € 37.000,--). Door vertraging in de uitvoering, moesten een eerdere tussentijdse winstneming van € 7.000,-- worden teruggedraaid. Op Daarle-West kon € 67.000,-- tussentijdse winst worden genomen.
- De verkoop van kavels leverde in totaliteit bijna € 1,2 miljoen op. Dit had betrekking op de levering van de laatste kavels in Hellendoorn Noord en Daarle West en van een kavel op bedrijventerrein Bloemeweide te Haarle.

Onderstaande tabel laat een vergelijking zien van de ontwikkeling van de voorraad bouwgrond in exploitatie over de jaren 2023 en 2024. De mutatie in de netto oppervlakte heeft alleen betrekking op 2024.

bedragen x € 1.000

Voorraad bouwgrond in exploitatie	Netto oppervlakte (in m2)	2023	2024
Balans per 1 januari	10.986	265	206
Toename			
Grondverwerving/inbreng boekwaarde eigen gronden	16.072	-	1.509
Diverse voorbereidingskosten		1.317	513
Rentebijdragen		4	3
Winstdeling met derden		429	-
Winstneming gemeente		113	367
Totaal toename	16.072	1.864	2.393
Afname			
Opbrengst verkopen	- 5.470	- 1.898	- 1.206
Afboeken bovenmatige boekwaarde /verliesneming		-	-
Afsluiten complexen en overige bijdragen		- 24	-
Herverkaveling/afronding			
Totaal afname	- 5.470	- 1.923	- 1.206
Balans per 31 december vóór aftrek voorziening	21.588	206	1.393
Voorziening			
Voorziening toekomstige verliezen		- 293	- 315
Balans per 31 december incl. voorziening	21.588	- 87	1.077

Voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties

Aan de meeste grondexploitaties zijn bepaalde financiële risico's verbonden. Indien tekorten worden voorzien op gronden die reeds in exploitatie zijn genomen, dan wordt hiervoor een bedrag opgenomen in de voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties. De stand van de voorziening voor de in exploitatie zijnde gebieden bedraagt per ultimo 2024 € 0,8 miljoen ten opzichte van € 0,7 miljoen ultimo 2023. Voor een detaillering van de verwachte resultaten en de getroffen voorzieningen verwijzen wij u naar de toelichting bij paragraaf grondbeleid. De mutatie in de voorziening heeft betrekking op de afronding van grondexploitatie locatie Brandweerkazerne Kasteelstraat waar een verlies verwacht werd (maar niet nodig bleek). Wegens betere verwachtingen kon er op de grex Hellendoorn Noord € 43.000,- vrijvallen. Hier tegenover staat een tegenvaller van slechtere vooruitzichten voor De Grave (€ 174.000,-) .

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

bedragen x € 1.000

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-dec-2023	31-dec-2024
Vorderingen op openbare lichamen		
Debiteuren Openbare Lichamen	872	964
Totaal Vorderingen op openbare lichamen	872	964
Overige vorderingen		
Belastingdebiteuren gecombineerde aanslag	482	292
Debiteuren algemeen	1.231	1.136
Debiteuren bijstandsverlening	959	648
Debiteuren nog te ontvangen	17	28
Verzekeringspremies	-	-
Rekening Courant SVN (Startersleningen)	1.148	1.202
Rekening Courant ROZ	-	- 15
Debiteuren BBZ via ROZ Hengelo	-	228
Totaal Overige vorderingen	3.838	3.518
Voorziening dubieuze debiteuren		
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	- 232	- 244
Voorziening dubieuze debiteuren WWB	- 684	- 492
Totaal Voorziening dubieuze debiteuren	- 916	- 735
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Schatkistbankieren	55.010	55.584
Totaal Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	55.010	55.584
Totaal	58.804	59.331

Evenals voorgaand jaar is de voorziening voor dubieuze debiteuren WWB en BBZ op statische wijze bepaald. Per openstaande vordering is het risico van oninbaarheid ingeschat en op basis hiervan is de voorziening voor dubieuze debiteuren verantwoord.

De voorziening dubieuze debiteuren algemeen is bepaald over het totaal openstaand saldo. Deze voorziening wordt via 2 methodieken vastgesteld:

- 1. Statische bepaling:** Gekeken is naar debiteuren met een openstaand saldo van € 25.000,- of hoger waarvan op dit moment de verwachting is dat (een deel van) de vordering niet verhaalbaar is en debiteuren waarvoor een dwangsom is opgelegd.
- 2. Dynamische bepaling:** Betreft het openstaand saldo per dienstjaar (minus het saldo dat meegenomen is bij de statische bepaling). Van dit openstaand saldo is een percentage meegenomen in de voorziening. De percentages zijn gebaseerd op algemeen gebruikte percentages.

1999 t/m 2020:	100%	dubieus
2021:	75%	dubieus
2022:	50%	dubieus
2023:	25%	dubieus

De voeding van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt: Belastingdebiteuren worden gesplitst in een deel dat ten laste komt van de afvalstoffenheffing en een deel rioolheffing. Hierbij wordt rekening gehouden met de verdeelsleutel voor bedrijven en particulieren. Daarnaast komt een deel ten laste van de algemene middelen (programma 6). De overige debiteuren komen volledig ten laste van de algemene middelen (programma 6).

In totaal is voor een bedrag van € 735.000,- aan dubieuze vorderingen opgenomen.

Onder de overige kortlopende uitzettingen zijn de middelen opgenomen die uitstaan bij de schatkist. Dit zijn liquide middelen die tijdelijk worden weggezet. Ultimo 2024 staat er nog voor € 55,5 miljoen aan geldmiddelen bij de schatkist uit (2023: € 55 miljoen).

Schatkistbankieren

In 2014 is het schatkistbankieren verplicht geworden. In onderstaand overzicht is aangegeven wat het drempelbedrag is dat buiten de schatkist gehouden mag worden en welke bedrag de gemeente Hellendoorn gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist heeft gehouden.

		bedragen x € 1.000			
Schatkistbankieren		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(1a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	114.021	113.387	112.759	109.083
(1b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(1) = (1a) / (1b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.253	1.246	1.226	1.186
Drempelbedrag					
(2a)	Begrotingstotaal verslagjaar	126.212	126.212	126.212	126.212
(2b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	126.212	126.212	126.212	126.212
(2c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(2) = nieuwe berekening	Drempelbedrag vanaf 1 juli 2021	2.524	2.524	2.524	2.524
(3a) = (2) > (1)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.271	1.278	1.299	1.339
(3b) = (1) > (2)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen

		bedragen x € 1.000	
Liquide middelen		31-dec-2023	31-dec-2024
Banksaldi		1.020	1.013
Kassaldi		3	2
Totaal		1.024	1.015

De liquide middelen laten ultimo 2024 een stand zien van € 1,0 miljoen. In 2023 was dit ook € 1,0 miljoen.

Overlopende activa

		bedragen x € 1.000	
Overlopende activa		31-dec-2023	31-dec-2024
Nog te ontvangen bijdrage overheidslichamen		937	760
Overig nog te ontvangen bedragen		5.418	6.331
Overige vooruitbetaalde bedragen		1.184	1.613
Totaal		7.540	8.705

Overlopende activa zijn lasten die in 2024 als uitgave zijn geboekt, maar die feitelijk tot 2025 of latere jaren behoren. Daarnaast bestaat overlopende activa ook uit baten die in 2024 als bate zijn geboekt, maar die pas in 2025 of later daadwerkelijk tot een ontvangst zullen leiden.

De nog te ontvangen bijdrage overheidslichamen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

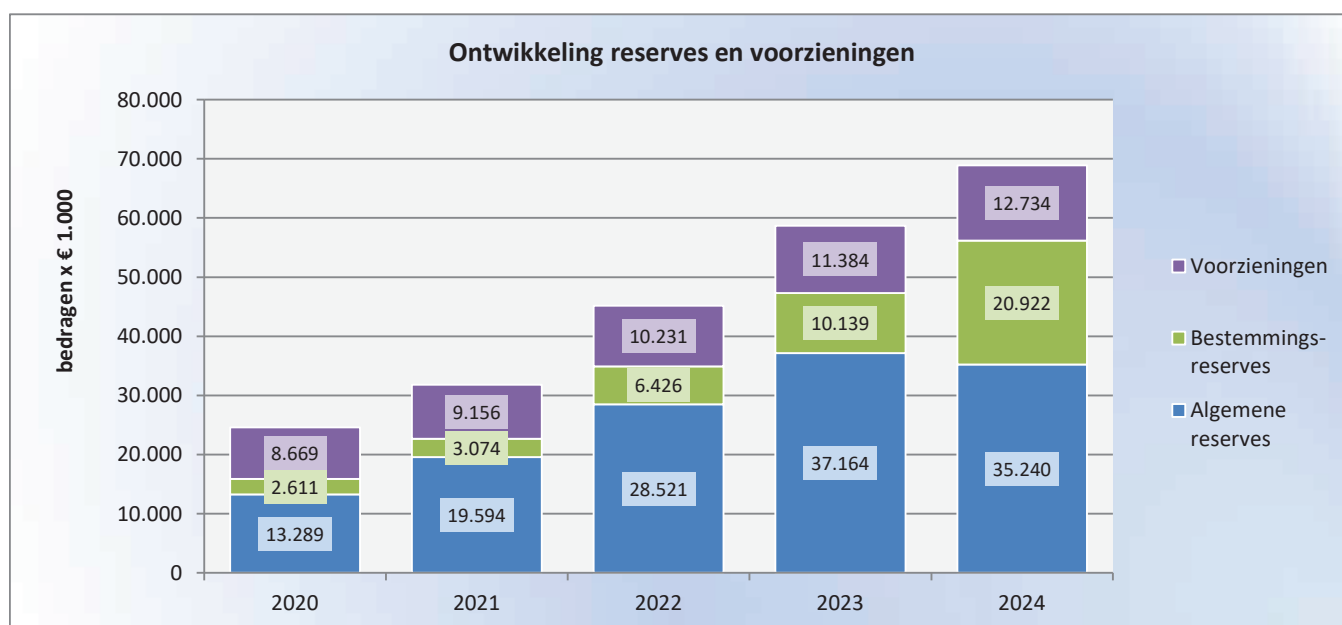
Nog te ontvangen bijdrage overheidslichamen	31-dec-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	31-dec-2024
Nederlandse overheidslichamen				
Welle Z route	-	110	-	110
Gemeenschappelijke Regeling inzake kwalificatieplicht	28	-	28	-
Stadsbank	-	7	-	7
Belastingdienst	238	74	238	74
BNG	-	-	-	-
Gemeente inzake diverse detachering	10	-	10	-
Gemeente inzake stichting Noest	5	-	5	-
SVB	3	-	3	-
UWV	23	-	23	-
Provincie inzake retaildeal	-0	-	-	-0
Provincie inzake Programma Verkeersveiligheid	45	-	45	-
Provincie inzake Nationaal Park Sallandse Heuvelrug	0	-	-	0
Nederlandse overheidslichamen	353	190	352	191
Rijk				
Rijk inzake Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK)	30	-	30	-0
Rijk inzake SPUK Regeling tegemoetkoming van gestegen energiekosten	221	-	-	221
Rijk inzake hersteloperatie/gedupeerden KOT/SZW/BZK	138	15	152	-0
Rijk inzake Ministerie Klimaat & Energie	-	123	-	123
Rijk inzake Normbedrag gemeentelijke opvang Oekraïners (GOO)	195	-	195	0
Rijk inzake inzake SPUKL G3 BBZ	-	29	2	27
Rijk inzake inzake SPUK B2 hulp gedupeerden toesl.aff.	-	199	-	199
Rijk	584	366	379	570
Totaal	937	556	731	761

Vaste passiva

bedragen x € 1.000

Vaste passiva	31-dec-2023	31-dec-2024
Eigen Vermogen	50.941	58.787
Voorzieningen	11.384	12.734
Langlopende schulden	108.891	103.338
Totaal	171.216	174.858

Ontwikkeling gemeentelijke reserves en voorzieningen

In 2024 is de totale positie van reserves en voorzieningen toegenomen met een bedrag van circa € 8,7 miljoen, waarmee het totaal van de reserves en voorzieningen uitkomt op € 67,4 miljoen (2023: € 58,7 miljoen).

Eigen vermogen / reserves

bedragen x € 1.000

Eigen Vermogen	31-dec-2023	31-dec-2024
Resultaat boekjaar	3.638	2.625
Algemene reserves	37.164	35.240
Bestemmingsreserves	10.139	20.922
Totaal	50.941	58.787

De algemene reserves zijn reserves waaraan nog geen specifieke bestemming is gegeven. De daarin vastgelegde middelen kunnen dan ook nog vrijelijk worden ingezet. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan reeds een concrete bestemming is gegeven. Dit betekent dat de uiteindelijke bestedingsrichting reeds nadrukkelijk is aangegeven. Deels is dat gebeurd op basis van wet- en regelgeving of afspraken met andere overheden of maatschappelijke organisaties.

bedragen x € 1.000

Reserves	Saldo 1-1-2024	Stortin- gen	Afschrijving activa	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2024
Rekeningsaldo					
Reserve Rekeningsaldo te bestemmen	3.638	2.625	-	- 3.638	2.625
Totaal Rekeningsaldo	3.638	2.625	-	- 3.638	2.625
Algemene Reserve					
Vrij aanwendbare reserve	24.475	7.159	-	- 9.957	21.676
Financieringsreserve	8.822	600	-	-	9.422
Bufferreserve grondexploitatie	3.868	455	-	- 181	4.142
Totaal Algemene Reserve	37.164	8.214	-	- 10.139	35.240
Bestemmingsreserves					
Reserve Salomonsonhuis / zorgpunt	164	-	-	- 164	-
Reserve Armoede- en schuldenaangepak	572	336	-	-	908
Reserve Uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ	348	896	-	-	1.245
Reserve Groenrenovaties	7	-	-	-	7
Reserve 1/3-Regeling accommodatiebeleid	145	50	-	-	195
Reserve Kunst	96	36	-	- 8	124
Reserve Rood-voor-rood	80	-	-	-	80
Reserve Reconstructie platteland vernieuwing	136	-	-	-	136
Reserve Wachtgelden huidige wethouders	200	100	-	-	300
Reserve Duurzame energiemaatregelen	710	-	-	- 710	-
Reserve Co-financieringsfonds N35	741	-	-	-	741
Reserve Invoeringskosten Omgevingswet	1.147	695	-	- 53	1.789
Reserve Revolverend fonds energiewerkgroepen	120	-	-	-	120
Reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne)	5.673	1.104	-	- 317	6.460
Reserve Gelabelde middelen	-	5.222	-	- 272	4.950
Reserve Kapitaallasten	-	4.046	-	- 179	3.866
Totaal Bestemmingsreserves	10.139	12.485	-	- 1.702	20.922
Totaal	50.941	23.325	-	- 15.479	58.787

We kennen een drietal algemene reserves, met een totaalsaldo van € 35,2 miljoen (2023: € 37,2 miljoen). In vergelijking met het afgelopen jaar is de stand van deze reserves per saldo met € 1,9 miljoen gedaald. Deze vermindering is lager dan we hadden begroot (€ 5,8 miljoen). De daling is het saldo van de stortingen (€ 8,2 miljoen) en onttrekkingen (€ 10,1 miljoen).

Stortingen (€ 8,2 miljoen)

- Storting van € 0,2 miljoen in de VAR voor het Generatiepact;
- Storting van € 3,1 miljoen in de VAR met betrekking tot saldo jaarrekening 2023;
- Storting van € 0,2 miljoen in de VAR vanwege het opheffen van de reserve Duurzame energiemaatregelen en de voorziening ISV (nota Reserves en voorzieningen 2024);
- Storting van het saldo van de bestuursrapportage 2024 van € 1,6 miljoen in de VAR;
- Storting van het saldo van de najaarsrapportage 2024 van € 2,0 miljoen in de VAR;
- Storting van € 0,6 miljoen in de Financieringsreserve ter verbetering van de financieringspositie;
- Storting van € 0,5 miljoen in de Bufferreserve grondexploitatie als gevolg van (tussentijdse en finale) winstnemingen en lagere (verwachte) verliezen op locatie brandweerkazerne Kasteelstraat en Hellendoorn Noord.

Onttrekkingen (€ 10,1 miljoen)

- Onttrekking van € 0,1 miljoen uit de VAR voor de dekking lokale uitvoering WSW;
- Onttrekking van € 0,2 miljoen uit de VAR voor de incidentele dekking van het tekort in de Programmabegroting 2023;
- Onttrekking van € 0,4 miljoen uit de VAR voor een éénmalige storting in de voorziening Civiele kunstwerken;
- Onttrekking van € 0,1 miljoen uit de VAR voor projectleiding en architect voor het totaalplan herinrichting HvCB;
- Onttrekking van € 1,6 miljoen uit de VAR voor de aanwending van diverse doorgeschoven budgetten uit 2023 naar 2024;
- Onttrekking van € 0,2 miljoen uit de VAR voor de voorfinanciering van de Vitaliteitsregeling 2023;
- Onttrekking van € 0,1 miljoen uit de VAR voor Flexwoningen Nijveldserf;
- Onttrekking van € 0,1 miljoen uit de VAR voor de realisatie van een openbaar toilet in Nijverdal;
- De gelabelde middelen voor co-financieringsbudget (€ 0,2 miljoen), ondersteuning MFA Daarle (€ 0,2 miljoen), Liquidatiesaldo Soweco (€ 0,5 miljoen), opstellen van uitvoeren routekaart woningbouw (€ 1 miljoen) en subsidieregeling verduurzaming maatschappelijk vastgoed verenigingen (€ 0,7 miljoen) zijn onttrokken uit de VAR en gestort in de nieuwe reserve Gelabelde middelen (nota Reserves en voorzieningen 2024);
- € 3,6 miljoen uit de VAR is gestort in de reserve Kapitaallasten (nota Investeren, waarderen en afschrijven 2024);
- Onttrekking van € 0,5 miljoen uit de VAR voor eenmalige kosten vervroegde afschrijvingen (nota Investeren, waarderen en afschrijven 2024);
- Onttrekking van € 0,1 miljoen uit de VAR voor reclamebelasting en bijdrage pandeigenaren;
- Een onttrekking van € 0,2 miljoen uit de Bufferreserve grondexploitatie voor het aanvullen van de VTVG in verband met verwachte hogere de verliezen op grex De Grave;
- Diverse kleinere onttrekkingen van in totaal € 0,3 miljoen.

Eind 2024 kenden we 16 bestemmingsreserves. Er zijn twee nieuwe reserves ingesteld, de reserve Gelabelde middelen en de reserve Kapitaallasten (nota Reserves en voorzieningen 2024). Het totaalsaldo van de bestemmingsreserves bedraagt € 20,9 miljoen (2023: € 10,1 miljoen). De toename van het saldo bedraagt € 10,8 miljoen en kan als volgt worden verklaard:

Stortingen (€ 12,0 miljoen)

- Storting van € 0,3 miljoen in de reserve Armoede- en schuldenaangepak vanwege saldi bijzondere bijstand en energietoeslag;
- Storting van € 0,9 miljoen in de reserve Uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ in verband met saldo BUIG;
- Storting van € 0,1 miljoen in de reserve Wachtgelden huidige wethouders voor toekomstige wachtgeldverplichtingen;
- Storting van € 0,7 miljoen in de reserve Invoeringskosten Omgevingswet door extra ontvangen middelen uit het gemeentefonds en vanwege uitgestelde besteding;
- Storting van € 1,1 miljoen in de reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne) vanwege middelen SPUK Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne voor gemeenten;
- Storting van € 5,0 miljoen in de reserve Gelabelde middelen door de toevoeging van de (gelabelde) middelen uit de VAR (zie toelichting hierboven bij de algemene reserves) en door diverse budgetoverhevelingen naar 2025.
- Storting van € 3,9 miljoen in de reserve Kapitaallasten (zie toelichting hierboven bij de algemene reserves).

Onttrekkingen (€ 1,2 miljoen)

- De reserve Salomonsonhuis / zorgpunt is opgeheven (nota Reserves en voorzieningen 2024 en Bestuursrapportage 2024). Het restant van € 0,2 miljoen is overgeheveld naar de reserve Kapitaallasten voor het investeringsproject Besteding Salomonsongelden 2023 en naar de reserve Gelabelde middelen voor het project Uitdaging tot bewegen Daarle;
- De reserve Duurzame energiemaatregelen is opgeheven (nota Reserves en voorzieningen 2024). Een deel van het restant

van € 0,7 miljoen is overgeheveld naar de reserve Gelabelde middelen in afwachting van nadere lokale uitwerking van het Klimaatakkoord. Het overige deel is gestort in de VAR;

- Onttrekking van € 0,3 miljoen uit de reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne) voor onder andere voorbereidingskosten AZC, meerkosten Wmo-Jeugd en leerlingenvervoer.

Onderstaande tabel geeft de aard/doel van de reserves weer:

Reserve	Doel
Rekeningsaldo	
201 Reserve Rekeningsaldo te bestemmen	Het rekeningsaldo van het jaar wordt aan deze reserve toegevoegd/ onttrokken. Bij de behandeling van de jaarrekening geeft de raad aan hoe het saldo wordt bestemd. De reserve heeft tevens als doel: Het faciliteren van budgetoverhevelingen gedurende het lopende begrotingsjaar.
Algemene Reserves	
101 Vrij aanwendbare reserve	De reserve wordt gebruikt om de verschillen tussen begrote en werkelijke uitgaven op te vangen zoals de saldi op basis van begroting, bestuurs- en najaarsrapportage en jaarrekening, alsmede voor de bekostiging van incidentele uitgaven die de post “onvoorzien” te boven gaan. De reserve maakt deel uit van ons weerstandsvermogen. Tevens wordt de reserve ingezet voor de schommelingen op de Bufferreserve grondexploitatie.
102 Financieringsreserve	De reserve wordt gebruikt als algemene reserve, ter verbetering van onze financieringspositie.
103 Bufferreserve grondexploitatie	De reserve dient als financiële buffer voor het opvangen van financiële tegenvallers in grondexploitaties en vastgoed/grondtransacties.
Bestemmingsreserves	
406 Reserve Salomonsonhuis / zorgpunt	De reserve is gevormd uit de ontvangen gelden uit de liquidatie van de Stichting Salomonsonhuis. De gelden werden ter beschikking gesteld onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat de middelen moeten worden aangewend voor projecten in het kader van de zorg. In 2024 is de reserve volledig aangewend voor een aantal aangewezen projecten en is vervolgens opgeheven.
407 Reserve Armoede- en schuldenaangepak	De reserve egaliseert schommelingen in de uitgaven op het terrein van armoede- en schuldenaangepak. Daarnaast is de reserve inzetbaar om knelpunten op het terrein van armoede en schulden bij inwoners of instanties op te lossen.
409 Reserve Uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ (vm reserve WWB)	Egalisatiereserve voor de uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ.
411 Reserve Groenrenovaties	De reserve is bedoeld voor het behoud van ingezette aanpassingen, voor extra verbeteringen of gerichte projecten in het openbaar groen en om gelden die worden ontvangen ter compensatie te kunnen reserveren zodat ze later gericht en geïmplementeerd kunnen worden ingezet.
414 Reserve 1/3-Regeling accommodatiebeleid	De reserve is ingesteld om op een goede manier te kunnen inspelen op ontwikkelingen met betrekking tot wijk-, buurt- en sportaccommodaties.
415 Reserve Kunst	Om middelen vrij te maken voor de beeldende kunst wordt 1% van het eventuele overschot op de jaarrekening beschikbaar gesteld voor kunst en gestort in deze reserve.
416 Reserve Rood-voor-rood	Het saldo van de kosten/ontvangsten van het gemeentelijke rood-voor-rood beleid wordt in deze reserve gestort of aan deze reserve onttrokken.
418 Reserve Reconstructie plattelandsvernieuwing	Beheer van pMJP middelen (provinciaal Meerjarenprogramma Plattelandsontwikkeling) die vanuit de provincie beschikbaar zijn gesteld voor de bevordering van de reconstructie van het landelijke gebied.
419 Reserve Wachtgeld huidige wethouders	De reserve is ingesteld om gelijkmatig een buffer op te bouwen voor toekomstige wachtgeldverplichtingen van de huidige wethouders die na de gemeenteraadsverkiezingen niet terugkeren of tussentijds aftreden, zodat wij in het verkiezingsjaar niet met hoge wachtgeldverplichtingen ineens worden geconfronteerd.
421 Reserve Duurzame energiemaatregelen	De reserve heeft tot doel om diverse maatregelen op het gebied van gemeentelijke energiebesparing mogelijk te maken. De netto besparing op de exploitatie die wordt gerealiseerd met de maatregelen wordt in de reserve gestort. Door middelen te reserveren uit goed renderende projecten, kunnen in een later stadium ook minder goed renderende projecten worden opgepakt. De reserve is in 2024 na verdeling van de resterende middelen opgeheven.

422	Reserve Co-financieringsfonds N35	Het financieel afdekken van een aantal projecten rondom de N35 en mogelijke extra bijdragen genereren.
423	Reserve Invoeringskosten Omgevingswet	De reserve houdt de middelen voor het langjarige programma voor implementatie van de Omgevingswet beschikbaar.
424	Reserve Revolverend fonds energiewerkgroepen	Dit is een revolverend fonds voor gebieden/energiewerkgroepen om hen van (voor)financiering te voorzien bij initiatieven voor energieprojecten.
425	Reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne)	De reserve is bedoeld om risico's bij de opvang van statushouders en ontheemden op te vangen en om voorzieningen te realiseren voor het langdurig dan wel tijdelijk huisvesten van statushouders en ontheemden.
426	Reserve Gelabelde middelen	Het tijdelijk parkeren van gelabelde middelen uit de VAR zodat de vrij besteedbare ruimte in de VAR zichtbaar blijft.
427	Reserve Kapitaallasten	Het afdekken van kapitaallasten van aangewezen investeringen.

Voorzieningen

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Stortin- gen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2024
Voorzieningen personeel	4.856	666	- 288	- 79	5.154
Onderhoudsvoorzieningen	1.637	2.356	- 1.757	-	2.237
Voorzieningen van derden verkregen middelen	3.814	374	-	- 15	4.173
Overige voorzieningen	1.077	137	- 8	- 38	1.169
Totaal	11.384	3.534	- 2.052	- 132	12.734

Voorzieningen zijn over het algemeen gevormd voor verplichtingen, verliezen of te verwachten tegenvallers waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs valt in te schatten. Kenmerkend voor een voorziening is dat de hoogte afgestemd moet zijn op de omvang van de achterliggende verplichtingen of verliezen.

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Stortin- gen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2024
Voorzieningen personeel					
Voorziening APPA	854	329	-	-	1.183
Voorziening Wachtgelden oud-wethouders	458	-	- 239	- 79	139
Voorziening Wachtgelden voormalig personeel	-	132	- 12	-	120
Voorziening APPA ingegane pensioenen	3.379	205	-	-	3.584
Voorziening Spaarverlof	166	-	- 37	-	129
Totaal Voorzieningen personeel	4.856	666	- 288	- 79	5.154
Onderhoudsvoorzieningen					
Voorziening Onderhoud wegen	1.549	1.694	- 1.688	-	1.556
Voorziening Onderhoud civiele kunstwerken	88	662	- 69	-	681
Totaal Onderhoudsvoorzieningen	1.637	2.356	- 1.757	-	2.237
Voorzieningen van derden verkregen middelen					
Voorziening ISV	15	-	-	- 15	-
Voorziening Parkeerbeleid	46	162	-	-	208
Voorziening Egalisatie afvalstoffenheffing	1.659	184	-	-	1.843
Voorziening Egalisatie rioolheffing	2.093	28	-	-	2.122
Totaal Voorzieningen van derden verkregen middelen	3.814	374	-	- 15	4.173
Overige voorzieningen					
Voorziening Privatisering was- en kleedruimten	495	15	-	-	510
Voorziening Toekomstige verliezen grondexploitatie-passiva	404	122	-	- 38	489
Voorziening Nog uit te voeren werkzaamheden voorm grexen	178	-	- 8	-	170
Totaal Overige voorzieningen	1.077	137	- 8	- 38	1.169
Totaal	11.384	3.534	- 2.052	- 132	12.734

Eind boekjaar 2024 zijn er in onze jaarrekeningen 13 voorzieningen (2023: 13).

Het totaalsaldo van de voorzieningen bedraagt € 12,7 miljoen (2023: € 11,4 miljoen). Het saldo is toegenomen met 1,3 miljoen,

waarbij € 3,5 miljoen gestort is, € 2,1 miljoen is aangewend en € 0,1 miljoen is vrijgevallen.
Conform artikel 55 lid 1 van de BBV dient de aard van de voorzieningen te worden toegelicht in de jaarrekening.

Voorziening APPA

De voorziening Appa is gevormd voor de pensioenverplichtingen van (oud) wethouders van de gemeente Hellendoorn. In december 2015 hebt u besloten dat deze voorziening alleen bedoeld is voor de wethouders die nog niet met pensioen zijn. Bij de actuariële waardeberekeningen per 31 december 2024 moet, conform de circulaire van BZK van 14 december 2021, rekening worden gehouden met een rekenrente van 2,325%. Deze rente is gebaseerd op de 25-jaars rente per 30 september 2024 gepubliceerd door de DNB. Voor deze voorziening betekent dat een dotatie van € 329.000,--.

Voorziening Appa ingegane pensioenen

In december 2015 heeft u besloten dat de pensioenbetalingen van reeds gepensioneerd wethouders niet meer uit de voorziening Appa bekostigd wordt, maar vanuit de lopende begroting. De pensioenen worden nog altijd betaald uit de lopende begroting. Er is wel een Voorziening Appa ingegane pensioenen ingesteld, waar een voorziening is gevormd voor de verplichting van de lopende pensioenen. Conform de circulaire van BZK van 29 november 2024 moet ook hier rekening gehouden worden met een rekenrente van 2,325%. Naar aanleiding van de actuariële waardeberekeningen per 31 december 2024 is er een bedrag van € 205.000,-- gestort.

Bij de berekening van zowel de voorziening Appa als de voorziening Appa ingegane pensioenen is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

Sterftetabel GBM/V 2017-2022 met leeftijdsterugstelling;

Leeftijdsterugstelling man/vrouw: 5/1;

Leeftijdsterugstelling vrouw/man: 3/3;

Rekenrente 2,325%;

Pensioenleeftijd: AOW-leeftijd zoals vermeld op de site van SVB.

De Appa-pensioenen zijn met ingang van 1 januari 2025 verhoogd met 1,84%. De indexatie is opgenomen in de waardeberekeningen.

Voorziening wachtgeld oud-wethouders

De voorziening wachtgeld (oud-)wethouders is gevormd voor de wachtgeldverplichtingen voor (oud-)wethouders. In 2024 kon er € 79.000,-- vrijvallen aan toekomstige wachtgeldverplichtingen. Werkelijk is er in 2024 een bedrag van € 239.000,-- onttrokken.

Voorziening verlofsparen

Conform een aanpassing van de cao is het mogelijk om het bovenwettelijk verlof, overwerkvergoeding, gekochte bovenwettelijke uren, verlofuren uit onregelmatig werken om te zetten in spaarverlof. Dit vraagt om een actieve handeling van de medewerker en leidt niet automatisch tot spaarverlof. In 2023 hebben we € 166.000,00 gestort in de voorziening spaarverlof. We hebben in 2024 € 37.000,-- onttrokken uit deze voorziening.

Voorziening onderhoud wegen

De voorziening onderhoud wegen is in 2017 ingesteld en er wordt jaarlijks een storting gedaan in deze voorziening. De onderhoudskosten worden ten laste gebracht van deze voorziening. In 2024 is er € 1,7 miljoen gestort in de voorziening en € 1,7 miljoen aangewend vanuit deze voorziening. De hoogte van de jaarlijkse storting is bepaald vanuit de meerjarenplanning voor wegenonderhoud. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd.

Voorziening onderhoud civiele kunstwerken

Het onderhouden van de openbare ruimte waar de civiele kunstwerken onder vallen is een kerntaak van de gemeente. De voorziening onderhoud civiele kunstwerken wordt gebruikt voor het planmatig/cyclisch onderhoud. De hoogte van de voorziening wordt bepaald middels het strategisch beheerplan civiele kunstwerken. Met het beheerplan, de middelen en de voorziening wordt invulling gegeven aan het doelmatig in stand houden van de civiele kunstwerken. In 2024 is er € 662.000,-- gestort in de voorziening en € 69.000,-- aangewend vanuit deze voorziening.

Voorziening ISV

In deze voorziening worden de ontvangen bijdragen uit het stadsvernieuwingsfonds gestort. Verplichtingen uit projecten worden er uit voldaan.

Voorziening Parkeerbeleid

In deze voorziening worden de ontvangen bijdragen voor parkeergelegenheden gestort. Verplichtingen uit projecten worden er uit voldaan. In 2024 is er € 162.000,- in de voorziening gestort.

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing

De jaarlijkse kosten van afvalinzameling en -verwerking fluctueren dermate per jaar, dat geen rechtstreekse kostendekking uit de afvalstoffenheffing kan worden verwacht. De heffing die de burger dan zou moeten betalen zou geen gestage lijn volgen, maar erg fluctueren. De voorziening is gevormd uit de ontvangen afvalstoffenheffing en dient in principe ter egalisatie. Dit jaar is er € 184.000 gestort.

Voorziening egalisatie rioolheffing

De voorziening is gevormd uit de ontvangen rioolheffing en dient in principe ter egalisatie. De jaarlijkse kosten van het beheer en onderhoud van rioleringen fluctueren dermate per jaar, dat geen rechtstreekse kostendekking uit rioolheffingen kan worden verwacht. De rioolheffing die de burger dan zou moeten betalen zou geen gestage lijn volgen, maar erg fluctueren. Dit jaar is er € 28.000,- gestort.

Voorziening privatisering was- en kleedruimten

Deze voorziening is ingesteld op het moment dat was- en kleedruimten zijn geprivatiseerd. Afspraak hierbij is dat verenigingen een bijdrage van de gemeente krijgen op het moment dat de kleedkamers moeten worden vervangen / zijn afgeschreven. De voorziening is op eindwaarde gewaardeerd en jaarlijks wordt de begrote index voor het boekjaar aangepast aan de werkelijke bouwindex. In de opbouw van de voorziening gaan we uit van een bouwindex van jaarlijks 5%. In 2023 was de werkelijke bouwindex 6,72%. De voorziening is op peil gebracht naar een bedrag van € 495.000,- en dat dekt de verplichtingen die we aan de vier verenigingen die nog recht hebben op een bijdrage. Voor één vereniging blijft er nog geld in de voorziening tot uiterlijk 2042, twee verenigingen staan in de voorziening voor 2031 genoteerd en er is ook een vereniging die in 2026 uitbetaald krijgt.

Voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie- gepassiveerd

Voor de toelichting verwijzen we naar het tekstje iets verderop bij de geactiveerde voorziening met dezelfde naam. BBV voorschriften eisen dat een deel van de voorziening niet in mindering gebracht mag worden op de boekwaarde van de voorraden grond, maar als "reguliere" gepassiveerde voorziening zichtbaar moet worden op de balans. Dit is voor een bedrag van € 489.000,-. De rest van de benodigde voorziening is geactiveerd (€ 315.000,-).

Voorziening nog uit te voeren werkzaamheden voormalig grondexploitatie

In 2023 is een nieuwe voorziening ingesteld voor de nog te maken afrondende kosten van reeds afgesloten grondexploitaties. Het in stand houden van een nagenoeg afgewikkelde grondexploitatie vergt onnodig jaarlijks administratief werk. Op het moment dat er alleen nog enkele beperkte afrondende werkzaamheden hoeven te worden, wordt schatten we de hoogte van deze kosten in. Denk hierbij aan de laatste werkzaamheden aan het groen in de wijk, de aanleg van opritten of een speelplek. Hiervoor wordt een voorziening getroffen en de grex kan worden afgesloten. De afrondende werkzaamheden kunnen uit deze voorziening betaald worden.

Naast de bovengenoemde voorzieningen zijn er ook voorzieningen die aan de activa kant van de balans worden gepresenteerd. Het voorziene bedrag is dan in mindering gebracht op de betreffende activapost.

Het betreft de volgende 4 voorzieningen:

bedragen x € 1.000

Geactiveerde voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Stortin- gen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2024
Geactiveerde voorzieningen					
Voorziening Toekomstige verliezen grondexploitatie-activa	293	180	-	- 157	315
Voorziening Dubieuze debiteuren algemeen	232	26	- 15	-	244
Voorziening Dubieuze debiteuren PW, IOAW en IOAZ	684	- 192	-	-	492
Voorziening Dubieuze debiteuren BBZ	-	5	-	-	5
Totaal Geactiveerde voorzieningen	1.209	19	- 15	- 157	1.056
Totaal	1.209	19	- 15	- 157	1.056

Voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie

De voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie (VTVG) is gevormd om de verliezen die verwacht worden op de grondexploitaties (grexen) af te dekken. Aan het begin van 2024 waren er (naar verwachting) 3 verliesgeven grexen. Hiervan is locatie Brandweerkazerne Kasteelstraat afgesloten in 2024 en omdat deze grex toch winstgevend bleek kon € 38.000,- vrijvallen.

Van de ultimo 2024 lopende grexen zijn er 2 verliesgevend: Hellendoorn Noord en De Grave Haarle. Op het moment dat blijkt dat een grondexploitatie verliesgevend is, moet dit verlies meteen worden genomen, maar dat mag op basis van een contante waarde. Jaarlijks wordt de discontovoet van 2% bijgestort in de voorziening zodat bij het afwikkelen van de grondexploitatie de voorziening toereikend is. Daarnaast wordt elk jaar de grondexploitatie opnieuw tegen het licht gehouden en bekeken in hoeverre de resultaatverwachting moet worden bijgesteld. In 2024 is de voorziening geïndexeerd met € 14.000,-, er is een aanvullende verliesvoorziening van € 174.000,- opgenomen voor het verwachte verlies op grex De Grave in Haarle. De screening van de al lopende grondexploitaties laten een lager verliesverwachting voor Hellendoorn Noord zien van € 43.000,-. Per saldo zien we een toename van de voorziening van € 697.000,- naar € 804.000,-.

De BBV voorschriften eisen dat een bepaald deel van de voorziening aan de passiva-kant van de balans moet worden opgenomen: voor een bedrag van € 489.000,- (zie hierboven). De rest van de € 315.000,- blijft staan als geactiveerde voorziening.

Voorzieningen dubieuze debiteuren

Er zijn drie voorzieningen voor dubieuze debiteuren, het betreft zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke vorderingen. Voor vorderingen op grond van de WWB en BBZ zijn aparte voorzieningen ingesteld.

Deze voorzieningen worden getroffen voor vorderingen die mogelijk geheel of gedeeltelijk niet inbaar zijn. De omvang wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een lijst met openstaande vorderingen per 31 december 2024.

Langlopende schulden

bedragen x € 1.000

Langlopende schulden	31-dec-2023	31-dec-2024
Onderhandse leningen o/g	108.891	103.338
Totaal	108.891	103.338

De langlopende schuld betreft leningen aangetrokken ter invulling van de eigen financieringsbehoefte. Ultimo 2024 was daarmee een bedrag gemoeid van € 103,3 miljoen (2023: € 109,0 miljoen).

De opgenomen onderhandse leningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

Opgenomen leningen	Oorspr. Bedrag	Rente %	Rente Bedrag	Begin looptijd	Einde looptijd	Looptijd (jaren)	Boek waarde 1-1-2024	Opname 2024	Aflossing 2024	Boek waarde 31-12-2024
Betreft onderhandse leningen van binnenlands banken en overige financiële instellingen										
Leningen overig										
Waterschapsbank	5.000	4,67%	103	2008	2028	20	2.500	-	- 500	2.000
BNG	10.000	1,80%	149	2020	2040	20	8.500	-	- 500	8.000
BNG	113.826	1,94%	1851	2020	2045	25	97.891	-	- 4.553	93.338
Totaal Leningen overig	128.826		2.103				108.891	-	- 5.553	103.338
Totaal	128.826		2.103				108.891	-	- 5.553	103.338

De langlopende schuld is afgenomen met € 5,7 miljoen.

bedragen x € 1.000

Netto langlopende schuld	31-dec-2023	31-dec-2024
Opgenomen langlopende geldleningen	108.891	103.338
Verstrekte langlopende geldleningen	- 4.108	- 5.916
Totaal	104.782	97.421

De netto schuld is afgenomen met € 7,3 miljoen.

Vlottende passiva

bedragen x € 1.000

Vlottende Passiva	31-dec-2023	31-dec-2024
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.251	6.429
Overlopende passiva	12.361	15.328
Totaal	17.612	21.757

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

bedragen x € 1.000

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-dec-2023	31-dec-2024
Overige schulden	5.251	6.429
Totaal	5.251	6.429

De hoogte van de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar is in vergelijking met voorgaand jaar toegenomen met 1,2 miljoen.

Overlopende passiva

bedragen x € 1.000

Overlopende passiva	31-dec-2023	31-dec-2024
Ontvangen overheidsgeld met een specifiek bestedingsdoel	6.680	9.690
Overige vooruitontvangen bedragen	195	129
Overige nog te betalen bedragen	5.485	5.510
Totaal	12.361	15.328

Overlopende passiva zijn baten die in 2024 als baten zijn geboekt, maar die feitelijk tot 2025 of latere jaren behoren. Daarnaast bestaat overlopende passiva uit lasten die in 2024 als lasten zijn geboekt, maar die pas in 2025 of later daadwerkelijk tot een betaling zullen leiden.

De ontvangen overheidsgelden met een specifiek doel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

Ontvangen overheidsgeld met een specifiek bestedingsdoel	31-dec-2023	Ontvangen bedragen	Bestede bedragen of terugbetaling	31-dec-2024
Nederlandse overheidslichamen				
Provincie inzake Klimaat energieloket	43	-	-	43
Provincie inzake divers	105	208	37	276
Provincie inzake Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug	12	-	-	12
Provincie inzake Sport en Jeugdhulp	265	23	11	277
Provincie inzake asbestbodemsanering	135	118	164	89
Provincie inzake Toekomstbest. en vitaal Centrum	270	-	-	270
Provincie inzake Verkeersveiligheid	184	113	155	142
Provincie inzake progr. klimaatadaptatie	249	-	-	249
Rijk inzake divers	739	199	20	918
Rijk inzake DPRA impulsregeling	200	46	-	246
Rijk inzake Suvis - diverse scholen	809	-	-	809
Rijk inzake spuk aanpak energiearmoede	805	402	465	742
Rijk inzake Stimulering verkeersmaatregelen	236	-	112	124
Rijk inzake SPUK Inburgering	341	455	61	735
Rijk inzake SPUK Meoz 2023	306	-	-	306
Rijk inzake SPUK klimaatgelden	335	258	116	476
Rijk inzake SPUK Lokale aanpak isolatie	1.647	2.669	339	3.977
Nederlandse overheidslichamen	6.681	4.489	1.480	9.690
Totaal	6.681	4.489	1.480	9.690

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Per 31 december 2024 bestonden de volgende, niet in de balans van de gemeente Hellendoorn opgenomen, rechten en verplichtingen:

Financiële garanties en verplichtingen

Ultimo 2024 wordt voor een bedrag van € 25,0 miljoen aan leningen garant gestaan voor een zorginstelling en een onderwijsinstelling (ultimo 2023: € 25,0 miljoen). Daarnaast staan we indirect garant voor € 0,01 miljoen aan oude gemeentegaranties (2023: € 0,1 miljoen), voor € 149,1 miljoen bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (2023: € 138,4 miljoen) en voor € 109,0 miljoen bij de Nationale Hypotheek Garantie (2023: € 122,0 miljoen).

bedragen x € 1.000

Gewaarborgde leningen	Oorspr. Lening	Percentage borg	Restant geldlening 1-1-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	Restant geldlening 31-12-2024
Zorg- en onderwijsinstellingen (2 instelling)	26.256	100%	25.031	-	- 335	24.696
Woningcorporaties (48 leningen)	*	50%	138.420	188.000	- 177.322	149.098
Gemeentegaranties (11 leningen)	*	50%	110	-	- 93	17
Nat. Hypotheek Garantie (749 leningen)	*	50%	122.000	-	- 13.000	109.000
Overig	-	100%	-	-	-	0
Totaal	26.256		285.561	188.000	- 190.750	282.811

- Bij de Bank Nederlandse Gemeenten hebben we een kredietarrangement. De kredietlimiet bedraagt € 5,0 miljoen en de intra-daglimiet € 2,5 miljoen.

bedragen x € 1.000

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Startdatum	Einddatum	Einddatum (incl. optiejaar)	Totaal verplichting	Restant verplichting 31-12-2024	Toelichting
Inkoop schoonmaakdiensten	01-04-2020	31-03-2023	31-03-2025	57	57	
Inkoop Groenafval - laden transporteren en verwerken	01-06-2023	31-05-2025	31-05-2027	222	46	
Inkoop beveiligingsdiensten	01-11-2024	31-10-2027	31-10-2028	340	326	
Inkoop raamovereenkomst onderhoud en installatie programmatuur	01-10-2024	30-09-2026	30-09-2028			*1)
Inkoop elektra	01-01-2021	31-12-2024	31-12-2025			*2)
Inkoop gas	01-01-2023	01-01-2027	01-01-2030	1.064	330	*3)
Inkoop wmo hulpmiddelen	01-01-2019	31-12-2022	31-12-2025			*4)
Inkoop Huishoudelijke Ondersteuning	01-01-2024	31-12-2028	31-12-2031			*5)
Inkoop raamovereenkomst samen 14 Jeugdzorg	01-01-2025	31-12-2029	31-12-2033			*6)
Inkoop inhuur flexibele arbeidskrachten	01-09-2023	01-09-2025	01-09-2027			*7)
Inkoop maatwerkvervoer	01-05-2023	30-04-2025	30-04-2027			*8)

*1) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken

*2) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken

*3) de jaarkosten weergegeven als verplichting, het deel prijsafspraken niet

*4) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken, optiejaar gebruikt

*5) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken

*6) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken, WMO looptijd 8 jaar (incl. optie jaren), rest 6 jaar

*7) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken

*8) dit zijn prijsafspraken en geen volumeafspraken

In 2024 zijn een aantal langlopende investeringsprojecten niet afgerond, waarbij het de gewoonte is om dit als restantkrediet naar het volgende boekjaar over te hevelen. Er is derhalve een “investeringsverplichting” voor deze projecten. Onderstaand is een lijst opgenomen met investeringsbedragen die bij deze jaarrekening zijn overgeheveld naar 2025.

bedragen x € 1.000

Investeringsverplichtingen	31-dec-2024
Wegenstructuur / investeringsprogramma wegen	1.250
Vervanging Openbare verlichting/Parkeerinstallaties	200
Rioleringen	528
Sport	241
Openbaar groen/speelplaatsen	87
Bouwgrondexploitaties	269
Treasury(geldleningen)	6.752
Diverse kleinere budgetten	6
Huishoudelijk afval/containers/afvalbakken	60
Huisvesting	21
Tractiemiddelen	489
Automatisering	57

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) voor ondernemersactiviteiten. Tot en met 2022 ziet de belastingdienst ons niet als ondernemer binnen de grondexploitatie. Voor de jaren daarna leggen we onze berekeningen nog voor aan de fiscus.

Voor de onderdelen reclame-activiteiten (op lantaarnpalen en rotondes) en ook de exploitatie vanabri's stelt de belastingdienst dat we wél ondernemer zijn, maar daar hebben wij bezwaar tegen aangetekend. Wij hebben met de belastingdienst afgesproken dat het bezwaar wordt aangehouden hangende een aantal proefprocessen van andere gemeenten. Mocht daar jurisprudentie uit ontstaan dan volgt zowel de belastingdienst als de gemeente dat. We doen dus al wel aangifte over de opbrengsten uit reclame-activiteiten enabri's en de fictieve winsten uit huishoudelijk afval. Al met al wordt er jaarlijks circa € 12.000,-- vennootschapsbelasting afgedragen, maar dat kan hoger worden als we voor de Grondexploitatie 'door het ondernemerspoortje' komen.

Indien meer duidelijkheid is over de te volgen systematiek, informeren we u hierover en de wijze waarop we de vennootschapsbelasting gaan inbedden in begroting en jaarrekening.

Single Information Single Audit (SISA)

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025							
Venstreker	Uitveringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp oedoeuweren toeslaanproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanspak (in jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/01	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanspak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Normbedragen voor a, b, d en f (Ja/Nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Normbedragen voor e (Ja/Nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05
			4	16	Ja	Ja	Nee
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07			
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08 €133.905	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09 €216.626	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11 €0	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12 €0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14 €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15 €23.040	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanspak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16 €14.276	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanspak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17 €55.892	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18 €7.388
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden, indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20 €48.392	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21 €97.392	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprenken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22 €1.648	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprenken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23 €4.948	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24 €206.609
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02			
			€0	Ja			
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05
			€35.850	€0	1	142	42
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorscholse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) Aard controle R Indicator: D8/01	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) Aard controle R Indicator: D8/02	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kinderopvang en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) Aard controle R Indicator: D8/03	Correctie besteding (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D8/04	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D8/05
			€233.140	€0	€0	€0	€0
			Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicator: D8/08	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicator: D8/10	Aard controle R Indicator: D8/06
			1				
			2				
			100				
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgesteld Aard controle R Indicator: D14/01	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisevesting indien deze extra huisevesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen Aard controle R Indicator: D14/02	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/03		Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07
			€108.060	€0	€0		
			Correctie besteding (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D14/04	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D14/05	Opgebouwde reserve (jaar T) Aard controle R Indicator: D14/06		
			€0	€147.221	€39.161	Nee	
			Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/09	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/11	
			1				
			2				
			10				
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienu mer Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard van de activiteit besteding (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: D23/03	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05
			1 SB240057	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€0	€220.000	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening
			2				€0
			100				
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07				
			1 Nee				
			2				

100							
lenW	E44B	Tijdelijke impulseregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2023/377838	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	€ 0	€ 0	€ 0
			3 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	€ 0	€ 45.455	€ 45.455
			4 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	€ 0	€ 32.645	€ 32.645
			5 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09		
			1 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2023/377838	Nee		
			2 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	Nee		
			3 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	Nee		
			4 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	Nee		
			5 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	Nee		
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13	
			1 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2023/377838	0548HE-5 Klimaatmaatregelen Heliendoorn-west (0548HE-5)	Nee	
			2 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	0548HE-1 Infiltratievoorziening boven- en ondergronds Bergledingsweg, De Costerstraat	Nee	
			3 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	0548HE-2 Infiltratievoorziening Boven- en ondergronds Nootsterweg	Ja	
			4 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	0548HE-3 Aanpak kruisingen centrumringweg	Ja	
			5 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	0548HE-4 Wijkgerichte aanpak: Ontstentevengroen centrumgebied Nijverdal	Nee	
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04	
			€ 29.008	€ 111.516	€ 206.462	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuk, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08	
			1 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30m/haantal in Stuks	Nee	0		
			2 331 Drempellaantal in Stuks	Nee	0		
			3 334 Aanleg van een uitbouwconstructie van zijstraten GZW naar 30 km/uur-zone/haantal in Stuks	Nee	0		
			4 335 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats/haantal in Stuks	Ja	1		
			5 337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg/haantal in Meters	Ja	1		
			6 337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg/haantal in Meters	Nee	0		
			7 360 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/haantal in Stuks	Nee	0		
			8 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)/haantal in Stuks	Ja	1		
lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Delta programma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Aard controle R Indicator: E87B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Aard controle R Indicator: E87B/05
			1 030004 Provincie Overijssel	S2023-0000893	€ 30.260	€ 114.760	€ 90.781
			2				€ 352.508
			10 Kopie beschikkingnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08			
			1 S2023-0000893	Nee			
			2				
			10				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de WvG	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05
			€ 5.852.411	€ 1.132	€ 332.851	€ 3.780	€ 62.747
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11
			€ 81.313	€ 62.960	€ 0	€ 1.635.394	€ 9.910
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			€ 0
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14			
			€ 0	Ja			
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2024	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Als gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de WvG.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05
			€ 28.521	€ 21.014	€ 2.431	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	€ 0

		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10			
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de WvO	Welke regeling betreft het? Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle R Indicator: G4/08	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle R Indicator: G4/09	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 43.135 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 8.509 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10	€ 1.202 € 0 € 227 € 0 € 0 € 0 € 51.644 € 1.429	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle R Indicator: G4/12	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle R Indicator: G4/13	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 43.135 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 8.509 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/14	€ 1.202 € 0 € 227 € 0 € 0 € 0 € 51.644 € 1.429	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/15	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle R Indicator: G4/16	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 0 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 0 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle R Indicator: G4/17	1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) € 43.135 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) € 0 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) € 8.509 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) € 0 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) € 0 6 Totaal Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/18	€ 1.202 € 0 € 227 € 0 € 0 € 0 € 51.644 € 1.429	
SZW	G10	Wet inburgering 2021, gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de WvO	Besteding (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/01	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
			€ 455.918	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire, gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de WvO	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute, deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de WvO	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 73.997	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende uitkering Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02	€ 0	€ 0	Ja	
			€ 725.753	€ 702.988				
			Activiteiten Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Overlopende zaken Aard controle R Indicator: H4/05	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/06	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden Aard controle R Indicator: H4/07	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 € 702.988	€ 702.988	€ 322.559	€ 333.586	€ 46.843	
			2 100					
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning Gemeenten	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleider en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H21/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H21/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
			Ja		€ 20.311	€ 30.198	Nee	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 Gemeenten	Naam onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Totaalbedrag (jaar T) toegankelijk per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel Aard controle R Indicator: H30/03	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Verstaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokale Sporttoekomst € 191.763	€ 28.011	€ 45.821	€ 69.529	Ja	N.v.t.
			2 Brede regeling combinatiefuncties € 43.063	€ 191.763	€ 194.012	€ 381.419	Ja	N.v.t.
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden € 43.063	€ 43.063	€ 51.280	€ 85.283	Ja	N.v.t.

			5	Mentale Gezondheid	€ 10.774	€ 11.024	€ 25.224	Ja	N.v.t.
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 37.705	€ 45.819	€ 82.547	Ja	N.v.t.
			7	Valpreventie	€ 102.346	€ 116.581	€ 208.601	Ja	N.v.t.
			8	Laefomgeving	€ 21.547	€ 21.547	€ 42.231	Ja	N.v.t.
			9	OKO & Vraagstukken alcoholproblematiek	€ 5.387	€ 8.814	€ 16.368	Ja	N.v.t.
			10	Versterken sociale basis	€ 77.568	€ 97.130	€ 157.848	Ja	N.v.t.
			11	Mentale zorg	€ 21.547	€ 28.946	€ 46.359	Ja	N.v.t.
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 21.547	€ 21.548	€ 44.136	Ja	N.v.t.
			13	Wetlijn op recept	€ 20.469	€ 45.600	€ 60.646	Ja	N.v.t.
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 5.387	€ 5.171	€ 10.342	Ja	N.v.t.
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 15.729	€ 18.945	€ 35.119	Ja	N.v.t.
				Eindverantwoording (Ja/Nee)				Ja	N.v.t.
				Aard controle n.v.t. Indicator: J32/07					
				Nee					
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer / naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten		Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01	Aard controle R Indicator: J32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03	Aard controle D2 Indicator: J32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06
			1	SUVIS21-00890596	€ 0	€ 26.408	Ja		Ja
			2	SUVIS21-00743411	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			100	Kopie Beschikkingnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
				Aard controle n.v.t. Indicator: J32/07	Aard controle D2 Indicator: J32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/09			
			1	SUVIS21-00890596	Nee	Het project is gestopt wegens plannen voor een nieuwbouwoortlocatie			
			2	SUVIS21-00743411	Nee	Het project vindt zich in de afbouwende fase. De verwachting is dat begin 2025 dit wordt afgerond.			
			100	Nee					
VRO	J55	Aanpak energieraadmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	
				Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			79	Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	€ 32.463	€ 32.463	7	€ 18.158	€ 18.158
				Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten				
				Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			152	Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	€ 12.600	€ 31.950			
				Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)		Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energiegebruik/energiekosten tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
				Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			216						
VRO	J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verbruiksruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verbruiksruimten (t/m jaar T)	
				Aard controle n.v.t. Indicator: J56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/02	Aard controle R Indicator: J56/03	Aard controle R Indicator: J56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/06
			1	RHA2021-02374980	Flexwoningen gemeente Hellendoorn	€ 60.000	€ 60.000	15	0
			2						
			10	Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)
				Aard controle n.v.t. Indicator: J56/07	Aard controle R Indicator: J56/08	Aard controle R Indicator: J56/09	Aard controle R Indicator: J56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/12
			1	Flexwoningen gemeente Hellendoorn	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
			2						
			10	Kopie Projectnaam	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?			
				Aard controle n.v.t. Indicator: J56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/15			
			1	Flexwoningen gemeente Hellendoorn	Nee	Ja			
			2						
			10						
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III bestaat is aan doel- en/of maatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a	
				Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle R Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
			1	LA123-0356533	€ 71.901,7	0	0	€ 0	€ 0
			2	LA124-03732747	€ 2.000,1	0	2.000	€ 0	€ 0
				Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan de energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
				Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1		€ 59.000	Nee			
				C.O.	€ 0	Nee			
KG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatkosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatkosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatkosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatkosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatkosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatkosten	
				Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 359.033	€ 107.569	€ 140.497	€ 927.698	€ 0	€ 0	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
				Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee						

AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 5.041.162			€ 0	€ 0	€ 260.317
		Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)		Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 vermindert met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

Totaal van alle programma's en mutaties in reserves

In onderstaande tabel ziet u het overzicht van baten en lasten.

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Programma's					
Lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen	- 24.651	- 24.852	- 23.667	1.185 V	- 24.391
02 Jeugd en WMO	- 29.660	- 30.473	- 30.891	- 418 N	- 27.452
03 Onderwijs Cultuur en sport	- 17.340	- 18.039	- 14.414	3.625 V	- 13.053
04 Mobiliteit en bereikbaarheid	- 11.597	- 11.509	- 11.121	388 V	- 10.282
05 Woon en leefomgeving	- 16.611	- 18.499	- 16.416	2.083 V	- 15.079
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	- 8.397	- 7.578	- 7.711	- 133 N	- 7.041
Totaal Lasten	- 108.256	- 110.950	- 104.220	6.730 V	- 97.298
Baten					
01 Werk, Economie en Inkomen	15.790	16.990	16.810	- 180 N	17.322
02 Jeugd en WMO	951	2.100	2.114	14 V	1.807
03 Onderwijs Cultuur en sport	4.294	4.584	4.595	11 V	4.565
04 Mobiliteit en bereikbaarheid	5.129	5.611	5.327	- 283 N	4.863
05 Woon en leefomgeving	10.910	13.108	12.025	- 1.082 N	11.989
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	1.236	1.154	1.228	74 V	1.215
Totaal Baten	38.310	43.546	42.099	- 1.447 N	41.762
Programma's	- 69.946	- 67.404	- 62.121	5.284 V	- 55.537
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien					
Lasten					
OZB woningen	- 507	- 501	- 506	- 5 N	- 532
OZB niet-woningen	- 1	- 1	-	1 V	-
Belastingen overig	-	-	-	-	- 8
Onvoorzien	- 75	- 62	-	62 V	-
Treasury	- 616	- 2.105	- 2.107	- 2 N	- 1.787
Overhead	- 15.478	- 16.223	- 15.695	529 V	- 14.104
Heffing Vpb	- 12	- 15	- 14	1 V	- 12
Totaal Lasten	- 16.690	- 18.908	- 18.322	586 V	- 16.444
Baten					
Uitkeringen Gemeentefonds	72.743	74.498	75.505	1.008 V	69.930
OZB woningen	6.064	6.071	6.198	127 V	5.953
OZB niet-woningen	3.456	3.476	3.557	81 V	3.428
Belastingen overig	107	-	- 0	- 0 N	- 0
Treasury	1.158	2.598	2.769	171 V	2.956
Overhead	50	292	259	- 33 N	235
Totaal Baten	83.578	86.935	88.288	1.354 V	82.501
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	66.888	68.027	69.967	1.940 V	66.058
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 1.265	- 19.308	- 20.700	- 1.392 N	- 17.377
Onttrekkingen	4.357	18.685	15.479	- 3.207 N	10.494
Mutatie reserves	3.092	- 623	- 5.221	- 4.598 N	- 6.884
Gerealiseerd Resultaat	34	-	2.625	2.625 V	3.638

Overzicht van baten en lasten per taakveld

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten per taakveld	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
LASTEN					
Saldo van baten en lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen					
2.1 Verkeer en vervoer					
3.1 Economische ontwikkeling	- 584	- 668	- 617	51 V	- 488
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 62	- 84	- 88	- 4 N	- 54
3.4 Economische promotie	- 449	- 455	- 450	5 V	- 412
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 7.034	- 5.988	- 5.339	649 V	- 5.426
6.3 Inkomensregelingen	- 11.063	- 12.074	- 11.534	540 V	- 12.587
6.4 WSW en beschut werk	- 4.338	- 4.319	- 4.324	- 6 N	- 4.093
6.5 Arbeidsparticipatie	- 1.121	- 1.263	- 1.314	- 51 N	- 1.332
Totaal 01 Werk, Economie en Inkomen	- 24.651	- 24.852	- 23.667	1.185 V	- 24.391
02 Jeugd en WMO					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 3.249	- 3.701	- 3.350	351 V	- 3.295
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	- 2.710	- 2.471	- 2.570	- 100 N	- 2.569
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 2.382	- 2.253	- 2.220	33 V	- 2.600
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	- 4.798	- 4.848	- 4.920	- 73 N	- 4.084
6.71b Begeleiding (WMO)	- 3.909	- 3.555	- 3.461	94 V	- 3.139
6.71c Dagbesteding (WMO)	- 1.604	- 1.293	- 1.269	25 V	- 1.244
6.72a Jeugdhulp begeleiding	- 1.257	- 1.175	- 1.142	34 V	- 1.124
6.72b Jeugdhulp behandeling	- 1.582	- 2.162	- 2.482	- 320 N	- 1.645
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	- 1.084	- 1.369	- 1.438	- 69 N	- 1.347
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	- 477	- 557	- 533	24 V	- 395
6.73a Pleegzorg	- 241	- 234	- 240	- 7 N	- 228
6.73b Gezinsgericht	- 205	- 233	- 262	- 28 N	- 189
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	- 1.168	- 1.275	- 1.387	- 112 N	- 862
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	- 2.014	- 2.360	- 2.542	- 182 N	- 2.052
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	- 434	- 171	- 277	- 106 N	- 289
6.74c Gesloten plaatsing	-	- 164	- 236	- 71 N	- 58
6.81a Beschermd wonen (WMO)					
6.82a Jeugdbescherming	- 326	- 352	- 344	8 V	- 284
6.82b Jeugdreclassering	- 53	- 71	- 79	- 8 N	- 38
7.1 Volksgezondheid	- 2.167	- 2.228	- 2.139	90 V	- 2.011
Totaal 02 Jeugd en WMO	- 29.660	- 30.473	- 30.891	- 418 N	- 27.452
03 Onderwijs Cultuur en sport					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 19	- 9	- 6	3 V	- 12
4.2 Onderwijshuisvesting	- 5.160	- 5.504	- 2.101	3.403 V	- 1.537
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	- 2.651	- 2.441	- 2.269	173 V	- 2.173
5.1 Sportbeleid en activering	- 564	- 537	- 515	22 V	- 639
5.2 Sportaccommodaties	- 5.062	- 5.431	- 5.493	- 63 N	- 4.892
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 2.052	- 2.061	- 2.032	29 V	- 1.969
5.4 Musea	- 6	- 10	- 12	- 2 N	- 6
5.5 Cultureel erfgoed	- 33	- 55	- 42	14 V	- 33
5.6 Media	- 1.794	- 1.870	- 1.814	56 V	- 1.792
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	- 120	- 130	- 10 N	-
Totaal 03 Onderwijs Cultuur en sport	- 17.340	- 18.039	- 14.414	3.625 V	- 13.053
04 Mobiliteit en bereikbaarheid					
2.1 Verkeer en vervoer	- 7.374	- 7.245	- 7.009	236 V	- 6.499
2.2 Parkeren	- 752	- 831	- 772	58 V	- 620
2.5 Openbaar vervoer	- 201	- 172	- 176	- 4 N	- 160
7.2 Riolering	- 3.270	- 3.261	- 3.164	98 V	- 3.003
Totaal 04 Mobiliteit en bereikbaarheid	- 11.597	- 11.509	- 11.121	388 V	- 10.282

05 Woon en leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	- 535	- 576	- 535	41 V	- 440
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	- 361	- 430	- 195	235 V	- 736
5.1 Sportbeleid en activering	- 21	- 22	- 22	-	- 21
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 2.544	- 2.589	- 2.416	173 V	- 2.178
7.3 Afval	- 3.864	- 3.894	- 3.772	122 V	- 3.474
7.4 Milieubeheer	- 2.490	- 3.134	- 2.355	778 V	- 1.772
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 411	- 420	- 444	- 24 N	- 452
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 1.008	- 1.035	- 946	88 V	- 833
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	- 3.017	- 4.038	- 3.439	599 V	- 3.223
8.3 Wonen en bouwen	- 2.361	- 2.361	- 2.291	71 V	- 1.951
Totaal 05 Woon en leefomgeving	- 16.611	- 18.499	- 16.416	2.083 V	- 15.079
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening					
0.1 Bestuur	- 2.409	- 2.571	- 2.928	- 357 N	- 2.642
0.2 Burgerzaken	- 998	- 1.027	- 1.059	- 33 N	- 832
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 215	- 182	- 168	14 V	- 157
0.4 Overhead	- 82	- 52	- 35	17 V	- 21
0.5 Treasury	- 616	- 2.105	- 2.107	- 2 N	- 1.787
0.61 OZB woningen	- 507	- 501	- 506	- 5 N	- 532
0.62 OZB niet-woningen	- 1	- 1	-	1 V	-
0.64 Belastingen overig	-	-	-	-	- 8
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds					
0.8 Overige baten en lasten	- 1.263	- 291	- 37	254 V	- 5
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	- 12	- 15	- 14	1 V	- 12
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 2.697	- 2.671	- 2.661	10 V	- 2.459
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 891	- 898	- 858	40 V	- 946
Totaal 06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	- 9.691	- 10.314	- 10.373	- 59 N	- 9.403
99 Overhead					
0.4 Overhead	- 15.397	- 16.172	- 15.660	512 V	- 14.082
Totaal 99 Overhead	- 15.397	- 16.172	- 15.660	512 V	- 14.082
Saldo van baten en lasten	- 124.946	- 129.858	- 122.542	7.316 V	- 113.742
Mutatie reserves	- 1.265	- 19.308	- 20.700	- 1.392 N	- 17.377
Resultaat	- 126.212	- 149.166	- 143.241	5.925 V	- 131.119

Overzicht baten en lasten per taakveld	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
B A T E N					
Saldo van baten en lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen					
2.1 Verkeer en vervoer	44	-	-	-	-
3.1 Economische ontwikkeling	-	22	22	- 0 N	-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	25	25	44	19 V	25
3.4 Economische promotie	670	692	692	1 V	688
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.816	5.941	5.636	- 305 N	8.041
6.3 Inkomensregelingen	7.524	9.543	9.613	70 V	7.849
6.4 WSW en beschut werk	649	606	634	28 V	608
6.5 Arbeidsparticipatie	60	161	169	9 V	112
Totaal 01 Werk, Economie en Inkomen	15.790	16.990	16.810	- 180 N	17.322
02 Jeugd en WMO					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	398	493	489	- 4 N	531
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	21	14	- 7 N	22
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	345	433	458	25 V	464
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	2	-	-	-	32
6.71b Begeleiding (WMO)	2	-	-	-	32
6.71c Dagbesteding (WMO)					
6.72a Jeugdhulp begeleiding					
6.72b Jeugdhulp behandeling					
6.72c Jeugdhulp dagbesteding					
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig					
6.73a Pleegzorg					
6.73b Gezinsgericht					
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig					
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf					
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf					
6.74c Gesloten plaatsing					
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-	941	941	-	483
6.82a Jeugdbescherming					
6.82b Jeugdreclassering					
7.1 Volksgezondheid	203	212	212	-	244
Totaal 02 Jeugd en WMO	951	2.100	2.114	14 V	1.807
03 Onderwijs Cultuur en sport					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	22	-	- 0	- 0 N	17
4.2 Onderwijshuisvesting	30	23	23	0 V	23
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	257	275	275	1 V	516
5.1 Sportbeleid en activering	553	560	635	75 V	541
5.2 Sportaccommodaties	1.995	2.000	2.034	34 V	2.029
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	812	840	778	- 62 N	793
5.4 Musea	-	-	4	4 V	2
5.5 Cultureel erfgoed	10	10	16	6 V	27
5.6 Media	616	875	829	- 46 N	618
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Totaal 03 Onderwijs Cultuur en sport	4.294	4.584	4.595	11 V	4.565
04 Mobiliteit en bereikbaarheid					
2.1 Verkeer en vervoer	75	421	249	- 171 N	259
2.2 Parkeren	92	261	253	- 9 N	103
2.5 Openbaar vervoer	41	55	55	- 1 N	38
7.2 Riolering	4.921	4.873	4.770	- 103 N	4.462
Totaal 04 Mobiliteit en bereikbaarheid	5.129	5.611	5.327	- 283 N	4.863

05 Woon en leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	-	-	4	4 V	23
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	427	495	329	- 166 N	895
5.1 Sportbeleid en activering	21	22	22	-	21
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	56	50	45	- 5 N	47
7.3 Afval	5.321	5.264	5.194	- 70 N	4.862
7.4 Milieubeheer	643	1.584	901	- 683 N	468
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	482	483	565	82 V	435
8.1 Ruimte en leefomgeving	49	49	82	33 V	122
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.007	4.025	3.631	- 394 N	3.657
8.3 Wonen en bouwen	904	1.136	1.253	117 V	1.459
Totaal 05 Woon en leefomgeving	10.910	13.108	12.025	- 1.082 N	11.989
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening					
0.1 Bestuur	0	93	90	- 3 N	440
0.2 Burgerzaken	695	695	737	42 V	402
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	309	319	318	- 1 N	317
0.4 Overhead					
0.5 Treasury	1.158	2.598	2.769	171 V	2.956
0.61 OZB woningen	6.064	6.071	6.198	127 V	5.953
0.62 OZB niet-woningen	3.456	3.476	3.557	81 V	3.428
0.64 Belastingen overig	107	-	- 0	- 0 N	- 0
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeente	72.743	74.498	75.505	1.008 V	69.930
0.8 Overige baten en lasten	160	-	-	-	11
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer					
1.2 Openbare orde en veiligheid	73	48	83	35 V	46
Totaal 06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	84.764	87.797	89.257	1.460 V	83.482
99 Overhead					
0.4 Overhead	50	292	259	- 33 N	235
Totaal 99 Overhead	50	292	259	- 33 N	235
Saldo van baten en lasten	121.888	130.481	130.388	- 93 N	124.263
Mutatie reserves	4.357	18.685	15.479	- 3.207 N	10.494
Resultaat	126.246	149.166	145.866	- 3.300 N	134.757

Aanwending onvoorzien;

bedragen x € 1.000

Aanwending onvoorzien		Rekening 2024
Stelpost		
Onvoorzien		75
Totaal stelpost		75
Aanwending		
Ruggensteun ondernemers werkzaamheden centrum Nijverdal		- 13
Totaal aanwending		- 13
Restant stelpost onvoorzien		62

In onderstaande tabel ziet u dat het structurele resultaat € 3,6 miljoen positief is

bedragen x € 1.000

Structureel resultaat		Rekening 2024
Resultaat		
Saldo van baten en lasten		7.846
Mutatie reserves		- 5.221
Resultaat		2.625
Af: incidentele baten en lasten		
Incidentele baten en lasten		458
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves		- 1.447
Af: incidentele baten en lasten		- 989
Structureel resultaat		3.614

Een specificatie van de incidentele baten en lasten vindt u op de volgende pagina's

Incidentele baten en lasten

In onderstaande overzichten wordt weergegeven welke uitgaven en inkomsten alleen in 2024 plaatsvinden, de zogenaamde incidentele uitgaven of inkomsten.

		bedragen x € 1.000
Totaal - Incidentele baten en lasten		Rekening 2024
Incidentele lasten		
01 Werk, Economie en Inkomen		- 5.088
02 Jeugd en WMO		- 1.629
03 Onderwijs Cultuur en sport		- 987
04 Mobiliteit en bereikbaarheid		- 177
05 Woon en leefomgeving		- 1.510
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening		- 17
99 Overhead		- 199
Totaal incidentele lasten		- 9.607
Incidentele baten		
01 Werk, Economie en Inkomen		6.124
02 Jeugd en WMO		1.414
03 Onderwijs Cultuur en sport		440
04 Mobiliteit en bereikbaarheid		214
05 Woon en leefomgeving		1.752
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening		34
99 Overhead		87
Totaal incidentele baten		10.065
Incidentele toevoegingen reserves		
01 Werk, Economie en Inkomen		- 2.336
02 Jeugd en WMO		- 50
03 Onderwijs Cultuur en sport		- 36
04 Mobiliteit en bereikbaarheid		-
05 Woon en leefomgeving		- 1.150
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening		- 13.081
99 Overhead		-
Totaal incidentele toevoegingen reserves		- 16.653
Incidentele onttrekkingen reserves		
01 Werk, Economie en Inkomen		317
02 Jeugd en WMO		164
03 Onderwijs Cultuur en sport		8
04 Mobiliteit en bereikbaarheid		-
05 Woon en leefomgeving		850
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening		13.867
99 Overhead		-
Totaal incidentele onttrekkingen reserves		15.206
Totaal		- 989

Incidentele lasten	Programma	Rekening 2024
Gemeentelijke opvang Oekraïne, kosten locaties en apparaatskosten	1	- 3.902
Woon- en leefgeld personen in gemeentelijk en particuliere opvang Oekraïne	1	- 288
Traject- en uitvoeringskosten hulp gedupeerden toeslagenaffaire	1	- 188
Transitievergoedingen sociale werkvoorziening	1	- 108
Energietoeslag 2023	1	- 217
Implementatie digitaal platform minima	1	- 19
Vorbereidingskosten AZC	1	- 180
Crisisnoodopvang asielzoekers	1	- 22
Specifieke uitkering: Onderwijsroute inburgering reserveringsregeling 2022	1	- 29
Doorontwikkeling sociaal werkbedrijf	1	- 73
Gebiedsvisie recreatiecluster Hellendoorn Noord	1	- 22
Inhuur personeel derder agrarische zaken	1	- 40
Inzet regio inkoop jeugd	2	- 110
Stichting De Welle (Vluchtelingenwerk) inzet opvang Oekraïne	2	- 25
Versterking cliëntondersteuning	2	- 20
Dementievriendelijke gemeente	2	- 20
Een tegen eenzaamheid	2	- 15
Taalhuizen	2	- 41
Maatschappelijk werk en bewonersondersteuning Almelo de Haandrik	2	- 26
Jeugdzorg - specialistische zorg	2	- 637
Inloop GGZ, maatschappelijke opvang	2	- 225
Subsidie tegemoetkoming energielasten	2	- 53
Collectief arrangeren de Rietpluim	2	- 35
SPUK GALA - div. thema's	2, 3	- 586
Kunstwerk het Ravijn	3	- 8
Aanvulling voorziening privatisering was- en kleedruimten	3	- 15
Bestrijding engerlingen sportvelden	3	- 35
Schoolvervoer - leerlingen Oekraïne	3	- 63
Reggesteyn - versnelde afschrijving	3	- 556
Het Ravijn - ziektevervanging	3	- 41
Taalonderwijs ontheemden Oekraïne	3	- 38
Advieskosten integraal Huisvestingsplan Onderwijs	3	- 32
Advieskosten zwembad het Ravijn	3	- 22
Advieskosten kunstgrasontwikkeling	3	- 13
Aanleg Halte 2.0 Hancate	4	- 15
Bijdrage in voorziening parkeerbeleid	4	- 162
Inzet SPUK Klimaatgelden	5	- 753
Inzet SPUK Nationaal Isolatie Plan	5	- 38
Inzet SPUK Energiearmoede maatregelen	5	- 74
Asbestbodemsanering	5	- 30
Omgevingsvisie en omgevingsplan	5	- 55
Flexwoningen Nijveldserve	5	- 162
Woningbouwversnelling	5	- 121
Invoeringskosten Omgevingswet	5	- 81
Gebiedsaanpak Daarlerveen in perspectief	5	- 15
Aanvulling Voorziening toekomstige verliezen grex De Grave	5	- 174
Terugdraaien tussentijdse winsneming grex Bloemeweide Haarle	5	- 7
Aanschaf stemhokjes verkiezingen	6	- 17
Advieskosten herinrichting ambtelijk deel	99	- 120
Kosten waterschade HvCB	99	- 14
Advieskosten implementatie nieuw functieboek	99	- 40
Flexibele schil publieksbalie ivm reisdocumentenpiek	99	- 25
Totaal incidentele lasten		- 9.607

Incidentele baten	Programma	Rekening 2024
SPUK: normvergoeding gerealiseerde opvangplaatsen gemeentelijke opvang Oekraïne	1	5.058
SPUK: woon- en leefgeld personen in gemeentelijke en particuliere opvang Oekraïne	1	225
Eigen bijdrage personen in gemeentelijke opvang Oekraïne	1	36
VNG ondersteuningsbudget realisatie plateau 2 Inburgering	1	26
Energietoeslag 2023	1	337
Afrekening Stichting Hulpfonds en Stichting BOOM 2023	1	33
Specifieke uitkering hulp gedupeerden toeslagenaffaire	1	214
Transitievergoedingen sociale werkvoorziening, compensatie door UWV	1	108
Bijdrage SPUK Energiemaatregelen voor verduurzaming witgoed vanuit meedoenregeling	1	25
Bijdrage COA crisishulp opvang asielzoekers	1	22
Leefkrachtbudget Menzis	1	18
Provinciale bijdrage gebiedsvisie recreatiecluster Hellendoorn Noord	1	22
Beschermde wonen - afrekening centrumgemeente 2023	2	941
Specifieke uitkering: versterking cliëntondersteuning	2	20
WMO Begeleiding en dagbesteding, afwikkeling boekjaar 2023	2	57
Spuk GALA - div. thema's	2, 3	616
SPUK lokale bibliotheekvoorzieningen	3	220
Bijdrage Provincie in aanleg Halte 2.0 Hancate	4	15
Bijdrage in voorziening parkeerbeleid	4	162
Degeneratievergoeding verhardingen	4	37
Inzet SPUK Klimaatgelden	5	753
Inzet SPUK Nationaal Isolatie Plan	5	38
Inzet SPUK Energiearmoede maatregelen	5	74
Asbestbodemsanering	5	30
SPUK Flexwoningen Nijveldserve	5	60
Vrijval voorziening ISV	5	15
Opbrengst leges bouwvergunningen	5	107
Extra zwerfafvalvergoeding	5	17
Extra opbrengst begrafenissen	5	81
Winstneming + vrijval grex locatie Brandweerkazerne Kasteelstraat	5	76
Tussentijdse winstneming Daarle West	5	67
Vrijval deel grex ivm verwacht lager verlies grex Hellendoorn Noord	5	43
Finale winstneming grex Schoolstraat	5	269
Opbrengst incidentele grondverkopen	5	95
Opbrengst incidentele groenverkopen	5	27
Opbrengst dwangsommen	6	34
Bijdrage Vegann	99	15
Bijdrage inzet regio inkoop jeugd	99	58
Schadevergoeding waterschade HvCB	99	14
Totaal incidentele baten		10.065

Incidentele toevoegingen reserves	Programma	Rekening 2024
Reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne): saldo gemeentelijke opvang	1	- 1.104
Reserve Armoede- en schuldenaanpak: resterende middelen Energietoeslag 2023	1	- 120
Reserve Armoede- en schuldenaanpak: saldo bijzondere bijstand	1	- 216
Reserve uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ: saldo gebundelde uitk. -/- uitk.last.	1	- 896
Reserve 1/3-Regeling accommodatiebeleid: storting	2	- 50
Reserve Kunst (1% rekeningresultaat 2023)	3	- 36
Reserve Invoeringskosten Omgevingswet: vertraging uitvoering en extra middelen GF	5	- 695
Bufferreserve grondexploitatie: Toevoegingen winsten en vrijval deel van VTVG	5	- 455
Reserve Wachtgeldten huidige wethouders: Toekomstige wachtgeldverplichtingen	6	- 100
VAR: Generatiepact	6	- 206
VAR: Verbeteren financieringspositie	6	- 50
VAR: Restant rekeningsaldo 2023	6	- 3.056
VAR: Nota R&V 2024 - Opheffen voorziening ISV, saldo naar VAR	6	- 15
VAR: Nota R&V 2024 - Opheffen res. Duurz. Energiemaatregelen, deel saldo naar VAR	6	- 215
VAR: Saldo Bestuursrapportage 2024	6	- 1.579
VAR: Saldo Najaarsrapportage 2024	6	- 2.038
Financieringsreserve: Verbeteren financieringspositie	6	- 600
Reserve Gelabelde middelen: Budgetoverhevelingen	6	- 1.509
Reserve Gelabelde middelen: Nota R&V 2024 - Co-financieringsbudget	6	- 159
Reserve Gelabelde middelen: Nota R&V 2024 - Ondersteuning MFA Daarle	6	- 150
Reserve Gelabelde middelen: Nota R&V 2024 - Liquidatiesaldo Soweco	6	- 500
Reserve Gelabelde middelen: Nota R&V 2024 - Lokale uitwerking klimaatkoord	6	- 495
Reserve Gelabelde middelen: Nota R&V 2024 - Subs.reg.Verduurz.maats.vastgoed ver.	6	- 721
Reserve Gelabelde middelen: Nota R&V 2024 - Opstellen en uitv. routekaart woningbouw	6	- 1.000
Reserve Gelabelde middelen: Nota Investeren 2024: Toekomstige ruimte kapitaallasten	6	- 440
Reserve Gelabelde middelen: Uitdaging tot bewegen Daarle	6	- 10
Reserve Gelabelde middelen: Doorschuiven kunst openbare ruimte Keizerserf naar 2025	6	- 80
Reserve Gelabelde middelen: Nota Investeren 2024: Niet benodigde ruimte lagere kapIn NIWA	6	- 30
Reserve Gelabelde middelen: Fin. zelfredzaamheid jongeren 2025 tm 2030	6	- 128
Totaal incidentele toevoegingen reserves		- 16.653

Incidentele onttrekkingen reserves	Programma	Rekening 2024
Reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne): inzet leerplicht	1	13
Reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne): schoolvervoer	1	63
Reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne): voorbereidingskosten AZC	1	180
Reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne): meerkosten Jeugd/WMO	1	61
Reserve Salomonsonhuis / zorgpunt: opheffen reserve	2	164
Reserve Kunst - kunstwerk het Ravijn	3	8
Reserve Invoeringskosten Omgevingswet: omgevingsvisie en omgevingsplan	5	53
Bufferreserve grondexploitatie: Extra tekorten VTVG De Grave en terugdraaien winsten	5	181
Reserve Duurzame energiemaatregelen: stelpost onderhoud	5	10
Reserve Duurzame energiemaatregelen: opheffen reserve	5	606
VAR: Dekking lokale uitvoerings WSW	6	138
VAR: Incidentele dekking begroting 2023	6	217
VAR: Budgetoverheveling naar 2024 (Najaarsrapportage 2022 en 2023)	6	1.651
VAR: Dekking eenmalige storting in voorziening Civiele kunstwerken (Begroting 2024)	6	380
VAR: Preventief budgetbeheer (Verzamelwijziging september 2023)	6	26
VAR: Projectleiding en architect totaalplan herinrichting HvCB	6	115
VAR: Bewonersondersteuning kanaal Almelo-De Haandrik	6	26
VAR: Voorfinanciering Vitaliteitsregeling 2023 (Najaarsrapportage 2023)	6	193
VAR: Flexwoningen Nijveldserf	6	102
VAR: Investering Openbaar toilet Nijverdal (Begroting 2024, amendement)	6	120
VAR: Subsidieregeling tegemoetkoming energiekosten (Najaarsrapportage 2024)	6	53
VAR: Nota R&V 2024 - Co-financieringsbudget (naar res. Gelabelde middelen)	6	159
VAR: Nota R&V 2024 - Ondersteuning MFA Daarle (naar res. Gelabelde middelen)	6	150
VAR: Nota R&V 2024 - Liquidatiesaldo Soweco (naar res. Gelabelde middelen)	6	500
VAR: Nota R&V 2024 - Subsidierereg. Verduurz. Maats. vastgoed ver. (naar res. Gelabelde middelen)	6	1.000
VAR: Nota R&V 2024 - Opstellen en uitvoeren routekaart woningbouw (naar res. Gelabelde middelen)	6	721
VAR: Nota R&V 2024 - Storting VAR in reserve Kapitaallasten	6	3.594
VAR: Nota Investeren 2024: Eenmalige kosten vervroegde afschrijvingen	6	544
VAR: Nota Investeren 2024: Versnelde afschrijving tlv deel voormalige reserve duurzaamheid	6	72
VAR: Reclamebelasting en bijdrage pandeigenaren	6	114
VAR: Overige onttrekking (< € 15.000,--)	6	82
Reserve Rekeningsaldo te bestemmen: Rekeningsaldo 2023	6	3.638
Reserve Gelabelde middelen: Verduurzaming sporthal Haarle (uit middelen verduurzaming maatschap)	6	151
Reserve Gelabelde middelen: Kosten woningbouwversnelling 2024 (uit middelen routekaart woningbouw)	6	121
Totaal incidentele onttrekkingen reserves		15.206

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De verschillen worden hieronder per programma nader toegelicht. Met de aanduiding 'I/S' wordt aangegeven of een mee- of tegenvaller incidenteel (I) dan wel structureel (S) van aard is. Structureel betekent dat de mee- of tegenvaller ook na 2024 in één of meerdere jaren terugkomen. Bij het opstellen van de bestuursrapportage 2025 en/of programmabegroting 2026 worden ze dan meegenomen.

Programma 1 Werk, economie en inkomen

bedragen x € 1.000

01 Werk, Economie en Inkomen	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Vershil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Agrarische zaken	- 217	- 257	- 217	40 V	- 179
Bijzondere bijstandsverlening	- 1.788	- 1.542	- 1.493	49 V	- 3.693
Economische aangelegenheden	- 369	- 414	- 420	- 6 N	- 308
Fraudebestrijding	- 120	- 118	- 119	- 1 N	- 86
Markten	- 60	- 81	- 69	13 V	- 49
Recreatie en Toerisme	- 436	- 443	- 442	1 V	- 381
Schulddienstverlening	- 359	- 562	- 571	- 9 N	- 434
Sociale werkvoorziening	- 4.338	- 4.319	- 4.324	- 6 N	- 4.093
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	- 8.597	- 9.599	- 9.095	504 V	- 8.138
Subsidies	- 0	- 0	-	0 V	- 5
Toeristenbelasting	- 13	- 13	- 8	5 V	- 32
Begeleiding en huisvesting statushouders	- 7.034	- 5.988	- 5.339	649 V	- 5.426
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	- 199	- 254	- 257	- 4 N	- 236
Participatie en re-integratie	- 1.121	- 1.263	- 1.314	- 51 N	- 1.332
Totaal Lasten	- 24.651	- 24.852	- 23.667	1.185 V	- 24.391
Baten					
Bijzondere bijstandsverlening	47	141	167	25 V	115
Economische aangelegenheden	44	22	39	16 V	-
Fraudebestrijding	1	-	-	-	16
Markten	25	25	27	2 V	25
Recreatie en Toerisme	58	80	57	- 23 N	55
Schulddienstverlening	-	209	232	23 V	170
Sociale werkvoorziening	649	606	634	28 V	608
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	7.476	9.193	9.214	21 V	7.548
Toeristenbelasting	612	612	636	24 V	632
Begeleiding en huisvesting statushouders	6.816	5.941	5.636	- 305 N	8.041
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-	-	- 0	- 0 N	- 1
Participatie en re-integratie	60	161	169	9 V	112
Totaal Baten	15.790	16.990	16.810	- 180 N	17.322
Saldo van baten en lasten	- 8.861	- 7.862	- 6.857	1.005 V	- 7.069
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	- 1.485	- 2.337	- 852 N	- 4.034
Onttrekkingen	-	265	317	53 V	731
Mutatie reserves	-	- 1.220	- 2.020	- 799 N	- 3.303
Resultaat	- 8.861	- 9.083	- 8.876	206 V	- 10.372

Analyse verschillen (> € 25.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Verschil	I / S	Toelichting
Lasten			
33010 Agrarische zaken	40 V	I	De kosten voor de vervanging van de beleidsmedewerker agrarische zaken wegens ziekte viel lager uit doordat de ingehuurd medewerker voor minder uren beschikbaar was. Dit geeft een voordeel van € 22.000,--.
		I	Daarnaast is er een voordeel van circa € 11.000,-- op het werkbudget agrarische zaken. De kosten voor het akkerrandenproject zijn geboekt op het product Natuur en Landschap. We blijven het product Natuur en Landschap wel binnen het budget.
61050 Begeleiding en huisvesting statushouders	649 V	I	Ruim € 100.000,-- van het voordeel houdt verband met lagere uitgaven inburgeringsvoorzieningen, dit resulteert ook in eenzelfde bedrag aan lagere inkomsten. Dit wil niet zeggen dat de geplande activiteiten niet zijn uitgevoerd, het heeft vooral te maken met de systematiek dat de uitgaven voor inburgeringsvoorzieningen over drie jaren worden gespreid. Het resterende voordeel van bijna € 550.000,-- betreft vooral de gemeentelijke opvang van Oekraïners en heeft er onder andere mee te maken dat de locatie aan de Reggeweg in Hellendoorn later in gebruik is genomen (2025).
63000 Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	504 V	I	Het voordeel van ruim € 500.000,-- bestaat voor € 400.000,-- uit een prijsverschil wat wil zeggen dat de gemiddelde prijs van een uitkering in de gemeente Hellendoorn lager ligt dan waar het Rijk bij de financiering van de uitkeringen mee rekent. Deze verschillen ontstaan door diversiteit in gezinssamenstelling en bijvoorbeeld ook door hoeveel neveninkomsten verrekend kunnen worden. De resterende € 100.000,-- wordt veroorzaakt door een lager aantal verstrekte uitkeringen dan we verwacht hadden, onder andere door een hogere uitstroom naar werk en scholing.
63010 Bijzondere bijstandsverlening	49 V	I	De oorzaak van dit voordeel is divers, het houdt verband met de mate van gebruik van de diverse voorzieningen voor bijzondere bijstand en minimabeleid.
65000 Participatie en re-integratie	- 51 N	I	In 2024 is vooral meer uitgegeven aan arbeidsactivering en jobcoaching, het effect daarvan is onder andere zichtbaar in de hogere uitstroom uit de uitkering. Verder is er ook specifieke aandacht geweest voor inwoners met een arbeidsbeperking.
Overige afwijkingen	- 6 N	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal lasten	1.185 V		
Baten			
61050 Begeleiding en huisvesting statushouders	- 305 N	I	Van dit nadeel houdt ruim € 100.000,-- verband met lagere inkomsten voor de inburgeringsvoorzieningen, zie de toelichting bij
63010 Bijzondere bijstandsverlening	25 V	I	In 2024 is er extra aandacht geweest voor het bestand van openstaande vorderingen binnen het Sociaal Domein. Dit heeft onder andere tot gevolg gehad dat er minder vorderingen als dubieus hoeven te worden aangemerkt, we verwachten meer vorderingen te kunnen innen en dat betekent een voordeel in de exploitatie.
64000 Sociale werkvoorziening	28 V	I	Het voordeel heeft te maken met hogere opbrengsten vanuit detachering van WSW'ers naar het team Openbare Ruimte en naar externe werkgevers.
Overige afwijkingen	72 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal baten	- 180 N		

Mutatie reserves			
Storting reserve statushouders en ontheemden	- 323 N	I	Omdat we minder uitgaven hebben in 2024 dan vooraf ingeschat is de toevoeging aan de reserve hoger.
Ottrekking reserve statushouders en ontheemden	53 V	I	Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld voor de meerkosten Jeugd en WMO van de doelgroep Oekraïne. Dit geld was ontoereikend voor de kosten. Het tekort van € 61.000,-- is onttrokken uit de reserve. De resterende € 8.000,-- betreft kleine afwijkingen.
Storting bestemmingsreserve armoede- en schuldenaanpak	- 46 N	I	Het saldo op diverse onderdelen van het product bijzondere bijstand is hoger dan geraamd. Conform bestaand beleid wordt dit saldo toegevoegd aan de reserve.
Storting Reserve uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ	- 482 N	I	De uitgaven aan uitkeringen zijn uiteindelijk aanzienlijk lager geweest dan verwacht wat resulteert in een hogere storting in de reserve.
Totaal mutatie reserves	- 799 N		
Totaal afwijkingen	206 V		

Programma 2 Jeugd en Wmo

bedragen x € 1.000

02 Jeugd en WMO	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Jeugd en gezin	- 60	- 114	- 115	- 1 N	- 112
Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	- 462	- 739	- 478	261 V	- 427
Sociaal en cultureel werk	- 2.193	- 2.385	- 2.282	103 V	- 2.163
Buurt en clubhuizen	- 318	- 264	- 252	12 V	- 346
Hygiënebegeleiding Kinderopvang	- 100	- 99	- 117	- 18 N	- 140
Preventie en clientondersteuning	- 643	- 533	- 549	- 16 N	- 606
Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	- 2.428	- 2.445	- 2.456	- 11 N	- 2.391
Verstrekking Hulpmiddelen	- 1.651	- 1.456	- 1.465	- 9 N	- 1.729
Verblijf en woonvoorziening	- 7	- 7	-	7 V	- 3
Huishoudelijke ondersteuning	- 4.798	- 4.848	- 4.920	- 73 N	- 4.084
Vervoer 18+	- 731	- 798	- 755	42 V	- 871
Jeugdzorg - specialistische zorg	- 7.682	- 9.137	- 9.774	- 637 N	- 7.687
Inloop GGZ, maatschappelijke opvang, vrouwenopv.	- 304	- 6	- 232	- 225 N	- 106
Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	- 664	- 631	- 686	- 54 N	- 460
Volksgezondheid	- 2.110	- 2.169	- 2.081	89 V	- 1.946
Begeleiding en dagbesteding WMO (OB 1 en 2)	- 5.509	- 4.841	- 4.729	112 V	- 4.380
Totaal Lasten	- 29.660	- 30.473	- 30.891	- 418 N	- 27.452
Baten					
Jeugd en gezin	-	-	-	-	50
Sociaal en cultureel werk	63	87	84	- 2 N	69
Buurt en clubhuizen	192	280	286	5 V	285
Hygiënebegeleiding Kinderopvang	27	27	19	- 8 N	20
Preventie en clientondersteuning	173	180	180	-	182
Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	-	-	- 6	- 6 N	12
Verstrekking Hulpmiddelen	57	69	100	30 V	68
Huishoudelijke ondersteuning	2	-	-	-	32
Vervoer 18+	38	38	30	- 8 N	95
Volksgezondheid	146	153	153	-	179
Begeleiding en dagbesteding WMO (OB 1 en 2)	252	1.266	1.269	3 V	815
Totaal Baten	951	2.100	2.114	14 V	1.807
Saldo van baten en lasten	- 28.709	- 28.373	- 28.776	- 403 N	- 25.644
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 50	- 50	- 50	-	- 50
Onttrekkingen	-	164	164	- 0 N	65
Mutatie reserves	- 50	114	114	- 0 N	15
Resultaat	- 28.759	- 28.259	- 28.662	- 403 N	- 25.629

Analyse verschillen (> € 25.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Verschil	I / S	Toelichting
Lasten			
61000 Sociaal en cultureel werk	103 V	I	Dit voordeel bestaat uit een aantal verschillende onderdelen. We hebben onder andere een voordeel op dementievriendelijke gemeente van € 26.000,--. Het budget dat we doorschoven vanuit 2023 naar 2024 samen met het al beschikbare budget in 2024 bleek voldoende voor het uitvoeren van de activiteiten uit het actieplan. Voor de Welle hebben we € 25.000,-- lagere subsidie dan geraamd, de oorzaak ligt in cao-consequenties die te hoog zijn geraamd. Daarnaast hebben we € 18.000,-- lagere subsidie uitgekeerd voor 'Een tegen eenzaamheid', dit is omdat dit gecombineerd is met SPUK GALA, waarbij geldt dat we eerst de SPUK besteden en daarna de autonome middelen. Tot slot is er € 15.000,-- over van het budget voor vrijwilligersbeleid, dat jaarlijks wordt gereserveerd voor initiatieven zoals openluchttheatervoorstellingen. In 2024 heeft zo'n voorstelling, zoals eerder Reuring in het Reggedal en Het Verzet Kraakt, niet plaatsgevonden.
61020 Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	261 V	I	We hebben minder uitgegeven aan bewonersondersteuning voor de kanaalproblematiek Almelo-De Haandrik dan verwacht. De kosten zouden worden gedekt vanuit de Vrij Aanwendbare Reserve, maar dat bleek grotendeels niet nodig. Dit zorgt voor een financieel voordeel binnen programma 6. Een deel van de kosten valt binnen de reguliere ambtelijke inzet. Begin 2025 sturen we hiervoor een factuur naar de provincie Overijssel.
67100 Begeleiding en dagbesteding WMO (OB 1 en 2)	112 V	I	Binnen de zorg wordt niet altijd gebruik gemaakt van de volledige indicatie die een cliënt krijgt, dat noemen we "verzilvering". Des te lager het percentage, des te lager er gebruik wordt gemaakt van het beschikbare aantal uren. Onderdeel van onze begroting is dat we inschatten hoeveel dit verzilveringspercentage is dat er voor iedere soort zorg word ingezet. Dat is lastig omdat het afhankelijk is van meerdere factoren zoals de mate waarin de indicatie aansluit bij de wensen van de cliënt, de beschikbaarheid van de soort zorg, de individuele omstandigheden van de cliënt en ook het declareergedrag van de aanbieder. Het voordeel wordt voor het grootste deel verklaard door een lager verzilveringspercentage dan verwacht met name op het onderdeel individuele begeleiding. Het aantal cliënten is minder snel gestegen dan verwacht, omdat de wachtlijst langer is geworden en indicaties later zijn afgegeven dan gepland.
67120 Huishoudelijke ondersteuning	- 73 N	I	De overschrijding is slechts 1,5% van het beschikbare budget en wordt veroorzaakt door een combinatie van een beperkte afwijking in aantal cliënten en verwachte zorgkosten per cliënt.
67130 Vervoer 18+	42 V	I	Door de overstap naar een andere vervoerder op 1 augustus 2024 is de tariefsopbouw veranderd. Daardoor was het vooraf lastig in te schatten wat het financiële effect zou zijn, het budget is daardoor te hoog vastgesteld.

67200 Jeugdzorg - specialistische zorg	- 637 N	I	Dit betreft vooral individuele casussen, waarbij de complexe casuïstiek ervoor heeft gezorgd dat er veel extra uren zorg aan werden besteed (voor 3 casussen € 350.00,--). Er zaten ook enige Oekraïense kinderen in de jeugdzorg, de kosten daarvoor bedroegen circa € 100.000,--. We hadden in de decembercirculaire 2024 extra middelen gekregen en de meerkosten € 61.000,-- hebben we ten laste van de reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne) gebracht, zie programma 1. Vanuit de regio is akkoord gegaan met extra kosten voor beschikbaarheidsvoorzieningen (€ 78.000,--) die met terugwerkende kracht worden betaald. De gezinshuisplekken zijn qua aantallen vrij stabiel en jongeren verblijven daar vaak langdurig. Eind 2024 konden we toch één extra jeugdige plaatsen (€ 28.000,--).
68100 Inloop GGZ, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang	- 225 N	I	Hier is één client die in 24-uurs zorg zit. Dit brengt hoge kosten met zich mee wat we niet vooraf kunnen inschatten en voorkomen.
68200 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	- 54 N	I	Het tekort zien we op het onderdeel Veilig Thuis en Regionale voorzieningen. We hebben minder ambtelijke inzet geleverd dan andere gemeenten, dat betekende dat we rond de € 100.000,-- moesten nabetalen. Er zijn ook voordelen, voor de vrouwenopvang hebben we € 27.000,-- minder uitgegeven dan geraamd. En we hebben wat kleinere bedragen teruggekregen als afrekening over 2023.
71000 Volksgezondheid	89 V	I	We hebben in 2024 een aantal kosten die normaal gesproken onderdeel zijn van ons structurele budget voor collectieve preventie betaald vanuit de budgetten Specifieke Uitkering GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord). Het gaat daarbij om theatervoorstellingen op Reggesteyn, maar ook projecten zoals Sjakken door de Blokken en het organiseren van inspiratiesessies van het lokaal preventieakkoord. Dit levert een voordeel op van € 28.000,--. Voor het preventieakkoord kregen we in 2022 en 2023 een aparte specifieke uitkering, de spuk lokale preventieakkoorden. Pas begin januari 2025 is deze door het Rijk vastgesteld waarbij bleek dat we niets meer hoefden terug te betalen. We hebben daarom de middelen die nog op de balans stonden als 'nog te betalen' vrij laten vallen in de jaarrekening. Al met al een voordeel van € 28.000,--.
Overige afwijkingen	- 36 N	I	
Totaal lasten	- 418 N		
Baten			
66000 Verstrekking Hulpmiddelen	30 V	I	Veel voorzieningen, zoals rolstoelen, scootmobielen etc., die in opslag stonden zijn door Medipoint teruggekocht, in 2024 hebben we hiervoor een inhaalslag gemaakt.
Overige afwijkingen	- 16 N	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal baten	14 V		
Mutatie reserves			
Totaal mutatie reserves	-		
Totaal afwijkingen	- 404 N		

Programma 3 Cultuur, onderwijs en sport

bedragen x € 1.000

03 Onderwijs Cultuur en sport	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Vershil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Algemeen sportbeleid	- 564	- 537	- 515	22 V	- 639
Bibliotheek	- 1.771	- 1.848	- 1.791	57 V	- 1.756
Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	- 246	- 253	- 248	5 V	- 237
Kunst en Cultuur	- 2.034	- 2.043	- 2.017	26 V	- 1.954
Musea / expositieruimten	- 6	- 10	- 12	- 2 N	- 6
Onderwijshuisvesting	- 5.160	- 5.504	- 2.101	3.403 V	- 1.537
Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	- 519	- 598	- 566	32 V	- 534
Leerlingenvervoer	- 1.470	- 1.160	- 1.080	81 V	- 928
Peuteropvang	- 416	- 550	- 505	46 V	- 474
Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	- 1.280	- 1.629	- 1.688	- 59 N	- 1.563
Exploitatie sportaccommodaties	- 1.637	- 1.585	- 1.584	1 V	- 1.339
Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	- 1.541	- 1.638	- 1.656	- 19 N	- 1.413
Evenementen	- 18	- 18	- 15	3 V	- 15
Monumentenzorg	- 8	- 8	- 8	- 0 N	- 11
Beheer monumentaal vastgoed	- 25	- 47	- 34	14 V	- 22
Lokale omroep	- 41	- 32	- 29	2 V	- 48
Onderhoud sportaccommodaties	- 605	- 579	- 565	14 V	- 577
Totaal Lasten	- 17.340	- 18.039	- 14.414	3.625 V	- 13.053
Baten					
Algemeen sportbeleid	553	560	635	75 V	541
Bibliotheek	616	875	829	- 46 N	618
Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	21	21	27	6 V	28
Kunst en Cultuur	812	840	778	- 62 N	793
Musea / expositieruimten	-	-	4	4 V	2
Onderwijshuisvesting	30	23	23	0 V	23
Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	231	249	246	- 3 N	484
Leerlingenvervoer	5	5	2	- 2 N	4
Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	1.099	1.079	1.101	22 V	992
Exploitatie sportaccommodaties	829	793	791	- 2 N	814
Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodatie	57	82	93	11 V	149
Beheer monumentaal vastgoed	10	10	16	6 V	27
Lokale omroep	22	-	- 0	- 0 N	17
Onderhoud sportaccommodaties	10	47	50	3 V	74
Totaal Baten	4.294	4.584	4.595	11 V	4.565
Saldo van baten en lasten	- 13.045	- 13.455	- 9.819	3.636 V	- 8.488
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	- 36	- 36	-	- 55
Onttrekkingen	3.310	3.318	8	- 3.310 N	-
Mutatie reserves	3.310	3.282	- 28	- 3.310 N	- 55
Resultaat	- 9.735	- 10.173	- 9.848	326 V	- 8.542

Analyse verschillen (> € 25.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Vershil	I / S	Toelichting
Lasten			
42000 Onderwijshuisvesting	3.403 V	I	Dit heeft te maken met de kosten met betrekking tot Reggesteyn. De gemeente is verantwoordelijk voor enkele eenmalige kosten zoals tijdelijke huisvesting en sloop. Dit voor een bedrag van € 3.310.000,--. Deze kosten worden in januari 2025 door Reggesteyn in rekening gebracht. Overigens wordt dit bedrag in 2024 niet onttrokken aan de Vrij Aanwendbare Reserve, daar is dit dus een nadeel. In 2024 hebben we daarnaast een eenmalig voordeel van € 91.000,-- in verband met de subsidie die samenhangt met de rente en aflossing van de lening die Reggesteyn aan is gegaan. Ook dit is een uitvloeisel van de doordecentralisatieovereenkomst die we sloten voor de bouw van de nieuwe school aan de Noetselerbergweg.
43000 Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	32 V	I	Het vervoer voor bewegingsonderwijs (gymvervoer en vervoer schoolzwemmen) was €9.000,-- voordelig. Daarnaast hadden we lagere kosten voor diverse onderdelen binnen het onderwijsbeleid zoals leerlingenprognoses, onderzoekskosten en licenties: € 22.000,-
43020 Leerlingenvervoer	81 V	I	Door de overstap naar een andere vervoerder op 1 augustus 2024 is de tariefsopbouw veranderd. Daardoor was het vooraf lastig in te schatten wat het financiële effect zou zijn, de budgetten zijn achteraf gezien te hoog vastgesteld.
43030 Peuteropvang	46 V	I	We hebben van SPGH subsidie over 2023 € 21.000,-- teruggekregen omdat de reservepositie hoger was dan we op grond van de verordening accepteren. In oktober heeft het Rijk een extra budget van € 18.000,-- toegekend voor VVE. Dit bedrag kwam als meevaller, terwijl de subsidie al eerder was verleend. We hadden vooraf al € De verordening Sociaal Medische Indicatie (SMI) wordt vanaf 2025 aangepast omdat de kaders en criteria om in aanmerking te komen voor Kinderopvang met een SMI onvoldoende duidelijk waren. Dit kan mede de oorzaak zijn van het relatief hoge aantal indicaties in 2024. In de jaarrekening zien we nu hogere kosten, waardoor er een tekort is van € 10.000,--
51010 Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	- 59 N	I	Zwemzaken De omzet uit zwemzaken is € 22.000 hoger dan begroot, vooral door extra inkomsten uit zwemlessen. Tegelijkertijd zijn de uitgaven met € 41.000 overschreden, voornamelijk door kosten voor ingehuurd personeel. Dit komt door directe vervanging bij ziekte en extra inzet voor zwemlessen. Omdat deze kosten niet onder de knelpuntenregeling vallen, leidt dit tot overschrijdingen binnen zowel het zwemzakenbudget als de facilitaire dienst. Daarnaast zijn er kleinere tekorten op schoonmaak, promotie, licenties en betalingsverkeer.
		I	Horeca De horecakosten zijn per saldo € 9.000 hoger dan begroot, vooral door hogere uitgaven aan levensmiddelen. In december 2024 is voor € 10.000 aan voorraad ingekocht voor evenementen en verenigingsactiviteiten in de kerstvakantie. Deze kosten zijn in 2024 geboekt, terwijl de verkoop in 2025 plaatsvindt.
53000 Kunst en Cultuur	26 V	S	Dit voordeel wordt veroorzaakt door lagere huisvestingssubsidie aan het theater ZINiN. Vanaf oktober 2024 is een nieuwe huurovereenkomst afgesloten. Deze wijziging zien we ook terug in onze inkomsten. Daarnaast hebben we € 10.000,-- meer uitgegeven voor beveiliging, schoonmaak en onderhoud (met name voor de theaterverlichting).

56000 Bibliotheek	57 V	S	Dit voordeel wordt veroorzaakt door lagere huisvestingssubsidie aan de bibliotheek van ZINiN. Vanaf oktober 2024 is een nieuwe huurovereenkomst afgesloten. Deze wijziging zien we ook terug in onze inkomsten. Daarnaast is er een correctie geweest uit 2023 in verband met een dubbel opgenomen bedrag voor het Informatiepunt Digitale Overheid (€ 35.000,--)
Overige afwijkingen	39 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal lasten	3.625 V		
Baten			
51000 Algemeen sportbeleid	75 V	I	De SPUK Sport is een specifieke uitkering voor de Btw-schade door het sportbesluit. Deze uitkering wordt automatisch berekend op basis van het gemiddelde van de werkelijke inkomsten over de afgelopen drie jaar. Het subsidiepercentage is verhoogd van 17,5% naar 18% van alle sportuitgaven, inclusief Btw. Dit bedrag omvat ook de investeringsbtw. Voor 2024 hebben we ongeveer € 22.000,-- te veel aan voorschot ontvangen, wat we in 2026 terugbetalen. Hierdoor vallen de totale inkomsten nu hoger uit dan begroot.
53000 Kunst en Cultuur	- 62 N	S	In oktober 2024 is een nieuwe, integrale huurovereenkomst afgesloten met ZINiN. Deze vervangt de eerdere huurovereenkomst en facilitaire dienstenovereenkomst die waren opgesteld bij de huisvesting van het theater in het HvCB. De nieuwe overeenkomst sluit beter aan bij andere overeenkomsten binnen onze organisatie. Belangrijkste wijziging is dat er een lagere, marktconforme huur wordt gehanteerd en dat ZINiN zelf verantwoordelijk is voor de facilitaire diensten en de bijbehorende kosten. De lagere huurinkomsten zorgen ook voor een verlaging van de subsidie aan de lastenkant.
56000 Bibliotheek	- 46 N	S	Zie de toelichting bij product Kunst en Cultuur. De bibliotheek is ook opgenomen in dezelfde integrale huurovereenkomst.
Overige afwijkingen	44 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal baten	11 V		
Mutatie reserves			
Onttrekking vrij aanwendbare reserve, Reggesteyn	- 3.310 N	I	Dit betreft de onttrekking aan de Vrij Aanwendbare Reserve (VAR) voor eenmalige kosten Reggesteyn. De eenmalige kosten € 3.310.000,-- zijn niet meer in 2024 in rekening gebracht en dus halen we dit ook niet uit de VAR. Zowel budget als onttrekking nemen we in 2025 op.
Totaal mutatie reserves	- 3.310 N		
Totaal afwijkingen	326 V		

Programma 4 Mobiliteit en bereikbaarheid

bedragen x € 1.000

04 Mobiliteit en bereikbaarheid	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Aanleg en reconstructie wegen	- 1.454	- 1.357	- 1.310	47 V	- 1.181
Bermen en sloten	- 708	- 673	- 642	32 V	- 684
Gladheidsbestrijding	- 130	- 127	- 117	10 V	- 118
Onderhoud verhardingen	- 2.189	- 2.245	- 2.173	72 V	- 2.202
Openbaar vervoer	- 201	- 172	- 176	- 4 N	- 160
Parkeren	- 752	- 831	- 772	58 V	- 620
Straatmeubilair	- 205	- 206	- 197	9 V	- 181
Straatreiniging	- 636	- 615	- 597	18 V	- 645
Verkeer	- 305	- 299	- 258	42 V	- 225
Wegbeheer algemeen	- 1.673	- 1.669	- 1.653	16 V	- 1.203
Verkeerseducatie	- 73	- 55	- 62	- 8 N	- 61
Ontwikkeling GRP	- 1.736	- 1.611	- 1.545	66 V	- 1.801
Aanleg, beheer en onderhoud riolering	- 1.526	- 1.643	- 1.617	25 V	- 1.200
Inkomsten rioolheffing	- 8	- 8	- 2	6 V	- 1
Totaal Lasten	- 11.597	- 11.509	- 11.121	388 V	- 10.282
Baten					
Aanleg en reconstructie wegen	-	233	-	- 233 N	-
Gladheidsbestrijding	3	-	-	-	-
Onderhoud verhardingen	-	87	129	42 V	140
Openbaar vervoer	41	55	55	- 1 N	38
Parkeren	92	261	253	- 9 N	103
Straatmeubilair	-	-	0	0 V	0
Straatreiniging	1	28	38	10 V	38
Wegbeheer algemeen	35	32	36	4 V	35
Verkeerseducatie	37	40	46	6 V	45
Ontwikkeling GRP	176	142	-	- 142 N	-
Aanleg, beheer en onderhoud riolering	37	44	59	15 V	60
Inkomsten rioolheffing	4.708	4.687	4.711	24 V	4.403
Totaal Baten	5.129	5.611	5.327	- 283 N	4.863
Saldo van baten en lasten	- 6.468	- 5.899	- 5.794	105 V	- 5.419
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 58	-	-	-	- 58
Onttrekkingen	1	1	-	- 1 N	-
Mutatie reserves	- 57	1	-	- 1 N	- 58
Resultaat	- 6.525	- 5.898	- 5.794	104 V	- 5.477

Analyse verschillen (> € 25.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Verschil	I / S	Toelichting
Lasten			
21000 Aanleg en reconstructie wegen	47 V	I	Dit voordeel wordt verklaard door lagere toegerekende loonkosten team openbare ruimte van € 39.000,--. Zie voor een nadere toelichting hiervan programma Overhead.
21020 Onderhoud verhardingen	72 V	I	We hebben door een nieuwe verdeling van taken tussen het personeel en onvoldoende capaciteit van het personeel, minder kleine asfaltreparaties uitgevoerd. Dit geeft een voordeel van € 36.000,--.
		I	Door wateroverlast gedurende het jaar en droogte in de zomer zijn er extra werkzaamheden uitgevoerd aan het straatwerk. Dit geeft een nadeel van € 22.000,--.
		I	Oorspronkelijk was het de bedoeling dat Enexis in het 3e kwartaal van 2024 met de wijkaanpak aan de slag zou gaan. Dan zou dit op het gebied van toezicht en voorbereiding extra werk hebben betekend voor het team openbare ruimte. De wijkaanpak is verschoven naar 2025. Hierdoor hebben we geen extra capaciteit ingehuurd, dit geeft een voordeel van € 50.000,--.
21030 Bermen en sloten	32 V	I	Door een nieuwe werkwijze is er minder menggranulaat gebruikt, dit geeft een voordeel van € 20.000,--. Komend jaar gaan we kijken of dit resulteert in een structureel voordeel.
		I	Er loopt een pilot waarbij boeren het maaiafval gebruiken. Bij de najaarsrapportage is hier al rekening mee gehouden, maar het voordeel blijkt groter dan verwacht. dit geeft een extra voordeel van € 18.000,--.
21070 Verkeer	42 V	I	Dit voordeel wordt verklaard door lagere toegerekende loonkosten team openbare ruimte van € 21.000,--. Zie voor een nadere toelichting hiervan programma Overhead.
		I	Voor verkeersmaatregelen hebben we dit jaar minder verkeersonderzoeken en -tellingen gedaan. Dit geeft een voordeel van € 10.000,--.
		I	Bij onderhoud verkeerslichten hebben we dit jaar minder last van storingen gehad, hierdoor hebben we minder onderhoudskosten gemaakt. Dit geeft een voordeel van € 9.000,--.
22000 Parkeren	58 V	I	Bij de parkeergarage hebben we lagere beheerkosten doordat we twee maanden het beheer zelf hebben uitgevoerd. Daarnaast waren er minder schades en storingen. Dit geeft een voordeel van € 66.000,--. De kosten voor elektra zijn gestegen, dit geeft een nadeel van € 8.000,--.
72000 Ontwikkeling GRP	66 V	I	Er zijn minder subsidies verstrekt voor vergroening, dit geeft een voordeel van € 21.000,--.
		I	De afschrijvingskosten op riolering vallen lager uit dan begroot, dit geeft een voordeel van € 46.000,--.
		I	Daarnaast is er een nadeel omdat er een storting in de voorziening egalisatie rioolheffing plaatsvindt van € 28.000,--, in plaats van de begrote onttrekking.
72010 Aanleg, beheer en onderhoud riolering	25 V	I	Aan het begin van het jaar was de personele bezetting nog niet op orde. Daardoor konden niet alle geplande werkzaamheden worden uitgevoerd. In de loop van het jaar is dit hersteld, maar dit heeft geleid tot € 24.000,-- lagere beheer- en onderhoudskosten voor de riolering.
Overige afwijkingen	46 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal lasten	388 V		

Baten		
21000 Aanleg en reconstructie wegen	- 234 N	I Bij de definitieve vaststelling van de nota Investeren, Waarderen en Afschrijven begin 2024 zijn de negatieve afschrijvingen bij het product Aanleg en Reconstructie per ongeluk als baten begroot. In de Bestuursrapportage 2024 zijn de begrote afschrijvingslasten wel geactualiseerd, wat toen een voordeel opleverde. Echter, de correctie van deze afschrijving is toen niet meegenomen, wat nu leidt tot een nadeel van € 234.000,--.
21020 Onderhoud verhardingen	42 V	I Door de vele werkzaamheden van de netbeheerders valt de degeneratievergoedingen hoger uit dan verwacht. Dit geeft een voordeel van 38.000,--.
72000 Ontwikkeling GRP	- 142 N	I Er is een storting gedaan in de voorziening, terwijl we oorspronkelijk uitgaven van een onttrekking van € 142.000,--. Dit komt door lagere beheer- en onderhoudskosten en lagere afschrijvingskosten.
Overige afwijkingen	51 V	I Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal baten	- 283 N	
Mutatie reserves		
Reserve Co-financieringsfonds N35	- 1 N	I De begrote onttrekking uit de reserve CO-financieringsfonds N35 voor de ongelijkvloerse aansluitingen Nijverdal-Wierden van € 500.000,-- is doorgeschoven naar 2027 of later. Er is hier abusievelijk € 920,-- blijven staan.
Totaal mutatie reserves	- 1 N	
Totaal afwijkingen	104 V	

Programma 5 Woon en leefomgeving

bedragen x € 1.000

05 Woon en leefomgeving	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Bedrijventerreinen	- 361	- 430	- 195	235 V	- 736
Bestemmingsplannen	- 1.018	- 942	- 939	3 V	- 836
Bouwgrondexploitatie	- 3.017	- 4.038	- 3.439	599 V	- 3.223
Dierplaagbestrijding	- 6	- 6	- 4	2 V	- 5
Grondzaken	- 305	- 282	- 267	14 V	- 295
Herinrichting woonomgeving	- 23	- 8	- 8	0 V	- 21
Huishoudelijk afval	- 3.716	- 3.747	- 3.626	121 V	- 3.351
Milieu algemeen	- 1.176	- 1.845	- 1.132	712 V	- 762
Milieubeheer bedrijven	- 1.250	- 1.227	- 1.165	62 V	- 985
Natuur en landschap	- 179	- 177	- 168	9 V	- 115
Openbaar groen	- 2.660	- 2.756	- 2.567	189 V	- 2.396
Structuurplannen	- 11	- 114	- 29	85 V	- 18
Uitvoering Wet geluidhinder	- 58	- 56	- 54	2 V	- 20
Vergunningen volkshuisvesting	- 1.468	- 1.391	- 1.280	111 V	- 1.408
Wonen	- 559	- 676	- 730	- 54 N	- 216
Woonwagens	- 6	- 5	- 6	- 0 N	- 11
Speelplaatsen	- 239	- 232	- 216	16 V	- 107
Inkomsten afvalstoffenheffing	- 8	- 8	- 1	6 V	- 1
Verwerking Bedrijfsafval	- 140	- 140	- 145	- 5 N	- 122
Begraafplaatsen	- 411	- 420	- 444	- 24 N	- 452
Totaal Lasten	- 16.611	- 18.499	- 16.416	2.083 V	- 15.079
Baten					
Bedrijventerreinen	427	495	329	- 166 N	895
Bestemmingsplannen	70	71	104	33 V	142
Bouwgrondexploitatie	3.007	4.025	3.631	- 394 N	3.657
Grondzaken	40	183	210	28 V	350
Herinrichting woonomgeving	-	15	15	- 0 N	-
Huishoudelijk afval	867	828	827	- 1 N	814
Milieu algemeen	640	1.582	895	- 687 N	467
Milieubeheer bedrijven	-	-	6	6 V	-
Openbaar groen	56	50	49	- 1 N	70
Uitvoering Wet geluidhinder	3	3	-	- 3 N	0
Vergunningen volkshuisvesting	840	840	921	81 V	1.086
Wonen	-	76	84	8 V	1
Woonwagens	24	22	23	1 V	22
Inkomsten afvalstoffenheffing	4.371	4.353	4.288	- 65 N	3.971
Verwerking Bedrijfsafval	83	83	79	- 4 N	76
Begraafplaatsen	482	483	565	82 V	435
Totaal Baten	10.910	13.108	12.025	- 1.082 N	11.989
Saldo van baten en lasten	- 5.701	- 5.391	- 4.390	1.001 V	- 3.091
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 160	- 641	- 1.150	- 509 N	- 1.239
Onttrekkingen	204	688	944	256 V	326
Mutatie reserves	44	46	- 206	- 253 N	- 914
Resultaat	- 5.657	- 5.345	- 4.597	748 V	- 4.004

Analyse verschillen (> € 25.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Verschil	I / S	Toelichting
Lasten			
32000 Bedrijventerreinen	235 V	I	Er is minder uitgegeven voor de kosten van bedrijventerreinen: € 38.000,-- voor Bloemeweide Haarle, dat later uitgegeven gaat worden. De uitgaven voor het afronden van de grexlocatie Brandweerkazerne Kasteelstraat zijn € 77.000,-- lager uitgevallen. Deze hebben geleid tot een verbeterd exploitatieresultaat.
		I	Omdat de verkopen Bloemeweide Haarle achter bleven bij de begroting (€ 127.000,--) is ook de administratieve overboeking lager. Dit lijkt een voordeel, maar is puur administratief (zie baten). Door deze vertraging in gronduitgifte moest er een deel van de in vorige jaren genomen winsten teruggedraaid worden (€ 7.000 nadeel)
57000 Openbaar groen	189 V	I	Dit voordeel bestaat uit een groot aantal over- en onderschrijdingen waarvan de belangrijkste zijn: Het verkleinen van de Kinderboerderij is uitgesteld. Er speelt een juridisch geschil, waarbij het ons als gemeente verstandig lijkt om de uitkomst hiervan af te wachten. Het budget zal worden overgeheveld naar 2025. Dit geeft een voordeel van € 30.000,--.
		I	Bij de bestrijding van de eikenprocessierups hebben we een voordeel van € 52.000,--. De overlast van de eikenprocessierups viel dit jaar mee, waardoor we minder nesten hoefden weg te halen. Door een administratieve fout is dit budget bij de najaarsrapportage niet met 25.000,- verlaagd. Daarnaast hadden we plannen om ondergronden opnieuw te beplanten om de processierups preventief te bestrijden. Hiervoor hebben we geen geschikte locaties gevonden.
		I	We liggen op schema om de doelstelling van het planten van 4000 bomen dit collegejaar te halen. Doordat we dit jaar hebben samen gewerkt met particulieren, hebben we de doelstelling voor het planten van bomen behaald binnen budget. Dit geeft een voordeel van € 79.000,--
		I	De lagere toegerekende loonkosten team openbare ruimte geeft hier een voordeel van € 32.000,--. Zie voor een nadere toelichting hiervan programma Overhead.
73000 Huishoudelijk afval	121 V	I	Dit product geeft een groot aantal verschillen. De belangrijkste: de storting in de voorziening is lager dan verwacht, dit geeft een voordeel van € 77.000,--.
		I	Daarnaast hebben we een nieuw contract voor groenafval waardoor de kosten voor verwerking lager zijn. Dit geeft een voordeel van € 15.000,--.
		I	We zijn bezig geweest met een nieuw container management systeem. De implementatie duurt langer dan verwacht, waardoor we nog geen licentiekosten maken. Dit geeft een voordeel van 24.000,--
		S	Met de beoogde aanschaf van een combivoertuig voor Difter is er ook de keuze gemaakt om de lediging van de vakantieparken in eigen beheer te doen. Dit geeft een structureel voordeel van € 15.000,--.

74000 Milieu algemeen	712 V	I	In 2024 hebben we een voorschot van € 700.000,-- verstrekt aan Duurzaam Bouwloket voor de uitvoering van de woningsubsidieregeling. Dit bedrag was volledig begroot. De werkelijke uitgaven voor 2024 bedragen ongeveer € 33.000,-. Het resterende bedrag is als vooruitbetaling geboekt. Dit levert een voordeel op van ongeveer € 667.000,-- aan de lastenkant en een voordeel van € 667.000,-- aan de inkomstenkant. Verder we hebben in de najaarsrapportage € 15.000,-- opgenomen voor het verstrekken van een bijdrage aan 't Lochter voor het opslaan van energie, echter heeft dit meer tijd nodig dan verwacht, door interne en externe afstemming, waardoor het verlenen van de bijdrage nog niet heeft plaatsgevonden. Daarnaast is er een voordeel in de loonkosten van € 14.000,--. De kosten van de asbestbodemsanering werkzaamheden zijn lager uitgevallen dan werd verwacht in het najaar. Dit heeft leidt tot een voordeel van € 20.000,--.
74010 Milieubeheer bedrijven	62 V	I	De afrekening 2023 van de omgevingsdienst Twente (ODT) viel positief uit. Dit geeft een voordeel € 53.000,--. Omdat door de komst van de Omgevingswet er veel onzekerheid was of we binnen de bestaande middelen de benodigde productie zouden kunnen leveren, is het betreffende voordeel niet afgeraamd. Hoewel we de eindafrekening 2024 in de loop van 2025 ontvangen verwachten we niet dat we extra uitgaven hebben voor de ODT over 2024.
81000 Structuurplannen	85 V	I	De inschrijving die we hebben ontvangen voor gebiedsaanpak Daarleveen was lager dan begroot. Daarnaast heeft plaatselijkbelang Daarleveen een subsidie ontvangen vanuit de provincie waarmee een deel van de kosten gedekt zijn. Dit geeft in totaal een voordeel € 65.000,--.
		I	Doordat meerdere projecten niet door gingen om verschillende redenen, was het reguliere budget toereikend voor de aanpassingen van Cool Nature in Hellendoorn. Hierdoor is het niet nodig om een onttrekking te doen uit de reserve reconstructie/plattelandsvernieuwing. Dit leidt tot een voordeel van € 23.000,--.
82000 Bouwgrondexploitatie	599 V	I	Voor de grondexploitaties voor woningbouw is in totaal € 893.000,-- minder uitgegeven aan kosten dan begroot. Dit levert een voordeel op. De meeste kosten hiervan, € 794.000,-- , worden in latere jaren verwacht. Echter de lagere kosten voor grex Schoolstraat, € 99.000,-- , worden niet meer uitgegeven en leiden tot een hogere winst.
		I	Voor grex De Grave in Haarle wordt een hoger verlies verwacht dan eerder begroot werd: de verliesvoorziening moet met € 174.000,-- extra worden aangevuld. De dekking hiervoor komt uit de bufferreserve in dit programma. Er zijn meer inkomsten binnengekomen die leiden tot hogere administratieve overboekingen. Dit leidt administratief tot een nadeel van € 118.000,-- nadeel.
83000 Wonen	- 54 N	I	In 2024 zijn er al kosten gemaakt voor onder andere het opstellen van de routekaart, het opstellen van het masterplan centrum en bijbehorende economische analyse en het uitwerken van de stedenbouwkundige visie voor de markt en Noordwand van totaal € 121.000,--. Deze, in 2024 niet begrote kosten, vallen binnen de activiteiten van de routekaart versnelling woningbouw en brengen we daarom ten laste van de reserve gelabelde middelen, onderdeel routekaart.
		I	De lagere toerekening loonkosten van de teams fysiek domein en openbare ruimte geeft een voordeel van circa € 42.000,--. Zie voor nadere toelichting programma Overhead.

		I	De bouw van de flexwoningen aan het Nijveldserf is vertraagd, waardoor het budget voor de aanpassing van het openbaar gebied wordt doorgeschoven naar 2025. Dit leidt tot een voordeel van €15.000. Daarnaast leidt dit in programma 6 tot een nadeel van €15.000, aangezien de begrote onttrekking uit de vrij aanwendbare reserve niet heeft plaatsgevonden en eveneens wordt doorgeschoven naar 2025.
83020 Vergunningen volkshuisvesting	111 V	I	Er zijn minder welstandsadviezen aangevraagd dan werd verwacht. Dit levert een voordeel op van € 20.000,-- aan de lasten kant. En een nadeel op van € 26.000,-- aan de inkomsten kant.
		I	De lagere toerekening loonkosten van de teams fysiek domein en openbare ruimte geeft een voordeel van € 39.000,--. Zie voor nadere toelichting programma Overhead.
		I	De kosten voor de invoering van de omgevingswet zijn op het product vergunningen volkshuisvesting lager uitgevallen wat een voordeel geeft van circa € 54.000,--. Het betreffende voordeel is gestort in de reserve invoering omgevingswet. Dit voordeel komt met name doordat de kosten voor zowel de omgevingsvisie als het omgevingsplan, totaal € 55.000,--, niet zijn verantwoord op het product vergunningen volkshuisvesting maar onder het product bestemmingsplannen.
			De gemaakte kosten voor de omgevingsvisie en het omgevingsplan zijn gedekt door een onttrekking uit de reserve invoering omgevingswet. Door met name een lagere toerekening loonkosten, voordeel € 29.000,--, en geen uitgaven voor advies planschadevergoeding, voordeel € 15.000,--, geeft het product bestemmingsplannen geen grote afwijking.
Overige afwijkingen	23 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal lasten	2.083 V		
Baten			
32000 Bedrijventerreinen	- 166 N	I	De verkopen Bloemeweide Haarle bleven achter op de begroting. Dit levert een nadeel op van € 127.000,--. De uitgaven op de bedrijventerreinen waren lager, wat leidde tot een lagere administratieve overboeking van in totaal € 115.000,--.
		I	De grondexploitatie locatie Brandweerkazerne kon worden afgesloten met een winst in plaats van een verlies. Hierdoor kon én een winst van € 38.500,-- worden genomen én de verliesvoorziening vrijvallen (€ 37.500,--). Dit voordeel van per saldo € 76.000,-- wordt in de bufferreserve gestort.
73010 Inkomsten afvalstoffenheffing	- 65 N	I	De gemiddelde leegstand van woningen was hoger dan waar we bij de ramingen vanuit zijn gegaan. Daarnaast was de areaaluitbreiding lager dan verwacht.
74000 Milieu algemeen	- 687 N	I	In 2024 hebben we een voorschot van € 700.000,-- verstrekt aan Duurzaam Bouwloket voor de uitvoering van de woningsubsidieregeling. Dit bedrag was volledig begroot. De werkelijke uitgaven voor 2024 bedragen ongeveer € 33.000,-. Het resterende bedrag is als vooruitbetaling geboekt. Dit levert een voordeel op van ongeveer € 667.000,-- aan de lastenkant en een voordeel van € 667.000,-- aan de inkomstenkant. De niet verleende bijdrage aan 't Lochter wordt gedekt door een provinciale subsidie. Daarom hebben we de inkomsten van € 15.000,-- nog niet geboekt.
75000 Begraafplaatsen	82 V	I	Er zijn dit jaar meer uitvaarten geweest en we hebben meer opbrengsten vanuit de grafrechten. Dit levert een voordeel op van € 82.000,--.
81010 Bestemmingsplannen	33 V	I	We hebben meer principeverzoeken voor onder andere het ontwikkelen van woningbouwprojecten ontvangen dan vooraf is ingeschat. Dit geeft een voordeel op de leges van € 33.000,--.

82000 Bouwgrondexploitatie	- 394 N	I	De hierboven bij lasten genoemde lagere uitgaven leiden tot een lagere overboeking naar voorraden aan de batenkant. Dit levert een administratief nadeel op van € 893.000,--.
		I	Bij de transacties voor de aankopen van gronden voor De Grave zijn tevens al vergoedingen wegens kostenverhaal ontvangen. Ook zijn de grondopbrengsten elders iets hoger: per saldo € 118.000,-- meer inkomsten.
		I	Grex Schoolstraat/Salomonsonstraat kon met een finale winstneming van € 269.000,-- worden afgesloten. Er kon een tussentijdse winst genomen worden op grex Daarle West van bijna € 67.000,-- voordeel. Voor grex Hellendoorn Noord wordt een lager verlies verwacht van € 43.000,--. Al deze drie voordelen worden gestort in de bufferreserve
83020 Vergunningen volkshuisvesting	81 V	I	Bij de najaarsnota was het nog onzeker of we dit jaar de verwachte opbrengst leges omgevingsvergunning voor bouwen zouden halen. Met name door uitstel van de invoering van de wet kwaliteitsborging voor het bouwen (geen nieuwbouw) en doordat er eind 2024 voor enkele grotere projecten aan aanvraag omgevingsvergunning is ingediend hebben we een voordeel op leges van € 107.000,--.
		S	De geraamde inkomsten uit leges voor welstand blijven structureel achter bij de begroting. Dit geeft over 2024 een nadeel van € 26.000,--. Hier staat een voordeel op uitgaven voor welstand van € 20.000,-- tegenover. Dit is meegenomen in de begroting 2025.
83030 Grondzaken	28 V	I	De opbrengst grondverkoop aan Enexis voor het uitbreiden van het elektriciteitsnet is hoger dan bij de najaarsnota is ingeschat. Voordeel € 28.000,--.
Overige afwijkingen	6 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal baten	- 1.082 N		
Mutatie reserves			
Storting reserve invoeringskosten omgevingswet	- 54 N	I	Storting in de reserve door lagere kosten invoering omgevingswet, zie toelichting bij product vergunningen volkshuisvesting.
Onttrekking reserve invoeringskosten omgevingswet	53 V	I	De uitgaven voor omgevingsvisie en omgevingsplan zijn gedekt door een onttrekking uit deze reserve. Zie de toelichting bij product vergunningen volkshuisvesting.
Storting bufferreserve winstnemingen	- 455 N	I	De winsten en vrijvallende voorzieningen van grex brandweerlocatie Kasteelstraat (€ 76.000,--) grex Schoolstraat (€ 269.000,--) Hellendoorn Noord (€ 43.000,--) en Daarle West (€ 67.000,--) worden in de bufferreserve gestort
Onttrekking uit bufferreserve ivm verliesnemingen	181 V	I	Het terugdraaien van eerdere winstneming uit Bloemeweide (€ 7.000,--) en de aanvulling van de verliesvoorziening voor De Grave (174.000,--) , beide in Haarle, worden gedekt uit de bufferreserve.
Onttrekking reserve duurzame energiematregelen	45 V	I	De reserve duurzame energiematregelen is in 2024 opgeheven. Het saldo van de reserve was hoger dan ingeschat/begroot. Hierdoor valt er € 45.000,-- meer vrij. Dit bedrag wordt extra toegevoegd aan de Vrij Aanwendbare Reserve.
Onttrekking reserve reconstructie/platteland vernieuwing	- 23 N	I	De begrote onttrekking uit de reserve voor Cool Nature in Hellendoorn bleek niet nodig. Doordat meerdere projecten niet door gingen om verschillende redenen, was het reguliere budget toereikend voor de aanpassingen van Cool Nature in Hellendoorn. Hierdoor is het niet nodig om een onttrekking te doen uit de reserve.
Totaal mutatie reserves	- 253 N		
Totaal afwijkingen	748 V		

Programma 6 Bestuur, veiligheid en dienstverlening

bedragen x € 1.000

06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Vershil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Algemene baten en lasten	- 1.275	- 306	- 51	255 V	- 26
Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	- 616	- 653	- 615	38 V	- 578
Burgerlijke stand	- 262	- 262	- 251	11 V	- 224
Internationale contacten	- 9	- 24	- 18	7 V	- 18
Ondersteuning veiligheidsketen	- 2.595	- 2.574	- 2.573	1 V	- 2.388
Onroerende-zaakbelastingen	- 1	- 1	-	1 V	-
Openbare orde	- 340	- 347	- 315	32 V	- 412
Overige burgerzaken	- 140	- 110	- 97	13 V	- 75
Rampenbestrijding	- 78	- 74	- 66	8 V	- 50
Reisdocumenten	- 374	- 375	- 396	- 21 N	- 190
Rijbewijzen	- 180	- 180	- 181	- 0 N	- 155
Uitvoering Wet WOZ	- 507	- 501	- 506	- 5 N	- 532
Verkiezingen	- 99	- 111	- 133	- 22 N	- 175
Treasury	- 616	- 2.105	- 2.107	- 2 N	- 1.787
Gemeenteraad	- 751	- 850	- 840	10 V	- 795
College van B&W	- 1.032	- 1.044	- 1.456	- 412 N	- 1.252
Beheer overige gebouwen en gronden	- 215	- 182	- 168	14 V	- 157
Handhaving Openbare orde	- 576	- 592	- 580	11 V	- 569
Brandkranen	- 24	- 24	- 22	2 V	- 21
Totaal Lasten	- 9.691	- 10.314	- 10.373	- 59 N	- 9.403
Baten					
Algemene baten en lasten	267	-	-	-	10
Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	-	11	11	0 V	-
Burgerlijke stand	69	69	62	- 6 N	71
Internationale contacten	0	0	-	- 0 N	-
Onroerende-zaakbelastingen	9.508	9.535	9.745	209 V	9.371
Overige burgerzaken	24	24	24	0 V	20
Reisdocumenten	444	444	502	57 V	178
Rijbewijzen	157	157	148	- 9 N	133
Uitkering gemeentefonds	69.118	70.441	71.449	1.008 V	66.191
Uitvoering Wet WOZ	12	12	11	- 1 N	9
Verkiezingen	-	-	0	0 V	-
Integratie-uitkering sociaal domein	3.626	4.056	4.056	0 V	3.739
Treasury	1.158	2.598	2.769	171 V	2.956
College van B&W	-	82	79	- 3 N	440
Beheer overige gebouwen en gronden	309	319	318	- 1 N	317
Hondenbelasting	-	-	- 0	- 0 N	- 0
Handhaving Openbare orde	73	48	83	35 V	46
Totaal Baten	84.764	87.797	89.257	1.460 V	83.482
Saldo van baten en lasten	75.074	77.482	78.883	1.401 V	74.079
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 998	- 17.096	- 17.126	- 31 N	- 11.942
Onttrekkingen	843	14.250	14.046	- 205 N	9.373
Mutatie reserves	- 155	- 2.845	- 3.080	- 235 N	- 2.569
Resultaat	74.919	74.637	75.803	1.166 V	71.510

Analyse verschillen (> € 25.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Vershil	I / S	Toelichting
Lasten			
10110 College van B&W	- 412 N	I	Het nadeel wordt grotendeels veroorzaakt doordat de rekenrente is verlaagd. Hierdoor is een hogere storting in de voorziening APPA en de voorziening APPA ingegane pensioenen nodig, een nadeel van € 396.000,--.
10120 Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	38 V	I	De kosten zijn verantwoord onder het product jeugd. Het gaat om een verhoging van de bijdrage aan de regio voor onder andere informatiemanagement, veiligheid en privacy. Hierdoor ontstaan er een voordeel van € 38.000,--.
10800 Algemene baten en lasten	255 V	I	Er is een voordeel van € 62.000,-- op de post onvoorziene uitgaven. Deze post is niet volledig ingezet. Daarnaast is er een voordeel van € 34.000,-- op de voorziening dubieuze debiteuren.
		I	In verband met een boekencontrole door de belastingdienst over het jaar 2021 is er één fout geconstateerd op een steekproefomvang van 267 boekingen. De systematiek die de belastingdienst hanteert houdt in dat iedere fout in een interval van € 500.000,-- een naheffing van € 86.800,-- per jaar oplevert. Naar aanleiding van de controle hebben we het mengpercentage herzien en ook nieuwe afspraken gemaakt voor de toekomst voor grondexploitatie. De naheffing voor BTW en BCF bedraagt € 189.000,--. Daarmee zijn de jaren 2019 t/m 2023 afgewikkeld.
		I	Begin januari 2023 hebben we de boeken gesloten en daarbij de Specifieke Uitkering GALA budgettair neutraal opgenomen. Bij het opstellen van de SISA-verantwoording bleek echter dat er meer kosten onder deze regeling vielen, die in eerste instantie niet op de juiste plek waren geboekt. Daardoor hebben we in 2024 een financieel voordeel van € 149.000,-- kunnen inboeken.
		I	Daarnaast hebben we een voordeel van € 189.000,-- op de stelpost rijksvoornemens. Bij de najaarsrapportage werd verwacht dat we deze middelen nog gingen inzetten in 2024. Er zijn echter voor de onderdelen Invoeren wet betaalbare huur (€ 34.000,--), Wet open Overheid (€ 100.000,--), Energieprestatie gebouwen (€ 6.000,--) en Uitvoering gebiedsgerichte aanpak landgebruik en LBV (€ 51.500,--) geen voorstellen voor invulling van het beleid meer aangeleverd. De bedragen vallen hiermee vrij. Voor het beleid Uitvoering gebiedsgerichte aanpak/LBV wordt aan u voorgesteld om deze middelen over te hevelen naar 2025.
10810 Openbare orde	32 V	I	Voor het verkorten van de aanlooptijd van de Politie was het plan om een specifieke uitrit te maken die aangesloten is op de N35. De kosten worden gedeeld door Politie en de betrokken gemeenten. Voor ons zou dat € 8.000,-- betekenen, maar het overleg is nog gaande. We komen in 2025 waarschijnlijk terug op dit onderwerp. Op de post ondermijning is circa € 7.000,-- overgebleven op het werkbudget. Voor cameratoezicht is er een evaluatie opgestart en de investeringen zijn in 2024 voorlopig 'on hold' gezet. De eindafrekening van de evaluatie en de investeringen verwachten we nu in 2025. De resterende meevallers bestaan uit hele kleine bedragen o.a. voor Street Triage, de inzet van externe dienstverlening voor natuurbrandbeheer e.d.
Overige afwijkingen	28 V	I	Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal lasten	- 59 N		

Baten		
10230 Reisdocumenten	57 V	I In de verwachte opbrengsten is rekening gehouden met de reisdocumentenpiek. Gezien inwoners ook eerder hun reisdocument kunnen verlengen, is het exacte aantal moeilijk in te schatten. Er zijn in 2024 circa 900 reisdocumenten meer aangevraagd, dan werd verwacht. Dit verklaart ook het voordeel van € 57.000,--.
10500 Treasury	171 V	I Door een overschot in liquide middelen en een nog steeds hoog rentepercentage dat de schatkist vergoed zijn de rente-opbrengsten nog weer hoger dan begroot. Ook andere banken vergoeden nog hogere rentepercentages.
10610 Onroerende-zaakbelastingen	128 V	I Het voordeel van € 128.000,-- ontstaat omdat het bedrag aan verminderingen voor woningen lager was dan we hadden ingeschat. Voor de begroting 2025 hebben we het percentage verminderingen dan ook naar beneden bijgesteld.
10620 Onroerende-zaakbelastingen	81 V	I Het voordeel van € 81.000,-- bij niet-woningen komt omdat er minder leegstand was dan waar bij de begroting vanuit is gegaan.
10700 Uitkering gemeentefonds	1.008 V	I In december zijn door het Rijk via de decembercirculaire extra middelen beschikbaar gesteld (€ 421.000,--). Ook een maatstaf (huishoudens met een laag inkomen) werd hoger vastgesteld, met een erg groot effect op de gemeentefondsuitkering (€ 540.000,--). Ook waren er nog bijstellingen uit vorige jaren.
10820 Handhaving Openbare orde	35 V	I We hebben over 2024 in totaal een bedrag van € 23.500,-- aan diverse dwangsommen in rekening gebracht. Daarnaast is een oude dubieus verklaarde dwangsom alsnog geïnd waardoor een bedrag van € 10.000,-- is vrij gevallen vanuit de voorziening dubieuze debiteuren. Totaal voordeel € 33.500,--.
Overige afwijkingen	- 20 N	Overige afwijkingen zijn het resultaat van kleinere positieve en negatieve verschillen, elk lager dan € 25.000,-- per product.
Totaal baten	1.460 V	
Mutatie reserves		
Storting vrij aanwendbare reserve, algemene middelen	- 329 N	Op basis van de werkelijke uitgaven en inkomsten van kanaal Almelo-de Haandrik (€ 324.000,-- voordelig), flexwoningen Nijveldserf (€ 15.000,-- voordelig), Generatiepact/Vitaliteitsregeling (€ 55.000,-- nadelig) en vrijval reserve Duurzame energiemaatregelen (€ 45.000,-- voordelig) hoefde er € 329.000,-- minder vanuit de VAR te worden bijgedragen.
Storting reserve kapitaallasten	- 27 N	Door extra gemaakte interne uren voor de investering voor het openbaar toilet is de storting in de reserve kapitaallasten verhoogd.
Ottrekking reserve gelabelde middelen	121 V	De kosten voor de routekaart versnelling woningbouw zijn ten laste van de reserve gelabelde middelen gebracht. Zie nadere toelichting bij product wonen in programma 5.
Totaal mutatie reserves	- 235 N	
Totaal afwijkingen	1.166 V	

Programma Overhead

bedragen x € 1.000

99 Overhead	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Vershil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
Personeel	- 10.090	- 11.364	- 11.112	252 V	- 9.194
Personeel en organisatie	- 917	- 736	- 791	- 54 N	- 939
Organisatieaangelegenheden	- 61	- 56	- 37	19 V	- 79
Financien en belastingen	- 483	- 440	- 483	- 43 N	- 373
Huisvesting	- 1.007	- 1.058	- 1.017	41 V	- 1.012
Automatisering	- 1.789	- 1.820	- 1.684	136 V	- 1.937
Communicatie	- 168	- 103	- 62	41 V	- 43
Juridische zaken	- 32	- 32	- 21	11 V	- 44
Facilitaire zaken	- 661	- 660	- 692	- 32 N	- 648
Overige ondersteuning	- 189	98	240	142 V	187
Totaal Lasten	- 15.397	- 16.172	- 15.660	512 V	- 14.082
Baten					
Personeel	4	232	209	- 23 N	150
Financien en belastingen	2	2	14	12 V	2
Huisvesting	1	24	25	1 V	45
Automatisering	-	-	-	-	0
Communicatie	32	3	2	- 0 N	26
Juridische zaken	-	-	2	2 V	-
Facilitaire zaken	11	11	7	- 4 N	11
Overige ondersteuning	-	21	-	- 21 N	-
Totaal Baten	50	292	259	- 33 N	235
Saldo van baten en lasten	- 15.347	- 15.879	- 15.401	479 V	- 13.847
Resultaat	- 15.347	- 15.879	- 15.401	479 V	- 13.847

Analyse verschillen (> € 25.000,--)

bedragen x € 1.000

Analyse afwijkingen	Verschil	I / S	Toelichting
Lasten			
10400 Personeel	252 V	I	Het voordeel van € 252.000,-- komt onder andere door een voordeel op de loonsom van € 74.000,--, doordat we meer uren hebben besteed aan investeringen. Daarnaast viel het ziekteverzuim lager uit dan verwacht, waardoor we € 100.000,-- minder hebben uitgegeven vanuit de knelpuntenpot. Ook op sociale premies was er een voordeel van € 111.000,--, doordat de dekking op een andere manier is ingevuld dan begroot.
		I	Tegenover deze voordelen staan enkele nadelen. Zo waren de kosten voor inhuur € 20.000,-- hoger door extra inzet van externe capaciteit. Daarnaast waren de kosten voor licenties € 29.000,-- hoger dan verwacht. Naast deze posten waren er nog enkele kleinere mee- en tegenvallers, die elkaar grotendeels hebben opgeheven.
10410 Personeel en organisatie	- 54 N	I	Het nadeel van € 54.000,-- wordt onder andere veroorzaakt door een nadeel van € 11.000,-- van de thuiswerkvergoeding. Vanwege de verbouwing van het kantoorgedeelte is er tijdelijk meer thuisgewerkt, wat heeft geleid tot € 11.000 extra kosten voor thuiswerkvergoeding. Daarnaast zijn er meer dienstreizen gemaakt, wat een nadeel oplevert van € 7.000,--. Ook zijn er meer EHBO-cursussen gegeven en zijn er meer ARBO-kosten gemaakt. Dit levert een nadeel op van € 15.000,--. Het restant wordt veroorzaakt door kleine nadelen op diverse posten.
10430 Financien en belastingen	- 43 N	I	Het nadeel van € 43.000 komt door meerdere factoren. De gemeente heeft dit jaar een groter aantal schadeclaims moeten vergoeden, wat een extra kostenpost van € 16.000 betekende. Daarnaast was 2024 een overgangsjaar voor de facturatie van de accountantskosten. Voorheen betaalden we deze kosten in het betreffende boekjaar, maar nu gebeurt dit in het jaar van de controle. Dit leidde tot een extra uitgave van € 42.000. Op enkele andere posten waren kleine voordelen.
10440 Huisvesting	41 V	I	Het voordeel wordt veroorzaakt door de doorbelasting van de kostenplaats. Er is ongeveer € 30.000,-- minder doorbelasting naar het product huisvesting in plaats van facilitaire zaken. Het restant wordt veroorzaakt door kleine wijkingen minder het product.
10450 Automatisering	136 V	I	Door de verbouwing van het ambtelijk deel is er dit jaar minder geprint op kantoor en waren de uitgaven voor werkplekapparatuur lager dan verwacht. Hoewel rekening werd gehouden met extra kosten na de verbouwing, vielen deze uiteindelijk mee. Dit resulteerde in een voordeel van € 45.000.
		I	We streven ernaar om meer licenties als SaaS-oplossing (Software as a Service) aan te bieden. Deze kosten moeten we ten laste van de exploitatie brengen en kunnen we niet meer als investering zien. Gezien we deze kosten niet mogen activeren, hebben we hier in onze begroting rekening mee gehouden. In 2024 zijn door verschillende redenen minder nieuwe licenties aangeschaft of omgezet naar een SaaS-oplossing. Daarnaast vielen de kosten vaker lager uit dan verwacht. Dit leverde een voordeel op van € 80.000,--. Verder waren er op enkele andere posten nog kleine voordelen.
10460 Communicatie	41 V	I	Het voordeel van € 41.000,-- komt onder andere doordat het implementeren van het functieboek is doorgeschoven naar 2025. Dit levert een voordeel op van € 8.000,-- binnen de post interne communicatie. Daarnaast zijn veel werkzaamheden intern uitgevoerd, waardoor er minder externe opdrachten nodig waren. Dit levert een voordeel op van € 27.000,--. Het restant zijn kleine voordelen op de overige posten.
10480 Facilitaire zaken	- 32 N	I	Het nadeel wordt veroorzaakt gezien € 30.000,-- meer is doorbelasting naar facilitaire zaken dan naar product huisvesting.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), is in 2013 in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. Op grond van de WNT worden de inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen aangepast bij ministeriële regeling (geïndexeerd).

Op grond van de WNT mag het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector behoudens overgangsrecht maximaal 100% van het ministersalaris zijn. Voor 2024 bedraagt dit € 233.000,--.

Uit hoofde van de WNT zijn de WNT, het Uitvoeringsbesluit WNT, Uitvoeringsregeling WNT en de Beleidsregels WNT 2024 als uitgangspunt gehanteerd.

Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

WNT TABEL

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking							
Gegevens functionaris							
Naam	A.M. Ouwehand		A.T. van der Wulp		R.J.P. Willemsen		
Functie(s)	Gemeentesecretaris/ Algemeen directeur		Griffier		Gemeente- secretaris/ Algemeen directeur	Projectleiderstaf *	
Dienstverband							
Jaar	2023	2024	2023	2024	2023	2023	2024
Aanvang en einde functievervulling	06/03 - 31/12	01/01 - 31/12	01/6 - 31/12	01/1 - 31/12	01/1- 29/04	30/4- 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging							
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€87.315	€120.903	€46.867	€88.715	€37.602	€69.000	€99.241
Beloningen betaalbaar op termijn	€14.369	€18.408	€6.509	€12.907	€6.392	€12.946	€21.291
Totale bezoldiging	€101.684	€139.311	€53.376	€101.622	€43.994	€81.946	€120.532
WNT maximum							
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€183.899	€233.000	€130.745	€233.000	€72.704	€150.296	€233.000
Motivering indien overschrijding	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

* Functionaris wordt tot uiterlijk twee jaren aangemerkt als topfunctionaris in verband met de functie als projectleider staf tot en met 30-04-2026.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het boekjaar 2023 verklaart het college zelf aan de raad of de gemeente (financieel) rechtmatig heeft gehandeld. Dat gaat in de gemeenterekening volgens een wettelijk verplicht model.

Raadsbesluiten voor de rechtmatigheidsverantwoording

- Financiële verordeningen en normenkader 2023 van 31 oktober 2023 (2023-019260):
 - Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Hellendoorn 2023
 - Een verantwoordingsgrens van 1%
 - Het normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording
- Begrotingsrechtmatigheid van 5 maart 2024 (2024-001997)

Rapportage van de rechtmatigheid

De raad heeft de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Als het totaal aan geconstateerde afwijkingen boven deze grens uitkomt, worden alle rechtmatigheidsfouten gerapporteerd en toegelicht in dit hoofdstuk met maatregelen om afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Als het totaal van alle afwijkingen onder deze grens uitkomt, worden de geconstateerde afwijkingen cijfermatig alleen in de tabel van dit hoofdstuk gerapporteerd en volgt een verdere toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.

Op 5 maart 2024 heeft de raad besloten dat net als in vorige boekjaren hogere of lagere baten of lagere lasten dan begroot in deze jaarrekening "tijdig zijn gemeld" en daarmee geen begrotingsonrechtmatigheid zijn. Het college zal deze begrotingsafwijkingen na afronding van de jaarrekeningcontrole 2023 in een afzonderlijke rapportage aan de auditcommissie rapporteren en met de auditcommissie evalueren. Hierna volgen dan aanvullende regels voor de begrotingsrechtmatigheid voor de jaarrekeningen vanaf 2024.

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders (wettelijk verplicht model)

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 17 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1 % van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.432.000,--. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.169.000,-- bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.432.000,--. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 439.000,-- acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen zijn:

bedragen x € 1.000

Rechtmatigheidsverantwoording	Afwijkingen	
Begrotingscriterium		
1a. Overschrijding lasten programma's	551	
1b. Overschrijding Investeringsbudgetten (kredieten)	86	
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-	
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	-	
Totaal onrechtmatigheden begrotingscriterium	638	
Beoordeling onrechtmatigheden begrotingscriterium		
4a. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid zoals vastgelegd in de Begroting en de financiële verordening	439	🟡
4b. Niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden.	199	🔴
Totaal onrechtmatigheden begrotingscriterium	638	
Voorwaardencriterium		
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	519	🔴
6. Subsidie onrechtmatigheden	12	🔴
7. Sisa onrechtmatigheden	-	🟢
8. Primitieve begroting (geen goedkeur)	-	🟢
Totaal onrechtmatigheden voorwaardencriterium	531	
M&O criterium		
9. Misbruik -en oneigenlijk gebruik	-	🟢
Totaal onrechtmatigheden M&O criterium	-	
Totaal onrechtmatigheden	1.169	
- Waarvan acceptabel	439	🟡
- Waavan niet-acceptabel	730	🔴

Onder het voorwaardencriterium zien we een onrechtmatigheid op het onderdeel inkopen. Bij twee dossiers hebben we ten onterechte geen Europese aanbesteding gevolgd. Voor 1 opdracht is het effect van de onrechtmatigheid 2025 ook meegenomen in de tabel.

Nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering. In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Deel 6: Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Hellendoorn

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeente Hellendoorn te Nijverdal gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeente Hellendoorn op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2024;
- ▶ de balans per 31 december 2024;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- ▶ het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld;
- ▶ de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- ▶ de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 6 december 2016 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Hellendoorn zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.

BDO Audit & Assurance B.V. handelt tevens onder de namen: BDO Audit & Assurance B.V., BDO Accountants, BDO Technology Risk Assurance. BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam 'BDO' optreden. BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO-netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 1.432.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 71.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar de paragraaf bedrijfsvoering, waarin het college van burgemeester en wethouders uiteen heeft gezet op welke wijze frauderisicobeheersing is vormgegeven. In onze controle richten wij ons op frauderisico's die een risico op een materiële fout tot gevolg kunnen hebben.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd zoals bijvoorbeeld ook het integriteitsbeleid, de klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders een frauderisicoanalyse opgesteld, die in 2025 zal worden geactualiseerd. Hierin worden de frauderisico's voor gemeente Hellendoorn geïdentificeerd. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het college en de gemeenteraad.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Frauderisico	Onze controlewerkzaamheden en observatie
<i>Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management</i> Op grond van onze controlestandaarden gaan wij uit van de veronderstelling dat er altijd een risico aanwezig is op doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management en het college van burgemeester en wethouders. Hierdoor veronderstellen wij dat een risico op verslaggevingsfraude bestaat. Meer concreet zien wij het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management en het college van burgemeester en wethouders met name in: ▶ journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt; ▶ de betrouwbaarheid van schattingen en schattingsprocessen; ▶ significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Daarnaast hebben wij op basis van risicocriteria specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college van burgemeester en wethouders waaronder: ▶ de waardering van de grondexploitaties; ▶ de waardering van vaste activa; ▶ de waardering van debiteuren en andere vorderingen; ▶ het toereikend zijn van voorzieningen. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college van burgemeester en wethouders staten bij deze posten en daarbij tevens aandacht besteed aan de risico's die voortkomen uit nevenfuncties. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college van burgemeester en wethouders.

Het in de controlestandaarden veronderstelde frauderisico rondom de opbrengstverantwoording is door ons weerlegd. Een gemeente laat zich typeren als een meerdoelenbestedingshuishouding en is daarmee inherent niet gericht op het verwerven van opbrengsten. De van toepassing zijnde opbrengstenstromen (voornamelijk algemene en specifieke uitkeringen en gemeentelijke heffingen), de transparante wijze van totstandkoming hiervan en de relatief beperkte omvang van de beïnvloedbare opbrengstenstromen zorgen ervoor dat het frauderisico rond de opbrengstverantwoording als geheel door ons als een niet-significant risico is aangemerkt.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' in de jaarstukken, heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten.

Onze werkzaamheden hebben bestaan uit:

- ▶ Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- ▶ Het kennisnemen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan de accountant als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis heeft en het bevragen van het college over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- ▶ Het kennisnemen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- ▶ Het kennisnemen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de toezichthouder.
- ▶ Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- ▶ Het inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- ▶ Het verkrijgen van inlichting over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.
- ▶ Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen met betrekking tot de conclusie en veronderstellingen van het college inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering door te kunnen zetten.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- ▶ jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de college van B&W vastgestelde normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarstukken.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 7 juli 2025

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

M. Zoetman-Kiers RA

Bijlagen

Sociale structuur	31-12-2023	31-12-2024
Aantal inwoners (in aantallen)		
• 0 - 18 jaar	6.843	6.778
• 18 - 65 jaar	20.775	20.646
• 65 jaar en ouder	8.640	8.783
Totaal aantal inwoners	36.258	36.207
Aantal inwoners (procentueel)		
• 0 - 18 jaar	19%	19%
• 18 - 65 jaar	57%	57%
• 65 jaar en ouder	24%	24%
Totaal aantal inwoners	100%	100%
Uitkeringen		
• Aantal PW	366	377
• Aantal IOAW	23	13
• Aantal IOAZ	3	5
Bedrijfsvestigingen		
• Bedrijfsvestigingen	3.705	3.880

Fysieke structuur	31-12-2023	31-12-2024
Oppervlakte gemeente (in hectare)		
• Binnenwater	106	106
• Land	13.793	13.793
Totaal oppervlakte gemeente	13.899	13.899
Aantal wooneenheden		
• Woningen (BAG)	15.031	15.138
Totaal aantal wooneenheden	15.031	15.138
Lengte wegen en rioleringen (in kilometers)		
• Wegen	567	568
• Rioleringen	455	455
Oppervlakte groen (in m2)		
• Stedelijk groen	1.495.136	1.518.027
• Landschappelijk groen	1.880.971	1.880.971

bedragen x € 1.000

Financiële structuur	31-12-2023	31-12-2024
Exploitatie		
• Uitgaven	- 113.742	- 122.542
• Inkomsten	124.263	130.388
Opbrengst belastingen		
- Onroerende zaakbelastingen	9.371	9.745
- Afvalstoffenheffing	3.970	4.287
- Rioolrechten	4.402	4.710
• Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	66.191	71.449
• Uitkering deelfonds sociaal domein	3.739	4.056
 Eigen vermogen	 50.941	 58.787
Voorzieningen	11.384	12.734
• Langlopende geldleningen o/g	108.891	103.338

Financiële structuur (bedrag per inwoner)	31-12-2023	31-12-2024
Exploitatie		
• Uitgaven	- 3.137	- 3.384
• Inkomsten	3.427	3.601
Opbrengst belastingen		
- Onroerende zaakbelastingen	258	269
- Afvalstoffenheffing	110	118
- Rioolrechten	121	130
• Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	1.826	1.973
• Uitkering deelfonds sociaal domein	103	112
Balans		
• Eigen vermogen	1.405	1.624
Voorzieningen	314	352
• Langlopende geldleningen	3.003	2.854

Overzicht baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
L A S T E N					
Saldo van baten en lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen					
31000 Economische aangelegenheden	- 369	- 414	- 420	- 6 N	- 308
31010 Subsidies	- 0	- 0	-	0 V	- 5
33000 Markten	- 60	- 81	- 69	13 V	- 49
33010 Agrarische zaken	- 217	- 257	- 217	40 V	- 179
34000 Recreatie en Toerisme	- 436	- 443	- 442	1 V	- 381
34010 Toeristenbelasting	- 13	- 13	- 8	5 V	- 32
61050 Begeleiding en huisvesting statushouders	- 7.034	- 5.988	- 5.339	649 V	- 5.426
63000 Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	- 8.597	- 9.599	- 9.095	504 V	- 8.138
63010 Bijzondere bijstandsverlening	- 1.788	- 1.542	- 1.493	49 V	- 3.693
63020 Schuldhulpverlening	- 359	- 562	- 571	- 9 N	- 434
63030 Fraudebestrijding	- 120	- 118	- 119	- 1 N	- 86
63040 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	- 199	- 254	- 257	- 4 N	- 236
64000 Sociale werkvoorziening	- 4.338	- 4.319	- 4.324	- 6 N	- 4.093
65000 Participatie en re-integratie	- 1.121	- 1.263	- 1.314	- 51 N	- 1.332
Totaal 01 Werk, Economie en Inkomen	- 24.651	- 24.852	- 23.667	1.185 V	- 24.391
02 Jeugd en WMO					
61000 Sociaal en cultureel werk	- 2.193	- 2.385	- 2.282	103 V	- 2.163
61010 Buurt en clubhuizen	- 318	- 264	- 252	12 V	- 346
61020 Maatschappelijk werk/slachtofferhulp	- 462	- 739	- 478	261 V	- 427
61030 Jeugd en gezin	- 60	- 114	- 115	- 1 N	- 112
61040 Hygiënebegeleiding Kinderopvang	- 100	- 99	- 117	- 18 N	- 140
62000 Preventie en clientondersteuning	- 643	- 533	- 549	- 16 N	- 606
62010 Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	- 2.428	- 2.445	- 2.456	- 11 N	- 2.391
66000 Verstrekking Hulpmiddelen	- 1.651	- 1.456	- 1.465	- 9 N	- 1.729
67100 Begeleiding en dagbesteding WMO (OB 1 en 2)	- 5.509	- 4.841	- 4.729	112 V	- 4.380
67110 Verblijf en woonvoorziening	- 7	- 7	-	7 V	- 3
67120 Huishoudelijke ondersteuning	- 4.798	- 4.848	- 4.920	- 73 N	- 4.084
67130 Vervoer 18+	- 731	- 798	- 755	42 V	- 871
67200 Jeugdzorg - specialistische zorg	- 7.682	- 9.137	- 9.774	- 637 N	- 7.687
68100 Inloop GGZ, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang	- 304	- 6	- 232	- 225 N	- 106
68200 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	- 664	- 631	- 686	- 54 N	- 460
71000 Volksgezondheid	- 2.110	- 2.169	- 2.081	89 V	- 1.946
Totaal 02 Jeugd en WMO	- 29.660	- 30.473	- 30.891	- 418 N	- 27.452
03 Onderwijs Cultuur en sport					
42000 Onderwijshuisvesting	- 5.160	- 5.504	- 2.101	3.403 V	- 1.537
43000 Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	- 519	- 598	- 566	32 V	- 534
43010 Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	- 246	- 253	- 248	5 V	- 237
43020 Leerlingenvervoer	- 1.470	- 1.160	- 1.080	81 V	- 928
43030 Peuteropvang	- 416	- 550	- 505	46 V	- 474
51000 Algemeen sportbeleid	- 564	- 537	- 515	22 V	- 639
51010 Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	- 1.280	- 1.629	- 1.688	- 59 N	- 1.563
52000 Exploitatie sportaccommodaties	- 1.637	- 1.585	- 1.584	1 V	- 1.339
52010 Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommodaties	- 1.541	- 1.638	- 1.656	- 19 N	- 1.413
52020 Onderhoud sportaccommodaties	- 605	- 579	- 565	14 V	- 577
53000 Kunst en Cultuur	- 2.034	- 2.043	- 2.017	26 V	- 1.954
53020 Evenementen	- 18	- 18	- 15	3 V	- 15
54000 Musea / expositieruimten	- 6	- 10	- 12	- 2 N	- 6
55000 Monumentenzorg	- 8	- 8	- 8	- 0 N	- 11
55010 Beheer monumentaal vastgoed	- 25	- 47	- 34	14 V	- 22
56000 Bibliotheek	- 1.771	- 1.848	- 1.791	57 V	- 1.756
56010 Lokale omroep	- 41	- 32	- 29	2 V	- 48
Totaal 03 Onderwijs Cultuur en sport	- 17.340	- 18.039	- 14.414	3.625 V	- 13.053

04 Mobiliteit en bereikbaarheid					
21000 Aanleg en reconstructie wegen	- 1.454	- 1.357	- 1.310	47 V	- 1.181
21010 Wegbeheer algemeen	- 1.673	- 1.669	- 1.653	16 V	- 1.203
21020 Onderhoud verhardingen	- 2.189	- 2.245	- 2.173	72 V	- 2.202
21030 Bermen en sloten	- 708	- 673	- 642	32 V	- 684
21040 Straatreiniging	- 636	- 615	- 597	18 V	- 645
21050 Gladheidsbestrijding	- 130	- 127	- 117	10 V	- 118
21060 Straatmeubilair	- 205	- 206	- 197	9 V	- 181
21070 Verkeer	- 305	- 299	- 258	42 V	- 225
21080 Verkeerseducatie	- 73	- 55	- 62	- 8 N	- 61
22000 Parkeren	- 752	- 831	- 772	58 V	- 620
25000 Openbaar vervoer	- 201	- 172	- 176	- 4 N	- 160
05 Woon en leefomgeving					
32000 Bedrijventerreinen	- 361	- 430	- 195	235 V	- 736
57000 Openbaar groen	- 2.660	- 2.756	- 2.567	189 V	- 2.396
57010 Natuur en landschap	- 179	- 177	- 168	9 V	- 115
57020 Speelplaatsen	- 239	- 232	- 216	16 V	- 107
73000 Huishoudelijk afval	- 3.716	- 3.747	- 3.626	121 V	- 3.351
73010 Inkomsten afvalstoffenheffing	- 8	- 8	- 1	6 V	- 1
73020 Verwerking Bedrijfsafval	- 140	- 140	- 145	- 5 N	- 122
74000 Milieu algemeen	- 1.176	- 1.845	- 1.132	712 V	- 762
74010 Milieubeheer bedrijven	- 1.250	- 1.227	- 1.165	62 V	- 985
74020 Uitvoering Wet geluidhinder	- 58	- 56	- 54	2 V	- 20
74030 Dierplaagbestrijding	- 6	- 6	- 4	2 V	- 5
75000 Begraafplaatsen	- 411	- 420	- 444	- 24 N	- 452
81000 Structuurplannen	- 11	- 114	- 29	85 V	- 18
81010 Bestemmingsplannen	- 1.018	- 942	- 939	3 V	- 836
82000 Bouwgrondexploitatie	- 3.017	- 4.038	- 3.439	599 V	- 3.223
83000 Wonen	- 559	- 676	- 730	- 54 N	- 216
83010 Herinrichting woonomgeving	- 23	- 8	- 8	0 V	- 21
83020 Vergunningen volkshuisvesting	- 1.468	- 1.391	- 1.280	111 V	- 1.408
83030 Grondzaken	- 305	- 282	- 267	14 V	- 295
83050 Woonwagens	- 6	- 5	- 6	- 0 N	- 11
Totaal 05 Woon en leefomgeving	- 16.611	- 18.499	- 16.416	2.083 V	- 15.079
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening					
10100 Gemeenteraad	- 751	- 850	- 840	10 V	- 795
10110 College van B&W	- 1.032	- 1.044	- 1.456	- 412 N	- 1.252
10120 Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	- 616	- 653	- 615	38 V	- 578
10130 Internationale contacten	- 9	- 24	- 18	7 V	- 18
10200 Verkiezingen	- 99	- 111	- 133	- 22 N	- 175
10210 Burgerlijke stand	- 262	- 262	- 251	11 V	- 224
10220 Rijbewijzen	- 180	- 180	- 181	- 0 N	- 155
10230 Reisdocumenten	- 374	- 375	- 396	- 21 N	- 190
10240 Overige burgerzaken	- 140	- 110	- 97	13 V	- 75
10300 Beheer overige gebouwen en gronden	- 215	- 182	- 168	14 V	- 157
10500 Treasury	- 616	- 2.105	- 2.107	- 2 N	- 1.787
10610 Onroerende-zaakbelastingen					
10611 Uitvoering Wet WOZ	- 507	- 501	- 506	- 5 N	- 532
10620 Onroerende-zaakbelastingen	- 1	- 1	-	1 V	-
10640 Hondenbelasting					
10700 Uitkering gemeentefonds					
10710 Integratie-uitkering sociaal domein					
10800 Algemene baten en lasten	- 1.275	- 306	- 51	255 V	- 26
10810 Openbare orde	- 340	- 347	- 315	32 V	- 412
10820 Handhaving Openbare orde	- 576	- 592	- 580	11 V	- 569
10830 Ondersteuning veiligheidsketen	- 2.595	- 2.574	- 2.573	1 V	- 2.388
10840 Rampenbestrijding	- 78	- 74	- 66	8 V	- 50
10850 Brandkranen	- 24	- 24	- 22	2 V	- 21
Totaal 06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	- 9.691	- 10.314	- 10.373	- 59 N	- 9.403

99 Overhead					
10400 Personeel	- 10.090	- 11.364	- 11.112	252 V	- 9.194
10410 Personeel en organisatie	- 917	- 736	- 791	- 54 N	- 939
10420 Organisatieaangelegenheden	- 61	- 56	- 37	19 V	- 79
10430 Financien en belastingen	- 483	- 440	- 483	- 43 N	- 373
10440 Huisvesting	- 1.007	- 1.058	- 1.017	41 V	- 1.012
10450 Automatisering	- 1.789	- 1.820	- 1.684	136 V	- 1.937
10460 Communicatie	- 168	- 103	- 62	41 V	- 43
10470 Juridische zaken	- 32	- 32	- 21	11 V	- 44
10480 Facilitaire zaken	- 661	- 660	- 692	- 32 N	- 648
10490 Overige ondersteuning	- 189	98	240	142 V	187
Totaal 99 Overhead	- 15.397	- 16.172	- 15.660	512 V	- 14.082
Saldo van baten en lasten	- 124.946	- 129.858	- 122.542	7.316 V	- 113.742
Mutatie reserves	- 1.265	- 19.308	- 20.700	- 1.392 N	- 17.377
Resultaat	- 126.212	- 149.166	- 143.241	5.925 V	- 131.119

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
B A T E N					
Saldo van baten en lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen					
31000 Economische aangelegenheden	44	22	39	16 V	-
31010 Subsidies					
33000 Markten	25	25	27	2 V	25
33010 Agrarische zaken					
34000 Recreatie en Toerisme	58	80	57	- 23 N	55
34010 Toeristenbelasting	612	612	636	24 V	632
61050 Begeleiding en huisvesting statushouders	6.816	5.941	5.636	- 305 N	8.041
63000 Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen	7.476	9.193	9.214	21 V	7.548
63010 Bijzondere bijstandsverlening	47	141	167	25 V	115
63020 Schuldhulpverlening	-	209	232	23 V	170
63030 Fraudebestrijding	1	-	-	-	16
63040 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-	-	- 0	- 0 N	- 1
64000 Sociale werkvoorziening	649	606	634	28 V	608
65000 Participatie en re-integratie	60	161	169	9 V	112
Totaal 01 Werk, Economie en Inkomen	15.790	16.990	16.810	- 180 N	17.322
02 Jeugd en WMO					
61000 Sociaal en cultureel werk	63	87	84	- 2 N	69
61010 Buurt en clubhuizen	192	280	286	5 V	285
61020 Maatschappelijk werk/slachtofferhulp					
61030 Jeugd en gezin	-	-	-	-	50
61040 Hygiënebegeleiding Kinderopvang	27	27	19	- 8 N	20
62000 Preventie en clientondersteuning	173	180	180	-	182
62010 Toegang tot eerste en tweede lijnsvoorziening	-	-	- 6	- 6 N	12
66000 Verstrekking Hulpmiddelen	57	69	100	30 V	68
67100 Begeleiding en dagbesteding WMO (OB 1 en 2)	252	1.266	1.269	3 V	815
67110 Verblijf en woonvoorziening					
67120 Huishoudelijke ondersteuning	2	-	-	-	32
67130 Vervoer 18+	38	38	30	- 8 N	95
67200 Jeugdzorg - specialistische zorg					
68100 Inloop GGZ, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang					
68200 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering					
71000 Volksgezondheid	146	153	153	-	179
Totaal 02 Jeugd en WMO	951	2.100	2.114	14 V	1.807
03 Onderwijs Cultuur en sport					
42000 Onderwijshuisvesting	30	23	23	0 V	23
43000 Algemeen voorschools- en onderwijsbeleid	231	249	246	- 3 N	484
43010 Gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen	21	21	27	6 V	28
43020 Leerlingenvervoer	5	5	2	- 2 N	4
43030 Peuteropvang					
51000 Algemeen sportbeleid	553	560	635	75 V	541
51010 Het Ravijn-zwem sport zorg - sport technisch	1.099	1.079	1.101	22 V	992
52000 Exploitatie sportaccommodaties	829	793	791	- 2 N	814
52010 Het Ravijn - zwem sport zorg - onderhoud accommo	57	82	93	11 V	149
52020 Onderhoud sportaccommodaties	10	47	50	3 V	74
53000 Kunst en Cultuur	812	840	778	- 62 N	793
53020 Evenementen					
54000 Musea / expositieruimten	-	-	4	4 V	2
55000 Monumentenzorg					
55010 Beheer monumentaal vastgoed	10	10	16	6 V	27
56000 Bibliotheek	616	875	829	- 46 N	618
56010 Lokale omroep	22	-	- 0	- 0 N	17
Totaal 03 Onderwijs Cultuur en sport	4.294	4.584	4.595	11 V	4.565

04 Mobiliteit en bereikbaarheid					
21000 Aanleg en reconstructie wegen	-	233	-	- 233 N	-
21010 Wegbeheer algemeen	35	32	36	4 V	35
21020 Onderhoud verhardingen	-	87	129	42 V	140
21030 Bermen en sloten					
21040 Straatreiniging	1	28	38	10 V	38
21050 Gladheidsbestrijding	3	-	-	-	-
21060 Straatmeubilair	-	-	0	0 V	0
21070 Verkeer					
21080 Verkeerseducatie	37	40	46	6 V	45
22000 Parkeren	92	261	253	- 9 N	103
25000 Openbaar vervoer	41	55	55	- 1 N	38
72000 Ontwikkeling GRP	176	142	-	- 142 N	-
72010 Aanleg, beheer en onderhoud riolering	37	44	59	15 V	60
72030 Inkomsten rioolheffing	4.708	4.687	4.711	24 V	4.403
Totaal 04 Mobiliteit en bereikbaarheid	5.129	5.611	5.327	- 283 N	4.863
05 Woon en leefomgeving					
32000 Bedrijventerreinen	427	495	329	- 166 N	895
57000 Openbaar groen	56	50	49	- 1 N	70
57010 Natuur en landschap					
57020 Speelplaatsen					
73000 Huishoudelijk afval	867	828	827	- 1 N	814
73010 Inkomsten afvalstoffenheffing	4.371	4.353	4.288	- 65 N	3.971
73020 Verwerking Bedrijfsafval	83	83	79	- 4 N	76
74000 Milieu algemeen	640	1.582	895	- 687 N	467
74010 Milieubeheer bedrijven	-	-	6	6 V	-
74020 Uitvoering Wet geluidhinder	3	3	-	- 3 N	0
74030 Dierplaagbestrijding					
75000 Begraafplaatsen	482	483	565	82 V	435
81000 Structuurplannen					
81010 Bestemmingsplannen	70	71	104	33 V	142
82000 Bouwgrondexploitatie	3.007	4.025	3.631	- 394 N	3.657
83000 Wonen	-	76	84	8 V	1
83010 Herinrichting woonomgeving	-	15	15	- 0 N	-
83020 Vergunningen volkshuisvesting	840	840	921	81 V	1.086
83030 Grondzaken	40	183	210	28 V	350
83050 Woonwagens	24	22	23	1 V	22
Totaal 05 Woon en leefomgeving	10.910	13.108	12.025	- 1.082 N	11.989
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening					
10100 Gemeenteraad					
10110 College van B&W	-	82	79	- 3 N	440
10120 Bestuurlijke samenwerking en deelnemingen	-	11	11	0 V	-
10130 Internationale contacten	0	0	-	- 0 N	-
10200 Verkiezingen	-	-	0	0 V	-
10210 Burgerlijke stand	69	69	62	- 6 N	71
10220 Rijbewijzen	157	157	148	- 9 N	133
10230 Reisdocumenten	444	444	502	57 V	178
10240 Overige burgerzaken	24	24	24	0 V	20
10300 Beheer overige gebouwen en gronden	309	319	318	- 1 N	317
10500 Treasury	1.158	2.598	2.769	171 V	2.956
10610 Onroerende-zaakbelastingen	6.052	6.059	6.187	128 V	5.944
10611 Uitvoering Wet WOZ	12	12	11	- 1 N	9
10620 Onroerende-zaakbelastingen	3.456	3.476	3.557	81 V	3.428
10640 Hondenbelasting	-	-	- 0	- 0 N	- 0
10700 Uitkering gemeentefonds	69.118	70.441	71.449	1.008 V	66.191
10710 Integratie-uitkering sociaal domein	3.626	4.056	4.056	0 V	3.739
10800 Algemene baten en lasten	267	-	-	-	10
10810 Openbare orde					
10820 Handhaving Openbare orde	73	48	83	35 V	46
10830 Ondersteuning veiligheidsketen					
10840 Rampenbestrijding					
10850 Brandkranen					
Totaal 06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	84.764	87.797	89.257	1.460 V	83.482

99 Overhead					
10400 Personeel	4	232	209	- 23 N	150
10410 Personeel en organisatie					
10420 Organisatieaangelegenheden					
10430 Financien en belastingen	2	2	14	12 V	2
10440 Huisvesting	1	24	25	1 V	45
10450 Automatisering	-	-	-	-	0
10460 Communicatie	32	3	2	- 0 N	26
10470 Juridische zaken	-	-	2	2 V	-
10480 Facilitaire zaken	11	11	7	- 4 N	11
10490 Overige ondersteuning	-	21	-	- 21 N	-
Totaal 99 Overhead	50	292	259	- 33 N	235
Saldo van baten en lasten	121.888	130.481	130.388	- 93 N	124.263
Mutatie reserves	4.357	18.685	15.479	- 3.207 N	10.494
Resultaat	126.246	149.166	145.866	- 3.300 N	134.757

Overzicht baten en lasten	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2024	Verschil	Rekening 2023
Saldo van baten en lasten					
01 Werk, Economie en Inkomen					
2.1 Verkeer en vervoer	44	-	-	-	-
3.1 Economische ontwikkeling	- 584	- 646	- 595	51 V	- 488
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 37	- 59	- 44	15 V	- 28
3.4 Economische promotie	221	237	243		275
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			297	345 V	2.614
6.3 Inkomensregelingen	- 3.539	- 2.531	- 1.922	609 V	- 4.738
6.4 WSW en beschut werk	- 3.689	- 3.713	- 3.691	22 V	- 3.484
6.5 Arbeidsparticipatie	- 1.061	- 1.103	- 1.145	- 42 N	- 1.220
Totaal 01 Werk, Economie en Inkomen	- 8.861	- 7.862	- 6.857	1.005 V	- 7.069
02 Jeugd en WMO					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 2.851	- 3.208	- 2.861	347 V	- 2.764
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	- 2.710	- 2.450	- 2.556	- 106 N	- 2.547
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 2.036	- 1.821	- 1.762	59 V	- 2.136
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	- 4.796	- 4.848	- 4.920	- 73 N	- 4.052
6.71b Begeleiding (WMO)	- 3.906	- 3.555	- 3.461	94 V	- 3.107
6.71c Dagbesteding (WMO)	- 1.604	- 1.293	- 1.269	25 V	- 1.244
6.72a Jeugdhulp begeleiding	- 1.257	- 1.175	- 1.142	34 V	- 1.124
6.72b Jeugdhulp behandeling	- 1.582	- 2.162	- 2.482	- 320 N	- 1.645
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	- 1.084	- 1.369	- 1.438	- 69 N	- 1.347
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	- 477	- 557	- 533	24 V	- 395
6.73a Pleegzorg	- 241	- 234	- 240	- 7 N	- 228
6.73b Gezinsgericht	- 205	- 233	- 262	- 28 N	- 189
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	- 1.168	- 1.275	- 1.387	- 112 N	- 862
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	- 2.014	- 2.360	- 2.542	- 182 N	- 2.052
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	- 434	- 171	- 277	- 106 N	- 289
6.74c Gesloten plaatsing	-	- 164	- 236	- 71 N	- 58
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-	941	941	-	483
6.82a Jeugdbescherming	- 326	- 352	- 344	8 V	- 284
6.82b Jeugdreclassering	- 53	- 71	- 79	- 8 N	- 38
7.1 Volksgezondheid	- 1.963	- 2.017	- 1.927	90 V	- 1.767
Totaal 02 Jeugd en WMO	- 28.709	- 28.373	- 28.776	- 403 N	- 25.644
03 Onderwijs Cultuur en sport					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	4				5
4.2 Onderwijshuisvesting	- 5.130	- 5.481	- 2.078	3.403 V	- 1.513
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	- 2.394	- 2.167	- 1.994	173 V	- 1.657
5.1 Sportbeleid en activering	- 11	23	120	97 V	- 98
5.2 Sportaccommodaties	- 3.067	- 3.430	- 3.459	- 29 N	- 2.863
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 1.240	- 1.221	- 1.254	- 34 N	- 1.176
5.4 Musea	- 6	- 10	- 7	2 V	- 4
5.5 Cultureel erfgoed	- 24	- 45	- 26	20 V	- 7
5.6 Media	- 1.178	- 995	- 985	10 V	- 1.174
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	- 120	- 130	- 10 N	-
Totaal 03 Onderwijs Cultuur en sport	- 13.045	- 13.455	- 9.819	3.636 V	- 8.488
04 Mobiliteit en bereikbaarheid					
2.1 Verkeer en vervoer	- 7.299	- 6.824	- 6.760	65 V	- 6.240
2.2 Parkeren	- 660	- 570	- 520	50 V	- 518
2.5 Openbaar vervoer	- 160	- 117	- 121	- 4 N	- 121
7.2 Riolering	1.651	1.612	1.606	- 5 N	1.460
Totaal 04 Mobiliteit en bereikbaarheid	- 6.468	- 5.899	- 5.794	105 V	- 5.419

05 Woon en leefomgeving					
2.1 Verkeer en vervoer	- 535	- 576	- 531	45 V	- 417
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	66	65	134	69 V	160
5.1 Sportbeleid en activering	-	-	-	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 2.488	- 2.539	- 2.371	168 V	- 2.130
7.3 Afval	1.457	1.370	1.422	52 V	1.388
7.4 Milieubeheer	- 1.847	- 1.549	- 1.454	95 V	- 1.304
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	71	63	120	58 V	- 17
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 959	- 985	- 864	121 V	- 712
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	- 10	- 13	192	205 V	434
8.3 Wonen en bouwen	- 1.457	- 1.226	- 1.038	188 V	- 492
Totaal 05 Woon en leefomgeving	- 5.701	- 5.391	- 4.390	1.001 V	- 3.091
06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening					
0.1 Bestuur	- 2.409	- 2.478	- 2.838	- 360 N	- 2.202
0.2 Burgerzaken	- 303	- 332	- 323	9 V	- 430
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	93	137	150	13 V	160
0.4 Overhead	- 82	- 52	- 35	17 V	- 21
0.5 Treasury	541	493	662	169 V	1.169
0.61 OZB woningen	5.557	5.569	5.692	123 V	5.421
0.62 OZB niet-woningen	3.455	3.476	3.557	82 V	3.428
0.64 Belastingen overig	107	-	- 0	- 0 N	- 9
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	72.743	74.498	75.505	1.008 V	69.930
0.8 Overige baten en lasten					5
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	- 12	- 15	- 14	1 V	- 12
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 2.697	- 2.671	- 2.661	10 V	- 2.459
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 818	- 850	- 775	75 V	- 900
Totaal 06 Bestuur, veiligheid en dienstverlening	75.074	77.482	78.883	1.401 V	74.079
99 Overhead					
0.4 Overhead	- 15.347	- 15.879	- 15.401	479 V	- 13.847
Totaal 99 Overhead	- 15.347	- 15.879	- 15.401	479 V	- 13.847
Saldo van baten en lasten	- 3.058	623	7.846	7.223 V	10.521
Mutatie reserves	3.092	- 623	- 5.221	- 4.598 N	- 6.884
Resultaat	34	0	2.625	2.625 V	3.638

Beleidsindicator	Eenheid	Periode		Hellen- doorn	Neder- land
0. Bestuur en ondersteuning					
0.01 Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2024		12,8	nbn
0.02 Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2024		12,5	nbn
0.03 Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2024		1033,0	nbn
0.04 Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2024		13,4	nbn
0.05 Overhead	% van totale lasten	2024		12,8	nbn
1. Veiligheid					
1.01 Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2023		16	9
1.02 Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inwoners	2023		1,1	2,5
1.03 Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2023		1,8	4,2
1.04 Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2023		0,4	1,3
1.05 Vernieling en beschadiging	aantal per 1.000 inwoners	2023		2,3	5,8
2. Economie					
2.01 Functiemenging	%	2023		51,1	54,2
2.02 Vestigingen	per 1.000 inw, 15-64 jr	2023		150,2	181,8
3. Onderwijs					
3.01 Absoluut verzuim	per 1.000 inw, 5-18 jr	2023		nbn	6,3
3.02 Relatief verzuim	per 1.000 inw, 5-18 jr	2020		1	20
3.03 Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%, 12-23 jr	2023		1,5	2,4
4. Sport, cultuur en recreatie					
4.01 Niet-sporters	%	2022		44,3	46,4
5. Sociaal domein					
5.01 Banen	per 1.000 inw, 15-64 jr	2023		708,2	836,6
5.02 Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw	2024		180,2	343,6
5.03 Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw, 15-65 jr	2022		126,8	197,7
5.04 Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2024		690	650
5.05 Netto arbeidsparticipatie	%	2023		75,5	73,1
5.06 Kinderen in uitkeringsgezin	%	2023		3	6
5.07 Werkloze jongeren	%, 16-22 jr	2023		2	2
5.08 Jongeren met jeugdhulp	%, tot 18 jr	2024		10,5	11,5
5.09 Jongeren met jeugdbescherming	%, tot 18 jr	2024		0,5	0,9
5.10 Jongeren met delict voor rechter	%, 12-21 jr	2023		0	1
5.11 Jongeren met jeugdreclassering	%, 12-22 jr	2024		0,2	0,3
6. Volksgezondheid en milieu					
6.01 Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2023		123	150
6.02 Hernieuwbare elektriciteit	%	2022		17,7	41
7. Vhrosv					
7.01 WOZ-waarde woningen	dzd euro	2024		396	379
7.02 Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2023		2,5	9,1
7.03 Demografische druk	%	2024		82,8	70,4
7.04 Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2023		937	860
7.05 Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2023		937	942

bedragen x € 1.000

Reserves	Saldo 1-1-2024	Stortin- gen	Afschrijving activa	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2024
Rekeningsaldo					
Reserve Rekeningsaldo te bestemmen	3.638	2.625	-	- 3.638	2.625
Totaal Rekeningsaldo	3.638	2.625	-	- 3.638	2.625
Algemene Reserve					
Vrij aanwendbare reserve	24.475	7.159	-	- 9.957	21.676
Financieringsreserve	8.822	600	-	-	9.422
Bufferreserve grondexploitatie	3.868	455	-	- 181	4.142
Totaal Algemene Reserve	37.164	8.214	-	- 10.139	35.240
Bestemmingsreserves					
Reserve Salomonsonhuis / zorgpunt	164	-	-	- 164	-
Reserve Armoede- en schuldenaanpak	572	336	-	-	908
Reserve Uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ	348	896	-	-	1.245
Reserve Groenrenovaties	7	-	-	-	7
Reserve 1/3-Regeling accommodatiebeleid	145	50	-	-	195
Reserve Kunst	96	36	-	- 8	124
Reserve Rood-voor-rood	80	-	-	-	80
Reserve Reconstructie plattelandsvernieuwing	136	-	-	-	136
Reserve Wachtgelden huidige wethouders	200	100	-	-	300
Reserve Duurzame energiemaatregelen	710	-	-	- 710	-
Reserve Co-financieringsfonds N35	741	-	-	-	741
Reserve Invoeringskosten Omgevingswet	1.147	695	-	- 53	1.789
Reserve Revolverend fonds energiewerkgroepen	120	-	-	-	120
Reserve Statushouders en ontheemden (Oekraïne)	5.673	1.104	-	- 317	6.460
Reserve Gelabelde middelen	-	5.222	-	- 272	4.950
Reserve Kapitaallasten	-	4.046	-	- 179	3.866
Totaal Bestemmingsreserves	10.139	12.485	-	- 1.702	20.922
Totaal	50.941	23.325	-	- 15.479	58.787

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Stortin- gen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2024
Voorzieningen personeel					
Voorziening APPA	854	329	-	-	1.183
Voorziening Wachtgelden oud-wethouders	458	-	- 239	- 79	139
Voorziening Wachtgelden voormalig personeel	-	132	- 12	-	120
Voorziening APPA ingegane pensioenen	3.379	205	-	-	3.584
Voorziening Spaarverlof	166	-	- 37	-	129
Totaal Voorzieningen personeel	4.856	666	- 288	- 79	5.154
Onderhoudsvoorzieningen					
Voorziening Onderhoud wegen	1.549	1.694	- 1.688	-	1.556
Voorziening Onderhoud civiele kunstwerken	88	662	- 69	-	681
Totaal Onderhoudsvoorzieningen	1.637	2.356	- 1.757	-	2.237
Voorzieningen van derden verkregen middelen					
Voorziening ISV	15	-	-	- 15	-
Voorziening Parkeerbeleid	46	162	-	-	208
Voorziening Egalisatie afvalstoffenheffing	1.659	184	-	-	1.843
Voorziening Egalisatie rioolheffing	2.093	28	-	-	2.122
Totaal Voorzieningen van derden verkregen middelen	3.814	374	-	- 15	4.173
Overige voorzieningen					
Voorziening Privatisering was- en kleedruimten	495	15	-	-	510
Voorziening Toekomstige verliezen grondexploitatie-passiva	404	122	-	- 38	489
Voorziening Nog uit te voeren werkzaamheden voorm grexen	178	-	- 8	-	170
Totaal Overige voorzieningen	1.077	137	- 8	- 38	1.169
Totaal	11.384	3.534	- 2.052	- 132	12.734

bedragen x € 1.000

Geactiveerde voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Stortin- gen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2024
Geactiveerde voorzieningen					
Voorziening Toekomstige verliezen grondexploitatie-activa	293	180	-	- 157	315
Voorziening Dubieuze debiteuren algemeen	232	26	- 15	-	244
Voorziening Dubieuze debiteuren PW, IOAW en IOAZ	684	- 192	-	-	492
Voorziening Dubieuze debiteuren BBZ	-	5	-	-	5
Totaal Geactiveerde voorzieningen	1.209	19	- 15	- 157	1.056
Totaal	1.209	19	- 15	- 157	1.056

Bijlage 6 Voortgang collegeprogramma

- Voltooid
- ▲ Uitvoering ligt op schema
- Uitvoering is vertraagd, maar wel opgestart
- ▼ Nog niet uitgevoerd

Onderwerp	Status	Toelichting VOOR JAARREKENING HIER INVULLEN
1. Leefbaar platteland		
01 - Het opstellen van een impactanalyse. Vanuit deze analyse stellen wij een nieuwe omgevingsvisie op.	■	
01 - Instellen programma Landelijk gebied - ondersteuning	■	We hebben een nulmeting uitgevoerd. We weten nu welke impact de opgaven op het landelijk gebied hebben. Van daaruit kunnen we beleidsplan landelijk gebied opstellen met een bijbehorend uitvoeringsplan.
01 - Instellen programma Landelijk gebied - programmamanager	▼	Door het wegvallen van Rijksmiddelen vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied, is het niet mogelijk om een programmamanager Landelijk Gebied aan te stellen. Gezien de opgaven in het landelijk gebied blijven bestaan en we toewerken naar een uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied, zullen we nieuw beleid aandragen om dit toch mogelijk te maken.
02 - Continueren ons agrarisch actieplan en helpen agrarische ondernemers	▲	We hebben ons ook in 2024 onverminderd ingezet voor de agrarische sector, zowel ter ondersteuning van bedrijfsbeëindigingen als voor agrariërs die toekomstperspectief blijven houden.
03 - Investeren in een duurzame voorzieningenstructuur	▲	We hebben gewerkt aan de accommodatievisie 2025 om een duurzame en toekomstbestendige voorzieningenstructuur te realiseren. Dit geldt voor zowel gemeentelijk als particulier maatschappelijk vastgoed, met focus op multifunctioneel gebruik en clustering van activiteiten. In 2024 zijn we in gesprek gegaan met gebruikers en eigenaren van dit vastgoed. In totaal hebben we 60 gesprekken gevoerd, die in 2025 worden voortgezet. Op basis hiervan werken we in 2025 verder aan de accommodatievisie.
04 - Sociale structuren versterken	●	Per 1 juli 2024 is er invulling gegeven aan de vacature ruimte Sociale Basis. Ook is er uitwerking gegeven aan de rol gebiedsambtenaar, die naar verwachting per 1-1-25 ingevuld kan worden.
2. Toekomstbestendigheid als sleutel		
06 - Extra bomen en heggen en het onderhoud	▲	Er zijn in 2024 circa 300 bomen op gemeentegrond geplant. Er is een boomdeeldag voor de woonwijken georganiseerd waar 104 bomen zijn uitgedeeld. Met de provinciale boomdeeldag zijn 6282 stuks bomen, struiken en hagen in het buitengebied geplant.
06 - Groen- en landschapsbeleid, actualiseren beleid, vaststellen visie	■	We hebben in 2024 gewerkt aan het groenbeleidsplan. De verwachting is dat dit in Q2 2025 aan u wordt voorgelegd.
06 - Inhuur ecooloog	●	Binnen het team openbare ruimte wordt tot en met 31 maart 2026 een ecooloog gedetacheerd, voor 8 uur in de week.
07 - Bewustwordingscampagne duurzaamheid	▲	Er is in 2024 een bewustwordingscampagne over de energietransitie gestart. De campagne loopt tot medio 2025 en richt zich op de energietransitie. De advertenties wordt getoond op kwalitatieve websites en levert per maand 185.000 vertoningen op. Bredere uitleg (ook klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit) volgt. Naast een online campagne, zijn er ook fysieke evenementen georganiseerd voor verschillende doelgroepen. In 2025 wordt het nog frequenter georganiseerd.
07 - Eventuele nieuwe subsidieregelingen	▲	De subsidieregeling woningisolatie is in september 2024 vastgesteld door u en is in uitvoering.
08 - Opstellen meerjareninvesteringsplan klimaatadaptatie	▼	Het opstellen van het plan is niet uitgevoerd i.v.m. openstaande vacatureruimte. De afdeling openbare ruimte werkt in 2025 aan een integraal meerjaren investeringsprogramma. Het onderdeel klimaatadaptatie is hier onderdeel van.
09 - Implementatie diftar	▲	November 2024 en januari 2025 zijn twee Europese aanbestedingen gepubliceerd (aanschaf inzamelvoertuig en levering en plaatsing ondergrondse containers). In 2025 gaan we onder andere: starten met de plaatsingsprocedure met zienswijzen, doelgroepenbeleid opstellen (minima, zwerfafval en medisch afval), de tariefstelling bepalen, een handnavingsplan en communicatieplan opstellen en de monitoring (nulmeting) uitvoeren.
10 - Verduurzamen mobiliteit - plan	●	De projectopdracht voor het verduurzamen van werkvervoer is vastgesteld.
10 - Verduurzamen mobiliteit - uitvoering	■	We zijn eind 2024 gestart met het project, waarbij de uitgangspunten zijn invulling Regeling Bevordering Schone Wegvoertuigen (Rbsw) (inkopen van voertuigen moet 38,5% elektrisch zijn) en elektrificatie leenvoertuigen.
11 - Extra inspanning om de ambitie naar duurzame energie te behalen	▲	Met de in de pijplijn zittende zonnepark projecten (solar carports Avonturenpark, zonnepark Haarle) en twee initiatieven voor wind (De Stouwe en het munitiedepot), is er voldoende potentie om de opgave in te vullen.
12 - Verduurzaming gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed, 3 sporenbeleid	■	De routekaart wordt op dit moment geactualiseerd. Deze is naar verwachting in Q1-2025 gereed. Er wordt hier ook onderzocht wat de consequenties zijn als het plan tien jaar naar voren wordt gehaald.
12 - Verduurzaming gemeentelijk vastgoed, uitvoering	■	De netcongestie zorgt voor een vertraagde uitvoering. In overleg met de subsidieverstrekker RVO wordt gekeken naar alternatieve mogelijkheden zolang het net nog niet kan worden verzwaard (bijvoorbeeld een tijdelijke gas- backup voorziening).
13 - Werken met beeldkwaliteitseisen en aanscherpen inkoopvoorwaarden	▼	We zijn hiermee nog niet gestart in 2024.

3. Kwaliteitsvol en betaalbaar wonen	Toelichting
14 - 1000 woningen bouwen 14 - Beleidsmedewerker wonen 14 - Juridische ondersteuning 14 - Projectvoorbereiding groen, civiel en toezicht 14 - Strategische capaciteit bij planologie/grondzaken 14 - Onderzoeken welke woningen gebouwd moeten worden met prioritering	■ We hebben gewerkt aan de routekaart naar 1000 woningen. Eind 2024 bedroeg het aantal woningen aan harde plancapaciteit 48. Voor ruim 125 woningen en 54 woonzorgseenheden geldt dat het ontwerpbestemmingsplan is gepubliceerd of een Bopa of omgevingsvergunning is verleend. ● De functie is in 2023 ingevuld. ● Deze functie is in 2023 en 2024 door inhuur ingevuld. ● De functie is ingevuld. ● De functie is ingevuld. ▲ De routekaart versnelling woningbouw is opgesteld en goedgekeurd op 17 december 2024. De routekaart omschrijft acties voor het versnellen van de woningbouwopgave en geeft aan welke projecten prioriteit krijgen. In 2025 wordt het stuk door u vastgesteld. Er is in 2024 vooruitlopend op vaststelling alvast vorm en inhoud gegeven aan versnelling van de woningbouwopgave.
15 - Huisvesting statushouders/arbeidsmigranten en opvang asielzoekers	■ Er ligt een taakstelling voor het huisvesten van statushouders. De taakstelling in 2024 hebben we door de krappe woningmarkt niet gehaald. Wij zijn nog in gesprek met Reggewoon om oplossingen hiervoor te realiseren. We hebben in 2024 56 statushouders kunnen huisvesten.
16 - Uitwerking strategisch woonbeleid - doelgroepenverordening	▼ Er is een doelgroepenverordening uit 2023, deze moet geupdate worden. Dit zal in 2025 plaatsvinden.
16 - Woonbeleid en woonzorgvisie combineren - vaststellen	▲ We zijn gestart met het realiseren van een nieuwe Woon(zorg)visie, die wordt geïntegreerd in één document met de Woonvisie, het volkshuisvestingsprogramma. Dit maakt deel uit van het verplichte volkshuisvestingsprogramma onder de nog niet aangenomen Wet Versterking Regie Volkshuisvesting.
16 - Woonbeleid en woonzorgvisie combineren - uitvoeren	▼ Het uitvoeringsprogramma van de Woon(zorg)visie is een verplicht onderdeel van het volkshuisvestingsprogramma, zoals voorgeschreven in de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting. Dit programma vertaalt de visie in concrete acties en tijdlijnen en geeft aan hoe de gemeente, samen met woningcorporaties en zorgaanbieders, de woon- en zorgopgaven gaat realiseren. We gaan starten met de uitvoering na vaststelling van de nieuwe woonzorgvisie.
18 - Prestatieafspraken Reggewoon	▲ Doorlopend proces waarin Reggewoon en gemeente elkaar goed in weten te vinden. Er zijn structurele overleggen over diverse thema's.
19 - Stimuleren van particuliere initiatieven	▲ Dit betreft een doorlopend actiepunten. In 2024 zijn tot op heden vele gesprekken gevoerd met particuliere initiatiefnemers. Het Noabershof is hier een mooi voorbeeld van.
20 - Visie Hellendoorn en Masterplan kern Nijverdal	■ De ontwikkeling van het Masterplan Centrum Nijverdal is in uitvoering. Naar verwachting kan deze in het de eerste helft van 2025 worden vastgesteld. Er is in 2024 volop ingezet op participatie. Voor de dorpsvisie Hellendoorn geldt dat dit nog niet is opgepakt, deze wordt in de tweede helft van 2025 opgepakt. Er is voorrang gegeven aan de visie voor Daarlerveen vanwege de ontwikkelingen die daar spelen, de gebiedsaanpak Daarlerveen zal begin 2025 aan u wordt aangeboden.

4. Inclusie; iedereen doet mee	Toelichting
21 - Opstellen werkagenda inclusie - structureel maken beleidsmedewerker inclusie	De functie is ingevuld.
21 - Opstellen werkagenda inclusie - werkbudget	De werkagenda is vastgesteld door ons. De uitvoering van de diverse acties vindt plaats in 2025 en 2026.
22 - We communiceren in eenvoudig Nederlands	In 2024 zijn circa 180 (van de in totaal circa 300) brieven omgezet naar taalniveau B1.
23 - Onderzoeken hoe vindbaar wij zijn als gemeente	Het onderzoek is nog niet gestart, wegens beperkte capaciteit. Het onderzoek is doorgeschoven naar 2025 en opgenomen in de begroting 2025.
23 - Uitvoering geven aan het onderzoek	Het onderzoek is nog niet gestart, wegens beperkte capaciteit. Het onderzoek is doorgeschoven naar 2025 en opgenomen in de begroting 2025.
24 - Vermindering van aantal mensen dat digitale basisvaardigheden niet beheerst	De taalhuiscoördinator is per september 2024 aan de slag gegaan en de taalvrijwilligers zijn ondergebracht bij ZINiN bibliotheek.
25 - Inclusieve arbeidsmarkt	Proces doorontwikkeling St. Noest is gestart per 1 september. Landelijk is er vertraging ontstaan over de specifieke uitkering voor sociaal ontwikkelbedrijven, dit zorgt voor een vertraagde uitwerking.
26 - Communicatiemiddelen	We hebben in 2024 de voorbereidingen getroffen voor de implementatie. De webwinkel gaat naar verwachting live per 1 april 2025.
26 - Digitaal platform minimaregeling	We hebben in 2024 de voorbereidingen getroffen voor de implementatie. De webwinkel gaat naar verwachting live per 1 april 2025.
26 - Implementatie platform	We hebben in 2024 de voorbereidingen getroffen voor de implementatie. De webwinkel gaat naar verwachting live per 1 april 2025.
26 - Vaststellen armoedebelief	Plan financiële bestaanszekerheid is door u in eerste kwartaal vastgesteld.
27 - Bestrijding eenzaamheid	De kerngroep Eén tegen Eenzaamheid, met De Welle als kartrekker, heeft in 2024 diverse activiteiten georganiseerd, zowel in de Week tegen de Eenzaamheid, als gedurende het jaar. De kerngroep en het netwerk zijn gedurende het jaar versterkt. In 2025 wordt hierop verder gebouwd.
28 - Nadere duiding voorstel maatschappelijke stage	Bij de gemeenteraad van 28 november 2023 is positief ingestemd met het voorstel. Continuïteit van de maatschappelijke stage wordt nu landelijk bevraagd.
28 - Pilotvoorstel maatschappelijke stage	De pilot maatschappelijke stage is afgerond en heeft geen vervolg gekregen.
28 - Uitvoering maatschappelijke stage	De pilot maatschappelijke stage is afgerond en heeft geen vervolg gekregen.
29 - Cultuurmakelaar (via ZINiN)	De cultuurmakelaar is aangesteld.
29 - Vergroten sociale cohesie	We zijn nog in gesprek met de initiatiefnemers voor de pilot "Dorpsondersteuner".
30 - Verbinden jong en oud	De Welle heeft diverse activiteiten georganiseerd die tot doel hebben jong en oud samen te brengen. Daarnaast zetten we doorlopend in op diversiteit in woningen en wijken en wordt hier bij de initiatieventafel ook op getoetst.

5. Gezond en veilig samenleven

31 - SD/MD inrichten conform Positieve gezondheid

- ▲ In 2024 is de actiegroep positieve gezondheid van het Lokaal Preventieakkoord meerdere keren bijeen geweest. Er is deelgenomen aan een congres Positieve Gezondheid van De Haere. Plannen voor verdere implementatie van positieve gezondheid zowel intern als extern worden in 2025 nader uitgewerkt.

32 - Voorkomen overmatig alcohol en drugsgebruik

- ▲ In alle groepen 8 van de basisscholen en klas 1 en 2 van Reggesteyn zijn in 2024 interactieve theateervoorstellingen gegeven t.b.v. preventie en versterken weerbaarheid. In 2025 evalueren we of herhaling van deze theateervoorstellingen wenselijk is. Via de actiegroep middelengebruik van het preventieakkoord is samengewerkt met lokale partners, wat eveneens vervolgt wordt in 2025.
- Strategische visie is door u in eerste kwartaal van 2024 vastgesteld.
- Door het intrekken van de BLOS in 2024 wordt er eerst ingezet op het proces om te komen tot een nieuw adviesorgaan voor sport.
- ▲ De doelgroepen binnen het programma Kennismaken met Sport zijn uitgebreid. Er zijn aanbieders die ook voor deze nieuwe doelgroepen een kennismakingsprogramma aanbieden. De komende tijd wordt er ingezet op doorontwikkeling van het platform en het stimuleren dan het aanbod.

33 - Opstellen visie SD/MD

33 - Lokaal sportakkoord verbinden met cultuur en preventieakkoord

34 - Vergroten toegankelijkheid sport/cultuur

35 - Dementievriendelijke gemeente

- ▲ In december 2024 hebben wij, als eerste gemeente in Twente, het certificaat 'Dementievriendelijke gemeente' ontvangen van Alzheimer Nederland. De activiteiten die in 2024 gepland waren, zijn uitgevoerd. Voor 2025 is een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld.
- ▲ De inzet van het Bestuurlijk Kopstuk (Arie Slob) als onafhankelijke adviseur werpt zijn vruchten af. De eerste adviezen op de meest urgente dossiers zijn opgevolgd door de Provincie Overijssel, waarbij de grenzen van de subsidieregelingen worden opgerekt (ten gunste van de bewoners). Keerzijde is dat veel bewoners wachten op behandeling van het dossier door het team van Arie Slob. Dit zorgt voor vertraging van de afhandeling. Er wordt ambtelijk en bestuurlijk ingezet om het 'leereffect' van de adviezen door te voeren in de provinciale werkwijze. Op dit moment is de meest actuele stand van zaken (oktober 2024): 71 schademelders, waarvan 30 afgehandeld en schade is hersteld. Er zijn 41 dossiers in verschillende stadia van afhandeling (in gesprek provincie, dossier bij BK, nog geen keuze gemaakt).

37 - Visie organiseren onderwijsaanbod

- De visie is na gesprekken met de Hellendoornse schoolbesturen en kinderopvang opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan onderwijs. Deze is door u op 21 mei 2024 vastgesteld.

38 - Intergemeentelijke samenwerking op ondermijning en criminaliteit

- ▲ Momenteel schuiven alle benodigde facetten van de gemeente aan bij het lokale ondermijningsoverleg. Er wordt gewerkt aan een screeningsmodel voor nieuwe medewerkers en we blijven onderling in gesprek over het inzetten van gemeentelijke instrumentaria op het gebied van ondermijning.

38 - Ondermijning, bredere inzet Bibob-toets

- ▲ De uitvoering ligt op schema, maar zal ook de komende tijd verdiept en verbeterd worden. Het is namelijk beleid dat continue onze aandacht verdient

38 - Het bestrijden van zorgfraude

- ▲ Voor de aanbesteding Wmo en Jeugdzorg 2025-2030 zijn alle aanbieders (los van PGB en maatwerkcontracten) gescreend middels het Kwaliteits- en Integriteitsinstrument Twente (KIT) met Bibob-toetsing. We kijken momenteel of we dit ook kunnen toepassen bij de PGB en maatwerkcontracten. Er is een meldpunt zorgfraude op onze gemeentelijke website, Meld Misdaad Anoniem start nu ook een meldpunt op. We kijken nu naar het proces van kanaliseren van eventuele meldingen intern.

39 - Voorkomen digitale criminaliteit - uitvoering

- ▲ Voor de aanbesteding Wmo en Jeugdzorg 2025-2030 zijn alle aanbieders (los van PGB en maatwerkcontracten) gescreend middels het Kwaliteits- en Integriteitsinstrument Twente (KIT) met Bibob-toetsing. We kijken momenteel of we dit ook kunnen toepassen bij de PGB en maatwerkcontracten. Er is een meldpunt zorgfraude op onze gemeentelijke website, Meld Misdaad Anoniem start nu ook een meldpunt op. We kijken nu naar het proces van kanaliseren van eventuele meldingen intern.

39 - Voorkomen digitale criminaliteit - voorlichting- en preventieplan

- ▲ Er wordt gewerkt aan een projectmatige agenda voor bewustwording, de wens is om mee te gaan in de regionale actieweken die zijn aangewezen voor dit onderwerp en mee te gaan met bestaande structuren. De volgende voorlichtingen zijn in samenspraak met de politie al wel gepland. 10 maart 2025 zal er een voorlichting plaatsvinden voor het Plaatselijk Belang Haarle tijdens hun algemene ledenvergadering. 2 april 2025 vindt er een voorlichting plaats voor ondernemers.

40 - Opstellen IHP

- IHP is vastgesteld door u.

6. Economie en bereikbaarheid		Toelichting
41 - Herijken vestigingsbeleid	▲	Twee locaties voor bedrijventerreinen worden momenteel onderzocht op haalbaarheid. Het gaat om locatie Hellendoorn-Noord en een locatie grenzend aan het bestaande Lochter. Op beide locaties is recent een voorkeursrecht gemeente gevestigd.
42 - Herinrichting oudere delen 't Lochter	▼	Om schuifruimte te kunnen creëren is nieuw uitgifbare bedrijfgrond gewenst. We hebben onderzocht of dit kans van slagen heeft. In januari 2025 is een voorkeursrecht gevestigd tbv mogelijk Lochter IV. We gaan kijken in februari 2025 samen met ondernemers of oudere delen toekomstbestendig zijn (groen, hittestress en wateroverlast) en bepalen dan vervolgstappen.
43 - Vormgeven vestigingsvraagstukken	▲	Een 20-tal grootverbruikers op 't Lochter heeft stroomverbruik, -teruglevering en -contract in beeld laten brengen. Resultaten maken we in januari 2025 bekend. Vervolgstappen zijn nu: van nog meer bedrijven deze gegevens inzichtelijk krijgen en met elkaar zoeken naar praktische en betaalbare oplossingen die netcongestie tegengaan. Daarbij is Enexis een belangrijke gesprekspartner.
44 - Actualiseren masterplan centrum Nijverdal	■	Het was oorspronkelijk gepland om het Masterplan Centrum Nijverdal inclusief een stedenbouwkundige uitwerking van De Markt eind 2024 gereed te hebben om in het eerste kwartaal 2025 ter besluitvorming voor te leggen aan u. Er is uiteindelijk gekozen om meer tijd te geven aan het participatietraject ten goede van de kwaliteit van het plan. De besluitvorming zal in het tweede kwartaal 2025 plaatsvinden.
45 - Onderzoek mogelijkheden vrijetijdseconomie	●	De visie Vrijetijdseconomie is in het voorjaar 2024 vastgesteld door u. De visie wordt de komende jaren uitgevoerd. We verwachten de oplevering van gebiedsvisie vitale vakantieparken Hellendoorn in 1e kwartaal 2025.
46 - Inzet op N35	▼	Er zijn verschillende projecten rondom de N35 waar gemeente aan tafel zit. Vanwege de stikstofproblematiek verlopen deze projecten moeizaam. Er is nog geen zicht op verbetering. Ook de door de gemeente uit te voeren maatregelen lopen wat langzamer dan gehoopt door diverse regelgevingen.
47 - Aanleg Noord-Zuidverbinding	▲	De weg is afgerond. In begin 2025 wordt onder andere nog groen geplant.
48 - Mobiliteitsknooppunt station Nijverdal	▼	Door de ontwikkeling van KTC aan de van der Muelenweg moet de stationsomgeving worden aangepast. Hierin wordt de inrichting als HUB meegenomen. Gesprekken met de provincie hierover hebben plaatsgevonden.
49 - Lobby spoorverbindingen	▲	In reguliere ambtelijke en bestuurlijke overleggen hebben we hierop ingezet.
50 - Behoud station Daarlerveen	▲	In reguliere ambtelijke en bestuurlijke overleggen hebben we hierop ingezet.
51 - Benutten kansen klimaatadaptatie bij infrastructurele ontwikkelingen	▲	We hebben bij nieuwe ontwerpen dit aspect meegenomen.
52 - Fietsgebruik stimuleren	▲	De uitvoering van het Fietsstimuleringsplan is opgestart. Voor kinderen van de basisscholen is het project FLUOkids opgestart. Daarnaast is op 21 september 2024 een fietstassenactie gehouden op de markt en is er een fietsvaardigheidstraining voor senioren georganiseerd.
53 - Uitbreiden laadpunten elektrische auto's	▲	Geactualiseerde plankaart is aan de inwoners voorgelegd. Hieruit worden de proactieve palen geselecteerd om te blijven vooruitlopen op de vraag naar laadinfrastructuur. Vattenfall is bezig met een inhaalslag bij het plaatsen van laadpalen. Op dit moment wordt in de vraag voorzien door de laadpalen die aanwezig zijn en worden geplaatst.
54 - Verhogen verkeersveiligheid	▲	In het kader van verkeerseducatie zijn 15 projecten uitgevoerd, waaronder: het theoretisch en praktisch verkeersexamen, (basisscholen), Zeven sloten (voortgezet onderwijs), het nieuwe rijden (senioren), caravankeuring, verkeersquiz (basisscholen) en een E-bike en scootmobieltraining (kwetsbare groepen). Ook zijn er actuele lesmethodes voor de basisscholen aangeschaft.
Anders doen als voorwaarde		Toelichting
55 - Actualiseren participatiebeleid	■	Het was oorspronkelijk gepland om de nieuwe participatievisie in Q1 2025 ter besluitvorming voor te leggen aan u. Door een combinatie van (personele) factoren, lukt dit niet en is dit uitgesteld naar Q2 2025.
55 - Uitvoeren geactualiseerde participatiebeleid	■	Na vaststelling van de volledige participatievisie (deel 1 en deel 2) wordt er uitvoering gegeven aan de visie. De start hiervan vindt plaats in Q3 2025.
56 - Opstellen organisatiewaarden als dragers voor houding, gedrag en dienstverlening	●	Organisatiewaarden zijn vastgesteld, en zowel op organisatiebreed als teamniveau besproken. Er is een projectgroep geformeerd die bewaakt en aanjaagt.
56 - Uitvoering geven aan organisatiewaarden als dragers voor houding, gedrag en dienstverlening	▲	Ongeveer de helft van de teamonderdelen heeft in 2024 een plan gepresenteerd over hoe er met de organisatiewaarden in het team gewerkt gaat worden en hoe dit bijdraagt aan de ontwikkeling van het team en hun dienstverlening. In 2025 volgt de tweede helft van de teamonderdelen.
57 - Positieve benadering in interne en externe communicatie	■	Dit is verwerkt in de communicatievisie.
57 - Vaststellen communicatievisie	■	De communicatievisie is in concept klaar en wordt begin 2025 ter besluitvorming voorgelegd aan ons. Door de politieke onrust in 2024 is de communicatievisie enige tijd on hold gezet.
58 - Strategisch HR-beleid opstellen	▲	De hoofdthemas zijn concreter uitgewerkt in het teamplan van 2025. Wij hebben een doel geformuleerd en aangegeven wat wij dit jaar en verder gaan oppakken. Het functieboek is uiterlijk in juni 25 geïmplementeerd.
Ondersteuning/Overhead		Toelichting
99 - Ondersteuning vanuit overhead	●	Er zijn functies ingevuld door de inzet van deze middelen, waaronder communicatieadviseurs. Daarnaast zijn de middelen ingezet voor tijdelijke expertise of inhuur bij zowel inkoop als juridische zaken.

Bijlage - Overzicht opvolging aanbevelingen Rekenkamer 2024

Op grond van artikel 185a van de Gemeentewet zendt het college jaarlijks een overzicht aan de raad, met daarin de aanbevelingen van de rekenkamer aan het college. Bij dit overzicht is tevens het standpunt van het college en het vervolg opgenomen. Op grond van artikel 7 eerste lid van de Verordening Rekenkamer van Hellendoorn verstrekt het college dit overzicht jaarlijks vóór 1 juli. Om praktische redenen is dit overzicht opgenomen in de jaarrekening.

In het jaar 2024 heeft de (toenmalige) Rekenkamer West-Twente¹ één onderzoeksrapport opgesteld voor de raad van Hellendoorn:

- Rekenkameronderzoek 'Quickscan naar de doeltreffendheid van preventie in het jeugdhulpbeleid in de gemeente Hellendoorn'

Dit onderzoek is op 11 juni 2024 besproken in een debatronde. In de raadsvergadering van 9 juli 2024 heeft de raad kennisgenomen van het onderzoek en besloten de geformuleerde conclusies en aanbevelingen over te nemen.

In dit onderzoek zijn vier aanbevelingen geformuleerd aan het college. Hieronder leest u deze aanbevelingen, met de bestuurlijke reactie van het college uit april 2024 en de huidige stand van zaken van mei 2025:

Aanbeveling 1. Versterk het idee van gezamenlijke verantwoordelijkheid door de samenwerking via netwerkbijeenkomsten en het sociaal plein door te zetten en zo nodig te intensiveren.

Reactie van het college d.d. 09-04-2024:

"In deze aanbeveling kunnen wij ons vinden. We nemen dit mee bij de uitwerking van het thema kansrijk opgroeien aan de hand van het eerder genoemde Doelen-Inspanningen-Netwerk. Dit sluit ook aan bij de opdracht die er vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ligt om een lokale coalitie Kansrijke Start in te richten. Vanuit ons lokale preventie akkoord trekken we al nadrukkelijk samen op met onze netwerkpartners."

Stand van zaken in mei 2025:

Het afgelopen jaar is geïnvesteerd in de opbouw van een Kansrijke Start-coalitie. Binnen onze gemeente overlapt deze coalitie grotendeels met de bestaande samenwerkingspartners van het Sociaal Plein en het Lokaal Preventieakkoord. Tijdens de startbijeenkomst waren dan ook maar liefst 40 professionals aanwezig. Er is een kerngroep gevormd bestaande uit verloskundigen, JGZ/GGD Twente, maatschappelijk werkers van Avedan en jeugd- en Wmo-consulenten van de gemeente Hellendoorn. Deze kerngroep wordt vanuit het bredere netwerk goed gevonden door professionals met vragen over kwetsbare zwangeren. Samen geven we invulling aan preventieve ondersteuning als aanvulling op de verloskundige zorg, zonder dat daarvoor nieuwe interventies hoeven te worden ontwikkeld. Ook is er vanuit deze kerngroep al een vraag gesteld aan het Sociaal Plein, wat de verbinding tussen de partijen verder versterkt. De gedeelde verantwoordelijkheid komt ook tot uiting in het feit dat het Trotse Oudercafé gezamenlijk door de partners wordt georganiseerd. Onze LOES-medewerkers (opvoedondersteuning) sluiten aan waar partners daarom vragen. Kortom: een mooie wisselwerking tussen partners die samen werken aan een sterke, preventieve basis voor (aanstaande) ouders.

Aanbeveling 2: Werk aan de bekendheid bij alle partners van preventieve ondersteuning en activiteiten in het voorveld binnen de gemeente.

Reactie van het college d.d. 09-04-2024:

"Ook deze aanbeveling nemen wij ter harte. Wij delen de constatering dat hier nog kansen liggen. Doordat het aanbod erg versnipperd is, is het lastig voor professionals om een compleet overzicht te krijgen van wat er allemaal in onze gemeente wordt aangeboden aan preventieve ondersteuning en activiteiten. Wij vinden het een goed idee om onze bestaande overlegstructuur (het sociaal plein overleg en de bestaande netwerkbijeenkomsten) te gebruiken om professionals hierover op momenten voor te lichten. In het rapport is ook te lezen dat een sociale kaart hiervoor misschien niet het meest aangewezen instrument is. Wij herkennen de genoemde nadelen van een sociale kaart, maar zien ook de voordelen. In ons college-

¹ Intussen is deze Rekenkamer opgeheven en vervangen door de Rekenkamer van Hellendoorn.

programma staat het realiseren van een sociale kaart als actie benoemd. Een sociale kaart wordt niet alleen door professionals gebruikt. Ook onze inwoners kunnen hierdoor bekender raken met het beschikbare aanbod. Wij onderzoeken dit jaar wat een passende sociale kaart voor onze gemeente is en gaan daarna over tot realisatie.”

Stand van zaken in mei 2025:

Het opstellen van een sociale kaart voor zowel professionals als inwoners is één van onze prioriteiten. Deze actie is opgenomen in ons beleidsplan Jeugd (Kansrijk Opgroeien 2025–2030) en aangemerkt als speerpunt in de bijbehorende uitvoeringsagenda. In deze agenda staat uitgewerkt wat we concreet gaan doen en wanneer. Tegelijkertijd zien we inspirerende voorbeelden in de regio, zoals de sociale kaart van Rijssen-Holten. We willen onderzoeken of deze vorm van informatievoorziening ook voor onze professionals en inwoners effectief is. Daarbij streven we ernaar van elkaar te leren, in plaats van ieder afzonderlijk het wiel opnieuw uit te vinden.

Aanbeveling 3. Werk aan een regionaal dekkend aanbod voor collectieve preventie zodat ook minder populaire preventieactiviteiten in doelmatiger groepsverband kunnen worden uitgevoerd.

Reactie van het college d.d. 09-04-2024:

“Op dit moment werken we al met een regionaal aanbod voor collectieve preventie, wanneer de problematiek te weinig voorkomt in onze gemeente om dit zelf te organiseren. Zo is er bijvoorbeeld regionaal aanbod voor kinderen die het slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Ook worden opvoedcursussen van Loes (ons opvoedplatform) regionaal aangeboden, onder andere via webinars. Als het gaat om veelvoorkomende problemen bij kinderen (zoals spanningen thuis, mentale veerkracht, sociale vaardigheden, ouders met problematiek) zien wij het als drempelverhogend om dit buiten de gemeentegrenzen te organiseren. Er wordt minder gebruik gemaakt van dit groepsaanbod dan we zouden willen. Een oplossing daarvoor zoeken wij echter juist in het dichterbij organiseren daarvan (bijvoorbeeld in samenwerking met scholen).”

Stand van zaken in mei 2025:

We blijven vasthouden aan wat we eerder hebben vastgesteld; waar mogelijk bieden we samen met de WT4-gemeenten (West Twente) gezamenlijke, voorliggende jeugdhulpvoorzieningen aan. Een recent voorbeeld is de start van een training voor jonge hoogbegaafden in de gemeente Twenterand. Jongeren uit onze gemeente kunnen hieraan deelnemen.

Binnen onze eigen gemeente zou zo’n training niet van de grond komen, simpelweg omdat er te weinig deelnemers zijn om een groep te vormen. In regionaal verband lukt dit wel, en dat onderstreept het belang en de kracht van samenwerking over gemeentegrenzen heen.

Aanbeveling 4. College: blijf inzetten op constructieve en effectieve pilots. Gemeenteraad: blijf ruimte geven voor deze initiatieven.

Reactie van het college d.d. 09-04-2024:

“Zie ook onze reactie onder conclusie 2². Dit gaan wij doen.”

Stand van zaken in mei 2025:

Ook in de afgelopen maanden van 2024 en 2025 zijn we hier actief mee doorgegaan. Een concreet voorbeeld is de pilot Ritax, waarbij we een risicotaxatie-instrument inzetten bij (vermoedens van) complexe echtscheidingssituaties binnen casuïstiek. Door in een vroeg stadium te onderzoeken wat een gezin en de jeugdige nodig hebben, kunnen we tijdig passende ondersteuning bieden. Op deze manier voorkomen we waar mogelijk de inzet van langdurige en intensieve jeugdhulp op de lange termijn. We streven ernaar om er op tijd bij te zijn en hulp te bieden die aansluit bij de situatie: zo licht als mogelijk, en zo intensief als nodig. Daarnaast voeren we ook de pilot Boost op Reggesteyn uit. Met dit project maken jongeren op hun eigen niveau op een preventieve manier kennis met mentale gezondheid. Dit draagt bij aan het voorkomen van mentale uitval onder jongeren.

² Reactie van het college op conclusie 2: “Zelf hebben wij de afgelopen jaren ook gemerkt dat beleid ontwikkelen in de vorm van pilots met bijbehorende evaluaties goed werkt voor ons. Zo komen we tot aanpassingen die in de praktijk het gewenste resultaat hebben. Deze manier van werken willen we in de toekomst zeker ook inzetten bij andere verbetermogelijkheden die we zien.”

